siaubų skrynelė

STEPHEN KING

KERĖ

Siaubingos istorijos, siaubu persunkti pasakojimai ištisais šimtmečiais ar net tūkstantmečiais aplenkė kitų literatūros žanrų atsiradimą. Savo nedidelėje knygutėje "Supernatural Horror in Literature" (1927) Hovardas Lavkraftas, vienas ryškiausių antgamtinės, mistinės literatūros kūrėjų, įrodė, kad jos ištakos - kraupūs priešistorinių laikų vaisingumo ritualai, senovės Egipto, Babilono bei semitų tautų religinės apeigos. Iš jų ir viduramžių mitų apie vilkolakius, dvasias, piktuosius burtininkus, raganas bei prisikėlusius numirėlius atsirado gotikinė, arba siaubo, literatūra. Pirmąjį tokį romaną, "Otranto pilis", 1764 metais parašė anglas Horacijas Volpolis. Didžiausi vėlesnių amžių šiurpintojai buvo Šeridanas Le Fanu, Raideris Hagardas, Edgaras Alanas Po, Oskaras Vaildas, Bremas Stokeris, lordas Dansenas ir, aišku, pats Lavkraftas.

Modernusis "hororas" (baimė n-uoju laipsniu) susikryžmino su įvairiomis mokslo ir paramokslo sritimis, atrado naujus literatūrinio gąsdinimo būdus. Šiuolaikinio "hororo" žvaigždės Styvenas Kingas, Klaivas Barkeris, Grehemas Mastertonas, Dinas Kūncas bei daugelis kitų, tūnančių Siaubų skrynelėje, trokšte trokšta įvaryti baimės ir Lietuvos skaitytojams. Pradedame šią seriją, ketindami supažindinti su modernaus bei klasikinio siaubo romano korifėjų kūryba, ir tikimės išvysti iš siaubo išplėstas Jūsų akis, išgirsti trūkčiojantį Jūsų alsavimą.

Oi, bet kas ten už lango... AAAAAAAA!!!!!!!........

STEPHEN KING

KERĖ

Romanas ir apysaka

Iš anglų kalbos vertė
ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ
BIRUTĖ LENKTYTĖ

eridanas
Kaunas
1994

Pirmoji knyga iš siaubų skrynelės, atidarytos A.D. 1994

Stephen King
CARRIE
New York, Ace books, 1973

Redakcija

Gintaras Aleksonis
redaktorius

Rolandas Maskoliūnas
redaktoriaus pavaduotojas

Gintautas Oksas
menedžeris

Leta Mizarienė
stilistė

Viršelis dailininko Gedimino Akelaičio

KERĖ

PIRMA DALIS

KRUVINIEJI ŽAIDIMAI

Žinutė iš Vestoverio (Meino valstija) savaitraščio "Enterpraiz", 1966 m. rugpjūčio 19 d.:

AKMENŲ LIŪTIS

Kaip praneša keli patikimi asmenys, rugpjūčio 17 d. Čemberleno mieste, Karlino gatvėje, iš visiškai giedro dangaus ėmė lyti akmenimis. Akmenys krito daugiausia ant misis Margaretos Vait namo. Smarkiai apgadintas stogas, du nutekamieji latakai ir stogvamzdis. Žala įvertinta maždaug 25 doleriais. Misis Vait, našlė, gyvena su savo trimete dukterimi Kerieta.

Misis Vait atsisakė komentuoti šį įvykį.

Niekas per daug nenustebo, kai tai įvyko - bent jau pasąmonėje, kur paprastai ir užgimsta visokie žiaurumai. O išoriškai visos merginos, buvusios tada dušinėje, atrodė priblokštos, išsigandusios, susigėdusios, o kai kurios net patenkintos, kad ta kalė Vait vėl gavo tai, ko verta. Galbūt vėliau kai kurios iš jų ir tvirtino, kad tas įvykis jas nustebinęs, bet tai netiesa. Su daugeliu jų Kerė mokėsi nuo pat pirmos klasės, ir visa tai kaupėsi jau nuo tada - kaupėsi lėtai, palaipsniui, pagal visus žmogiškosios prigimties dėsnius. Nekintamai, neišvengiamai, tarsi kokia grandininė reakcija kritinėje radioaktyvios medžiagos masėje.

Žinoma, niekas iš jų nežinojo, kad Kerė Vait turėjo įgimtą telekinezės galią.

Užrašas, išraižytas ant suolo Čemberleno pradinėje mokykloje Barkerio gatvėje:

"Kerė Vait ėda šūdą".

Rūbinė prisipildė šūkavimų, daugiabalsio aido ir vandens čiurkšlių teškenimo į keramines dušinės grindų plyteles. Per pirmą pamoką merginos žaidė tinklinį, ir jų rytinis prakaitas buvo lengvas ir aitrus.

Merginos stypčiojo ir rąžėsi po karšto vandens srovėmis, spygavo ir taškė purslus, perimdamos iš vienos rankos į kitą slidžius baltus muilo gabalėlius. Kerė flegmatiškai stovėjo tarp jų lyg varlė tarp gulbių. Ji buvo stambi, kresna mergina spuogais nubertu kaklu, nugara ir sėdmenimis; šlapi plaukai, visai bespalviai, bejėgiškai karojo abipus veido. Kerė stovėjo nejudėdama, kiek palenkusi galvą, leisdama vandens čiurkšlėms plakti jos kūną ir tekėti žemyn. Atrodė kaip tikra atpirkimo ožka, žioplė, amžinai visų apgaudinėjama ir kvailinama. Tokia ji ir buvo. Dabar ji karštai ir beviltiškai troško, kad Juveno vidurinėje mokykloje būtų atskiros, individualios dušo kabinos. Nes jos spoksojo. Jos visuomet *spoksojo.*

Dušai vienas po kito išsijungė, merginos ėjo į rūbinę, traukėsi nuo galvų pastelinių spalvų maudymosi kepuraites, šluostėsi rankšluosčiais, purškėsi dezodorantais, kartkartėmis žvilgčiodamos į laikrodį virš durų. Liemenėlės užsegtos, kelnaitės užsimautos. Oras pilnas garų: galėtum įsivaizduoti, kad esi egiptietiškoje pirtyje, jei ne nesiliaujantis vandens šniokštimas baseine. Šūksniai ir susijaudinę balsai šokčiojo nuo vieno galo į kitą, atsimušdami nuo sienų kaip biliardo kamuoliukai po stipraus smūgio lazda.

- ... o Tomis pasakė, kad man ji visai netinka, ir aš...

- ... važiuosime su seserimi ir jos vyru. Jis, įsivaizduok, krapšto nosį, beje, kaip ir ji, tad jie abu...

- ... grįžusi iš mokyklos, nusiprausiu po dušu, o paskui...

- ... jis toks nagas, nė cento neišleis, todėl mudvi su Sinde...

Į rūbinę veržliai įėjo mis Dežardin, jų liekna, plokščiakrūtė fizinio lavinimo mokytoja, apsidairė aplinkui ir skambiai pliaukštelėjo delnais.

- O ko tu lauki, Kere? Paskutiniojo teismo dienos? Skambutis po penkių minučių.

Jos šortai buvo akinančiai balti, kojos - nepasakytum, kad tobulos, bet saikingas jų raumeningumas traukė akį. Jai ant kaklo kabėjo sidabrinis švilpukas - prizas, laimėtas dar koledže, šaudymo iš lanko varžybose.

Mergaitės sukikeno. Kerė, apdujusi nuo karščio ir migdančio vandens ošimo, pakėlė galvą:

- Uhu?

Tas garsas buvo toks varliškas, toks juokingas, kad mergaitės vėl sukikeno. Sju Snel nusitraukė nuo galvos rankšluostį, krestelėjo jį kaip fokusininkas, rodantis scenoje stebuklus, ir ėmė paskubomis šukuotis. Mis Dežardin suirzusi pamojo Kerei baigti praustis ir išėjo iš rūbinės.

Kerė užsuko čiaupą. Vanduo dar kurį laiką lašėjo, paskui sugurgėjo ir dingo.

Ji žengė žingsnį iš dušinės, ir tik tada visos pastebėjo, kad jai per koją teka kraujas.

Ištrauka iš Deivido R.Kongreso knygos “Susprogdintas šešėlis: dokumentiniai Kerės Vait istorijos faktai ir išvados” (Tulono Universiteto leidykla, 1981, 34 psl.):

“Vargu ar kas galėtų paneigti, jog tai, kad ypatingi mis Vait telekinetiniai sugebėjimai nebuvo pastebėti ankstesniais metais, geriausiai paaiškina hipotezė, kurią siūlo Vaitas ir Strensas savo moksliniame pranešime “Telekinezė: sugrįžęs laukinis talentas”. Jie teigia, kad sugebėjimas judinti įvairius objektus vien valios pastangomis pasireiškia tik ypatingo dvasinio sukrėtimo akimir-

ką. Juk šis talentas paprastai būna labai gerai paslėptas. Kaip kitaip jis būtų galėjęs išlikti per šitiek amžių nepastebėtas, jeigu jo, panašiai kaip ledkalnio, tik pati viršūnė tebūtų matoma šarlatanavimo jūroje?

Šiuo atveju mes galime remtis tik šykščiomis, fragmentiškomis žiniomis, kartais vien gandais. Bet net ir tokia informacija pakankamai aiškiai įrodo, kad Kerėje Vait slypėjo nepaprasto galingumo TK potencija. Tragiškiausia yra tai, kad mes visi pavėlavome..."

- MĖNESINĖS!

Pirmoji suklykė Krisė Hargensen. Jos klyksmas atsimušė nuo plytelėmis išklijuotos sienos, nuaidėjo į kitą patalpos galą ir vėl atsimušė. Sju Snel susiraukė, apimta kažkokio keisto, nemalonaus jausmų mišinio - neapykantos, pasišlykštėjimo, pykčio ir gailesčio. Kerė, stovėdama tarpduryje ir nesuprasdama, kas atsitiko, atrodė taip kvailai. Dieve, galima pagalvoti, kad ji niekad ne...

- MĖNESINĖS!

Dabar šaukė visos kartu, skandavo tarsi užkeikimą. Paskui kažkuri kitame rūbinės gale (tikriausiai vėl Hargensen - Sju nebegalėjo atskirti balsų toje maišatyje) suspiegė šiurkščiu vulgariu balsu: "Užsikišk!"

- MĖNESINĖS! MĖNESINĖS! MĖNESINĖS!

Kerė apkvaitusi stovėjo pradėjusių rinktis aplinkui merginų viduryje, vanduo karoliukais riedėjo per jos odą. Stovėjo kaip kantrus jautis suprasdama, kad juokiamasi, kaip visada, iš jos, kažkaip kvailai sutrikusi, bet nenustebusi.

Kai pirmi tamsaus menstruacinio kraujo lašai tėkštelėjo ant plytelių ir ištiško dešimties centų monetos didumo dėmelėmis, Sju pajuto kylantį pasišlykštėjimą.

- Dėl Dievo, Kere, tau prasidėjo mėnesinės! - sušuko ji. - Apsivalyk!

- Uhu?

Kerė buku jautišku žvilgsniu apsidairė aplinkui. Šlapi plaukai, prilipę prie skruostų, gaubė galvą tarsi šalmas. Ant vieno peties iškilęs visas spuogų žvaigždynas. Jai buvo dar tik šešiolika, bet akyse be vargo galėjai įžvelgti skausmo paliktą žymę.

- Ji galvoja, kad jie skirti nusivalyti lūpų dažams! - pašaipiai šūktelėjo Ruta Gougan ir spigiai nusikvatojo.

Sju prisiminė šią repliką vėliau ir įstatė į bendrą įvykio vaizdą, bet dabar tai nuskambėjo tik kaip dar vienas beprasmis garsas balsų kakofonijoje. "Šešiolika, - galvojo ji. - Jau laikas būtų suprast, kas atsitiko..."

Dar keli kraujo lašai tėkštelėjo ant grindų. Kerė mirksėdama spoksojo į savo klasiokes, vis dar nieko nesuprasdama.

Helena Šajers nusisuko, apsimesdama, kad ją pykina.

- Tu *kraujuoji*! - staiga įtūžusi suriko Sju. - Tu *kraujuoji*, pasižiūrėk, tu, žiopla drimba!

Kerė pažvelgė žemyn ir suspiegė.

Garsas drėgname rūbinės ore nuskambėjo neįprastai skambiai.

Kerei į krūtinę atsimušė tamponas ir šleptelėjo ant grindų jai po kojomis. Vatoje atsirado ir greitai išsiplėtė raudona dėmė.

Ir tada kilo juokas, kupinas paniekos, pasibjaurėjimo, siaubo, jis vis garsėjo, kol galiausiai virto nenormaliu, beprotišku kvatojimu. Mergaitės ėmė bombarduoti Kerę tamponais ir higieniniais paketais, paimtais iš savo krepšelių ar iš sulaužyto automato, kabančio ant sienos. Jie krito ant Kerės kaip didelės snaigės, o merginos choru skandavo:

- Užsikišk! Užsikišk! Užsikišk! Užsi...

Sju taip pat mėtė ir skandavo drauge su kitomis, visai negalvodama, ką daro. Jos galvoje neoninėmis raidėmis švysčiojo ir sukosi - ritmingai, tarsi užkeikimas - viena vienintelė mintis: "Tame nėra nieko blogo juk tikrai tame nėra nieko blogo juk tikrai tame nėra..." Ji vis dar žybčiojo ir švytėjo, raminančiai ir įtikinamai, kai Kerė staiga užkaukė ir ėmė atatupsta trauktis, mojuodama priešais save rankomis, vaitodama ir kūkčiodama.

Mergaitės nutilo, suvokusios, kad grandininė reakcija jau pasiekė sprogimo tašką. Būtent tą akimirką, kaip kai kurios iš jų vėliau tvirtino, jas apėmė nuostaba. Tačiau prieš tai juk buvo ne vieneri metai, ne vieneri metai tyčiojimosi ir pokštavimo: "ei, nutraukime nuo Kerės antklodę!" - krikščionių jaunimo vasaros stovykloje ir "aš radau Kerės meilės laišką Bobiui Piketui, perrašykime jį ir išdalinkime visiems", ir "paslėpkime kur nors jos kelnaites", ir "įkiškime jai į batą žaltį", "nardink ją, nardink"; o štai Kerė, atkakliai minanti dviratį, atsilikusi nuo visos grupės ir niekaip negalinti pasivyti, Kerė, vienais metais vadinama "drimba", kitais - "plokščiasnuke", visada suprakaitavusi, niekada nespėjanti paskui visus; štai Kerė, pritūpusi krūmuose nusišlapinti, nusidilgina užpakalį, ir visi apie tai sužino ("Ei, storšikne, ar labai niežti?"); štai Bilis Presonas tepa jai plaukus riešutiniu sviestu, kai ji užmiega per pamoką; daugybė niuksų, pakištų kojų, Kerei einant pro šalį, knygos, numestos nuo jos suolo, pornografinė nuotrauka, slapčia įkišta į jos krepšį; o štai Kerė bažnytiniame piknike nerangiai klaupiasi ant kelių, ir jos seno dryžuoto sijono siūlė išyra išilgai užtrauktuko su garsiai paleistų dujų garsu; Kerė, niekada nepagaunanti kamuolio, net kai jis lekia jai tiesiai į rankas; Kerė, kuri antroje klasėje per modernaus šokio pamoką krenta veidu į žemę ir nusiskelia dantį; Kerė, kaip paprastai, užgriūvanti ant tinklo, žaidžiant tinklinį; Kerė, kurios kojinių akys visada nubėgusios, bėgančios ar tuoj nubėgsiančios, ir visada prakaito dėmės palaidinukės pažastyse; o štai Krisė Hargensen skambina jai po pamokų iš "Keli Frut Kompani" kavinės ir klausia, ar ji žinanti, kad "kiaulės šūdas" rašoma taip: "K-E-R-Ė"... Ir kai visa tai susidėjo kartu, kritinė masė buvo pasiekta. Dar vienas pažeminimas, galutinis paniekinimas, paskutinis lašas - ir sprogimas...

Kerė traukėsi atatupsta, kaukdama staiga įsiviešpatavusioje tyloje, stambiomis rankomis užsidengusi veidą. Prie plaukų papilvėje buvo prilipęs vatos tamponas.

Mergaitės stebėjo ją žibančiomis, įdėmiomis akimis.

Kerė atbula atsitraukė į vieną iš keturių didelių dušinės skyrių, lėtai susmuko ir liko sėdėti, bejėgiškai vaitodama. Jos akių lėliukės užvirto aukštyn, atidengdamos baltus drėgnus baltymus - taip atrodo kiaulės akys skerdyklos aptvare.

Sju lėtai, tarsi dvejodama, pratarė:

- Tikriausiai tai pirmas kartas, kai ji...

Tą akimirką durys su trenksmu atsilapojo ir mis Dežardin įsiveržė vidun išsiaiškinti, kas atsitiko.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (41 psl.):

"Tiek medikai, tiek psichologai, tyrinėję šį atvejį, laikosi vieningos nuomonės, kad slapto Kerės Vait talento atsiskleidimo paskata galėjo tapti pavėluota ir skausminga menstruacinio ciklo pradžia.

Kad ir kaip tai atrodo neįtikėtina, bet iki pat 1979 metų Kerė nieko nežinojo apie ciklišką mėnesinių procesą, vykstantį subrendusios moters organizme. Kaip neįtikėtinas ir tas faktas, kad mergaitės motina nesikreipė į ginekologą žinodama, kad jos dukteriai, einančiai jau septynioliktus metus, dar neprasidėjo mėnesinės.

Bet šie faktai yra nepaneigiami. Kai Kerė Vait pamatė, kad jai iš makšties teka kraujas, ji visiškai nesuprato, kas atsitiko. Mergina netgi neturėjo nė menkiausio supratimo, kas apskritai yra menstruacija.

Viena iš išlikusių Kerės klasiokių, Ruta Gougan, pasakojo, kad maždaug prieš metus iki aptariamojo įvykio ji įėjo į Juveno vidurinės mokyklos mergaičių rūbinę ir pamatė, kaip Kerė tamponu valosi nuo lūpų dažus. Mis Gougan paklausė jos: "Ei, ką tu čia išdirbinėji?" O mis Vait į tai atsakiusi: "Argi aš darau kažką ne taip?" Mis Gougan tada pasakė, kad taip, viskas gerai. Ruta viską papasakojo savo draugėms (šios knygos autoriui ji užsiminė, kad tada tai jai pasirodė netgi "originalu"), ir jei vėliau kuri nors iš jų

mėgindavo paaiškinti Kerei tikrąją tamponų, jos naudojamų lūpų dažams valyti, paskirtį, toji paprasčiausiai nekreipdavo dėmesio į jų žodžius, manydama, kad ją vėl mulkina. Toks jau buvo Kerės gyvenimas, kad ji į viską žvelgė su nepasitikėjimu..."

Kai nuskambėjo skambutis, ir merginos išsiskirstė po antros pamokos klases (kelioms pavyko paslapčia išsmukti pro atsargines duris anksčiau, negu mis Dežardin spėjo įsidėmėti pavardes), mis Dežardin pasirinko įprastą būdą numalšinti isterijai - ji smarkiai pliaukštelėjo delnu Kerei per veidą. Vargu ar ji prisipažintų, kad tai jai buvo malonu, ir tikrai imtų neigti, kad laikė Kerę vien žvilgančiu taukų maišu. Rita Dežardin mokytojavo pirmus metus ir dar tikėjo, kad visi vaikai yra geri.

Kerė pažvelgė į ją apsiblaususiu žvilgsniu, persikreipusios merginos lūpos vis dar drebėjo.

- M-m-mis D-d-d-de-d...

- Stokis, - abejingu balsu paliepė mis Dežardin. - Stokis ir susitvarkyk.

- Aš kraujuoju, *aš mirštu*! - suklykė Kerė.

Ji nesąmoningai ištiesė ranką, aklai ieškodama ko įsitverti, ir įsikabino į baltus mis Dežardin šortus. Ant jų liko kruvinos rankos atspaudas.

- Aš... tu... - Fizinio lavinimo mokytojos veidas persikreipė iš pasibjaurėjimo. Ji stipriai truktelėjo Kerę už rankos ir pastatė ant kojų. - *Atsikvošėk!*

Kerė siūbuodama stovėjo tarp dušų ir sienos, ant kurios kabėjo automatas su higieniniais paketais už dešimt centų. Palinkusi į priekį, nukarusiomis krūtimis, bejėgiškai tabaluojančiomis rankomis. Tikra beždžionė. Blizgančios akys žvelgė bukai ir neturėjo jokios išraiškos.

- O dabar, - sušnypštė mis Dežardin pro sukąstus dantis, pabrėždama kiekvieną žodį, - tu paimsi vieną paketą iš... ne, monetos nereikia, automatas vis tiek sulaužytas... paimsi vieną

ir... po velnių, darysi tu, ką aš sakau, ar ne? Tu elgiesi taip, lyg niekada anksčiau nebūtum turėjusi mėnesinių.

- Mėnesinių? - paklausė Kerė.

Nuostabos išraiška jos veide buvo pernelyg nuoširdi, pernelyg daug joje buvo buko, beviltiško siaubo, kad galėtum nepatikėti ir neatkreipti dėmesio. Ritą Dežardin persmelkė niūri, juoda nuojauta. Tai buvo neįtikėtina, to negalėjo būti. Jos pačios pirmosios mėnesinės prasidėjo netrukus po vienuolikto gimtadienio - ji tada nuėjo iki laiptų turėklų ir susijaudinusi sušuko žemyn: "Mama, aš ištepiau kilimą!"

- Kere? - ištarė ji ir žengė prie mergaitės. - Kere?

Kerė pasitraukė atatupsta, ir tą akimirką su didžiausiu bildesiu apvirto kampe stovėjęs stovas su kėgliais. Kėgliai išsibarstė į visas puses, ir mis Dežardin net pašoko iš netikėtumo.

- Kere, tai tavo pirmosios mėnesinės?

Bet dabar ji jau buvo tuo tikra, todėl galėjo ir nebeklausti. Kraujas buvo tamsus ir siaubingai tirštas. Abi Kerės kojos buvo kruvinos, lyg ji būtų braidžiusi po kraujo upę.

- Skauda, - sudejavo Kerė. - Pilvas...

- Tai praeis, - tarė mis Dežardin, apimta vienu metu gėdos ir gailesčio, todėl jausdamasi gana nejaukiai. - Tau reikia... na, sustabdyti kraujavimą. Tu...

Virš galvos žybtelėjo ryškus blyksnis ir pasigirdo pokštelėjimas, primenantis šūvį ir startinio pistoleto. Elektros lemputė užgeso. Mis Dežardin riktelėjo iš nuostabos, ir netikėtai jai į galvą atėjo mintis,

(tuoj viskas grius velniop)

kad aplink Kerę visada vyksta panašūs dalykai, kai ji atsiduria nemaloniose situacijose - lyg pikta lemtis lydėtų ją kiekviename žingsnyje. Ta mintis švystelėjo ir dingo taip pat greitai, kaip ir atsirado. Mis Dežardin išėmė iš sulaužyto automato higieninį paketą ir išvyniojo.

- Pažiūrėk, - tarė ji. - Štai šitaip...

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (54 psl.):

"Margareta Vait, Kerės Vait motina, pagimdė dukterį 1963 metų rugsėjo 21 dieną tokiomis aplinkybėmis, kurių kitaip negu keistomis negalima pavadinti. Tiesą sakant, atidžiai pastudijavus Kerės Vait istoriją, kyla vienas įspūdis, ryškesnis už kitus, - Kerė buvo tik viena dalis tos nepaprastai keistos šeimos, tik viena dalis, kuri patraukė visuomenės dėmesį.

Kaip jau minėta anksčiau, Ralfas Vaitas žuvo 1963 metų vasario mėnesį Portlende statybų metu. Misis Vait liko gyventi nedideliame namelyje Čemberleno pakraštyje.

Dėl beveik fanatiškų fundamentalistinių religinių pažiūrų Vaitai neturėjo draugų, ir todėl po vyro laidotuvių niekas nelankė misis Vait. Ir kai po septynių mėnesių atėjo laikas gimdyti, ji buvo viena.

Rugsėjo 21 d., maždaug 13.30 val., Karlino gatvės gyventojai išgirdo riksmus, sklindančius iš misis Vait namo. Tačiau policiją iškvietė tik šeštą valandą vakaro. Tokį delsimą mes galėtume paaiškinti dvejopai, bet abu variantai vienodai nemalonūs: arba misis Vait kaimynai nenorėjo įsivelti į policijos tyrimą, arba taip nemėgo jos, kad paprasčiausiai nusprendė palaukti ir pažiūrėti, kas bus. Misis Džordžija Maklafin, viena iš trijų išlikusių kaimynų, buvusių tuo metu gatvėje, sutiko pasikalbėti su manimi. Ji paaiškino, jog nekvietusi policijos, nes maniusi, kad tie klyksmai susiję su "religinės ekstazės būsena".

Kai 18.22 val. policija visgi atvyko, riksmai jau buvo žymiai retesni. Policininkai rado misis Vait antrame aukšte, gulinčią lovoje. Tomas G.Mertonas, vyresnysis karininkas, iš pradžių pagalvojo, kad ji tapo užpuolimo auka. Patalynė buvo permirkusi krauju, o ant grindų gulėjo didelis mėsininko peilis. Ir tik paskui jis pamatė ant misis Vait krūtinės naujagimį su dar nenuimta placentine plėvele. Virkštelę motina pati nupjovė peiliu.

Labai jau neįtikėtina atrodo hipotezė, kad misis Vait nežinojo, jog ji nėščia, ir net nesuprato, ką tas žodis reiškia. Kur kas priimtinesnį paaiškinimą siūlo kai kurie dabartiniai mokslininkai, pavyzdžiui, Dž.V.Benksonas ir Džordžas Fildingas. Jie teigia, kad misis Vait paprasčiausiai išstūmė šią sąvoką iš savo sąmonės, kaip tiesiogiai susijusią su lytinių santykių "nuodėme". Galbūt ji tiesiog atsisakė patikėti, kad tai galėjo atsitikti ir su ja.

Mes turime net trijų jos laiškų draugei, gyvenusiai Kenošoje, Viskonsino valstijoje, nuorašus, kurie aiškiai įrodo keisčiausią dalyką - misis Vait nuo penkto nėštumo mėnesio manė, kad serga "moteriškų dalių vėžiu" ir netrukus iškeliaus į dangų pas savo vyrą..."

Kai po penkiolikos minučių mis Dežardin nusivedė Kerę į direktoriaus kabinetą, koridoriai, laimei, buvo tušti. Mokinių balsai monotoniškai gaudė už uždarytų durų.

Kerė pagaliau nustojo klykti, bet vis dar verkė, kartkartėmis sukukčiodama. Dežardin, netekusi kantrybės, galiausiai pati įdėjo jai paketą, nuvalė kraują sudrėkintais popieriniais rankšluosčiais ir užmovė jos paprastas medvilnines kelnaites.

Ji dukart bandė paaiškinti, kad menstruacija - įprastas dalykas visoms moterims, bet Kerė kas kartą užsidengdavo ausis rankomis ir verkdavo toliau.

Misteris Mortonas, direktoriaus pavaduotojas, iššoko iš kabineto, vos tik joms įėjus į priimamąjį. Ten jau sėdėjo Bilis Delujis ir Henris Trenantas, laukdami pylos, kad pabėgo iš prancūzų kalbos pamokos. Berniukai tuoj pat pasisuko savo kėdėse ir įsispoksojo į jas.

- Įeikite, - trumpai pakvietė misteris Mortonas. - Įeikite, prašau.

Jis metė piktą žvilgsnį per mis Dežardin petį į abu berniukus, kurie nustebę žiūrėjo į kruviną pirštų antspaudą ant jos šortų.

- Į ką taip įsispoksojote?

- Kraujas, - tarė Bilis ir kvailai nusišysojo.

- Nušalinimas nuo dviejų pamokų, - nukirto Mortonas, paskui pažvelgė į kraujo dėmę ir tankiai sumirksėjo.

Joms įėjus jis uždarė duris ir ėmė raustis po viršutinį spintelės stalčių, ieškodamas blankų aktams dėl nelaimingų atsitikimų mokykloje.

- Kaip tu jautiesi, a...

- Kerė, - pasufleravo Dežardin. - Kerė Vait.

Misteris Mortonas pagaliau rado ieškomą blanką, bet ant jo buvo didelė kavos dėmė.

- Jums jo neprireiks, misteri Mortonai.

- Tikriausiai tai įvyko ant "ožio". Mes tuoj... Ką? Neprireiks?

- Ne. Bet manau, kad Kerę reikia išleisti namo. Ji patyrė stiprų dvasinį sukrėtimą.

Mis Dežardin reikšmingai pažvelgė jam į akis, bet Mortonas vis tiek nieko nesuprato.

- Na, gerai. Kaip pasakysite. Gerai. Puiku. - Jis užtrenkė spintos dureles ir aiktelėjo, prisivėręs pirštą. Paskui didingai pasisuko į duris, atlapojo jas, dar kartą niūriai nužvelgė Bilį ir Henrį ir šūktelėjo:

- Mis Fiš, užpildykite, prašau, atleidimo nuo pamokų blanką. Kerei Rait.

- Vait, - pataisė mis Dežardin.

- Vait, - sutiko Mortonas.

Bilis Delujis sukikeno.

- Savaitė nušalinimo! - riktelėjo Mortonas.

Po nykščio nagu atsirado kraujo pūslė. Skaudėjo velniškai. Kerė nesiliovė monotoniškai kukčiojusi.

Mis Fiš atnešė geltoną atleidimo blanką, ir Mortonas sidabriniu pieštuku išvedžiojo jame savo parašą, susiraukdamas, kai aštrus skausmas perverdavo sužeistą nykštį.

- Gal tave reikėtų pavežėti, Kere? - paklausė jis. - Jei reikia, mes iškviesime taksi.

Kerė papurtė galvą. Mortonas pastebėjo, kaip iš vienos jos šnervės pasirodė didelis žalias snarglių burbulas, pasišlykštėjęs nusuko akis ir pažvelgė į mis Dežardin.

- Manau, ji netrukus pasijus geriau, - užtikrino toji. - Kerė gyvena netoliese, Karlino gatvėje. Grynas oras jai bus tik į naudą.

Mortonas padavė mergaitei geltoną blanką.

- Tu gali eiti, Kese, - kilniaširdiškai pareiškė jis.

- Mano ne toks vardas! - staiga suriko Kerė.

Mortonas atšlijo, o mis Dežardin pašoko lyg pametėta. Sunki molinė peleninė, stovėjusi ant rašomojo stalo (tai buvo Rodeno "Mąstytojas" su tuščiavidure galva dėti nuorūkoms), staiga nuvirto ant grindų lyg pabūgusi jos riksmo. Nuorūkos ir tabako pelenai, iškratyti iš Mortono pypkės, pabiro ant šviesiai žalio sintetinio kilimo.

- Na, to jau per daug, - pareiškė Mortonas, stengdamasis, kad jo žodžiai skambėtų ypač griežtai. - Aš suprantu, kad tu nekaip jautiesi, bet tai nereiškia, kad aš pakęsiu visus...

- Prašau jūsų, - tyliai pratarė mis Dežardin.

Mortonas žvilgtelėjo į ją ir linktelėjo galva. Griežtai žiūrėdamas, kad mokykloje būtų laikomasi disciplinos, kas ir įėjo į jo, kaip direktoriaus pavaduotojo, pareigas, jis stengėsi vaizduoti tokį mielą Džoną Veiną, bet jam nekaip sekėsi. Mokyklos administracija (kuriai bažnytinėse vakarienėse, "Pedagogų ir tėvų asociacijos" susirinkimuose bei "Amerikos Legiono" suteikimo ceremonijose paprastai atstovavo direktorius Henris Grailis) vadindavo jį "mieluoju Mortu". Mokiniai buvo labiau linkę vadinti Mortoną "kvanktelėjusiu kailialupiu iš raštinės". Bet tokie mokiniai kaip Bilis Delujis ir Henris Trenantas paprastai nepasisakinėdavo "Pedagogų ir tėvų asociacijos" susirinkimuose ar miesto renginiuose, tad administracijos nuomonė visuomenėje buvo geriau žinoma.

Dabar mielasis Mortas, paslapčia švelniai glostinėdamas nuspaustą nykštį, nusišypsojo Kerei ir tarė:

- Eikite namo, mis Rait. O gal norite dar truputį pasėdėti, kol nusiraminsite?

- Ne, aš eisiu, - sumurmėjo Kerė ir nusibraukė užkritusius ant veido plaukus. Jau prie durų ji atsisuko ir pažvelgė į mis Dežardin išplėstomis akimis, tarsi patamsėjusiomis nuo įgyto patyrimo. - Jos juokėsi iš manęs. Mėtė į mane daiktus. Jos *visada* juokiasi.

Dežardin atsakė jai tik bejėgišku žvilgsniu.

Kerė išėjo.

Kuriam laikui stojo tyla. Mortonas ir Dežardin žiūrėjo jai įkandin. Paskui pavaduotojas, garsiai atsikrenkštęs, atsargiai pasilenkė ir ėmė šluoti į krūvelę pelenus ir nuorūkas, išbyrėjusias iš peleninės.

- Tai kas gi atsitiko? - pagaliau paklausė jis.

Mis Dežardin atsiduso ir su pasišlykštėjimu pažvelgė į džiūstančią rudą kraujo dėmę ant savo šortų.

- Jai prasidėjo mėnesinės. Pirmosios. Dušinėje.

Mortonas nuraudo ir vėl atsikrenkštė. Popieriaus lapas, kuriuo jis šlavė šiukšles, ėmė judėti dar greičiau.

- Ar ne per... a-a-a...?

- Vėlai, kaip pirmosios? Taip. Štai kodėl ji taip skausmingai sureagavo. Tačiau aš vieno dalyko nesuprantu - kodėl jos motina... - ji nutilo, akimirką paskendusi savo mintyse. - Nežinau, ar gerai pasielgiau toje situacijoje, Mortai, bet aš iš pradžių nesupratau, kas atsitiko. Ji manė, kad miršta.

Mortonas įdėmiai pažvelgė į mokytoją.

- Atrodo, kad dar prieš pusvalandį ji apskritai nežinojo, kad egzistuoja toks dalykas, kaip mėnesinės, - pridūrė ji.

- Paduokite man tą šepetėlį, mis Dežardin. Taip, šitą.

Ji padavė jam šepetį su užrašu *"Čemberleno firma "Namų apyvokos reikmenys" niekada nenušluos į šalį kliento"*. Mortonas ėmė stumti pelenų krūvelę ant popieriaus lapo.

- Atrodo, teks dar ir dulkių siurbliu pavalyti. Taip nieko nesušluosi. Maniau, kad peleninę pastačiau toliau nuo krašto. Net juokinga, kaip daiktai kartais nukrenta. - Jis susimušė galvą į stalą

ir atsitiesė. - Sunku patikėti, kad mergina, prasimokiusi vidurinėje mokykloje - šioje ar kitoje - trejus metus, neturi supratimo apie menstruacijas, mis Dežardin.

- Man dar sunkiau, - pasakė ji. - Bet niekaip kitaip paaiškinti jos reakcijos aš negaliu. Be to, klasėje ji visada būdavo "atpirkimo ožys".

- Hm... - Mortonas išpylė nuorūkas bei pelenus į šiukšlių dėžę ir nusivalė rankas. - Atrodo, aš ją prisiminiau. Vait. Margaretos Vait duktė. Taip, gali būti. Tada viskas atrodo kur kas labiau įtikėtina. - Jis atsisėdo už savo stalo ir tarsi atsiprašydamas nusišypsojo. - Jų tiek daug. Praeina penkeri metai, ir visi susilieja į vieną bendrą veidą. Imi vadinti berniukus jų vyresniųjų brolių vardais ir panašiai. Visų neįsiminsi.

- Taip, žinoma.

- Palaukite, kol išdirbsite mokykloje dvidešimt metų kaip aš... - tęsė jis, niūriai žiūrėdamas į tamsią dėmelę po nagu. - Sutinku vaikus, kurie atrodo kažkur matyti, o paskui sužinau, kad mokiau jų tėvus, kai pradėjau mokytojauti. Margareta Vait baigė anksčiau, negu atėjau aš, už ką aš didžiai dėkingas likimui. Kartą Margareta pareiškė amžinatilsei misis Bisent, kad Viešpats jau paruošęs jai pragare specialią degančią kėdę už tai, kad mokytoja paaiškino vaikams Darvino teorijos esmę. Mokydamasi čia, ji dukart buvo nušalinta nuo pamokų lankymo - kartą už tai, kad apdaužė krepšiu savo klasiokę. Buvo kalbama, kad Margareta užtikusi ją rūkant. Savotiškos religinės pažiūros. Labai savotiškos. - Staiga jis vėl tapo panašus į Džoną Veiną. - O kitos mergaitės? Jos tikrai juokėsi iš Kerės?

- Dar blogiau. Kai aš įėjau, jos šaukė choru ir svaidė į ją higieninius paketus. Svaidė kaip... kaip riešutus.

- O! O, Dieve! - Džonas Veinas dingo. Misteris Mortonas skaisčiai išraudo. - Jūs įsidėmėjote, kas buvo dušinėje?

- Taip. Ne visas, bet kai kurios išduos likusias. Atrodo, viską pradėjo Krisė Hargensen... Kaip visada.

- Krisė ir jos "Pašėlusi kompanija", - sumurmėjo Mortonas.

- Taip. Tina Bleik, Reičelė Spais, Helena Šajers, Dona Tibodo ir jos sesuo Merė, Laila Greis, Džesika Epšou. Ir Sju Snel. - Ji susiraukė. - Ir kas galėjo šito tikėtis iš Sju. Ji neatrodė linkusi į tokio pobūdžio... išdaigas.

- Jūs pasikalbėjote su mergaitėmis?

Mis Dežardin nelinksmai šyptelėjo.

- Aš jas išvariau iš ten velniop. Buvau pernelyg įpykusi. Be to, Kerę buvo ištikęs isterijos priepuolis.

- Hm, - atsikrenkštė Mortonas ir sunėrė pirštus. - Bet ketinate pasikalbėti su jomis?

- Taip, - atsakė ji be didelio noro.

- Atrodo, jūs nelabai...

- Taip, žinoma, - niūriai prisipažino mis Dežardin. - Supraskite, juk merginos matė ir mano reakciją. Aš puikiai suprantu, ką jos tuo metu jautė. Man norėjosi tik vieno - paimti tą mergaitę už pečių ir stipriai papurtyti. Galbūt koks nors su menstruacijomis susijęs instinktas verčia moteris pykti ir tyčiotis, nežinau. Bet aš kaip dabar matau Sju Snel veido išraišką.

- Hm, - giliamintiškai pakartojo misteris Mortonas. Jis niekada nesuprato moterų ir visai nenorėjo diskutuoti apie mėnesines.

- Aš pakalbėsiu su jomis rytoj, - pažadėjo mis Dežardin, kildama nuo kėdės. - Užtaisysiu joms tikrą pragarą.

- Gerai. Merginas reikia nubausti taip, kaip jos nusipelnė. O jeigu jums atrodys, kad reikėtų atsiųsti kurią iš jų pas... a-a-a... mane, nesivaržykite...

- Taip, - geraširdiškai sutiko ji. - Beje, kai bandžiau nuraminti Kerę, perdegė elektros lemputė.

- Aš tučtuojau nusiųsiu tenai ūkvedį, - prižadėjo Mortonas. - Ačiū už pastangas, mis Dežardin. Ar nepaprašytumėte mis Fiš įleisti čionai Bilą ir Henrį?

- Žinoma, - atsakė ji ir išėjo.

Mortonas atsilošė ir atsipalaidavo, išmesdamas iš galvos visą tą reikalą. Kai vidun įslinko užkietėję bėgiotojai iš pamokų Bilis

Delujis ir Henris Trenantas, jis patenkintas nužvelgė juos ir pasiruošė svaidyti žaibus.

Juk jis dažnai sakydavo Henriui Grailiui, kad mokinius, bėgančius iš pamokų, valgąs priešpiečiams.

Užrašas ant suolo Čemberleno vidurinėje mokykloje:

Rožės raudonos,
Melsvos žibutės,
Kaštonas rudas,
O Kerė Vait ėda šūdus.

Kerė nuėjo Juveno aveniu ir ties sankryža pasuko į Karlino gatvę. Ji žingsniavo nuleidusi galvą, stengdamasi apie nieką negalvoti. Spazmai pilve užeidavo bangomis, ir ji ėjo tai lėčiau, tai greičiau - kaip mašina su sugedusiu karbiuratoriumi. Kerė spoksojo į šaligatvį sau po kojomis. Asfalte žėrėjo kvarco smiltelės. Kreida nubraižyti "klasių" langeliai jau paplauti lietaus. Sutrypti kramtomosios gumos gumuliukai. Folijos skiautelės ir pigių saldainių popieriukai. "Jos visos nekenčia manęs, ir tai niekada nesibaigs. Joms niekada tai nenusibos". Blykstelėjo vieno cento moneta, įstrigusi asfalto plyšyje. Kerė paspyrė ją. "Įsivaizduoju Krisę Hargensen visą kruviną, klykiančią ir maldaujančią pasigailėjimo. O jos veidu ropoja žiurkės. Gerai. Gerai. Tai būtų gerai". Šuns išmatos su per vidurį įminta pėda. Juostelė pajuodavusių pistonų, kuriuos kažkoks vaikas išdaužė akmeniu. Cigarečių nuorūkos. "O, kad taip perskeltų jai galvą akmeniu, dideliu akmens luitu. Kad taip joms visoms suskaldytų galvas. Gerai. Gerai".

(išganytojas Jėzus švelnus ir romus)

Mamai gerai taip kalbėti. Jai nereikia kasdien vaikštinėti tarp vilkų, kai iš tavęs juokiasi, tyčiojasi, rodo pirštais, kikena. Argi mama nesakė, kad ateis Teismo Diena,

(žvaigždės vardas bus Metėlė, ir pasipils žemėn skėriai, ir jiems bus duota galia, kaip turi galią žemės skorpionai)

ir pasirodys Angelas su kalaviju?

O, kad tai būtų šiandien, ir Jėzus ateitų ne su avinėliu ir piemens lazda, bet laikydamas po akmens luitą kiekvienoje rankoje, kad sutraiškytų tuos, kurie tyčiojasi ir šaiposi, išrautų spiegiantį iš baimės blogį su šaknimis ir sunaikintų jį - baisusis Jėzus, kruvinas ir teisingas.

O, kad ji galėtų būti Jo kalaviju ir Jo ranka...

Kerė visą laiką stengėsi būti tokia kaip visi. Šimtus kartų apgaudinėjo mamą, mėgindama ištrinti raudoną ratą, apibrėžtą aplink ją lyg sergančią maru nuo pat pirmos dienos, kai ji paliko mamos valdomą pasaulį mažame namelyje Karlino gatvėje ir nužingsniavo į pradinę mokyklą Barkerio gatvėje, pasikišusi po pažastim Bibliją. Kerė gerai prisiminė tą dieną - smalsius žvilgsnius ir netikėtai stojusią siaubingą tylą, kai ji mokyklos bufete prieš valgydama priešpiečius atsiklaupė ant kelių. Tądien prasidėjęs juokas daugiau nebenutilo.

Raudonas maro ratas buvo kaip kraujas - gali trinti, trinti ir trinti, ir vis tiek neištrinsi, neišvalysi. Nuo tos dienos ji daugiau niekada nebesiklaupdavo ant kelių viešose vietose, tačiau mamai šito neprisipažino. Bet to įvykio neužmiršo nei ji, nei jie. Prieš kelerius metus Kerė nagais ir dantimis išplėšė iš mamos leidimą važiuoti į krikščionių jaunimo vasaros stovyklą. Ir pinigų užsidirbo pati, siūdama namuose. Mama paniurusi kartojo, kad tai nuodėmė, kad ten susirinks vien baptistai, metodistai ir kongregacionalistai, ir kad visa tai nuodėmė, nuosmukis. Ji griežčiausiai uždraudė Kerei maudytis stovykloje. Bet ji *maudėsi*. Ir *juokėsi*, kai vaikai laikė ją panardinę po vandeniu (paskui ji pradėjo dusti, o vaikai vis tiek laikė, tada ji išsigandusi ėmė blaškytis ir rėkti). Kerė stengėsi dalyvauti visuose žaidimuose ir pramogose, o jie nuolatos tyčiojosi iš "maldininkės Kerės". Ji parvažiavo namo autobusu savaitę anksčiau, paraudusiomis ir užtinusiomis nuo ašarų akimis. Mama pasitiko dukterį stotyje ir iškilmingai pareiškė, kad ji turinti branginti šį skaudų prisiminimą kaip įrodymą, kad mama buvo teisi, kad mama viską žino, kad vienintelė išsigelbėjimo

viltis slypi raudonojo rato viduryje. "Nes siauri yra dangaus vartai", - niūriai pridūrė mama, kai jos važiavo taksi. Paskui šešioms valandoms uždarė Kerę į sandėliuką.

Žinoma, mama draudė jai ir praustis po dušu kartu su kitomis mergaitėmis. Kerė slėpė savo prausimosi reikmenis mergaičių rūbinėje ir vis tiek prausėsi, dalyvavo tame nuogalių rituale, gėdingame ir be galo varžančiame ją, tikėdamasi, kad raudonas ratas truputį išbluks, nors truputį...

(bet šiandien o šiandien)

Kita gatvės puse dviračiu važiavo Tomis Erbteris, smulkus, įdėmių akių penkiametis berniukas. Jis mynė nedidelį dviratį su ryškiai raudonais šoniniais ratukais ir niūniavo vaikišką dainelę. Pamatęs Kerę, Tomis nušvito ir kyštelėjo jai liežuvį.

- Ei, plokščiasnuke! Maldininke Kere!

Kerė piktai dėbtelėjo į jį, apimta ūmaus įtūžio. Dviratis susiūbavo ir nuvirto, užgriūdamas Tomį. Berniukas suriko. Kerė nusišypsojo ir nuėjo toliau. Tomio aimanos rodėsi jai saldžia, skambia muzika.

O, kad ji galėtų daryti tokius dalykus, vos tik panorėjusi.

(bet juk padarė)

Ji sustojo ir nejudėdama, beprasmiškai spoksodama į tuštumą, stovėjo už septynių namų nuo savojo. Už jos Tomis verkdamas trynėsi sumuštą kelį, paskui vėl užlipo ant dviračio. Jis kažką šūktelėjo Kerei, bet ji neatkreipė dėmesio - dar ne tokių dalykų tekdavo išgirsti.

Kerė prisiminė, kad ką tik galvojo:

(nukrisk nuo dviračio vaikiūkšti nulėk nuo to dviračio ir prasiskelk savo supuvusią makaulę)

ir kažkas iš tiesų *įvyko*.

Jos protas tą akimirką kažkaip... kažkaip... kaip čia išsireiškus... kažkaip *sulinko*. Ne visai tikslu, bet arti tiesos. Jos psichika tarsi persilenkė - beveik taip, kaip susilenkia ranka per alkūnę, keliant svarstį. Palyginimas taip pat nebuvo tikslus, bet nieko kito ji negalėjo sugalvoti. Ranka be jėgos. Silpnas vaiko raumuo.

Linkt!

Kerė nuožmiai dėbtelėjo į didelį misis Jorati verandos langą ir pagalvojo:

(kvaila šlykšti sena kalė lange sudužk)

Nieko. Misis Jorati verandos langas ramiai blizgėjo gaivioje, rausvoje ryto šviesoje. Ūmai dar vienas skausmingas spazmas suspaudė Kerės pilvą, ir ji nuėjo toliau.

Bet...

Elektros lemputė... Ir peleninė, neužmiršk peleninės.

Ji pažvelgė per petį

(sena kalė nekenčia mano mamos)

atgal. Ir vėl jai pasirodė, tarsi kažkas sulinko... bet vos juntamai. Jos minčių tėkmė susidrumstė, lyg iš kažkokios povandeninės versmės būtų ėmę kilti burbuliukai.

Verandos langas tarsi suraibuliavo. Bet ne, nieko. Tikriausiai akys apgavo. Tikriausiai.

Galva apsunko ir ėmė svaigti, smilkiniai skausmingai sutvinksėjo. Akys karščiavo, lyg ji būtų vienu prisėdimu perskaičiusi visą Apokalipsę.

Kerė nužingsniavo gatve link mažo balto namuko su mėlynomis langinėmis. Širdies gelmėje krustelėjo įprastas meilės, neapykantos ir baimės mišinys. Vakarinė bungalo siena buvo apaugusi vijoklinėmis gebenėmis (jos vadindavo savo namą bungalo, nes Vaitų namas skambėjo kaip politinis sąmojis*, mama visada kartodavo, kad visi politikai - sukčiai ir nusidėjėliai, ir galiausiai parduos šalį bedieviams raudoniesiems, kurie sustatys visus, kas tiki Jėzų, - net ir katalikus - prie sienos). Tos gebenės labai puošė namą. Kerė tai suprato, bet kartais vis tiek bjaurėjosi jomis. Kartais, kaip dabar, tankūs žali vijokliai jai priminė groteskišką milžino ranką su didžiulėmis išsišovusiomis venomis, išlendančią iš žemės ir griebiančią namą. Kerė sulėtino žingsnį.

Žinoma, prisiminė ji, juk buvo dar ir akmenys.

---

* White house (*angl.*) - Vaitų namas ir Baltieji rūmai.

Kerė vėl sustojo, mirksėdama akimis nuo ryškios šviesos. Akmenys. Mama niekada nekalbėjo apie tai. Kerė nežinojo, ar mama vis dar prisimena tą dieną. Keista, kad ji pati prisimena. Juk tada ji buvo labai maža. Kiek jai buvo metų? Treji? Ketveri? Iš pradžių buvo mergina su baltu maudymosi kostiumėliu, o paskui ėmė lyti akmenimis. O daiktai namuose ėmė skraidžioti. Ir staiga Kerė viską prisiminė aiškiai ir ryškiai. Lyg tas prisiminimas visą laiką būtų glūdėjęs šalia, po pačiu atminties paviršiumi, ir laukęs, kol Kerė pakankamai dvasiškai subręs.

Laukęs galbūt šiandienos.

Iš Džeko Geiverio straipsnio "Kerė: juodoji TK aušra" ("Eksvair megezin", 1980 m. rugsėjo 12 d.):

"Estelė Horan jau dvylika metų gyvena gražiame San Diego priemiestyje Perišе ir atrodo kaip tipiška mis Kalifornija: dėvi ryškius lengvus drabužius, nešioja dūminius akinius nuo saulės, jos plaukai šviesūs su tamsiomis sruogomis. Ji važinėja dailiu kaštoninės spalvos "Folksvagen Formula Vi" su nupiešta šypsena ant benzino bako dangtelio ir žaliu ekologiniu lipduku ant užpakalinio stiklo. Misis Horan vyras - Amerikos banko Perišo filialo valdytojas, sūnus ir duktė - tipiški Pietų Kalifornijos saulės ir linksmybių genties nariai, rudai įdegę paplūdimio vaikai. Nedideliame, gražiai sutvarkytame galiniame kieme įrengtas grilis, o durų skambutis groja kelis taktus iš Bitlų "Hey, Jude" priedainio.

Tačiau giliai savyje misis Horan vis dar nešioja vos žymų, bet neištrinamą Naujosios Anglijos antspaudą, o kai ji kalba apie Kerę Vait, jos veidas įgauna keistą, skausmingą išraišką, būdingą greičiau Lavkrafto herojams nei kalifornietiškiems Keruako personažams.

- Aišku, ji buvo keista, - pasakoja man Estelė Horan, prisidegdama antrą "Virdžinija Slim" cigaretę, vos surūkiusi pirmąją. -

Keista buvo visa jų šeima. Ralfas buvo statybininkas, ir žmonės kalbėdavo, kad jis kasdien su savimi į darbą nešiojasi Bibliją ir 38-to kalibro revolverį - tam atvejui, jei sutiktų darbe Antikristą. Bibliją aš pati prisimenu, o revolveris - kas žino?.. Ralfas buvo stambus, tamsiaveidis, plaukus visada kirpdavosi trumpai, "ežiuku". Ir visada būdavo piktas. Žmonės stengdavosi nežiūrėti jam į akis. Ralfo akys žvelgdavo taip įdėmiai, kad, rodėsi, žėrėjo. Pamačiusi jį, visada pereidavau į kitą gatvės pusę. Ir niekam iš vaikų neateidavo į galvą mintis parodyti jam liežuvį. Taip vaiduokliškai jis atrodė.

Mano pašnekovė nutyla, išpūsdama cigaretės dūmų debesį į lubas su imituoto raudonmedžio sijomis. Stela Horan gyveno Karlino gatvėje iki dvidešimties metų, kasdien važinėdavo į Levino verslo mokyklą Motone. Bet atsitikimą su akmenimis ji prisimena labai gerai.

- Kartais, - sako ji, - aš galvoju, ar tik ne aš buvau to akmenų lietaus priežastis. Vaitų galinis kiemas ribojosi su mūsų kiemu. Misis Vait pasodino gyvatvorę, bet tada ji dar nebuvo spėjusi užaugti. Margareta nuolat keldavo skandalus mano mamai dėl nepadorių "šou", kuriuos aš neva demonstruoju galiniame kieme. Mano maudymosi kostiumėlis, turiu pasakyti, buvo labai kuklus - netgi pernelyg kuklus, vertinant pagal šiuolaikinius standartus, - paprastas, vientisas, senas "Janseno" firmos kostiumėlis. Bet misis Vait be paliovos piktindavosi, kad tai "gėdingas pavyzdys jos kūdikiui". Mano motina... Ji žinoma, stengdavosi būti mandagi, bet jos temperamentas toks karštas... Nežinau, ką misis Vait pasakė mamai tą kartą - tikriausiai pavadino mane Babilono kekše, - bet mamos kantrybė trūko, ir ji pareiškė, kad mūsų kiemas yra mūsų kiemas, ir aš, jei tik noriu, galiu strapalioti jame ir plikai išsirengusi. Ji dar išvadino misis Vait šlykščia boba su kirmėlių puodyne vietoje smegenų. Žodžiu, buvo didžiulis skandalas, bet esmę aš jau papasakojau.

Aš nusprendžiau daugiau nebesideginti saulėje. Nemėgstu vaidų - tai trikdo virškinimą. Bet mama, kai smarkiai supyksta,

būna baisi. Kitą dieną ji nuėjo į "Džordano Marčo" parduotuvę ir grįžo su mažyčiu baltu bikini. Mama pasakė, kad apsivilkus juo man būsią kur kas maloniau degintis. "Pagaliau, - pridūrė ji, - mūsų kiemas yra mūsų asmeninė valda".

Stela Horan šypteli, tai prisiminusi, ir užgesina cigaretę.

- Aš bandžiau ginčytis su ja, sakiau, kad nenoriu naujų nemalonumų, nenoriu būti pėstininku jų patvorio kare. Bet jokie atsikalbinėjimai nepadėjo. Sustabdyti mano mamą, kai ją pagauna šišas - tas pats, kas plikomis rankomis sustabdyti dyzelinį sunkvežimį, riedantį nuo kalvos. Bet buvo ir kita problema. Aš siaubingai bijojau Vaitų. Tikri religiniai fanatikai - su tokiais menki juokai. Ralfas Vaitas, aišku, buvo jau miręs, bet kuo viskas būtų galėję baigtis, jei Margareta vis dar būtų turėjusi jo 38-to kalibro revolverį?..

Tačiau šeštadienio popietę aš vis dėlto pasitiesiau kieme užtiesalą, išsitepiau kūną specialiu losjonu ir atsiguliau, įsijungusi radiją. Tuo metu paprastai transliuodavo populiarių dainų keturiasdešimtuką. Mama tokios muzikos negalėdavo pakęsti ir visada šaukdavo man, kad pritildyčiau, kol ji neišprotėjo. Bet tą dieną ji pati net du kartus pagarsino muziką. Aš iš tiesų ėmiau jaustis Babilono kekše.

Bet iš Vaitų namo niekas nepasirodė. Net šeimininkė neišėjo džiauti skalbinių. Beje, štai jums dar viena ypatybė: ji niekada nedžiaudavo kieme apatinių baltinių. Net Kerės, nors jai tebuvo treji metukai. Tik namuose.

Aš truputį nusiraminau. Tikriausiai, pamaniau, Margareta nusivedė Kerę į parką - pasimelsti po atviru dangumi ar panašiai. Šiaip ar taip, po valandėlės aš apsiverčiau ant nugaros, užsidengiau akis ranka ir užsnūdau.

O kai pabudau, Kerė stovėjo šalia ir apžiūrinėjo mano kūną...

Misis Horan nutyla ir suraukusi kaktą žvelgia tiesiai priešais save. Gatve be paliovos lekia mašinos. Girdžiu, kaip tyliai dūzgia mano magnetofonas. Bet visa tai atrodo taip netikra, apgaulinga

- tik plonas apnašų sluoksnis, slepiantis kitą realybę - tą, kurioje vyksta košmarai.

- Ji buvo tokia *gražutė*, - tęsia Stela Horan, prisidegusi dar vieną cigaretę. - Aš mačiau kelias jos mokyklines nuotraukas ir tą siaubingą, miglotą juodai baltą nuotrauką "Njusvik" viršelyje. Žiūrėjau ir galvojau: "Dieve mano, kas jai nutiko? Ką ta moteris su ja padarė?" Mane apėmė kartu ir baimė, ir gailestis. Juk Kerė buvo tokia gražutė, rausvais skruosteliais ir spindinčiomis rudomis akimis, plaukai šviesūs, bet iš jų atspalvio nesunku buvo nuspėti, kad vėliau patamsės. Meilutė - taip ją galima būtų apibūdinti. Meilutė, supratinga ir tyra. Pragaištinga motinos įtaka dar nebuvo palikusi joje savo žymės, tada dar nebuvo.

Aš pakėliau galvą ir pabandžiau jai nusišypsoti. Nežinojau, kaip elgtis. Buvau apsnūdusi nuo karščio, galva visai tuščia. Pasakiau: "Labas". Ji vilkėjo geltoną suknytę, gana mielą, bet siaubingai ilgą tokiai mažai mergytei, ypač vasarą. Suknytė siekė Kerei beveik iki blauzdų.

Ji nenusišypsojo, tik parodė pirštu į mane ir paklausė:

- Kas čia?

Aš pažvelgiau žemyn ir pamačiau, kad kol miegojau, mano liemenėlė nuslinko. Pasitaisiau ją ir atsakiau:

- Tai mano krūtys, Kere.

Tada Kerė labai rimtai pareiškė:

- Ir aš tokių noriu.

- Tau reikia dar palaukti, Kere, - pasakiau. - Ir tu tokias turėsi už kokių... na, aštuonerių ar devynerių metų.

- Ne, neturėsiu, - atsakė ji. - Mamytė sako, kad geros mergaitės neturi. - Sakydama tai, ji atrodė taip keistai, taip neįprastai mažai mergytei - buvo liūdna ir kartu patenkinta savimi.

Aš nepatikėjau savo ausimis ir leptelėjau pirmą mintį, šovusią į galvą:

- Na, bet aš juk gera mergaitė. O argi tavo mama neturi krūtų?

Kerė nuleido galvą ir sušnibždėjo kažką taip tyliai, kad aš neišgirdau. Kai paprašiau pakartoti, ji provokuojančiai pažvelgė

į mane ir paaiškino, kad mamytė buvo labai bloga, kai padarė ją, ir todėl dabar turinti krūtis. Kerė pavadino jas "purvopagalvėmis" ir taip, lyg tai būtų vienas žodis.

Aš negalėjau tuo patikėti. Tiesiog žado netekau. Nesugalvojau, ką atsakyti. Mes tik žiūrėjome viena į kitą, ir aš troškau tik vieno - čiupti tą vaikutį ir bėgti su juo kur nors toli toli.

Ir tada pro duris išėjo Margareta ir pamatė mudvi.

Akimirką ji apstulbusi spoksojo į mus, lyg būtų negalėjusi patikėti savo akimis. Paskui prasižiojo ir užstaugė. Šlykštesnio garso aš gyvenime negirdėjau - tai buvo panašu į aligatoriaus riaumojimą pelkėje. Ji būtent *užstaugė*. Įtūžis. Baisus, beprotiškas įtūžis. Jos veidas tapo raudonas kaip gaisrinė mašina, rankos susigniaužė į kumščius. Margareta visa drebėjo ir šaukė užvertusi galvą į dangų. Pamaniau, kad tą moterį tuoj ištiks apopleksija: jos veidas persikreipė kaip pabaisos.

O Kerė, rodėsi, nualps ar numirs vietoje. Iš siaubo jai užgniaužė kvapą, o mažas veidukas net pažaliavo.

Jos motina suklykė:

- KEEEERRREEEEEE!!

Tada aš pašokau ir taip pat surikau:

- Nešaukite ant jos taip! Kaip jums negėda!

Žodžiu, kažkokią nesąmonę. Dabar jau nebeprisimenu tiksliai. Kerė žengė žingsnį link savo kiemo, sustojo, paskui vėl nuėjo. Žengdama nuo mūsų pievelės ant savosios ji atsisuko ir pažiūrėjo į mane. Jos žvilgsnis buvo... o, kraupus! Aš net nemoku apsakyti. Jame buvo ir prisirišimas, ir baimė, ir neapykanta... ir kančia. Tarsi pats gyvenimas būtų užgriuvęs ją lyg akmuo, ją - trejų metų vaiką.

Tą akimirką mano motina išėjo į užpakalinę verandą ir net išsigando, pamačiusi mergytę. O Margareta... O, ji šaukė kažką apie pasileidėles, kales ir tėvų nuodėmes, už kurias bus baudžiami palikuonys iki septintos kartos. Man liežuvis susitraukė kaip sudžiūvęs lapas.

Kokią sekundę Kerė stovėjo tarp dviejų kiemų, svyruodama pirmyn ir atgal, o Margareta Vait pakėlė veidą aukštyn ir, prisiekiu Viešpaties vardu, *sulojo* ant dangaus. O paskui... paskui ji ėmė mušti ir draskyti save. Ji draskė nagais sau veidą ir kaklą, palikdama kruvinus dryžius, persiplėšė suknelę.

Kerė suklykė: "Mamyte!" ir nubėgo pas ją.

Misis Vait pritūpė kaip varlė ir plačiai išskėtė rankas. Pamaniau, kad ji nori sutraiškyti mergytę, ir surikau. Bet toji moteris tik šypsojosi. Šypsojosi ir seilėjosi. Seilės tekėjo jai per smakrą. Mane supykino. Jėzau, kaip man buvo šleikštu.

Ji paėmė Kerę į glėbį ir nusinešė vidun. Aš išjungiau radiją, ir mes girdėjome, kas ten dėjosi. Ne viską, tik atskirus žodžius. Bet to užteko, kad nuspėtum, kas ten vyksta. Maldos, raudojimas, klyksmai. Kažkokia beprotybė. Margareta liepė mergytei eiti į sandėliuką ir melstis. Mergaitė verkė ir šaukė, kad ji netyčia, kad ji daugiau taip nedarys. Paskui stojo tyla. Mudvi su mama pažiūrėjome viena į kitą. Dar niekad mama neatrodė taip prastai, netgi tada, kai mirė tėtė. Ji ptarė: "Vaikutis..." ir nutilo. Mes įėjome vidun.

Misis Horan atsistoja ir prieina prie lango - graži moteris geltona vasarine suknele su atvira nugara.

- Žinote, pergyvenu viską tarsi iš naujo, - neatsisukdama sako ji. - Vėl susijaudinau. - Ji nelinksmai šypteli ir apsikabina rankomis pečius. - O ji buvo tokia meilutė. Pažiūrėjęs į tas nuotraukas, niekada nepasakytum...

Už lango ūžia mašinos, skubėdamos į vieną pusę ir į kitą, o aš sėdžiu ir laukiu, kol ji ims pasakoti toliau. Tą akimirką misis Horan man kažkuo primena šuolininką, kuris žiūri į kartį ir galvoja, ar ne per aukštai ji iškelta.

- Mama išvirė mudviem škotiškos arbatos, stiprios, su pienu, kokią visada virdavo, kai aš vaikystėje dūkdama su vaikais įkrisdavau į dilgėlyną arba nudribdavau nuo dviračio. Ta arbata siaubinga. Bet mes vis tiek gėrėme, sėdėdamos virtuvėje viena priešais kitą. Mama vilkėjo seną naminę suknelę su prairusia

nugaroje siūle, o aš buvau su Babilono kekšės maudymosi kostiumėliu. Norėjau verkti, bet viskas buvo pernelyg tikroviška - ne taip, kaip kine. Kartą, būdama Niujorke, mačiau, kaip senas girtuoklis tempėsi už rankos mergytę žydra suknele. Mergytė taip verkė, kad jai iš nosies ėmė bėgti kraujas. Girtuoklis turėjo gūžį, ir jo kaklas atrodė kaip automobilio kamera. Vidury kaktos jam buvo iššokęs raudonas guzas, o per mėlyną vilnonį švarką ėjo ilgas baltas dryžis. Visi skubėjo pro juos - juk kuo greičiau praeisi, tuo greičiau nebematysi... Tai taip pat buvo labai tikroviška.

Aš norėjau kažką pasakyti mamai, bet vos tik prasižiojau, atsitiko tai... tai, apie ką jūs tikriausiai ir norite išgirsti. Lauke kažkas dusliai bumptelėjo ant žemės. Nuo smūgio suskambo stiklinės indaujoje. Tai buvo ne tik garsas, bet ir garso pojūtis - lyg kas būtų nustūmęs nuo stogo sunkų geležinį seifą.

Misis Horan prisidega naują cigaretę ir kelis kartus greitai užsitraukia.

- Aš priėjau prie lango ir pažvelgiau laukan, tačiau nieko nepamačiau. Jau ketinau nusisukti, bet tą akimirką dar kažkas nukrito. Blykstelėjo saulė. Iš pradžių pamaniau, kad tai didelis stiklinis rutulys. Jis atsitrenkė į Vaitų stogo kraštą ir sutrupėjo. Tai nebuvo stiklas. Tai buvo didelis ledo luitas. Aš norėjau pasisukti, pasakyti mamai, ir tada jie pradėjo kristi vienas po kito kaip kruša.

Jie krito ant Vaitų namo stogo, ant priekinės ir užpakalinės pievelės, ant durų į rūsį. Tos durys buvo skardinės, ir, kai pirmas luitas trenkėsi į jas, skarda sugaudė visai kaip bažnyčios varpas. Mudvi su mama surikome iš baimės ir prisispaudėme viena prie kitos kaip dvi mažos mergaitės griaustinio metu.

Paskui kruša liovėsi. Iš Vaitų namo nebuvo girdėti nė garso, ledas greitai tirpo saulėje, vanduo tekėjo nuo stogo. Vienas ledo luitas įstrigo prie kamino. Jis taip akinančiai spindėjo, kad žiūrint į jį skaudėjo akis.

Mama paklausė manęs, ar jau viskas baigėsi, ir tą akimirką suklykė Margareta. Mes girdėjome labai aiškiai. Klyksmas buvo dar kraupesnis negu anksčiau, jame galėjai justi siaubą. Paskui iki

mūsų atsklido skambesys ir dūžių garsai, lyg ji būtų svaidžiusi į mergytę visus namuose buvusius puodus.

Vaitų durys atsilapojo ir vėl užsitrenkė. Pro jas niekas neišėjo. Tada - vėl klyksmas. Mama liepė man iškviesti policiją, bet aš negalėjau pasijudinti iš vietos. Stovėjau kaip prikalta prie grindų.

Misteris Kirkas ir jo žmona Virdžinija išėjo į savo pievelę priešais namą. Smitai irgi. Netrukus visi kaimynai, buvę namie, išėjo laukan. Net ir senoji misis Vorvik, nors buvo kurčia viena ausimi.

Vaitų name pradėjo dužti indai. Buteliai, stiklinės ir visa kita. Paskui išdužo šoninis langas, ir pro jį iki pusės išvirto virtuvinis stalas. Garbės žodis! Tai buvo didžiulis raudonmedžio stalas, svėręs ne mažiau trijų šimtų svarų. Krisdamas jis išdaužė langines. Kaip galėjo moteris - netgi stambi moteris - padaryti tokį dalyką?

Čia aš klausiu misis Horan, ką ji turinti omeny.

- Aš tik pasakoju jums, - pabrėžia ji, staiga suirzusi. - Aš neprašau jūsų tikėti...

Ji susivaldo ir jau ramiau tęsia:

- Paskui bemaž penkias minutes buvo tylu. Iš lietvamzdžių varvėjo vanduo, o visoje Vaitų pievelėje žėrėjo ledas. Jis greitai tirpo. - Misis Horan trumpai, dusliai nusijuokia ir užgesina nuorūką. - O kodėl gi ne? Juk buvo rugpjūtis.

Ji susimąsčiusi prieina prie sofos, apsisuka ir grįžta atgal prie lango.

- O paskui ėmė kristi akmenys. Iš žydro žydro dangaus. Švilpdami ir kaukdami tarsi bombos. Mano mama suriko: "Viešpatie, kas gi čia dedasi!" ir susiėmė už galvos. O aš negalėjau pajudėti. Tik žiūrėjau ir negalėjau pajudėti iš vietos. Tačiau tai neturėjo reikšmės. Akmenys krito tik ant Vaitų sklypo.

Vienas iš jų atsitrenkė į vandens lataką ir numušė jį ant pievelės. Kiti, pramušę skyles stoge, krito į mansardą. Kas kartą, kai akmuo atsitrenkdavo į stogą, pasigirsdavo garsus bumptelėjimas ir pakildavo dulkių kamuolys. Kai kurie krito ant žemės,

drebindami viską aplinkui. Jutau, kaip virpa grindys po mano kojomis.

Indai skambėjo, virtuvės spintelė drebėjo, mamos puodelis su arbata nukrito ant grindų ir sudužo.

Akmenys krisdami išmušė Vaitų pievelėje didžiules duobes. Kraterius. Vėliau misis Vait pasamdė sendaiktininką iš kito miesto galo, kad tas išvežtų akmenis, o Džeris Smitas sumokėjo jam dolerį, kad leistų nusiskelti nuo vieno gabaliuką. Jis nuvežė tą gabalėlį į Bangoros universitetą, ten pažiūrėjo ir pasakė, kad tai paprasčiausias granitas.

Vienas iš paskutiniųjų akmenų sudaužė į šipulius mažą staliuką, stovėjusį Vaitų galiniame kieme.

Bet niekas *niekas* už jų sklypo ribų nebuvo paliesta.

Misis Horan nutyla, nusisuka nuo lango ir pažvelgia į mane. Iš veido išraiškos nesunku nuspėti, kaip smarkiai sujaudino ją šie prisiminimai. Moteris viena ranka išsiblaškiusi taršo madingą pašiauštą šukuoseną.

- Vietiniame laikraštyje pasirodė tik trumpa žinutė apie šį įvykį. Kai atvyko Bilis Harisas, Čemberleno laikraščio korespondentas, stogas jau buvo sutaisytas. Ir kai žmonės sakė jam, kad akmenys buvo pramušę stogą kiaurai, Harisas tikriausiai manė, jog mes iš jo šaipomės.

Niekas nenori tuo tikėti, netgi dabar. Žmonės, kurie skaitys jūsų straipsnį, mielai pasijuoks iš jo ir išvadins mane dar viena persikaitinusia saulėje pakvaišėle. Bet taip iš tiesų *buvo*. Daugelis mūsų kvartalo gyventojų savo akimis matė, kaip tai atsitiko. Tai buvo taip pat tikroviška, kaip girtuoklis, vedantis mergytę kruvina nosimi. Bet dabar, po šito antrojo įvykio... Dabar jau niekam nebesinori juoktis. Pernelyg daug žmonių žuvo. Ir šįkart nukentėjo ne tik Vaitų sklypas...

Misis Horan nusišypso, bet toje šypsenoje nėra nė lašelio linksmybės. Ji sako:

- Ralfas Vaitas buvo apsidraudęs. Jam žuvus, Margareta gavo apvalią sumelę... net dvigubą kompensaciją. Namą jis taip pat

buvo apdraudęs, bet po to įvykio ji negavo nė cento, mat nuostoliai buvo padaryti "Dievo valia". Poetiškas teisingumas, ar ne?

Ji nusijuokia, bet ir vėl nelinksmai."

Įrašas, kelis kartus pasikartojantis Juveno bendrosios vidurinės mokyklos sąsiuvinyje, priklausiusiame Kerei Vait:

Ir nesunku tai pamatyti:
Nebus palaiminta mergytė,
Kol nesupras, kad ji tokia, kaip visos kitos...

Kerė įėjo vidun ir uždarė paskui save duris. Ryškią dienos šviesą pakeitė rudi šešėliai, vėsa ir slogus talko miltelių kvapas. Vienintelis garsas namuose - laikrodžio su gegute tiksėjimas. Mama kadaise nupirko tą laikrodį už labdaros kuponus. Kartą, mokydamasi dar šeštoje klasėje, Kerė norėjo paklausti mamos, ar tai nuodėmė, bet neišdrįso.

Ji įėjo į prieškambarį ir pakabino paltą drabužinėje. Ant sienos kabančiame švytinčiame paveiksle buvo pavaizduotas vaiduokliškas Jėzus, niūriai palinkęs virš šeimos, sėdinčios virtuvėje prie pietų stalo. Apačioje buvo užrašas, taip pat švytintis: "Nematomas svečias".

Svetainėje Kerė sustojo vidury seno, kai kur visai pratrinto kilimo, užsimerkė ir ėmė stebėti mažyčius šviesos taškelius, sklandančius tamsoje. Galvą skaudėjo iki šleikštulio, smilkiniai skausmingai tvinksėjo.

Viena.

Mama dirbo prie skalbinių lyginimo ir lankstymo mašinos skalbykloje "Žydrasis kaspinas" Čemberleno centre. Ji dirbo tenai nuo tada, kai Kerei sukako penkeri metai, mat baigėsi kompensacija, kurią ji gavo po vyro mirties. Pamaina prasidėdavo pusę aštuonių ryto ir baigdavosi pusę keturių popiet. Mama nuolat kartodavo, kad skalbykla - bedieviška vieta, o pats didžiausias bedievis - jos viršininkas, misteris Eltonas Motas. Anot mamos,

šėtonas pragare paruošęs Eltui, kaip jį paprastai vadindavo "Žydrajame kaspine", specialią žydrą kertę.

Viena.

Kerė atsimerkė. Svetainėje stovėjo dvi kėdės su tiesiomis atkaltėmis. Siuvimo stalelis, prie kurio Kerė kartais siūdavo drabužius, o mama tuo tarpu nerdavo servetėles ir kalbėdavo apie pasaulio pabaigą bei Paskutiniojo teismo dieną. Ant galinės sienos kabėjo laikrodis su gegute.

Svetainėje buvo daug paveikslų religinėmis temomis, bet Kerei labiausiai patiko tas, kuris kabėjo ant sienos virš jos kėdės. Jame buvo pavaizduotas Jėzus, genantis ėriukus į kalvą, tokią žalią ir lygią kaip golfo aikštelė Riversaide. Kitų paveikslų siužetai nebuvo tokie taikūs: Jėzus, vejantis pinigų keitėjus iš šventyklos; Mozė, metantis ant auksinio veršio garbintojų akmenines lenteles su Dievo įsakymais; abejojantis Tomas, dedantis ranką prie Kristaus žaizdos (o, koks tai buvo siaubingas ir kartu žavus reginys, ir kokius baisius košmarus jis keldavo Kerei vaikystėje!); Nojaus laivas, plaukiantis virš skęstančių, besiblaškančių agonijoje nusidėjėlių; Lotas su šeima, bėgantis iš pasmerktų žūti Sodomos ir Gomoros.

Ant mažo stalelio stovėjo lempa, šalia jos gulėjo pluoštelis religinių brošiūrų. Pačios viršutinės viršelyje buvo nupieštas nusidėjėlis (jo sielos būseną aiškiai rodė kančios išraiška veide), bandantis užlįsti už didžiulės uolos. Užrašas apačioje skelbė: "Tą dieną net uola jo nepaslėps!"

Bet svarbiausia svetainės detalė buvo keturių pėdų aukščio gipsinis krucifiksas, kabąs ant galinės sienos. Mama atsisiųsdino jį paštu iš Sent Luiso. Prikaltas prie kryžiaus Jėzus buvo groteskiškai persikreipęs iš skausmo, lūpose - sustingusi dejonė. Nuo erškėčių vainiko per kaktą ir smilkinius tekėjo ryškiai raudonos kraujo srovelės. Akys pakeltos aukštyn - viduramžiais paplitęs kančios vaizdavimo stereotipas. Abi Jėzaus rankos buvo kruvinos, o kojos prikaltos prie gipsinio stovo. Šis krucifiksas buvo daugelio Kerės naktinių košmarų priežastis: ji sapnuodavo, kad

sužalotas Kristus vaikosi ją koridoriais su plaktuku ir vinimis rankose, maldaudamas prisiimti savo kryžių ir sekti paskui Jį. Tačiau pastaruoju metu Kerės sapnai tapo daug miglotesni ir kraupesni. Kristus norėdavo ne nužudyti ją, bet padaryti kažką dar baisiau.

Viena.

Skausmas šlaunyse, papilvėje ir lyties organuose kiek atlėgo. Ji jau nebegalvojo, kad mirs nukraujavusi. Tai vadinosi "menstruacija" ir buvo logiška bei neišvengiama. Tiesiog jos "mėnesinės". Kerė baimingai sukikeno, sutrikdydama niūrią svetainės tylą - tas žodis kažkodėl priminė jai kvailos televiktorinos reklamą: "Šį mėnesį jūs galite laimėti nemokamą kelionę į Bermudus!" Kaip ir prisiminimas apie akmenų lietų, žinojimas apie menstruaciją, rodėsi, visuomet slypėjo jos sąmonėje, laukdamas savo valandos.

Kerė apsisuko ir greitai užkopė laiptais į antrą aukštą. Ant medinių vonios kambario grindų, iššveistų beveik baltai (švara - šventumo sesuo), stovėjo didelė vonia su žemomis kojelėmis. Iš chromuoto čiaupo ant baltos sienelės varvėjo vanduo ir per ilgą laiką paliko rūdžių dryžį. Dušo nebuvo: mama sakydavo, kad praustis po dušu - nuodėmė.

Kerė įėjo, atsidarė rankšluosčių spintelę ir ėmė tikslingai bei atsargiai raustis po ją, viską dėdama atgal į savo vietas, kad mama nieko nepastebėtų.

Žydra dėžutė buvo pačiame kampe, už senų nebenaudojamų rankšluosčių krūvos. Ant dangtelio nupiešta moteris su ilga permatoma suknele.

Kerė išėmė iš dėžutės vieną higieninę servetėlę ir ėmė smalsiai apžiūrinėti. O juk ji visai nesislėpdama tokiomis valydavosi nuo lūpų dažus, kuriuos slėpė nuo mamos mokykliniame krepšyje. Kartą netgi gatvėje. Dabar prisiminė (ar įsivaizdavo, kad prisimena) sumišusius, nustebusius praeivių žvilgsnius. Kerė išraudo. *Jos* juk sakė jai. Raudonis išnyko, ir veidas pabalo iš pykčio.

Mergina nuėjo į savo mažytį miegamąjį. Čia kabėjo dar daugiau religinių paveikslų, bet jie daugiausiai vaizdavo avinėlius, o ne šventojo pykčio scenas. Virš komodos buvo pakabintas Juveno vimpelas. Ant pačios komodos gulėjo Biblija ir gipsinis Jėzus, švytintis tamsoje.

Kerė ėmė nusirenginėti: iš pradžių palaidinę, paskui nekenčiamą sijoną, siekiantį žemiau kelių, apatinius marškinius, korsetą, kojines iki kelių - ir su pasibjaurėjimu pažiūrėjo į krūvą sunkių drabužių su sagomis ir gumelėmis. Mokyklos bibliotekoje buvo pluoštas senų "Septyniolikmetės" numerių, ir Kerė dažnai vartydavo juos, stengdamasi išlaikyti veide idiotiško nerūpestingumo išraišką. Manekenės su trumpais madingais sijonėliais, plonytėmis kaproninėmis kojinėmis ir ryškiaspalviais nėriniuotais apatiniais baltiniais atrodė tokios patrauklios ir lengvos. Lengvos, tai yra "lengvai prieinamos" - taip mama visada sakydavo apie *jas*. Kerė, aišku, žinojo, ką į jos svajones atrėžtų mama. Ji ir pati suprato, kad su tokiais drabužiais jaustųsi siaubingai nejaukiai. Nuoga, nedora, sutepta baisios nuodėmės - noro atkreipti į save dėmesį, o lengvas vėjelis, gašliai glamonėjantis šlaunis, sukeltų geidulius. Bet *jos* tikrai suprastų, kaip Kerė jaučiasi. Jos visada suprasdavo. Ir sugalvotų, kaip ją sutrikdyti, išjuokti, pažeminti. Kaip visada.

Kerė žinojo, kad galėtų būti

(kokia)

kitokia. Taip, ji buvo stora per liemenį, bet tik todėl, jog kartais jausdavosi tokia nelaiminga ir vieniša, o užpildyti tą juodą tuštumą, žiojėjančią jos sieloje, padėdavo tik vienas būdas - valgyti, valgyti ir valgyti. Bet labai stora Kerė nebuvo. Organizmas pats neleisdavo peržengti tam tikros ribos. O jos kojos buvo netgi dailios, beveik tokios pat dailios kaip Sju Snel ar Vikės Henskom. Ji galėtų būti

(o kokia o kokia o kokia)

galėtų liautis valgiusi šokoladą, ir spuogai išnyktų. Tikrai išnyktų. Ji galėtų madingai apsikirpti. Nusipirkti kapronines kojines ir

siauras žalias arba mėlynas kelnes, glaudžiai aptempiančias kojas. Prisisiūti trumpų sijonukų ir suknelių pagal iškarpas iš madų žurnalų. Juk tai kainuotų ne brangiau už autobuso ar traukinio bilietą. Ji galėtų būti, galėtų būti, galėtų būti

Gyva.

Mergina nusisegė sunkią medvilninę liemenėlę ir numetė ją ant grindų. Jos krūtys buvo pieno baltumo, stangrios ir lygios, su balintos kavos spalvos speneliais. Kerė perbraukė per jas delnais ir pajuto, kaip kūnu nubėgo lengvas virpulys. Tai buvo nuodėmė, taip, tai buvo blogis. Mama dažnai kalbėdavo jai apie Kažką. Tas Kažkas - pavojingas, senas kaip pasaulis, neapsakomai nuodėmingas. Jis gali susilpninti ją. "Saugokis, - kartą perspėjo mama. - Jis atsėlina naktimis. Jis verčia tave galvoti apie nuodėmes, kurios daromos mašinų stovėjimo aikštelėse ir pakelės moteliuose".

Ir nors buvo dar rytas, tik dvidešimt minučių po devynių, Kerė suprato, kad tas Kažkas atėjo pas ją. Ji vėl perbraukė delnais per krūtis -

(purvopagalvės)

jos buvo vėsios kaip ir anksčiau, tačiau speneliai tapo kieti ir karšti. Tada Kerė švelniai suspaudė juos pirštais ir pajuto svaiginantį silpnumą. Taip, tai buvo Kažkas.

Ant kelnaičių raudonavo kraujo dėmės.

Dabar ji turėtų pravirkti, surikti, išplėšti tą Kažką iš savo kūno ir sutraiškyti jį, sutrypti, užmušti.

Higieninė servetėlė, įdėta mis Dežardin, buvo jau permirkusi, ir Kerė atsargiai ją pakeitė nauja. Ji suprato, kad elgiasi blogai, kad *jos* elgėsi blogai, ir nekentė už tai ir jų, ir savęs. Tik mama buvo gera. Mama kovėsi su Juoduoju žmogumi ir nugalėjo jį. Kartą Kerė matė tai sapne. Mama išvarė jį su šluota pro duris, ir Juodasis žmogus nubėgo Karlino gatve tolyn į tamsą, kanopomis skeldamas iš asfalto raudonas žiežirbas.

Mama išplėšė Kažką iš savęs ir todėl buvo skaisti.

Kerė nekentė jos.

Ji pastebėjo savo pačios veidą mažyčiame veidrodyje ant durų - mažame, tinkančiame tik šukuotis, veidrodyje pigiuose žaliuose plastmasiniuose rėmuose.

Kerė nekentė savo veido, bereikšmio, kvailo, buko veido, blausių akių, ryškių raudonų spuogų, inkštirais nusėtos odos. Labiausiai ji nekentė savo veido.

Ūmai atvaizdą perkirto dantytas tviskantis įtrūkimas. Veidrodis nukrito ant grindų Kerei po kojomis ir sudužo į smulkias šukes. Ant durų liko tik apvalus plastmasinis rėmelis, žvelgiantis į merginą tarsi tuščia akis.

Iš "Ogilvio fizikos terminų žodyno":

"Telekinezė - gebėjimas minties jėga judinti daiktus arba sukelti juose įvairius pokyčius. Šis reiškinys dažniausiai pastebimas kritinių ar stresinių situacijų metu. Pavyzdžiui, žinomi atvejai, kai nuo prispaustų žmonių pakildavo į orą automobiliai arba sugriuvusių namų skeveldros.

Šis reiškinys dažnai klaidingai tapatinamas su poltergeistais, t.y. žaismingomis dvasiomis. Reikia pažymėti, kad poltergeistai yra astralinės būtybės, kurių egzistavimas dar neįrodytas, tuo tarpu telekinezė, kaip manoma, yra elektrocheminė smegenų savybė..."

Kai jie baigė mylėtis ant 1963 m. modelio "Fordo", priklausiusio Tomiui Rosui, užpakalinės sėdynės, Sju Snel ėmė lėtai tvarkytis savo drabužius, ir jos mintys vėl ėmė suktis apie Kerę Vait.

Buvo penktadienio vakaras, ir Tomis (dabar jis sėdėjo su nusmukusiomis ant kulkšnių kelnėmis ir susimąstęs žvelgė pro užpakalinį stiklą - reginys buvo gana komiškas ir net savotiškai mielas) pakvietė ją pažaisti kėgliais. Tačiau tai buvo tik pretekstas - jie abu nuo pačios pirmos minutės galvojo tik apie seksą.

Sju daugmaž pastoviai susitikinėjo su Tomiu nuo spalio mėnesio (dabar buvo gegužė), bet mylėjosi jie tik dvi savaites. Tiksliau, septynis kartus. Šitas - septintas. Kol kas dar be tušo ir fejerverkų, bet kažkas jau išeina.

Pirmą kartą skaudėjo velniškai. Jos draugės, Helena Šajers ir Džina Golt, jau darė Tai, ir abi užtikrino, kad kokią minutę paskaudės - kaip suleidus penicilino, - o paskui bus tikras rojus. Bet Sju pirmą kartą jautėsi taip, lyg ją būtų pramušinėję kauptuko kotu. Vėliau Tomis šypsodamasis prisipažino, kad ir jis neteisingai užsimovė gumą.

Šįvakar buvo tik antras kartas, kai ji pradėjo jausti kažką panašaus į malonumą, bet tą akimirką viskas baigėsi. Tomis laikėsi, kiek galėjo, bet paskui viskas tiesiog... pasibaigė. Žodžiu, siaubingai daug trynimo dėl lašelio šilumos.

Todėl Sju jautėsi prislėgta, ir jos mintys, paveiktos tokios nuotaikos, ėmė suktis apie Kerę. Ją, ir taip jau nusiminusią, užplūdo gėdos banga. Todėl, kai Tomis, pagaliau nusukęs akis nuo Brikjardhilo panoramos, atsigręžė, jis pamatė, kad Sju verkia.

- Ei, - sunerimęs pratarė jis ir nevikriai apglėbė Sju. - Ei, ei.

- Viskas gerai, - vis dar verkdama atsakė ji. - Tai ne dėl tavęs. Aš šiandien neypatingai gerai pasielgiau ir dabar prisiminiau...

- Kas atsitiko? - paklausė Tomis, švelniai glostydamas jai kaklą.

Ir mergina ėmė pasakoti jam apie rytinį įvykį, sunkiai tikėdama, kad tai ji pati kalba. Sju neslėpė nuo savęs, kad atsidavė Tomiui tik todėl, kad buvo

(įsimylėjusi jį? susižavėjusi? nesvarbu, pasekmės vis tiek buvo tos pačios)

ir tai, kad pasakoja jam, kaip drauge su kitomis tyčiojosi iš Kerės mergaičių rūbinėje, vargu ar buvo geriausias būdas pririšti prie savęs vaikiną. O Tomis, be kita ko, buvo Populiarus. Ji pati visą gyvenimą buvo laikoma Populiaria, ir jai iš anksto buvo lemta įsimylėti tokį pat Populiarų vaikiną. Sju buvo beveik tikra, kad juos išrinks mokyklos Pavasario baliaus karaliumi ir karaliene, o vyresnioji klasė jau paskelbė juos geriausia metų pora. Jie tapo

tarsi pastoviai šviečiančia žvaigžde kintančiame mokyklinių santykių skliaute, visų pripažintais Romeo ir Džiuljeta. Staiga Siuzanai atėjo į galvą nemaloni mintis: juk kiekvienoje Amerikos baltųjų vidurinėje mokykloje buvo tokia pati pora kaip ir jiedu su Tomiu.

Gavusi tai, ko visada troško - tikrumo, pripažinimo, saugumo pojūtį, Sju staiga suvokė, kad jis turi ir tamsiąją pusę - nerimą. Tikrovėje viskas buvo ne taip, kaip ji anksčiau įsivaizdavo. Už šilto, šviesaus rato klaidžiojo kažkokie tamsūs šešėliai. Pavyzdžiui, įkyri mintis, kad ji leidžia Tomiui ją dulkinti

(ar būtinai reikėjo šitaip išsireikšti taip šįkart reikėjo)

todėl, kad jis tiesiog Populiarus. Arba todėl, kad jie tiesiog tinka vienas kitam ir, žiūrėdama į jųdviejų atspindį parduotuvės vitrinoje, ji gali galvoti: "Štai eina graži pora". Sju buvo įsitikinusi,

(arba tik vylėsi)

kad jai užteks jėgų ir savarankiškumo nevykdyti garbėtroškų tėvų, draugų ir net savo pačios siekių. O dabar štai tas įvykis rūbinėje: ji tyčiojosi iš Kerės drauge su visomis kitomis - energingai, žiauriai ir ne be pasitenkinimo. Išsireiškimas, kurio Sju dabar stengėsi išvengti - "būti tokia kaip visi", - kėlė jai nemalonias asociacijas: plaukų suktukai, ilgos, nuobodžios popietės prie lyginimo lentos ar žiūrint reklamas per televizorių, kol vyrelis prakaituoja savo pilkoje įstaigoje; įstojimas į "Tėvų ir pedagogų asociaciją", o vėliau, kai pajamos pasieks penkiaženklį skaičių, į užmiesčio klubą; apvalios geltonos dėžutės su nesibaigiančiomis tabletėmis, apdraudžiančiomis nuo išaugimo iš mergaitiškų dydžių ir kaip galima ilgiau apsaugančiomis nuo mažų bjaurių įsibrovėlių, darančių į kelnes ir klyksmais prašančių pagalbos antrą valandą nakties; desperatiška kova už Švarų Miestą be nigerių petys į petį su Tere Smit (Mis Bulvės Žiedas'75) ir Vike Džons (Moterų lygos viceprezidente), apsiginklavus peticijomis, transparantais ir saldžiomis, kiek beviltiškomis šypsenomis.

Ir viskas per Kerę, tą prakeiktą Kerę. Galbūt anksčiau Sju ir girdėjo tolimus žingsnius, sukančius ratus aplink jų šviesos ratą,

bet šįvakar, klausydamasi savo pačios nemalonaus pasakojimo, mergina aiškiai išvydo visus tuos šešėlius ir jų geltonas akis, švytinčias tamsoje lyg žibintai.

Sju jau buvo nusipirkusi balinę suknelę. Žydrą. Labai gražią.

- Tu teisi, - tarė Tomis, kai ji baigė pasakoti. - Bjauri istorija. Panašūs pokštai visai tau nebūdingi.

Tomis pasakė tai labai rimtai, ir Sju akimirką pajuto šaltą baimės prisilietimą. Bet paskui jis nusišypsojo - Tomis visad kerinčiai šypsodavosi, - ir tamsa truputį atsitraukė.

- Kartą aš paspyriau vieną berniūkštį, kai tas gulėjo be sąmonės. Aš tau niekada nepasakojau?

Sju papurtė galvą.

- Taip... - Tomis susimąstęs pasitrynė nosį, ir jo skruostas sutrukčiojo - visai kaip tada, kai jis prisipažino, kad blogai užsimovė gumą. - Jis vadinosi Denis Patrikas. Kartą, dar šeštoje klasėje, jis mane smarkiai prikūlė. Aš nekenčiau jo, bet ir bijojau. Laukiau patogaus momento atkeršyti. Žinai, kaip tai būna?

Sju nežinojo, bet vis tiek linktelėjo.

- Žodžiu, maždaug po metų ar kiek vėliau jis galiausiai ne ant to užsišoko. Mokėsi su mumis toks Pitas Teiberis. Mažiukas, bet stiprus. Denis dėl kažko prikibo prie jo, ir Piteris neištvėręs skėlė jam į kaktą... Tai atsitiko Kenedžio pradinės mokyklos sporto aikštelėje. Denis krisdamas susitrenkė galvą ir atsijungė. Visi pabėgo - mes pagalvojome, kad jis galbūt negyvas. Aš taip pat pabėgau, bet prieš tai smarkiai spyriau jam į šonkaulius. Paskui buvo baisiai gėda... Ar tu neketini jos atsiprašyti?

Klausimas užklupo Sju netikėtai, ir ji sugebėjo tik tyliai išstenėti:

- O tu atsiprašei?

- Aš? Ne, po velnių. Aš turėjau malonesnių užsiėmimų nei kvaršinti sau galvą tokiomis kvailystėmis. Bet čia visai kas kita, Siuze.

- Tu manai?

- Mes jau ne septintoje klasėje. Be to, aš turėjau priežastį taip pasielgti, kad ir kokią sumautą. O ką tau padarė ta nelaiminga, kvaila drimba?

Sju neatsakė - neturėjo ką atsakyti. Per visą gyvenimą ji nepersimetė su Kere daugiau negu šimtu žodžių ir trečdalį iš jų pasakė šiandien. Nuo to laiko, kai baigė Čemberleno pradinę mokyklą, jos susitikdavo tik per fizinio lavinimo pamokas. Kerė mokėsi komercijos-verslo klasėje, o Sju, suprantama, ruošėsi stoti į koledžą.

Staiga ji pasišlykštėjo pati savimi.

Negalėdama to ištverti, Sju užsipuolė Tomį:

- Nuo kada tu pasidarei toks teisuolis? Nuo tada, kai pradėjai dulkinti mane?

Gera Tomio nuotaika akimirksniu dingo, ir Sju tuoj pat pasigailėjo savo žodžių.

- Man nereikėjo to sakyti, - tarė jis ir ėmė mautis kelnes.

- Tu čia niekuo dėtas, - Sju suspaudė jo ranką. - Tiesiog man gėda, supranti?

- Suprantu, - atsakė Tomis. - Bet man nereikėjo tavęs mokyti. Aš tam nelabai tinku.

- Tomi, tau niekada nebūna bjauru tas... na, tas tavo Populiarumas?

- Man? - nuoširdžiai nustebo Tomis. - Tu turi omeny tai, kad aš futbolo komandos kapitonas ir klasės seniūnas, ir panašiai?

- Taip.

- Ne. Man tai nėra labai svarbu. Supranti, vidurinė mokykla nėra svarbiausias dalykas gyvenime. Kol mokaisi, galvoji, kad viskas, kas ten vyksta, labai reikšminga. Bet paskui niekas net neprisimena apie ją, nebent, kai susitikę prisipliumpia alaus. Bent jau taip yra mano broliui ir jo draugams.

Tačiau Tomio žodžiai nenuramino Sju, tik dar labiau įbaugino. Štai ji, mažoji Siuzė iš Juveno vidurinės mokyklos, žaviausioji tarp žaviausių. Balinė suknelė polietileniniame užvalkale, metų metais saugoma spintoje.

Prieblanda už aprasojusių automobilio langų greitai tirštėjo.

- Viskas tikriausiai baigsis tuo, kad aš nueisiu dirbti į tėvo autoremonto dirbtuvę, - leidosi fantazuoti Tomis. - Penktadienio ir šeštadienio vakarus leisiu "Pas dėdę Bilį" arba "Kavalieriuje", gersiu alų ir pliurpsiu, kaip gavau gerą pasą iš Sanderso, ir mes įveikėme Dorčersterio komandą. Vesiu kokią nors bambeklę ir visada važinėsiu praeitų metų modeliu, balsuosiu už demokratus...

- Nereikia... - pertraukė jį Sju, staiga pajutusi burnoje tamsaus, saldaus siaubo skonį, ir prisitraukė Tomį prie savęs. - Mylėk mane. Man taip negera šiandien. Mylėk mane. Mylėk mane.

Ir Tomis mylėjo ją, ir šįkart viskas buvo kitaip, šįkart pagaliau pasidarė erdviau, ir nebuvo varginančios trinties, tik nuostabus lygus ritmas, visą laiką kilęs, kilęs ir kilęs. Tomis, sunkiai alsuodamas, du kartus sustojo, kad susilaikytų, paskui tęsė

(iki manęs jis nieko neturėjo ir prisipažino tai bet aš būčiau patikėjusi net jeigu jis būtų ir sumelavęs)

toliau, vis smarkiau ir smarkiau, ji ėmė kvėpuoti greitai ir nelygiai, paskui pradėjo šaukti, apsikabinusi jo nugarą ir nebegalėdama sustoti, bloga nuotaika dingo, kiekviena ląstelė, rodėsi, pasiekė savo orgazmą, kūnas prisipildė saulės šviesos, galvoje suskambo muzika ir suplasnojo drugeliai.

Vėliau, pakeliui į namus, Tomis pakvietė ją eiti su juo į Pavasario balių. Sju sutiko. Jis paklausė, ar ji jau apsisprendė, kaip pasielgs su Kere. Sju atsakė, kad dar ne. Tomis pridūrė, kad tai nesvarbu, bet ji manė kitaip. Siuzanai ėmė atrodyti, kad tai svarbiau už viską.

Iš Dino D.L.Makgafino straipsnio "Telekinezė. Analizė ir pasekmės" (1981):

"Žinoma, dar ir šiandien yra tyrinėtojų - deja, Djuko universiteto mokslininkai yra vieni iš aktyviausių, - nesutinkančių su

bauginančiomis išvadomis, išplaukiančiomis iš Kerės Vait istorijos. Kaip "plokščios žemės" teorijos šalininkai, rozenkreiceriai ir Korlio pasekėjai Arizonoje, tvirtinę, kad atominė bomba negali sprogti, taip ir šitie nelaimingieji į nepaneigiamus faktus žiūri sukišę galvas į smėlį it stručiai - teatleidžia man skaitytojai už tokią neįprastą metaforą.

Be abejo, galima suprasti mokslininkų išgąstį, nepatenkintus balsus, piktus laiškus ir nesiliaujančius ginčus mokslinėse konferencijose. Net pačią telekinezės idėją mokslinė visuomenė nurijo tarsi karčią piliulę - juk čia ir mediumai, ir dvasios, ir skraidantys stalai, ir sklandančios virš galvos diademos - žodžiu, viskas kaip siaubo filmuose. Suprasti galima, bet pateisinti mokslinį neatsakingumą - ne.

Kerės Vait istorijos pasekmės kelia rimtas ir sudėtingas problemas. Jos tarsi žemės drebėjimas sugriovė mūsų supratimą apie tai, kas ir kaip turi vykti gamtoje. Tad ar galima kaltinti tokį garsų fiziką kaip Džeraldas Liupone, kuris, net susipažinęs su komisijos, nagrinėjusios Kerės Vait atvejį, pateiktais įrodymais, vis tiek tvirtina, kad visa ši istorija - gryna mistifikacija? Nes jeigu Kerė Vait - tiesa, tai kas gi tada Niutonas?.."

Jos sėdėjo svetainėje ir klausėsi, kaip Tenesis Ernis Fordas dainuoja "Tegu dega denio šviesos". Jos turėjo seną "Vebkoro" gramofoną, kurį mama vadindavo "viktrola", o ypač gerai nusiteikusi - "vika". Kerė mynė siuvimo mašinos paminą - siuvo rankoves prie naujos suknelės. Mama sėdėjo po gipsiniu krucifiksu, nėrė servetėlę ir trepsėjo koja į dainos taktą. Tai buvo viena jos mėgstamiausių dainų. Misteris P.P.Blisas, parašęs šį himną ir dar daugybę kitų, mamai buvo vienas iš ryškiausių Dievo darbų žemėje pavyzdžių. Kadaise jis buvo jūreivis ir nusidėjėlis (šituos du žodžius mama vartodavo kaip sinonimus), šventvagys, šaipęsis iš Aukščiausiojo visagalybės. Kartą jūroje kilo audra, bangos grasino užlieti valtį. Tą akimirką P.P.Blisas išvydo regėjimą - pragarą, atsivėrusį jūros dugne, kad prarytų jį. Jis suklupo ant

kelių ir ėmė melstis. Misteris P.P.Blisas prisiekė, kad jeigu Dievas jį išgelbės, pašvęs Jam visą likusį savo gyvenimą. Audra, suprantama, tuoj pat nurimo.

Šviečia Viešpaties malonė
Žmogui tarsi švyturys,
Bet patiems šviesas pakrantės
Saugoti įsakė Jis.

Visuose misterio P.P.Bliso himnuose dominavo jūros tema.

Suknelė, kurią Kerė siuvosi, buvo tikrai graži: tamsaus vyno spalvos (artimiausios raudonai, kurios negalėjo pakęsti mama), pūstomis rankovėmis. Ji stengėsi galvoti tik apie siuvimą, bet į galvą lindo visokiausios mintys.

Lemputė palubėje skleidė ryškiai geltoną, akį rėžiančią šviesą, maža dulkėta pliušinė sofa, aišku, buvo tuščia (pas Kerę niekada neateidavo į svečius vaikinai), ant galinės kambario sienos krito dvigubas šešėlis: nukryžiuotas Jėzus, o po Juo mama.

Mamai paskambino į darbą iš mokyklos, ir ji grįžo namo vidurdienį. Pro langą pamačiusi, kad ji ateina, Kerė sudrebėjo.

Mama buvo labai stambi moteris ir visada nešiojo skrybėlę. Paskutiniu metu jai pradėjo tinti kojos ir atrodė, kad pėdos tuoj išvirs iš batų. Ji dėvėjo ploną juodą paltą su juoda kailine apykakle. Žydros akys už bifokalių berėmių akinių stiklų atrodė didžiulės. Ji visada nešiojosi didelį juodą portfelį, o jame dvi pinigines - smulkioms monetoms ir banknotams, - abi juodas, be to, didelę Bibliją (taip pat juodą) su savo vardu, įspaustu viršelyje auksinėmis raidėmis, ir pluoštą brošiūrų, perrištų gumele. Brošiūros dažniausiai būdavo oranžiniais viršeliais ir vos įskaitomai atspausdintos.

Kerė žinojo, kad anksčiau mama ir tėvelis Ralfas buvo baptistai, bet paliko šią bažnyčią supratę, kad ji tarnauja Antikristui. Nuo to laiko visos pamaldos vykdavo namuose. Mama laikydavo mišias antradieniais, penktadieniais ir sekmadieniais. Tos dienos

buvo vadinamos Šventomis. Mama atlikdavo dvasininko vaidmenį, Kerė - parapijos. Pamaldos trukdavo nuo dviejų iki trijų valandų.

Mama atidarė duris ir neskubėdama įėjo vidun. Akimirką jos stovėjo viena prieš kitą ankštame prieškambaryje, ir jų žvilgsniai susikirto - kaip dvikovininkų prieš lemiamą šūvį. Tokios akimirkos paprastai atrodo

(baimė nejaugi mamos akyse šmėkštelėjo baimė)

ilgesnės, negu yra iš tikrųjų.

Mama uždarė paskui save duris.

- Tu esi moteris, - tyliai pratarė ji.

Kerė juto, kaip dreba jos lūpos ir persikreipia veidas, bet nieko negalėjo padaryti.

- Kodėl tu man nieko nepasakei? - sušuko ji. - Oi, mama, aš taip išsigandau! O mergaitės juokėsi iš manęs, mėtė į mane...

Kol ji šaukė, mama artėjo prie jos ir staiga užsimojusi savo kieta, raumeninga, pūslėta ranka trenkė Kerei per veidą. Kerė nukrito svetainės tarpduryje ir pratrūko garsiai raudoti.

- Ir Dievas sutvėrė Ievą iš Adomo šonkaulio, - tarė mama.

Jos akys, padidintos berėmių akinių stiklų, buvo panašios į kiaušinius, išvirtus be lukšto. Mama spyrė Kerei į šoną, ir Kerė suriko.

- Stokis, moterie! Eikime ir melskimės. Melskimės Kristui už savo silpnas, nedoras, nuodėmingas moteriškas sielas.

- Mama...

Kerė taip smarkiai kūkčiojo, kad nieko daugiau negalėjo pasakyti. Užslėpta isterija pagaliau prasiveržė, šaipydamasi ir kažką neaiškiai murmėdama. Kerė nepajėgė atsistoti. Ji keturpėsčia nuropojo į svetainę, šluodama grindis ant veido užkritusiais plaukais ir garsiai, kimiai kūkčiodama, beveik lodama, o mama ragino ją spyriais į šoną. Taip jos perėjo svetainę ir pasuko prie altoriaus, pastatyto buvusio miegamojo vietoje.

- O Ieva buvo silpna ir... kartok, moterie. Kartosi?

- Ne, mama. Prašau, padėk man.

Dar vienas spyris. Kerė suriko.

- O Ieva buvo silpna ir paleido į pasaulį varną, - tęsė mama. - O tas varnas vadinosi Nuodėmė, ir pirmoji nuodėmė buvo Santykiavimas. Už tai Viešpats prakeikė Ievą, ir pirmasis prakeikimas yra Kraujo Prakeikimas. Adomas ir Ieva buvo išvaryti iš Rojaus Sodo į žemę, ir Ieva pamatė, kad jos pilvas auga nuo vaiko.

Mama pakėlė koją ir spyrė dukrai į užpakalį. Kerė ant nosies nučiuožė medinėmis grindimis ir atsidūrė priešais altorių, kurį atstojo kryžius, pastatytas ant šilkine siuvinėta staltiese uždengto stalo. Abipus kryžiaus stovėjo baltos žvakės. Virš stalo kabėjo keli Jėzaus ir Apaštalų atvaizdai. O į dešinę nuo altoriaus buvo pati baisiausia vieta, juodas urvas, kuriame užgesdavo visos viltys, dingdavo bet koks noras priešintis Dievo - ir mamos - valiai. Sandėliuko durys buvo lyg tyčia praviros. Viduje, apšviesta kraupios mėlynos elektros lemputės, niekuomet neišjungiamos, kabėjo Dero reprodukcija - paveikslas, kurį dailininkas nutapė įkvėptas garsaus Džonatano Edvardso pamokslo “Nusidėjėliai rūstaus Dievo rankose”.

- Ir Ieva buvo prakeikta antrą kartą, tas prakeikimas yra Gimdymo Prakeikimas. Ir pagimdė Ieva Kainą kančioje ir kraujyje.

Dabar mama nutempė nespėjusią atsistoti Kerę prie altoriaus, kur jos abi suklupo ant kelių. Mama stipriai sugriebė dukterį už riešo.

- O po Kaino Ieva pagimdė Abelį, nes neatgailavo dėl Santykiavimo Nuodėmės. Ir tada Viešpats prakeikė ją trečią kartą, ir tai buvo Žudymo Prakeikimas. Kainas užmušė Abelį akmeniu. Bet ir po to Ieva neatgailavo, neatgailavo ir Ievos dukterys, ir tada Klastingasis Žaltys įkūrė Ievoje ištvirkavimo ir nedorybių karalystę.

- Mama! - suspiegė Kerė. - Mama, prašau, paklausyk! *Aš nekalta*!

- Nulenk galvą, - liepė mama. - Melskimės!

- *Tu turėjai man pasakyti!*

Mama uždėjo ranką Kerei ant kaklo ir suspaudė jį galingais raumenimis, kuriuos išvystė vienuolika metų tampydama sunkių skalbinių ryšulius ir stumdydama vežimėlius su drėgnomis paklodėmis. Kerė išsprogino akis ir trenkėsi kakta į altorių taip, kad net žvakės sudrebėjo, o ant kaktos liko raudona žymė.

- Melskimės, - tyliai, nepermaldaujamai pakartojo mama.

Ašarodama ir šniurkščiodama, Kerė nulenkė galvą. Iš nosies siūbuodamas tarsi švytuoklė nukaro snarglys, ir Kerė nusišluostė jį

(jei gaučiau po penkis centus už kiekvieną kartą kai ji versdavo mane čia verkti)

atgalia ranka.

- O, Visagali, - iškilmingai pradėjo mama, užvertusi galvą į lubas, - padėk šitai nuodėmingai moteriai, klūpančiai šalia manęs, suprasti savo gyvenimo ir minčių nuodėmingumą. Parodyk jai, kad jeigu ji būtų išlikusi tyra, Kraujo Prakeikimas nebūtų kritęs ant jos. Galbūt ji nusidėjo Geidulingomis Mintimis. Galbūt klausėsi per radiją rokenrolo. Galbūt ją gundė Antikristas. Parodyk jai, Viešpatie, kad tai Tavo kerštingų, bet maloningų rankų darbas ir...

- Ne! Paleisk mane!

Kerė pamėgino atsistoti, bet mamos ranka, tvirta ir negailestinga kaip geležiniai antrankiai, vėl parklupdė ją.

- ...ir Tavo ženklas, kad dabar ji turi eiti siauru ir tiesiu keliu, jei nori išvengti amžinų kančių pragaro liepsnose. Amen. - Ji pažiūrėjo į dukterį blizgančiomis, akinių padidintomis akimis ir pridūrė: - O dabar eik į savo sandėliuką.

- Ne! - Kerė pajuto, kaip siaubas užgniaužė jai kvapą.

- Eik į savo sandėliuką. Melskis vienatvėje. Maldauk Viešpaties atleidimo už savo nuodėmes.

- Aš nenusidėjau, mama. Tu nusidėjai. Tu man nieko nepasakei, ir jos juokėsi.

Ir vėl Kerei pasirodė, kad pastebėjo mamos akyse baimę, blykstelėjusią taip greitai ir be garso kaip žaibas vasarą. Mama ėmė stumti Kerę į sandėliuką, žėrintį mėlyna šviesa.

- Melskis, ir Viešpats atleis tavo nuodėmes.

- Paleisk mane, mama.

- Melskis, moterie.

- Mama, aš vėl užleisiu akmenis.

Mama sustingo.

Akimirką ji net kvėpuoti nustojo. O paskui jos ranka sugniaužė Kerei kaklą ir smaugė tol, kol švytinčios raudonos dėmės pradėjo plaukti Kerei prieš akis, mintys aptemo ir liko kažkur toli.

Priešais Kerę išniro didžiulės mamos akys.

- Tu, Šėtono išpera! - sušnibždėjo mama. - Ir už ką Dievas mane taip nubaudė?

Apsvaigusi Kerė karštligiškai ieškojo atmintyje pakankamai svaraus žodžio, kad išreikštų savo kančią, gėdą, neapykantą, baimę. Visas jos gyvenimas, rodėsi, susikoncentravo į vieną apgailėtiną, leisgyvę maišto akimirką. Kerė išvertė akis kaip pamišėlė ir pražiojo pilną seilių burną.

- K A L Ė ! - suriko ji.

Mama sušnypštė kaip apsvilusi katė:

- Nuodėmė! Nuodėmė!

Ji ėmė mušti dukterį per nugarą, kaklą, galvą, nepaliaudama stumti ją į žydros šviesos užlietą kambariuką.

- ŠLIUNDRA! - suklykė Kerė.

(taip taip jai ir reikia o kaip kitaip tu manai ji tave pasidarė o dieve šventas taip)

Kerė įlėkė į sandėliuką galva pirmyn, atsimušė į sieną ir beveik be sąmonės nukrito ant grindų. Durys užsitrenkė, spynoje pasisuko raktas.

Ji liko viena su rūsčiuoju mamos Dievu.

Mėlyna šviesa apšvietė paveikslą, kuriame buvo pavaizduotas milžiniškas barzdotas Jahvė, svaidantis klykiančius žmones į miglų aptrauktą prarają, kurios gelmėje šėlo ugnis. Kraupios juodos figūros veržėsi link tų nelaimingųjų pro pražūties liepsnas, o ant milžiniško ugninio sosto sėdėjo pats Juodasis Žmogus su

trišakiu rankoje. Jis turėjo žmogaus kūną, bet šakalo galvą ir smailą uodegą.

Šįkart ji nepaluš.

Bet, aišku, palūžo. Iškentėjo šešias valandas, bet paskui pasidavė - ėmė verkti ir šaukti mamą, kad atidarytų duris ir išleistų ją. Kerei reikėjo į tualetą, ir kentėti daugiau ji nebegalėjo. Prašiepęs savo šakališkus nasrus į ją raudonomis akimis žiūrėjo Juodasis Žmogus, suprasdamas visas moterų kraujo paslaptis.

Praėjus valandai po to, kai Kerė pradėjo šaukti, mama išleido ją. Kerė kaip pamišusi nulėkė į tualetą.

Dabar, po trijų valandų, palinkusi svetainėje prie siuvimo mašinos lyg atgailaujanti nusidėjėlė, Kerė vėl prisiminė mamos akyse šmėkštelėjusią baimę ir, atrodo, suprato jos priežastį.

Mama ir anksčiau laikydavo ją užrakintą sandėliuke, kelis kartus netgi visą dieną be pertraukos - kai Kerė pavogė iš Šuberio krautuvėlės "5 ir 10" žiedelį už keturiasdešimt devynis centus ir kai rado po Kerės pagalve aktoriaus Bobio Piketo nuotrauką. Kartą Kerė net nualpo iš alkio ir savo pačios šlapimo smarvės. Bet ji niekada, niekada neatsikalbinėdavo. O šiandien ji net pasakė Nepadorų Žodį. Tačiau mama išleido Kerę beveik tuoj pat, kai tik ji pasidavė.

Štai. Suknelė baigta. Kerė nukėlė pėdas nuo paminos ir pažiūrėjo į suknelę, iškėlusi ją prieš save. Ilga. Bjauri. Kerė tiesiog nekentė jos.

Ji suprato, kodėl mama ją išleido.

- Mama, aš galiu eiti miegoti?

- Taip, - atsakė mama, nepakeldama akių nuo nėrinio.

Kerė persimetė suknelę per ranką ir dėbtelėjo į siuvimo mašiną. Pamina pati nusileido. Adata ėmė šokinėti aukštyn žemyn, sublyksėjo plieno atšvaitai. Ritė truktelėjo ir ėmė suktis. Šoninis ratas taip pat pasisuko.

Mama staigiai pakėlė galvą ir išplėtė akis. Raštas, išnertas ...ėlės pakraštyje, nepaprastai sudėtingas, bet labai tikslus ir ...s, ūmai iširo.

- Aš tik išimu siūlą, - tyliai tarė Kerė.

- Eik gulti, - paliepė mama, ir jos akyse vėl pasirodė baimė.

- Gerai,

(ji išsigando kad aš nukelsiu nuo vyrių sandėliuko duris) mama.

(ir aš manau kad galėjau manau kad galėjau taip manau kad galėjau)

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (38 psl.):

"Margareta Vait gimė ir užaugo Motone, mažame miestelyje, neturinčiame savos vidurinės mokyklos, todėl jo jaunimas mokosi kaimyniniame Čemberlene. Jos tėvai gyveno pasiturinčiai: jie laikė klestinčią naktinę užeigą už Motono ribų, kuri vadinosi "Linksmoji smuklė". Margaretos tėvas, Džonas Braihemas, žuvo 1959-ųjų vasarą per susišaudymą bare.

Margareta Braihem, kuriai tada buvo jau beveik trisdešimt metų, ėmė lankyti fundamentalistų pamaldas ir susirinkimus. Jos motina Džudita susidėjo su kitu vyru (Haroldu Elisonu, už kurio vėliau ištekėjo), ir Margareta jiems ėmė trukdyti: mat duktė manė, kad jos motina ir Haroldas Elisonas gyvena nuodėmėje, ir dažnai gražbyliaudavo ta tema. Džudita Braihem buvo įsitikinusi, kad jos duktė liks senmerge. Anot jos būsimo patėvio, mėgusio vaizdingai išsireikšti, "Margaretos veidas buvo kaip benzovežio užpakalis ir atitinkama figūra." Be to, Elisonas dažnai vadindavo ją "mažuoju jėzuliuku".

Margareta nesutiko išvažiuoti iš namų iki 1960 metų, kai religiniame susirinkime susipažino su Ralfu Vaitu. Tų pačių metų rugpjūčio mėnesį ji išsikėlė iš Braihemų namo Motone ir apsigyveno mažame butelyje Čemberleno centre.

1962 metų kovo 2 dieną Margareta Braihem ir Ralfas Vaitas susituokė. 1962 metų balandžio 3 dieną Margareta Vait buvo trumpam paguldyta į Vestoverio ligoninę.

“Ne, ji nepasakė mums, kas jai atsitiko, - pasakoja Haroldas Elisonas. - Vienintelį kartą, kai atėjome jos aplankyti, Margareta pareiškė, kad mudu esame svetimautojai, nors jau buvome vedę, ir kad degsime pragare. Tvirtino, kad Dievas pažymėjęs mūsų kaktas nematomu ženklu, bet jinai tą ženklą matanti. Žodžiu, buvo galutinai pakvaišusi. Jos motina stengėsi su ja kalbėti švelniai, mėgino sužinoti, kuo ji serga. Tada Margareta puolė į isteriją ir ėmė šaukti apie angelą su kalaviju, kuris pereis per motelius bei mašinų stovėjimo aikšteles ir išgalabys visus ištvirkėlius. Mes išėjome”.

Tačiau Džudita Elison įtarė, kas galėjo atsitikti jos dukteriai: ji manė, kad Margareta persileido. Jei spėjimas buvo teisingas, tai ji pastojo dar prieš vedybas. Šio spėjimo patvirtinimas atskleistų gana netikėtą Kerės motinos charakterio pusę.

Ilgame ir isteriškame laiške motinai, parašytame 1962 metų rugpjūčio 19 dieną, Margareta sako, kad ji ir Ralfas gyvena skaisčiai, be “Santykiavimo Prakeikimo”. Ji ragino Haroldą ir Džuditą Elisonus uždaryti savo “nuodėmių lizdą” ir gyventi taip, kaip juodu su Ralfu. “Tai vienyntėlis (*sic*!) būdas, - rašo Margareta laiško pabaigoje, - tau ir Tam Žmogui išvengti Kraujo Lietaus, kuris greitai užtvindys žemę. Mudu su Ralfu, kaip Marija su Juozapu, niekada nepažynsime (*sic*!) ir neišniekinsime vienas kito kūno. Jeigu mums lemta turėti palikuonį, tebūnie jis Dieviškas.”

Tačiau kalendorius liudija, kad tais pačiais metais buvo pradėta Kerė.”

Pirmadienio rytą mergaitės tyliai, be įprasto pokštavimo, plepėjimo, šūkavimo persirenginėjo fizinio lavinimo pamokai. Ir nė viena iš jų per daug nenustebo, kai rūbinės durys staiga atsilapojo ir vidun įėjo mis Dežardin. Sidabrinis švilpukas tabalavo tarp mažų krūtų, ir jeigu jos šortai buvo tie patys, kuriuos ji dėvėjo penktadienį, tai kruvino Kerės rankos antspaudo juose nebeliko nė žymės.

Mergaitės toliau niūriai rengėsi, nežiūrėdamos į mokytoją.

- O štai ir būrelis abiturienčių, - ramiai prabilo mis Dežardin. - Kada išleistuvės? Už mėnesio? O Pavasario balius netgi dar anksčiau. Daugelis iš jūsų, manau, jau pakviestos, ir sukneles jau nusipirkote. Tu, Sju, eisi su Tomiu Rosu. Helena su Rojumi Evartsu. O tu, Krise, tikriausiai turi iš ko rinktis. Kas gi tas laimingasis?

- Bilis Nolanas, - burbtelėjo Krisė Hargensen.

- Ach, kaip jam pasisekė, ar ne? - pabrėžė Dežardin. - Ką tu ketini padovanoti jam prisiminimui tą vakarą, Krise? Kruviną tamponą? O gal panaudotą tualetinio popieriaus skiautę? Kiek suprantu, pastaruoju metu tai tavo labiausiai mėgstami daiktai.

Krisė išraudo.

- Aš išeinu, - pareiškė ji. - Aš neprivalau klausytis įžeidinėjimų.

Dežardin visą savaitgalį negalėjo išmesti šio įvykio iš galvos. Prieš akis nuolatos stovėjo Kerė - klykianti, kažką be sąryšio vapanti, su drėgnu tamponu, prilipusiu prie plaukų papilvėje. Ir dar jos pačios reakcija - pyktis ir pasišlykštėjimas.

Todėl dabar, kai Krisė pamėgino išeiti pro duris, mis Dežardin čiupo ją už peties ir pastūmė į gelsvai nudažytų spintelių, išrikiuotų palei sieną, eilę. Krisė išplėtė iš nuostabos akis. Jos veidą perkreipė beprotiškas įtūžis.

- Tu neturi teisės liesti mane! - suriko ji. - Tu atsidursi už grotų! Tu dar pamatysi, tu, *kale*!

Mergaitės aiktelėjo ir sulaikiusios kvapą įsmeigė žvilgsnius į grindis. Krisė peržengė bet kokią ribą ir pasekmės buvo nebenuspėjamos. Sju akies krašteliu pastebėjo, kad Dona ir Merė Tibodo laikosi už rankų.

- Manęs tai nejaudina, Hargensen, - tarė mis Dežardin. - Jeigu tu ar bet kuri kita galvojate, kad dabar aš elgiuosi kaip mokytoja, tai jūs labai klystate. Aš tik noriu, kad visos suprastumėte, jog penktadienį pasielgėte šūdinai. Būtent šūdinai.

Krisė Hargensen pašaipiai šypsojosi, nudelbusi akis žemyn. Likusios mergaitės žvelgė visur, tik ne į savo fizinio lavinimo mokytoją. Sju staiga suvokė, kad žiūri į vieną dušinės skyrių -

nusikaltimo vietą, ir greitai nusuko žvilgsnį. Nė vienai iš jų dar nebuvo tekę girdėti, kad mokytojas būtų ką nors pavadinęs šūdinu.

- Ar nors viena iš jūsų pagalvojo, kaip tuo metu jautėsi Kerė Vait? Ar jūs iš viso kada nors galvojate? Sju? Ferna? Helena? Džesika? Jūs visos? Jūs laikote Kerę šlykščia. Bet tą penktadienio rytą aš pamačiau, kad jūs esate kur kas šlykštesnės.

Krisė Hargensen sumurmėjo kažką apie savo tėvą advokatą.

- Užsičiaupk! - riktelėjo jai į veidą Dežardin.

Krisė taip staiga atšlijo, kad susitrenkė pakaušį į spintelę už nugaros. Ji suriko ir ėmė trinti sumuštą vietą.

- Dar vienas žodis, - ramiai pridūrė Dežardin, - ir aš tau taip užtvosiu, kad skrisi per visą rūbinę. Nori įsitikinti, kad nemeluoju?

Krisė, matyt, nusprendusi, kad su beprote neverta prasidėti, nieko neatsakė.

Mis Dežardin įsirėmė rankomis į šonus ir pareiškė:

- Mokyklos direkcija nusprendė nubausti jus visas. Deja, ne taip, kaip aš norėčiau. Aš siūliau trims dienoms nušalinti jus nuo pamokų ir neleisti dalyvauti baliuje.

Kelios mergaitės susižvalgė, pasigirdo nesmagus murmesys.

- Tai būtų jums smūgis į jautriausią vietą, - tęsė Dežardin. - Deja, Juveno mokyklos administracijoje vieni vyrai. Aš manau, kad jie tiesiog nesuprato viso jūsų poelgio šlykštumo. Taigi, sprendimas toks: viena savaitė papildomų pamokų.

Mergaitės lengviau atsiduso.

- Bet *mano* pamokų! Sporto salėje. Ir aš iš jūsų paskutinį prakaito lašą išspausiu.

- Aš neateisiu, - pareiškė Krisė ir paniekinančiai sučiaupė lūpas.

- Kaip nori, Krise. Tai kiekvienos iš jūsų reikalas. Bet praleidusios papildomas pamokas bus trims dienoms nušalintos nuo pamokų ir negaus bilietų į balių. Aišku?

Niekas nepratarė nė žodžio.

- Puiku. Renkitės. Ir pagalvokite apie tai, ką jums pasakiau.

Mis Dežardin išėjo.

Kurį laiką visos priblokštos tylėjo. Paskui Krisė Hargensen šaižiu, isterišku balsu suriko:

- Jai tai geruoju nesibaigs! - Mergina atidarė pirmą pasitaikiusią spintelę, ištraukė sportbačius ir sviedė į kitą rūbinės galą. - Velnio boba! Velnio boba! Aš jai parodysiu! Jeigu mes visos kartu...

- Užsičiaupk, Krise, - tarė Sju ir nustebo, išgirdusi savo balsą - bejausmį ir negyvą tarsi suaugusio žmogaus. - Dėl Dievo meilės, užsičiaupk.

- Tai dar ne viskas, - pareiškė Krisė Hargensen ir staigiu truktelėjimu atsisegusi sijono užtrauktuką siektelėjo savo žalių sportinių šortų su madingais apspurusiais kraštais. - Tai dar toli gražu ne viskas.

Ir ji buvo teisi.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (60-61 psl.):

"Mano nuomone, daugelis žmonių, rinkusių medžiagą apie Kerę Vait, - tiek moksliniams žurnalams, tiek populiariajai spaudai - visiškai be reikalo taip atkakliai ieškojo telekinezės pasireiškimų mergaitės vaikystėje. Tai daugmaž tas pats, kas metų metus tyrinėti ankstyvus onanizmo atvejus prievartautojo vaikystėje.

Aišku, išmuša iš vėžių įspūdinga istorija su akmenų liūtimi. Dauguma tyrinėtojų klaidingai mano, kad jeigu aptiktas vienas toks incidentas, tai turi būti ir kiti. Pateiksiu dar vieną palyginimą - tai tas pats, kas išsiųsti stebėtojų grupę į Kraterio nacionalinį parką vien todėl, kad ten prieš 2 milijonus metų nukrito didžiulis asteroidas.

Kiek aš žinau, daugiau TK pasireiškimo atvejų Kerės vaikystėje neužfiksuota. Jeigu Kerė nebūtų buvusi vienintelis vaikas, galbūt

tyrinėtojus ir būtų pasiekę gandai apie kokius nors nereikšmingesnius įvykius.

Iš Andrėjos Kolinz atvejo (išsamesnį aprašymą žr. II Priede) mes sužinome, jog jai gavus pylos už tai, kad užlipo ant stogo, "vaistinėlės durys pačios atsidarė, vieni buteliukai iškrito ant grindų, kiti nulėkė į kitą vonios galą, atsilapojo ir užsitrenkė laukujės durys. Galiausiai apsivertė stereoaparatūra, svėrusi ne mažiau trijų šimtų svarų, plokštelės išlakstė po kambarį, bombarduodamos jame buvusius žmones ir dūždamos į sienas".

Turiu pažymėti, kad tai Andrėjos brolių pasakojimas, atspausdintas žurnalo "Lait" 1955 m. rugsėjo 4 d. numeryje. Vargu ar šį žurnalą galima laikyti patikimiausiu ir moksliškiausiu informacijos šaltiniu, bet yra ir daugiau šį pasakojimą patvirtinančių pranešimų. Tai, manau, leidžia suprasti, kokie svarbūs tokiais atvejais būna liudininkų parodymai.

Kerės Vait atveju vienintelis žmogus, galėjęs papasakoti apie kokius nors įvykius, tapusius vėlesnės tragedijos prologu, buvo Margareta Vait, bet ji, kaip žinote, jau nebegyva..."

Henris Grailis, Juveno vidurinės mokyklos direktorius, laukė Krisės Hargensen tėvo visą savaitę, bet tas pasirodė tik penktadienį, kitą dieną po to, kai Krisė taip ir neatėjo į paskirtus papildomus užsiėmimus su griežtąja mis Dežardin.

- Taip, mis Fiš? - paklausė jis oficialiu tonu per vidinio ryšio telefoną, nors puikiai matė tą žmogų pro langą sienoje, skiriančioje jo kabinetą nuo priimamojo, ir gerai pažinojo jo veidą iš nuotraukų vietiniame laikraštyje.

- Jus nori matyti Džonas Hargensenas, misteri Graili.

- Pakvieskite jį, prašau (velniai griebtų, Fiš, argi būtina kalbėti tokiu susijaudinusiu balsu?).

Grailis buvo nepataisomas sąvaržėlių lankstytojas, servetėlių plėšytojas ir puslapių kampučių užlenkinėtojas. Susitikimui su Džonu Hargensenu jis pasiruošė sunkiąją artileriją - visą dėžutę didelių sąvaržėlių.

Hargensenas buvo aukštas, įspūdingas vyras savimi pasitikinčio žmogaus eisena ir judesiais. Visa jo išvaizda bylojo apie sugebėjimą įveikti priešininką bet kokiose socialinėse kolizijose. Jis dėvėjo griežtą "Sevil Rou" eilutę, rudą su vos pastebimais žaliais ir auksiniais šilkiniais blyksniais audinyje - Grailio kostiumas, pirktas vietinėje parduotuvėje, su ja net lygintis negalėjo. Portfelis iš plonos natūralios odos su tviskančiomis nerūdijančio plieno juostelėmis šonuose. Nepriekaištinga šypsena, pilna auksinių dantų - šypsena, nuo kurios moteriškos lyties prisiekusiųjų tarėjų širdys tirpsta lyg sviestas keptuvėje. Ir aukščiausios kategorijos rankos paspaudimas - tvirtas, geranoriškas, ilgas.

- Misteri Graili, aš norėčiau pasikalbėti su jumis.

- Man visada malonu matyti mokinių tėvus, kurie domisi mokyklos reikalais, - sausai šypsodamasis atsakė Grailis. - Štai kodėl kiekvieną spalį mes skelbiame atvirų durų dienas tėvams.

- O, taip, - atsakydamas nusišypsojo Hargensenas. - Bet aš suprantu, kad jūs užsiėmęs žmogus, o ir aš už keturiasdešimt penkių minučių turiu būti teisme. Tad gal iš karto eikime prie reikalo?

- Žinoma, - Grailis kyštelėjo ranką į dėžutę ir pradėjo žaloti pirmąją sąvaržėlę. - Numanau, kad jūs atėjote dėl disciplinarinės nuobaudos jūsų dukteriai Kristinai. Turiu jums pranešti, kad mokyklos požiūris į panašius atvejus nustatytas jau seniai. Kaip žmogus, kovojantis už teisingumą, jūs turėtumėte suprasti, kad išimtys iš šių taisyklių vargu ar įmanomos ir...

Hargensenas nekantriai mostelėjo ranka.

- Jūs neteisingai supratote mano atėjimo tikslą, misteri Graili. Aš esu čia todėl, kad jūsų fizinio lavinimo mokytoja, mis Rita Dežardin, grubiai elgėsi su mano dukterimi ir, bijau, įžeidė ją žodžiu. Kiek aš žinau, mis Dežardin pavartojo mano dukters atžvilgiu žodį "šūdinas".

Grailis širdyje atsiduso.

- Mis Dežardin pareikštas papeikimas.

Hargenseno šypsena atvėso trisdešimčia laipsnių.

- Bijau, kad šiuo atveju papeikimo negana. Kiek suprantu, jaunoji, a-a-a... dama dirba mokykloje pirmus metus?

- Taip. Ir mes patenkinti jos darbu.

- Vadinasi, jūs patenkinti ir tuo, kad ji stumdo mokines į drabužių spinteles ir keikiasi kaip jūreivis?

Grailis, išsisukinėdamas nuo tiesaus atsakymo, pareiškė:

- Kaip teisininkas, jūs turėtumėte žinoti, kad šioje valstijoje galioja mokyklos teisė elgtis "*in loco parentis*" - tai yra pamokų metu mes ne tik pilnai atsakome už mokinius, bet ir turime visas tėvų teises. Jeigu jūs to nežinote, galiu parekomenduoti "Monondoko mokyklinė apygarda prieš Kreinpulą" arba...

- Ši koncepcija man žinoma, - nutraukė jį Hargensenas. - Bet aš taip pat žinau, kad nei Kreipulo byla, kuria jūs, mokyklų administratoriai, taip mėgstate remtis, nei Friko byla neturi nieko bendro su fiziniu ar žodiniu įžeidimu. Tačiau yra dar kita byla - "Ketvirtoji mokyklų apygarda prieš Deividą". Ji jums girdėta?

Grailiui ji buvo girdėta. Direktoriaus pavaduotoju Ketvirtosios apygardos vidurinėje mokykloje anksčiau dirbo Džordžas Krameris, vienas iš nuolatinių Grailio pokerio partnerių. Tačiau dabar Džordžas beveik nebelošdavo pokerio. Jis dirbo draudimo kompanijoje - po to, kai pats savo nuožiūra apkirpo vienam mokiniui plaukus. Mokinių apygarda sumokėjo nukentėjusiajam septynis tūkstančius dolerių - maždaug po tūkstantį už kiekvieną čekštelėjimą žirklėmis.

Grailis ėmėsi antrosios sąvaržėlės.

- Bet necituokime vienas kitam bylų, misteri Graili. Mes abu - užsiėmę žmonės. Aš nenoriu nemalonumų. Nenoriu bereikalingų rūpesčių. Šiandien mano duktė liko namie ir pasiliks ten dar pirmadienį bei antradienį. Tokiu būdu jūsų paskirta bausmė - trys dienos nušalinimo nuo pamokų - bus atlikta. Su šia bausme aš sutinku. - Jis vėl valdingai mostelėjo ranka.

(paimk fidai geras šuniukas štai tau ir skanus kauliukas)

- O štai kokie mano reikalavimai, - tęsė Hargensenas. - Pirma, bilietas į balių mano dukteriai. Paskutinis mokyklos balius -

svarbus įvykis mergaitės gyvenime, ir Krisė labai pergyvena. Antra, jūs nepratęsite sutarties su ta mis Dežardin antriems metams. Šito aš reikalauju. Esu tikras, kad padavęs mokyklos apygardą į teismą, išeičiau iš ten su nutarimu ją atleisti ir dar su stambia kompensacija už padarytą žalą kišenėje. Bet aš nenoriu pasirodyti kerštingas.

- Vadinasi, jeigu aš nesutiksiu su jūsų reikalavimais, vienintelė alternatyva - teismas?

- Kiek žinau, prieš tai turėtų įvykti Mokyklų komiteto posėdis, bet tai tik formalumas. O paskui - taip, teismas. Žadantis jums vien nemalonumus.

Dar viena sąvaržėlė.

- Už įžeidimą žodžiu ir veiksmu, taip?

- Iš esmės, taip.

- Misteri Hargensenai, ar jūs žinote, kad jūsų duktė ir apie dešimt jos bendraamžių svaidė higieninius tamponus į mergaitę, kuriai prasidėjo pirmosios mėnesinės? Į mergaitę, kuri manė, kad miršta?

Hargensenas truputį susiraukė lyg įsiklausydamas, kas šnekama gretimame kambaryje.

- Vargu ar tai kuo nors susiję su svarstomu klausimu. Aš kalbėjau apie veiksmus prieš...

- Nesvarbu, - pertraukė jį Grailis. - Nesvarbu, apie ką jūs kalbėjote. Ta mergaitė, Kerieta Vait, buvo išvadinta "žiopla drimba", žeminama įvairiais nepadoriais gestais, jai buvo liepiama "užsikišti". Šią savaitę mis Vait taip ir nepasirodė mokykloje. Ar jums tai neatrodo panašu į įžeidimą žodžiu ir veiksmu? Man atrodo.

- Aš nesiruošiu, - pareiškė Hargensenas, - sėdėti čia ir klausytis jūsų niekuo nepagrįstų tvirtinimų ar banalios pedagoginės paskaitos, misteri Graili. Aš pakankamai gerai pažįstu savo dukterį, kad...

- Tikrai? - Grailis įkišo ranką į dokumentų dėžutę, stovėjusią šalia jo bloknoto, ir numetė ant stalo pluoštą rausvų kortelių. - Aš

labai abejoju, ar jūs bent kiek pažįstate savo dukterį. Tokią, kaip ją apibūdina šitos kortelės. Jeigu pažinotumėte, seniai būtumėte supratęs, kad jai reikia gerai iškaršti kailį. Ir kuo greičiau, kol ji nepadarė kur kas rimtesnio nusikaltimo.

- Jūs...

- Ketveri metai Juvene, - Grailis užbėgo jam už akių. - Baigs 1979 metų birželį, tai yra, kitą mėnesį. Maksimalus intelektualinis koeficientas - 140. Bendras vidurkis tik 83. Ir vis dėlto, kaip matau, ji priimta į Oberlino koledžą. Tikriausiai kažkas - greičiausiai jūs, misteri Hargensenai, - truktelėjo reikalingas virveles. Septyniasdešimt keturis kartus ji buvo papildomai palikta po pamokų. Dvidešimt kartų - už tai, kad tyčiojosi iš mokinių, kuriems ir taip sunku pritapti mokykloje, kuriuos ji ir jos kompanija vadina "penktomis šunų kojomis". Joms tai atrodo labai sąmojinga. Į penkiasdešimt vieną iš šių papildomų užsiėmimų Kristina neatėjo. Čemberleno pradinėje mokykloje ji buvo nušalinta nuo pamokų už tai, kad įdėjo klasiokei į batelį petardą... Kortelėje pažymėta, kad šitas "pokštas" vos nekainavo mergaitei, vardu Irma Svoup, dviejų kojos pirštų. Mis Svoup, kiek suprantu, turėjo "kiškio lūpą". Aš kalbu apie jūsų dukterį, misteri Hargensenai. Jums tai nieko nesako?

- Sako, - stodamasis nuo kėdės, atšovė Hargensenas. Lengvas raudonis užliejo jo veidą. - Tai sako man, kad mes pasimatysime teisme. Ir kai aš susidorosiu su jumis, misteri Graili, jūs džiaugsitės gavęs bent žurnalų išnešiotojo darbą.

Įtūžęs Grailis taip pat atsistojo, ir akimirką jie per stalą žiūrėjo vienas į kitą.

- Ką gi, tebūnie teismas, - tarė jis.

Jis pastebėjo nuostabos šešėlį, šmėkštelėjusį Hargenseno veide, sunėrė pirštus ir pareiškė tai, kas, jo manymu, turėtų išsaugoti darbą mis Dežardin ir jei ne nokautuoti, tai bent atvėsinti šitą pasipūtusį asilą Hargenseną:

- Aš matau, kad jūs vis tiek nesupratote visų "in loco parentis" principo niuansų. Šiuo atveju jis gina ne tik jūsų dukterį, bet ir

Kerę Vait. Ir kai jūs kreipsitės į teismą dėl kompensacijos už įžeidimą žodžiu ir veiksmu, mes iškelsime atsakomąją bylą jūsų dukteriai tuo pačiu pagrindu - Kerės Vait vardu.

Hargensenas išsižiojo, vėl susičiaupė ir išstenėjo:

- Toks pigus triukas nepadės jums, jūs... jūs...

- Sukčius? Jūs šito žodžio ieškojote? - Grailis niūriai nusišypsojo. - Išėjimą, manau, rasite pats, misteri Hargensenai. Bausmė, paskirta jūsų dukteriai, lieka ta pati. Jeigu norite toliau aiškintis per teismą, ką gi, tai jūsų reikalas.

Hargensenas perėjo per kabinetą, sustojo lyg norėdamas dar kažką pridurti, bet paskui išėjo, sunkiai įveikęs norą trenkti durimis.

Grailis atsiduso. Nesunku buvo nujausti, kur nuves Krisę Hargensen jos savavališkas ir užsispyręs charakteris.

Po minutės į kabinetą įėjo Mortonas.

- Na ir kaip?

- Laikas parodys, Mortai, - atsakė Grailis ir susiraukęs pažvelgė į sulankstytų sąvaržėlių krūvelę. - Septynios sąvaržėlės. Savotiškas rekordas.

- Jis paduos mus į teismą?

- Nežinau. Jis apstulbo, kai pasakiau, kad mes iškelsime atsakomąjį ieškinį.

- Aš manau! - Mortonas žvilgtelėjo į telefoną ant Grailio stalo. - Laikas būtų supažindinti su šia istorija apygardos mokyklų valdytoją, ar ne?

- Taip, - sutiko Grailis, imdamas telefono ragelį. - Ačiū Dievui, aš jau įmokėjau visus nedarbingumo draudimo įnašus.

- Aš taip pat, - ištikimu tonu tarė Mortonas.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (III Priedas):

"Septintoje klasėje gavusi eilėdaros užduotį, Kerieta Vait parašė toliau pateikiamą trumpą eilėraštį. Misteris Edvinas Kin-

gas, dėstęs tuomet Kerei anglų kalbą, pasakė: “Nežinau, kodėl jį išsaugojau. Kerė tikrai neįsiminė man kaip labai gera mokinė, ir šis eilėraštukas taip pat nėra ypatingai geras. Klasėje Kerė būdavo labai tyli, be to neatsimenu, kad ji nors kartą būtų pakėlusi ranką. Ir vis dėlto jame kažkas yra”.

Nuo sienos Jėzus žvelgia į mane,
Bet veidas jo bejausmis kaip uola.
Jei jis myli mane,
Kaip sako mama,
Kodėl aš jaučiuosi tokia vieniša?

Popieriaus lapo, kuriame užrašytas šis eilėraštis, paraštėse pripiešta daugybė nukryžiuotųjų - figūrėlės atrodo taip, tarsi šoktų...”

Pirmadienį po pietų Tomis buvo beisbolo treniruotėje, ir Sju nusprendė palaukti jo “Keli Frut Kompani” bare.

Kelio kavinukė buvo įprasta miesto vyresniųjų klasių moksleivių susitikimų vieta - vienintelė “sava” kavinė Čemberlene nuo tada, kai šerifas Doilis uždarė vietinį poilsio centrą, kur paprastai rinkdavosi narkomanai ir prekiautojai narkotikais. Kavinukėje šeimininkavo niūrus storulis Hubertas Kelis, kuris juodai dažydavosi plaukus ir nuolatos skųsdavosi, kad jo elektroninis širdies stimuliatorius tuoj jį nutrenks.

“Keli Frut” buvo bakalėjinė krautuvėlė, vaisvandenių baras ir degalinė vienu metu - mat priešais stovėjo surūdijusi benzino kolonėlė su iškaba “Dženio degalinė”, kurią Kelis patingėjo pakeisti. Be to, čia dar galėjai gauti alaus, pigaus vyno, nepadorių knygiūkščių ir kažkokių negirdėtų pavadinimų cigarečių, tokių kaip “Murads”, “King Sano” ir “Marvel Straits”.

Viduje buvo vaisvandenių baras su tikro marmuro prekystaliu ir keturi ar penki atitverti staliukai paaugliams - nelaimingiems ar vienišiems, neturintiems kur ir su kuo pasilinksminti ar nusigerti. Kampe, šalia lentynos su nepadoriomis knygiūkštėmis, stovėjo

senoviškas biliardo automatas, kuris visada užsikirsdavo po trečio ėjimo.

Vos įėjusi, Sju pastebėjo Krisę Hargensen. Toji sėdėjo vienoje iš galinių būdelių, o jos eilinis kadras, Bilis Nolanas, prie žurnalų lentynos vartė naujausią "Populiariosios mechanikos" numerį. Sju niekaip negalėjo suprasti, ką tokia prašmatni, nestokojanti vaikinų dėmesio mergina kaip Krisė rado tame Nolane, kuris atrodė tarsi kažkoks keliautojas per laiką, atsibeldęs čionai iš 6-ojo dešimtmečio: ilgi blizgantys plaukai, juoda odinė striukė su daugybe užtrauktukų ir blerbiantis kledaras "Ševrole".

- Sju! - pašaukė Krisė. - Eikš čionai!

Sju linktelėjo ir pamojavo ranka, nors gerklėje lyg popierinė gyvatė slystelėjo nemalonus pojūtis: žiūrėti į Krisę, rodės, buvo tas pat, kas žvelgti pro praviras duris į dušinę, kur sėdi nuoga Kerė Vait - susigūžusi, užsidengusi rankomis veidą. O jos pačios veidmainiškumas (tas linktelėjimas ir mostas ranka) niekuo nepateisinamas ir šleikštus. Kodėl ji negalėjo tiesiog nepastebėti Krisės?

- Aromatizuoto alaus už dešimt centų, - tarė Sju Hubiui.

Hubis visada turėjo tikro, statinėse laikomo alaus ir pilstė jį į didžiulius atšaldytus bokalus, iš kokių gerdavo dar 1890 metais. Kol ji skaitė žurnalą, laukdama Tomio, prieš akis taip ir stovėjo didelis bokalas šalto alaus - veido spalvą jis, aišku, gadina, bet Sju nepajėgė atsispirti. Tačiau dabar ji visai nenustebo, kad staiga dingo bet koks noras gerti.

- Kaip tavo širdelė, Hubi? - paklausė Sju.

- Ech, vaikiukai, - atsiduso Hubis, nugriebdamas peiliu alaus putas nuo Sju bokalo ir pripildydamas jį iki viršaus. - Nieko jūs nesuprantate. Šįryt aš įsijungiau elektrinį skustuvą ir žybt! - šimtas dešimt voltų tiesiai per šitą stimuliatorių. Jūs, vaikiukai, nesuprantate, ką tai reiškia, argi ne?

- Tikriausiai ne.

- Tikrai ne. Ir neduok tu Dieve, kad jums tektų ką nors panašaus patirti. Kažin, kiek dar ištvers visa tai mano senas

motoriukas? Kai aš vieną dieną atsuksiu letenas į duris, o šitie sumauti miesto perstatinėtojai sulygins čia viską su žeme ir padarys mašinų stovėjimo aikštelę, jūs iškart sužinosite... Dešimt centų.

Sju stumtelėjo jam monetą per marmurinį prekystalį.

- Penkiasdešimt milijonų voltų ir vis per seną motoriuką, - subambėjo Hubis, niūriai spoksodamas į mažą iškilumą vidinėje savo švarko kišenėje.

Sju nuėjo nuo baro ir įsispraudė į laisvą vietą prie Krisės staliuko. Toji atrodė be galo patraukliai: persirišusi juodus plaukus ryškiai žalia juostele ir apsivilkusi prigludusią prie kūno palaidinę, išryškinančią jos standžias, stačias krūtis.

- Kaip sekasi, Krise?

- Tiesiog velniškai gerai, - perdėtai linksmai atsakė Krisė. - Girdėjai paskutines naujienas? Mane išmetė iš baliaus. Na, bet tas senas vištgaidis Grailis išlėks iš darbo, galvą dedu.

Sju, žinoma, tai žinojo. Kaip ir, beje, visas Juvenas.

- Tėtušis paduos juos į teismą, - tęsė Krisė, paskui pašaukė per petį: - Bili-i-i! Eikš čionai ir pasisveikink su Sju.

Bilis numetė žurnalą ir atsliūkino pas jas - nykščiai užkišti už plataus kareiviško diržo, pirštai tabaluoja ties išsipūtusiu džinsų klynu. Jis pasirodė Sju toks netikras - gyva karikatūra, - kad mergina vos susivaldė neužsidengusi veido rankomis ir nenusikvatojusi.

- Labas, Siuze, - sumurmėjo Bilis.

Jis įsmuko į būdelę šalia Krisės, apsikabino ją viena ranka ir tuoj pat ėmė minkyti jai petį. Tačiau Bilio veido išraiška liko visiškai bereikšmė, lyg jis būtų čiupinėjęs jautienos gabalą.

- Tačiau mes sužlugdysime visą tą balių, - kalbėjo toliau Krisė. - Protesto vardan ar panašiai.

- Tikrai? - nuoširdžiai nustebo Sju.

- Ne, dar nežinau, - atsakė Krisė, galvodama jau apie kažką kitą. Staiga jos veidas persikreipė iš įtūžio, netikėto kaip tornado

sūkurys. - Ir viskas per tą prakeiktą Kerę Vait! Imčiau ir sugrūsčiau visas tas sumautas maldaknyges jai į subinę!

- Ne pasaulio pabaiga, kaip nors išgyvensi, - atsakė Sju.

- Jeigu jūs visos būtumėte man pritarusios... Jėzau, Sju, kodėl tu nebėgai iš tų papildomų pamokų? Mes būtume juos prirėmę prie sienos! Nemaniau, kad tu - mokytojų pastumdėlė.

Sju pajuto, kad jos skruostai kaista.

- Nežinau, kaip kitos, bet aš niekada nebuvau niekieno pastumdėlė. Aš atlikau paskirtą bausmę, nes manau, kad jos nusipelniau. Mes tikrai pasielgėme šlykščiai. Ir užteks apie tai.

- Nesąmonė! Ta šliundra Kerė pliurpia ant kiekvieno kampo, kad visi, išskyrus ją ir jos brangiausią mamytę, degs pragare, o tu dar gini ją? Mums reikėjo sukišti tuos tamponus jai į gerklę.

- Taip, taip... Na, iki, Krise, - Sju atsistojo ir išėjo iš būdelės.

Šįkart nukaito Krisė, kraujas plūstelėjo jai į veidą taip staigiai, tarsi koks raudonas debesis būtų ūmai užtemdęs jos vidinę saulę.

- Jūs tik pamanykit, Žana d'Ark atsirado! Galiu priminti, kad ir tu tyčiojaisi iš Kerės kartu su visomis kitomis.

- Taip, - drebančiomis lūpomis atsakė Sju. - Tik aš nustojau.

- Ach, *nejaugi*? - apsimetė nustebusi Krisė. - Tu tiesiog šventoji. Pasiimk savo alų, nes aš dar netyčia prisiliesiu ir pavirsiu auksine statula.

Sju nepasiėmė alaus. Ji apsisuko ir klupdama išbėgo laukan. Ją apėmęs susijaudinimas buvo toks stiprus, kad negalėjo išsilieti nei ašaromis, nei pykčiu. Sju sugebėdavo su visais sugyventi taikiai, ir tai buvo pirmas jos kivirčas su klasės drauge nuo tų laikų, kai jos tampydavo viena kitą už kasyčių. Be to, pirmą kartą savo gyvenime ji pasielgė principingai.

Ir, žinoma, Krisė pataikė jai į pačią jautriausią vietą: juk ji iš tiesų veidmainiavo, ką čia bekalbėti. Giliai širdyje slypėjo tikslus atsakymas, kurio Sju taip nekentė ir vengė: tai, kad ji ėjo į papildomas mis Dežardin pamokas ir prakaitavo bėgiodama aplink sporto aikštelę, nieko bendro neturėjo su sąžine. Tiesiog jai

bet kokia kaina reikėjo patekti į savo paskutinį mokyklinį balių. *Bet kokia kaina.*

Tomis vis dar nepasirodė.

Sju leidosi atgal link mokyklos. Iš susijaudinimo trūkčiojo ir virpėjo pilvo raumenys. Mažoji Mis Moterų Draugija, Lėlytė Siuzė, Gera Mergaitė, kuri daro Tai tik su berniuku, už kurio galvoja ištekėti - suprantama, su priderančia tokiais atvejais žinute ir nuotrauka vietinio laikraščio sekmadieniniame priede. Du vaikučiai. Kuriuos reikės lupti, kad gyvos vietos neliktų, jeigu ims rodyti nors kokius garbingumo požymius: pyksis, pešis arba atsisakys šypsotis kokiam nors visuotiniam korifėjui.

Pavasario balius. Žydra suknelė. Korsažinė puokštelė, visą popietę išlaikyta šaldytuve. Tomis su baltu smokingu, juoda kaklajuoste, juodomis kelnėmis, juodais batais. Tėvai, spragsintys svetainėje savo "Kodakais" ir "Polaroidais". Krepiniu popieriumi uždangstytos sporto salės lubų sijos. Dvi muzikantų grupės: viena groja roką, kita - lėtą balinių šokių muziką. "Penktoms šunų kojoms" čia nėra vietos. Ir tokios kaip Krisė, eikite šalin! Čia renkasi tik būsimieji užmiesčio klubų nariai ir Švaraus Miesto gyventojai.

Ašaros pagaliau prasiveržė, ir Sju leidosi bėgti.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (60 psl.):

"Pateikiame ištrauką iš Kristinos Hargensen laiško Donai Kelog. Mis Kelog 1978-ųjų rudenį persikėlė iš Čemberleno į Providensą, Rod Ailendo valstiją. Ji, matyt, buvo viena iš artimiausių ir patikimiausių Krisės Hargensen draugių. Laiškas išsiųstas 1979 metų gegužės 17 dieną.

"Žodžiu, mane išmetė iš baliaus, o mano kinkadrebys tėtušis sako, kad negali pasielgti su jais taip, kaip jie to nusipelnė. Bet jiems geruoju nesibaigs. Aš dar tiksliai nežinau, ką padarysiu, bet užtikrinu tave, kad visų jų laukia velniškas siurprizas..."

Septyniolikta. Gegužės septyniolikta. Vos užsivilkusi ilgus, baltus naktinius marškinius, Kerė išbraukė tą dieną kalendoriuje. Ji užbraukdavo kiekvieną praėjusią dieną storu juodu flomasteriu, nes buvo aišku, kad į gyvenimą ji žiūri toli gražu ne optimistiškai. Tačiau ne tas jai rūpėjo. Dabar Kerę jaudino tik vienas dalykas - rytoj mama išvarys ją į mokyklą, ir jai vėl teks susitikti su Jomis.

Ji atsisėdo į mažą supamąjį krėslą (kurį nusipirko už savo pačios pinigus) prie lango, užsimerkė ir ėmė šluoti iš galvos visas mintis apie Jas, visas kankinančias, chaotiškas mintis - visai kaip šluojant grindis: pakeli pasąmonę tarsi kilimėlį kojoms valyti ir sušluoji visas šiukšles po juo. Viso geriausio.

Kerė atmerkė akis ir pažvelgė į plaukų šepetį, gulintį ant komodos.

Linkt!

Ji ėmė kelti plaukų šepetį. Sunkus. Kaip metalinė štanga. O-o-och.

Šepetys slystelėjo link komodos krašto, pračiuožė tą tašką, kur jau turėjo nukristi ant grindų, ir pakibo ore lyg ant nematomo siūlo. Kerė taip primerkė akis, kad liko tik siauri plyšeliai. Smilkiniuose tankiai sutvinksėjo pulsas. Gydytojams tikriausiai būtų įdomu sužinoti, kas tuo metu vyko jos organizme - jo pokyčiai buvo neįtikėtini. Kvėpavimas sulėtėjo iki šešiolikos įkvėpimų per minutę. Kraujo spaudimas pakilo iki 190/100. Pulsas - šimtas keturiasdešimt - dažnesnis negu kosmonauto startinės perkrovos metu. Temperatūra nukrito iki 34,6. Organizmas degino energiją, atsirandančią iš niekur ir išnykstančią taip pat niekur. Elektroencefalograma būtų parodžiusi alfa bangas, kurios, tiesą sakant, jau buvo nebe bangos, bet dideli dantyti smaigaliai.

Kerė atsargiai padėjo šepetį į vietą. Gerai. Vakar jis nukrito žemėn. Kaip "Monopolijos" žaidime - kas praranda visus taškus, sėda į kalėjimą.

Ji vėl užsimerkė ir ėmė suptis krėsle. Organizmo būklė ėmė normalizuotis, kvėpavimas greitėjo, kol virto beveik šnopavimu.

Supamasis krėslas tyliai girgždėjo, tačiau tai Kerės neerzino. Greičiau ramino. Pirmyn - atgal. Pirmyn - atgal. Galvoje tuščia, nė vienos minties.

- Kere? - Iš apačios atsklido kiek sunerimęs mamos balsas.

(smegenyse atsiranda trukdymai tarsi traškesys radijo aparate kai įjungi mikserį gerai gerai)

- Tu jau pasimeldei, Kere?

- Meldžiuos, - atsiliepė ji.

Taip. Ji meldžiasi. Nesijaudink.

Kerė pažiūrėjo į savo mažą sofą-lovą.

Linkt.

Milžiniškas svoris. Didžiulis. Nepakeliamas.

Lova sudrebėjo, ir vienas galas pakilo nuo grindų per tris colius.

Po akimirkos jis su trenksmu nukrito. Kerė šypsodamasi laukė, kol mama ims piktai šaukti iš apačios. Tačiau mama tylėjo. Tada Kerė atsistojo, priėjo prie lovos ir slystelėjo tarp vėsių paklodžių. Galva skaudėjo ir svaigo kaip visada po tokių pratimų. Skausmingai, bauginančiai greitai plakė širdis.

Kerė siektelėjo jungiklio, išjungė šviesą ir vėl išsitiesė ant nugaros. Tiesiai ant čiužinio. Mama neleido miegoti ant pagalvės.

Į galvą lindo mintys apie velnius, raganas ir visokias piktas dvasias,

(aš esu ragana mama aš esu velnio išpera)

kurios naktimis trankosi po namus, raugina pieną, apverčia sviesto plaktuves, užleidžia ligas ant javų, o Jos gūžiasi savo namuose, braižo ant durų kryžius, kad apsigintų nuo nelabojo.

Kerė užsimerkė ir užmigo. Ji sapnavo didžiulius gyvus akmenis, skrodžiančius nakties dangų, ieškančius mamos ir visų Jų. Jos bandė bėgti, bandė slėptis. “Bet nepaslėps jų uola, negyvas medis nesuteiks prieglobsčio.”

Iš Siuzanos Snel knygos "Aš vadinuosi Siuzana Snel" (Niujorkas, "Saimon end Šuster", 1986) įvado:

"Tragedija, įvykusi Čemberlene Baliaus naktį, turi vieną niekieno taip ir nesuprastą aspektą. Nesuprato jo žurnalistai, nesuprato Djuko universiteto mokslininkai, nesuprato Deividas Kongresas, nors jo "Susprogdintas šešėlis" yra, mano manymu, vienintelė bent iš dalies sąžininga knyga iš visų parašytųjų šia tema ir, aišku, nesuprato Komisija, nagrinėjusi Kerės Vait atvejį. Ir todėl pavertė mane atpirkimo ožiu.

Niekas nesuprato pačio svarbiausio dalyko - mes buvome vaikai.

Kerei buvo septyniolika, Krisei Hargensen - septyniolika, man - septyniolika, Tomiui Rosui - aštuoniolika, Biliui Nolanui (devintoje klasėje jis liko antriems metams, bet paskui, matyt, išmoko apgaudinėti mokytojus per egzaminus) buvo devyniolika...

Vyresnių vaikų elgesys, žinoma, socialiai labiau priimtinas negu jaunesnių, bet vis tik ir jie dažnai klysta, kažko neįvertindami ar pervertindami.

Pirmajame skyriuje aš pasistengsiu įrodyti šią tezę savo pačios pavyzdžiu. Tačiau tai, ką ketinu papasakoti, turi nepaprastai didelę reikšmę mano vaidmens Baliaus nakties įvykiuose supratimui. Todėl, norėdama susigrąžinti gerą vardą, turėsiu prisiminti scenas, kurios man ypatingai skaudžios...

Aš jau pasakojau Komisijai, nagrinėjusiai Kerės Vait atvejį, bet ji išklausė mano pasakojimą nepatikliai. Kai žūsta keturi šimtai žmonių ir sugriaunamas visas miestas, labai lengva užmiršti vieną faktą - mes buvome vaikai. Mes buvome vaikai. Mes buvome vaikai, kurie norėjo kuo geriau..."

- Tu ką, išprotėjai?

Tomis žiūrėjo į ją, nenorėdamas tikėti savo ausimis. Jie sėdėjo Rosų namuose įsijungę televizorių, bet užmiršę apie jį. Tomio mama svečiavosi pas kaimynę misis Klein. Tėvas meistravo inkilą dirbtuvėje, įrengtoje rūsyje.

Sju atrodė sutrikusi, bet nepalaužiama.

- Aš taip noriu, Tomi.

- Bet aš to nenoriu. Gyvenime nieko kvailesnio nesu girdėjęs. Tu elgiesi taip, lyg būtum su kuo nors susilažinusi.

Sju paniuro.

- Taip? O ar ne tu anądien išrėžei tokią kalbą apie teisingumą? Pasirodo, kai reikia pereiti nuo kalbų prie darbų...

- Ei, ei, palauk! - Tomis šypsojosi, nė kiek neįsižeidęs. - Aš juk neatsisakiau. Bent jau dar neatsisakiau.

- Tu...

- Palauk. Patylėk. Leisk man pasakyti. Tu nori, kad pakviesčiau Kerę Vait į Pavasario balių. Gerai, tai aš suprantu. Bet aš nesuprantu dviejų dalykų...

- Kokių?

- Visų pirma, kokia iš to bus nauda? Antra, kodėl tu galvoji, kad ji sutiks eiti su manim?

- Kaip tai - kodėl sutiks? Na... - Sju sumišo. - Na, tu esi... Tu visiems patinki ir...

- Mes abu puikiai žinome, kad Kerė neturi priežasčių mėgti tų, kurie patinka visiems.

- Ji eitų su tavimi.

- Kodėl?

Nebegalėdama išsisukti nuo atsakymo, Sju pažvelgė į Tomį įžūliai ir kartu išdidžiai.

- Aš mačiau, kaip ji žiūri į tave. Ji tave įsimylėjusi. Kaip ir pusė Juveno mergaičių.

Tomis užvertė akis aukštyn.

- Aš tau sakau, kaip yra, - teisindamasi pridūrė Sju. - Ji negalės atsakyti tau.

- Na; gerai, tarkime, aš tavimi patikėjau. O kaip dėl pirmojo dalyko?

- Turi galvoje, kokia iš to bus nauda? Na... tai padės jai išlįsti iš savo kiauto. Padės tapti... - Sju nebaigė.

- Tokia kaip visi? Na tęsk, Siuze. Tu pati netiki tuo, ką paistai.

- Taip, gal ir taip. Bet aš vis dar jaučiuosi jai nusikaltusi.

- Kalbi apie tą įvykį dušinėje?

- Ne tik apie jį. Jeigu tas kartas būtų vienintelis, galbūt aš galėčiau jį užmiršti ir daugiau nebepergyvenčiau. Bet iš Kerės visi tyčiojasi nuo pat pirmos klasės. Daugelyje tų pokštų aš nedalyvavau. Bet jeigu būčiau mokiusis vienoje grupėje su Kere, tikrai būčiau dalyvavusi ir kituose. Tai atrodė... na, labai smagu. Mergaitės tokiais atvejais būna piktos ir negailestingos, tačiau vaikinai to nesupranta. Jie kartais paerzindavo Kerę - ir viskas, užmiršdavo. Bet mergaitės... Tos patyčios tęsėsi, tęsėsi ir tęsėsi be galo, ir aš jau nebeprisimenu, nuo ko viskas prasidėjo. Jei būčiau Kerės vietoje, tikrai neištverčiau. Susirasčiau didžiulį akmenį ir pasislėpčiau už jo nuo viso pasaulio.

- Jūs gi buvote dar mažos, - tarė Tomis. - Vaikai nesupranta, ką daro. Jie nesupranta, kad jų poelgiai gali skaudinti kitus žmones. Jie nesugeba užjausti. Supranti?

Sju suprato, bet Tomio žodžiai jos nepaguodė. Atvirkščiai, įkvėpė jai kitą mintį - daug svarbesnę, daug reikšmingesnę net už tą įvykį dušinėje, - iškylančią virš jo, kaip dangus kad iškyla virš kalno.

- Tačiau, iš esmės, žmonės juk taip niekada ir neįsisąmonina, kad jų poelgiai gali skaudinti kitus. Kai tampi protingesnis, nenustoji traukinėti musėms sparnelių - tiesiog sugalvoji tam geresnį pasiteisinimą. Daugelis iš mūsų sako, kad jiems gaila Kerės Vait - daugiausia mergaitės, ar ne juokinga? - bet galvą dedu, kad niekas nesupranta, ką reiškia būti Kerės Vait kailyje kiekvieną dieną, kiekvieną sekundę. Visiems į tai, tiesą sakant, nusispjaut.

- Ir tau?

- Nežinau! - sušuko Sju. - Bet kažkas juk turi pasigailėti jos iš tikrųjų... na, taip, kad iš to būtų kažkokia nauda.

- Gerai. Aš pakviesiu ją.

- Tikrai? - užlūžusiu balsu paklausė Sju. Ji nesitikėjo, kad Tomis sutiks.

- Taip. Bet nemanau, kad ji eis. Tu pervertini mano išvaizdą. O tos kalbos apie Populiarumą - gryna nesąmonė. Tiesiog tau šita mintis galvoje užsiciklino.

- Ačiū, - pratarė Sju kažkaip keistai, lyg būtų dėkojusi inkvizitoriui už kankinimą.

- Aš myliu tave.

Sju nustebusi pakėlė akis. Tomis sakė jai tai pirmą kartą.

Iš knygos "Aš vadinuosi Siuzana Snel" (6 psl.):

"Daugelio žmonių - dažniausiai vyrų - visai nestebina faktas, kad aš paprašiau Tomio pakviesti Kerę į Pavasario balių. Tačiau juos stebina tai, kad jis sutiko - matyt, vyrai nelinkę laukti altruistinių poelgių iš savo lyties atstovų.

Tomis pakvietė Kerę todėl, kad mylėjo mane, todėl, kad aš taip norėjau. "Iš kur, - paklaus skeptiškas skaitytojas, - jūs žinote, kad jis iš tikrųjų mylėjo jus?" O aš į tai atsakysiu: "Žinau, nes jis taip man pasakė, misteri. Ir jeigu jūs būtumėte pažinojęs Tomį, jums taip pat būtų užtekę vien jo žodžių."

Tomis nusprendė pasikalbėti su Kere ketvirtadienį po priešpiečių ir jaudinosi kaip vaikas, pirmą kartą einantis su tėvais į didelį pokylį. Per penktą pamoką Kerė sėdėjo už kelių suolų nuo jo, ir pamokai pasibaigus Tomis ėmė brautis prie merginos pro skubančius link išėjimo klasiokus. Prie mokytojo stalo misteris Stivensas, aukštas, pradedantis pilnėti vyras, neskubėdamas rinko popierius į savo nušiurusį rudą portfelį.

- Kere?

- Uhu?

Ji susigūžė lyg laukdama smūgio ir pakėlė galvą nuo knygų. Diena buvo apsiniaukusi, o lubose įtaisytų fluorescencinių lempų šviesa negailestingai paryškino Kerės veido blyškumą. Bet Tomis pirmą kartą pastebėjo (nes pirmą kartą įdėmiai pažiūrėjo), kad ji

visai nebjauri. Kerės veidas buvo greičiau apvalus, negu ovalus, o akys tokios tamsios, kad, rodėsi, metė paakiuose šešėlius, panašius į mėlynes. Plaukai pilkai rusvi, kiek šiurkštoki, surišti viršugalvyje į kuodą, kuris jai visai netiko. Pilnos, beveik sodrios lūpos, lygūs, balti dantys. Kerės figūra po apdribusiu, karančiu lyg maišas megztiniu atrodė nenuspėjama: apie krūtis galėjai pasakyti tik tiek, kad jos yra. Sijonas, tiesa, spalvingas, bet vis tiek bjaurus: iki pat blauzdų vidurio, senamadiškai platėjantis į apačią - tokius dėvėdavo 6-ojo dešimtmečio pabaigoje. O blauzdos - stiprios, apvalios ir dailios (šiurkščios kojinės iki kelių atrodė keistai, bet kojų dailumo vis tiek negalėjo paslėpti).

Pakeltose aukštyn Kerės akyse galėjai įskaityti ne tik išgąstį, bet ir dar kažką. Ir Tomis buvo tikras, kad žino, kas tas "dar kažkas". Sju buvo teisi. Akimirką jis suabejojo, ar judviejų sumanymas neatneš tik dar daugiau bėdos.

- Jeigu tu dar nepakviesta į balių, gal norėtum eiti su manimi?

Kerė tik sumirksėjo, ir Tomį persmelkė keistas pojūtis, jis truko tik dalį sekundės, bet įsiminė labai aiškiai - taip būna su sapnais ir *deja vu*: galva apsvaigo ir daugiau nebekontroliavo kūno - toks nemalonus bejėgiškumo jausmas, šiek tiek primenantis būseną, kai padaugini ir pradeda pykinti.

Bet po akimirkos viskas praėjo.

- Ką? Ką?

Gerai, kad ji bent nesupyko. Tomis bijojo, kad Kerė įnirš, o paskui pratrūks raudoti ir pabėgs. Bet ji nesupyko - rodėsi, dar nesuvokė to, ką išgirdo. Dabar jie buvo dviese klasėje: vieni mokiniai jau išėjo, kiti dar nepradėjo rinktis.

- Ar nenorėtum eiti su manimi į Pavasario balių? - sutrikęs pakartojo Tomis. - Balius kitą penktadienį. Aš suprantu, kad laiko liko nebedaug, bet...

- Man nepatinka tokie pokštai, - tyliai tarė Kerė ir nuleido galvą. Sekundę padvejojusi ji praėjo pro Tomį, bet paskui sustojo ir atsisuko. Tomis išvydo jos akyse išdidumą - tokį natūralų, kad

vargu ar pati Kerė suvokė jį esant. - Negi jūs visi manote, kad iš manęs galima šaipytis be galo? Aš juk žinau, su kuo tu draugauji.

- Aš draugauju tik su tais, su kuo noriu draugauti, - kantriai atsakė Tomis. - Ir kviečiu tave todėl, kad noriu pakviesti.

Jis nemelavo. Jeigu Sju norėjo tokiu būdu tik išpirkti savo kaltę, tai Tomis, vykdydamas jos norą, elgėsi nuoširdžiai.

Į klasę pradėję rinktis mokiniai smalsiai žvilgčiojo į juodu. Deilas Ulmanas kažką pasakė vaikinui, kurio Tomis nepažinojo, ir jie abu sukikeno.

- Eime iš čia, - tarė Tomis Kerei.

Jie kartu nuėjo beveik iki ketvirto korpuso, nors Tomio klasė buvo visai kitoje pusėje, ir Kerė tyliai, vos girdimai pratarė:

- Aš norėčiau. Labai norėčiau.

Tomis suprato, kad tai dar ne sutikimas, ir abejonės vėl apėmė jį. Tačiau pradžia padaryta.

- Tai kodėl nesutinki? Pamatysi, viskas bus gerai. Juk tai tik nuo mūsų priklauso.

- Ne, - liūdnai atsakė Kerė. Tą akimirką jos mąslų veidą galėjai pavadinti netgi gražiu. - Tai būtų košmaras.

- Aš dar nenupirkau bilietų, - tęsė Tomis lyg neišgirdęs merginos žodžių. - Šiandien paskutinė pardavimo diena.

- Ei, Tomi, tu eini ne į tą pusę! - šūktelėjo prabėgdamas pro šalį Brentas Džilianas.

Kerė sustojo.

- Tu pavėluosi.

- Tai sutinki?

- Tu pavėluosi, - visai sutrikusi pakartojo Kerė. - Tuoj skambutis.

- Sutinki?

- Taip, - atsakė ji bejėgiškai ir persibraukė ranka per akis. - Tu juk žinojai, kad sutiksiu.

- Ne, - papurtė galvą Tomis. - Bet dabar žinau. Aš atvažiuosiu paimti tavęs pusę aštuonių, gerai?

- Gerai, - sušnibždėjo Kerė. Atrodė, kad ji tuoj nualps. - Ačiū.

Ir tada, dar labiau sumišęs negu anksčiau, Tomis atsargiai paėmė merginą už rankos.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (74-76 psl.):

"Tikriausiai nė vienas Kerės Vait istorijos aspektas nesukėlė tiek prieštaringų spėlionių, kaip vaidmuo, kurį suvaidino Tomis Everetas Rosas, nelaimingasis Kerės palydovas Juveno mokyklos Pavasario baliuje.

Mortonas Kračbarkenas savo kreipimesi į pernai vykusį Nacionalinį kolokviumą psichinių reiškinių klausimais, be abejo, norėdamas padaryti įspūdį auditorijai, pareiškė, kad du labiausiai pribloškiantys dvidešimto amžiaus įvykiai yra Džono F. Kenedžio nužudymas 1963-aisiais ir Čemberleno sugriovimas 1979-ųjų gegužę. Kračbarkenas pažymi, kad abu šie įvykiai buvo nepaprastai plačiai nušviesti masinės informacijos priemonių ir abu sukėlė nesugrąžinamus pokyčius mūsų gyvenime. Tik neaišku, į blogąją ar į gerąją pusę. Lyginant abi šias tragedijas išeitų, kad Tomis Rosas suvaidino Li Harvio Osvaldo vaidmenį, t.y. katastrofos detonatoriaus vaidmenį. Bet lieka vienas klausimas: tyčia ar netyčia jis tai padarė?

Kaip prisipažino Siuzana Snel, į kasmetinį mokyklos balių Tomis Rosas turėjo eiti su ja. Mis Snel tvirtina, kad tai ji įkalbėjo Rosą pakviesti Kerę, kad išpirktų savo kaltę incidente, įvykusiame mokyklos dušinėje. Tie, kurie bando paneigti šią versiją, - pastaruoju metu iš jų tarpo ypač išsiskiria Džordžas Džeromas iš Harvardo universiteto - teigia, kad mis Siuzanos Snel tvirtinimas yra arba perdėm romantiškas įvykių iškraipymas, arba grynas melas. Džeromas karštai ir iškalbingai įrodinėja, kad vargu ar mokyklinio amžiaus jaunuoliams būdinga galvoti, jog jie privalo "atpirkti savo kaltę", - ypač įžeidus tokį pat paauglį, atstumtą visų mokykloje susidariusių grupuočių.

"Mūsų nuomonė apie žmoniją labai pagerėtų, jei galėtume patikėti, jog paauglys sugeba panašiu kilniu gestu išgelbėti "užkapoto paukščio" garbę ir gerą vardą, - rašo Džeromas savo straipsnyje naujausiame žurnalo "Atlantik mansli" numeryje. - Bet mes, deja, žinome, kaip iš tiesų būna gyvenime. Užkapoto paukščio bendrai nekelia jo švelniai prilaikydami iš dulkių - jie greitai ir negailestingai jį pribaigia."

Džeromas, be abejo, visiškai teisus - bent jau paukščių atžvilgiu. Tai jo iškalbingumo dėka visuomenėje taip paplito "grubaus pokšto" versija, kurią svarstė, bet taip ir nepatvirtino Komisija, nagrinėjusi Kerės Vait bylą. Ši versija teigia, kad Rosas ir Kristina Hargensen susimokė atvilioti Kerę Vait į Pavasario balių, kad ten galėtų galutinai ją pažeminti. Kai kurie šios versijos šalininkai (dažniausiai kriminalinių romanų autoriai) tvirtina, kad tame suokalbyje aktyviai dalyvavo ir Siuzana Snel. Taip traktuojant įvykius išeitų, kad misteris Rosas apgalvotai įviliojo merginą su jautria psichika į stresinę situaciją, kad pasityčiotų iš jos visų akyse.

Bet šios knygos autorius atmeta panašius kaltinimus, remdamasis tuo, kad toks elgesys buvo visai nebūdingas Tomio Roso charakteriui. Beje, šis aspektas liko visiškai neištirtas jo kaltintojų, kurie apibūdina Rosą kaip protu nepasižymintį atletą ir mokyklos chuliganų lyderį. "Bukaprotis mulas" - taip trumpai būtų galima išreikšti jų nuomonę apie Tomį Rosą.

Tomis Rosas iš tiesų išsiskyrė iš bendraamžių savo atletišku sudėjimu. Jis puikiai žaidė beisbolą, buvo Juveno beisbolo komandos narys. Dikas O'Konelas, generalinis Bostono klubo "Red Soks" menedžeris, pažymėjo, kad Tomiui Rosui buvo ketinama pasiūlyti kontraktą, kurį pasirašęs jis būtų gavęs tikrai nemenką pinigų sumą.

Bet Rosas buvo ir vienas iš pažangiausių mokinių (vargu ar tai būdinga "bukagalviams mulams"). Jo tėvai tvirtina, kad jis nusprendė atidėti beisbolininko karjerą, kol baigs koledžą, kur ketino studijuoti anglų kalbą ir gauti mokslinį laipsnį. Be to, Tomis

domėjosi ir poezija - vienas jo eilėraštis, parašytas šešis mėnesius prieš mirtį, buvo išspausdintas žurnale “Everlit” (žr. V Priedą).

Išlikę gyvi Tomio Roso bendraklasiai taip pat labai palankiai atsiliepia apie jį, ir tai labai reikšmingas faktas. Po tragedijos, spaudos pakrikštytos “Baliaus naktimi”, jų išliko tik dvylika. Atsiminkime, kad tie, kurie nedalyvavo baliuje, daugiausia buvo “atstumtieji” vyresniųjų ir jaunesniųjų klasių moksleiviai. Tačiau netgi jie prisimena Rosą kaip draugišką, geraširdį vaikiną (daugelis apibūdina jį kaip “savą bičą”) - argi tai negriauna profesoriaus Džeromo versijos iš pagrindų?

Iš mokyklinių duomenų apie Roso pažangumą (valstijos įstatymai neleidžia čia pateikti jų fotokopijos), iš bendraklasių prisiminimų, giminių, kaimynų ir mokytojų atsiliepimų kyla įspūdis, kad Tomis Rosas buvo išskirtinis jaunuolis - toli gražu ne veidmainis, klastingas chuliganas, kaip jį vaizduoja profesorius Džeromas. Pakankamai savarankiškas ir nepriklausomas nuo mokyklos draugų nuomonės, jis ryžosi pakviesti Kerę į balių, nepaisydamas apkalbų ir įžeidinėjimų. Iš viso to galime padaryti išvadą, kad Rosas buvo gana retai sutinkama asmenybė - socialiai sąmoningas jaunuolis.

Aš neketinu skelbti jo šventuoju. Jis toks nebuvo. Bet nuodugnūs tyrinėjimai mane įtikino, kad nebuvo jis ir viščiukas, kuris negalvodamas padeda savo bendrams užkapoti silpnesnę vištą...”

Ji gulėjo

(aš nebijau nebijau nebijau)

savo lovoje, užsidengusi ranka akis. Buvo šeštadienio vakaras. Jeigu ji nori pasisiūti tokią suknelę, kokią sugalvojo, reikės pradėti jau rytoj,

(aš nebijau tavęs mama)

nes kitaip nespės. Medžiagą Kerė nusipirko “Džonso” parduotuvėje Vestoveryje. Sunkų, švelnų aksomą, kurio prašmatnumas net baugino. Kaina taip pat buvo bauginanti, kaip ir erdvus parduotuvės salonas, elegantiškos damos lengvomis pavasarinėmis suk-

nelėmis, vaikštinėjančios tarp prekystalių ir apžiūrinėjančios medžiagų rietimus. Kokia bedugnė skyrė tą nepažįstamą pasaulį nuo Čemberleno "Vulvorts", kur ji paprastai pirkdavo medžiagas!

Kerė išsigando, bet nepasidavė. Juk panorėjusi ji būtų galėjusi visas tas damas išgrūsti į gatvę: paklusdami jos valiai imtų virsti manekenai, dužti šviestuvai, skraidyti medžiagų rietimai, išsivyniodami ore lyg serpantinas. Kaip Samsonas šventykloje ji būtų galėjusi sukelti griūtį, jeigu tik būtų panorėjusi.

(aš nebijau)

Medžiaga, suvyniota į popierių, dabar buvo paslėpta rūsyje, viršutinėje lentynoje, ir Kerė ketino atsinešti ją į namus. Šįvakar.

Ji atsimerkė.

Linkt!

Komoda pakilo į orą kelis colius, sudrebėjo ir ūžtelėjo iki pat lubų. Po minutės Kerė nuleido ją ant grindų. Pakėlė. Nuleido. Paskui ėmė kilnoti lovą kartu su savimi. Aukštyn. Žemyn... Aukštyn. Žemyn. Visai kaip lifte.

Ji visai nepavargo. Na, gal truputį. Vos vos. Galia, prieš dvi savaites buvusi tokia nežymi, dabar skleiste išsiskleidė. Stiprėjo taip sparčiai, kad...

Kad buvo net baugu.

Be to, staiga vienas po kito pradėjo plūsti prisiminimai - nekviesti, neprašyti, kaip mėnesinės. Sakytum, sąmonėje būtų sugriuvusi kažkokia užtvanka. Migloti, iškraipyti mažos mergaitės prisiminimai, bet visiškai tikri. Apie paveikslus, šokančius ant sienos, vandens čiaupus, atsuktus iš kito kambario galo. Arba štai kitas prisiminimas: mama liepia kažką padaryti, rodos

(kere uždaryk langą pradeda lyti)

... taip, ir visame name langai patys bildėdami užsitrenkia, o kartą ji nusuko nuo misis Makaferti "Folksvageno" ratų ventilius, ir visos keturios padangos iškart subliuško, arba tas atsitikimas su akmenimis...

(!!!!!!! ne ne ne ne ne !!!!!!!)

...Bet dabar ji jau nebegalėjo pabėgti nuo prisiminimų, kaip

negalėjo išvengti mėnesinių. O šitas prisiminimas nebuvo miglotas, ne, šitas nebuvo. Jis blykstelėjo atmintyje ryškiai ir aiškiai kaip žaibas - maža mergytė

(mama liaukis mama nereikia aš nebegaliu kvėpuoti o mano gerklė mama atleisk aš daugiau nežiūrėsiu mama o mano liežuvis kraujas burnoje)

vargšė maža mergytė

(klyksmas: ach tu mažoji pasileidėle aš viską apie tave žinau aš žinau ką reikia daryti)

vargšė maža mergytė guli ant sandėliuko slenksčio, o jai prieš akis sukasi juodos žvaigždės ir girdėti tolimas melodingas zvimbimas, ištinęs liežuvis tabaluoja tarp lūpų, ant kaklo, toje vietoje, kur mama smaugė, raudonuoja ryškus antkaklis - pirštų palikta žymė; o paskui mama grįžta, eina prie jos, laikydama ilgą peilį, kuriuo tėvelis Ralfas pjaustydavo mėsą,

(išpjauti reikia išpjauti tą blogą tą šlykštų kūnišką nuodėmingumą o aš viską žinau akys aš išpjausiu tau akis)

dešinėje rankoje, o kairėje - tėvelio Ralfo Bibliją, mamos veidas persikreipęs iš įtūžio, per smakrą varva seilės,

(tu daugiau niekada neišvysi nepridengtos gėdos)

ir tada kažkas sulinko, ne sulinko, bet SULINKO, kažkas didžiulis, beformis, titaniškas išsiveržė galingu energijos srautu, kuris jau nebepriklausė jai ir niekada daugiau nebepriklausys, kažkas bumptelėjo į stogą, mama suklykė ir išmetė iš rankos tėvelio Ralfo Bibliją, ir tai buvo *gerai,* o paskui smūgiai pasipylė vienas po kito, namas sudrebėjo, baldai pradėjo važinėti iš vieno galo į kitą; mama išmetė peilį, krito ant kelių ir ėmė melstis, iškėlusi rankas aukštyn, siūbuodama visu kūnu, o koridoriumi tuo tarpu švilpė kėdės, iš antro aukšto virto lovos, virtuvės stalas iki pusės išgriuvo pro langą; mama sprogino akis ir pirštu rodė į mažą mergytę,

(tai tu tai tu velnio išpera ragana šėtono vaike tu tai darai)

ir tada ėmė kristi akmenys, stogas traškėdamas įlūžo, lyg juo būtų žengęs pats Dievas, ir mama nualpo, o paskui...

O paskui Kerė pati nualpo. Daugiau panašių atvejų ji neprisiminė. Mama niekada nekalbėjo apie tai. Peilis vėl gulėjo savo stalčiuje. Mama aprišo bintu didžiules juodas mėlynes ant Kerės kaklo. Kerė, atrodo, paklausė, iš kur jos atsirado, bet mama sučiaupė lūpas ir nieko neatsakė. Palaipsniui viskas užsimiršo. Prisiminimai grįždavo tik sapnuose. Paveikslai daugiau nebešokdavo ant sienų. Langai nebeužsidarinėdavo patys. Kerė net buvo užmiršusi, kad taip kažkada buvo. Ir prisiminė tik dabar.

Ji gulėjo lovoje, žiūrėdama į lubas, visa išpilta prakaito.

- Kere! Eik vakarieniauti!

- Ačiū,

(aš nebijau)

mama.

Ji atsikėlė, susirišo plaukus tamsiai mėlyna juostele ir nulipo žemyn.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (59 psl.):

"Ar dažnai pasireikšdavo Kerės "laukinis talentas", ir ką galvojo apie jį Margareta Vait, kurios religinės pažiūros visada buvo ypač radikalios? Šito, matyt, mes niekada nesužinosime. Bet nesunku įsivaizduoti, kad misis Vait reakcija į dukters galią buvo taip pat radikali..."

- Tu net neparagavai pyrago, Kere, - mama pakėlė galvą nuo brošiūros, kurią skaitinėjo, gerdama arbatą. - Aš pati kepiau.

- Man nuo jų atsiranda spuogai, mama.

- Spuogais tave baudžia Viešpats. Valgyk.

- Mama?

- Ką?

Kerė pagaliau ryžosi.

- Tomis Rosas pakvietė mane į Pavasario balių kitą penktadienį...

Mama tučtuojau užmiršo apie brošiūrą, išpūtė akis ir įsispoksojo į Kerę, negalėdama patikėti tuo, ką išgirdo. Jos šnervės virpėjo kaip arklio, išgirdusio sausą barškuolės tarškėjimą.

Kerė stengėsi nuryti baimės gumulą, gniaužusį gerklę,

(aš nebijau jos vis dėlto bijau)

tačiau nesėkmingai.

- ... Tomis - šaunus vaikinas. Jis prižadėjo prieš tai užsukti pas mus ir prisistatyti tau, ir...

- Ne.

- ... ir atvežti mane namo iki vienuoliktos. Aš...

- Ne, ne, *ne*!

- ... sutikau. Mama, suprask, prašau, kad man laikas pradėti... bent pamėginti pritapti prie pasaulio. Aš ne tokia kaip tu. Aš juokinga, tai yra visi laiko mane juokinga. Bet aš nenoriu, kad jie taip galvotų. Aš noriu tapti normaliu žmogumi, kol nevėlu...

Misis Vait šliūkštelėjo savo arbatą Kerei į veidą.

Arbata buvo drungna, bet ir verdantis vanduo nebūtų ūmiau užčiaupęs Kerei burnos. Kerė sustingo ant savo kėdės, gintarinis skystis varvėjo nuo jos skruostų ir smakro ant baltos palaidinės, plėsdamasis į dideles dėmes - lipnias ir kvepiančias cinamonu.

Misis Vait drebėjo, suakmenėjusiame veide piktai virpčiojo šnervės. Staiga ji užvertė galvą į lubas ir suriko, po kiekvieno žodžio taukštelėdama dantimis:

- Dieve! Dieve! Dieve!

Kerė net nekrustelėjo.

Misis Vait apėjo aplink stalą. Jos drebančios rankos su sugniaužtais pirštais buvo panašios į plėšraus paukščio nagus. Veidą iškreipė beprotiška grimasa - gailestis, sumišęs su neapykanta.

- Į sandėliuką! - paliepė ji. - Eik į sandėliuką ir melskis!

- Ne, mama.

- Bernai... Taip, po to pasirodo bernai! Po kraujo pasirodo bernai. Kaip rujojantys šunys, jie šniukštinėja aplink, šiepdami dantis ir varvindami seiles, ir atseka pagal kvapą. *Tą... kvapą*!

Ji plačiai užsimojo ir trenkė Kerei per veidą, garsiai,

(o dieve dabar aš taip bijau)
tarsi pliaukštelėdama ore odiniu diržu. Kerė susverdėjo, bet liko sėdėti. Ant skruosto atsiradusi balta žymė pamažu pritvinko kraujo.

- Žymė, - sušnibždėjo misis Vait.

Ji spoksojo į Kerę tuščiu, beprasmišku žvilgsniu, garsiai šnopavo, mėšlungiškai gaudydama orą, ir kalbėjo, rodės, pati su savimi. Tuo pat metu ranka, panaši į paukščio nagus, įsikibo į dukters petį ir ėmė kelti ją nuo kėdės.

- Aš viską mačiau, taip. O taip. Bet. Aš. Niekada. To. Nedariau. Tik su juo. Jis. Paėmė. Mane. Jėga... - Margareta nutilo. Bukas žvilgsnis be tikslo klaidžiojo po lubas.

Kerė nutirpo iš siaubo. Jai pasirodė, kad mamą apėmė kažkokia klaiki ekstazė, galinti ją sunaikinti iš vidaus.

- Mama...

- Mašinose. O, aš žinau, kur jie nusiveža! Už miesto! Į motelius. Viskis. Jo kvapas... *Jie kvėpuoja viskio tvaiku tau į veidą*! - Jos balsas peraugo į spiegimą. Ant kaklo išsipūtė venos, į lubas užversta galva tabalavo ir sukosi ratu.

- Liaukis, mama.

Tie žodžiai grąžino misis Vait į jos įsivaizduojamą tikrovę. Ji prasižiojo iš nuostabos ir sustingo vidury virtuvės, dairydamasi aplink, tarsi ieškodama šiame naujame pasaulyje ko nors pažįstamo, į ką galėtų įsitverti.

- Į sandėliuką, - sumurmėjo ji. - Eik į savo sandėliuką ir melskis.

- Ne.

Mama užsimojo ranka, ketindama vėl trenkti Kerei.

- *Ne*!

Iškelta ranka apmirė ore. Mama apstulbusi dėbtelėjo į ją lyg negalėdama patikėti, jog ranka dar vis vietoj ir vis dar sveika.

Lėkštė su pyragu staiga pakilo nuo stalo, perskrido per virtuvę ir tėkštelėjo į sieną šalia svetainės durų. Ant sienos liko dėmė nuo mėlynių uogienės.

- *Aš eisiu į balių, mama*!

Apverstas mamos arbatos puodelis šoktelėjo į orą, pralėkė šalia jos galvos ir sudužo virš viryklės. Mama suspiegė ir suklupo ant kelių, užsidengusi rankomis galvą.

- Šėtono vaike, - sudejavo ji. - Šėtono vaike, velnio išpera...

- Stokis, mama.

- Gašlumas ir pasileidimas, kūniški geiduliai...

- Stokis!

Mama nutilo, bet atsistojo, vis dar iškėlusi rankas virš galvos kaip karo belaisvė. Jos lūpos be garso krutėjo. Kerei pasirodė, kad ji kalba "Tėve mūsų".

- Aš nenoriu pyktis su tavimi, mama, - pasakė Kerė užsikertančiu, nepaklusniu balsu. Paskui šiaip taip susivaldė. - Aš noriu tik vieno - kad netrukdytum man gyventi savo gyvenimo. Tavasis... tavasis man nepatinka.

Kerė nutilo, išsigandusi savo žodžių. Galutinė šventvagystė pagaliau buvo pasakyta, šventvagystė, tūkstantį kartų baisesnė net už Nepadorų Žodį.

- Ragana, - sumurmėjo mama. - O juk pasakyta Šventoje Knygoje: "Kerėtojų nepalik gyvų". Tavo tėvas buvo pasišventęs Dievui...

- Aš nieko nenoriu girdėti apie jį, - nutraukė Kerė. Ją visada apimdavo nerimas, kai mama pradėdavo kalbėti apie tėvą. - Aš noriu, kad tu suprastum vieną dalyką, mama. Nuo šiol viskas mūsų namuose bus kitaip. - Ji nutilo ir po akimirkos pridūrė, žybtelėjusi akimis: - Ir *joms* taip pat teks tai suprasti.

Tačiau mama vėl ėmė murmėti kažką sau po nosimi.

Nejausdama jokio pasitenkinimo, tik įstrigusį gerklėje nusivylimo gumulą, prislėgta ir nelaiminga Kerė nusileido į rūsį pasiimti ten paslėptos medžiagos suknelei.

Tačiau net barnis buvo geriau, negu sėdėti sandėliuke. Nepalyginamai geriau. Bet kas buvo geriau už sandėliuką, užlietą žydros šviesos ir troškaus prakaito bei nuodėmingumo tvaiko. Bet kas. Viskas.

Kerė sustojo, prispaudusi prie krūtinės į popierių suvyniotą ryšulėlį, ir užsimerkė, vengdama plikos, aptrauktos voratinkliais lemputės šviesos. Ji, žinoma, suprato, kad Tomis Rosas nemylėjo jos. Tikriausiai tai buvo savotiškas būdas atpirkti savo kaltę. Kerė suprato tai ir įvertino. Kas jau kas, o ji gerai žino, kas yra atgaila, - dar nuo vaikystės.

Tomis pasakė, kad viskas bus gerai, kad tai tik nuo jų pačių priklauso. O ji tikrai padarys viską, kas priklauso nuo jos. Ir neduok Dieve, kad tai būtų eilinis pokštas. Neduok Dieve. Kerė nežinojo, kas suteikė jai nepaprastą galią - šviesos dievas ar tamsos, tačiau jai, tiesą pasakius, buvo nesvarbu. Dabar mergina pagaliau tai suprato ir pajuto neapsakomą palengvėjimą - lyg būtų nusimetusi nuo pečių milžinišką kalną.

Mama viršuje vis dar nesiliovė murmėjusi. Tik šįkart tai buvo nebe malda, bet piktų dvasių išvarymo užkeikimas.

Iš knygos "Aš vadinuosi Siuzana Snel" (23 psl.):

"Galų gale apie tai net filmą pastatė. Aš mačiau jį pernai balandžio mėnesį. Kai išėjau iš kino teatro, mane pykino.

Ir taip visada: kai tik Amerikoje atsitinka koks nors svarbus įvykis, būtinai reikia visa tai paauksuoti ir papuošti kaspinėliais, kad būtų lengviau užmiršti. Tačiau vargu ar kas nors supranta, kokia būtų didelė klaida užmiršti Kerę Vait..."

Pirmadienio rytą mokyklos direktorius Grailis ir jo pavaduotojas Pitas Mortonas direktoriaus kabinete gėrė kavą.

- Iš Hargenseno nieko negirdėti? - paklausė Mortonas, nusišypsodamas Džono Veino šypsena, tačiau lūpų kampučiai neramiai virptelėjo, išduodami jo susijaudinimą.

- Nė garso. Ir Kristina liovėsi tauškusi, kad jos tėvas paleis mus elgetomis, - atsakė Grailis susirūpinusiu veidu ir papūtė kavą.

- Bet neatrodo, kad tu džiūgautum.

- Ne, man visai nelinksma. Ar žinai, kad Kerė Vait eina į balių?

Mortonas nustebęs sumirksėjo.

- Su kuo? Su Snapu?

Snapu visi vadino Fredį Holtą, dar vieną iš Juveno "atstumtųjų". Jis svėrė nemažiau šimto svarų, bet pažiūrėjęs į jį, lengvai patikėtum, kad šešiasdešimt iš jų teko nosiai.

- Ne, - atsakė Grailis. - Su Tomiu Rosu.

Mortonas užspringo kava ir užsikosėjo.

- Taip pat pasijutau ir aš, kai sužinojau, - tarė Grailis.

- O kaipgi jo draugė? Mažytė Snel?

- Aš manau, kad tai ji įkalbėjo Tomį pakviesti Kerę. Kai kalbėjausi su Siuzana, man pasirodė, kad ji jaučiasi kalta dėl to įvykio su Kere. Dabar Sju puošia salę ir atrodo baisiausiai laiminga - tarytum jai visai nesvarbu, jog nepateks į savo išleistuvių balių.

- Hm, - giliamintiškai numykė Mortas.

- O Hargensenas... Manau, jis pasitarė su nusimanančiais žmonėmis ir suprato, kad mes, jei panorėsime, tikrai galime iškelti jam bylą Kerės Vait vardu. Tačiau aš nerimauju dėl jo dukters.

- Manai, penktadienį gali būti nemalonumų?

- Nežinau. Žinau tik, kad daug Krisės draugių dalyvaus baliuje. Be to, ji valkiojasi su tuo nevėkšla Biliu Nolanu, o tas taip pat turi daug draugų. Tokių, kurie savo išvaizda gąsdina gatvėse nėščias moteris. Kiek girdėjau, jis šoka pagal Krisės Hargensen dūdelę.

- Įtari ką nors konkrečiai?

Grailis susirūpinęs numojo ranka.

- Konkrečiai? Ne. Bet aš jau pakankamai ilgai dirbu mokykloje, kad suprasčiau, jog padėtis pavojinga. Prisimeni varžybas su Stadlerio mokykla 1976 metais?

Mortonas linktelėjo. Per trejus metus neįmanoma buvo užmiršti skandalo, įvykusio per Juveno-Stadlerio varžybas. Briusas Trevoras mokėsi gana prastai, bet fantastiškai žaidė krepšinį. Treneris Geinsas jo nemėgo, bet su Trevoro pagalba Juveno mokykla pirmą kartą per dešimt metų galėjo patekti į regioninį

turnyrą. Ir vis tik, likus savaitei iki atrankinių varžybų su Stadlerio "Bobkets", Trevoras buvo pašalintas iš komandos, nes rūbinės spintelių patikrinimo metu (beje, paskelbto iš anksto) už Trevoro knygų buvo rastas marichuanos paketas. Juveno komanda pralaimėjo rezultatu 104:48 ir, aišku, į turnyrą nepateko. Šito niekas jau nebeprisiminė, bet iš atminties dar neišblėso peštynės tribūnose, nutraukusios ketvirtą varžybų kėlinį. Jų iniciatorius buvo Briusas Trevoras, kuris tvirtino, esą narkotikus jam pakišę tyčia. Viskas baigėsi tuo, kad keturi žmonės atsidūrė ligoninėje. Vienas iš jų buvo Stadlerio komandos treneris, kuriam kažkas trinktelėjo per galvą pirmosios pagalbos vaistinėle.

- Nujaučiu, kad įvyks kažkas panašaus, - tęsė Grailis. - Kas nors atsineš supuvusių obuolių ar panašiai.

- Galbūt tu aiškiaregys, - sutiko Mortas.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (92-93 psl.):

"Dabartiniu metu daugelis mokslininkų sutinka, kad TK fenomenas yra genetinis-recesyvinis reiškinys, - bet priešingas tokiai ligai kaip hemofilija, kuria serga tik vyrai. Hemofilijos atveju - kadaise ši liga buvo vadinama "karalių prakeikimu" - recesyvinį geną, nekenkiantį sveikatai, perneša moterys. Tačiau vyrai, turintys jį, paprastai serga kraujo nekrešėjimu. Ši liga paveldima tik tada, kai ja sergantis vyras veda moterį, turinčią recesyvinį geną. Jeigu iš jų santuokos gimsta berniukas, jis sirgs hemofilija. Jeigu gimsta mergaitė, ji bus geno pernešėja. Reikia pažymėti, kad retais atvejais recesyvinio hemofilijos geno pernešėjais gali būti ir vyrai. Bet jeigu toks vyras ves moterį, turinčią tokį pat "nusikaltėlišką" geną, jų vyriškos lyties palikuonis sirgs hemofilija.

Karališkose šeimose, kur vedybos tarpusavyje buvo įprastos, galimybė platinti geną, kartą patekusį į šeimos ratą, buvo labai didelė - todėl ši liga buvo vadinama "karalių prakeikimu". Hemofilija dažnai sirgdavo Apalačių gyventojai šio amžiaus pirmoje

pusėje. Susirgimai paprastai pastebimi tose kultūrose, kur paplitusi kraujomaiša bei vedybos tarp pirmos eilės pusbrolių ir pusseserių.

TK fenomeno atveju recesyvinio geno pernešėjai yra vyrai. Tiesa, recesyvinį geną gali turėti ir moterys, bet dominuojantį - tik moterys. Dabar aišku, kad Ralfas Vaitas buvo telekinezės geno pernešėjas. Margareta Braihem, visai atsitiktinai, taip pat buvo šio geno nešėja, bet mes esame visiškai tikri, kad joje šis genas buvo recesyvus, o ne dominuojantis - mat nepavyko rasti jokios informacijos, nurodančios, kad ji taip pat kaip ir duktė turėjo telekinezės galią. Dabar mokslininkai atidžiai studijuoja Margaretos Braihem močiutės, Sedės Kochran, gyvenimą - jeigu dominuojančių ir recesyvinių požymių pasireiškimo seka telekinezės atveju yra tokia pati kaip ir hemofilijos atveju, tai misis Kochran galėjo turėti dominuojantį TK geną.

Jeigu iš Vaitų santuokos būtų gimęs berniukas, jis būtų TK geno pernešėjas. Tikimybė, kad su jo mirtimi šio mutacinio geno pernešimas pasibaigtų, būtų labai didelė, nes nei iš Ralfo Vaito, nei iš Margaretos Braihem pusės jis nebūtų turėjęs pusseserių tokio amžiaus, kad būtų galėjęs vesti vieną iš jų. O tikimybė sutikti ir vesti moterį, turinčią TK geną, iš šalies būtų buvusi nepaprastai maža. Nė vienai iš mokslininkų grupių, tyrinėjančių šią problemą, dar nepavyko išskirti TK geno.

Po katastrofos, įvykusios Meino valstijoje, niekas neabejoja, kad TK geno išskyrimas turi tapti svarbiausia medicinos problema. Žmogus, sergantis hemofilija, arba H genas, susilaukia vyriškos lyties palikuonių su nepakankamu trombocitų kiekiu kraujyje. Telekinetikui, arba TK genui, gimsta duktė, kuri, kaip "Šiltinės Merė", gali griauti ir naikinti vien panorėjusi..."

Trečiadienio popietė.

Siuzana ir dar keturiolika mokinių - "Salės puošimo Pavasario baliui komitetas", taip jie dabar vadinosi - triūsė prie didžiulio

pano, turėjusio kabėti penktadienio vakarą už dvigubos estrados. Vakaro tema buvo "Pavasaris Venecijoje" (ir kas tik sugalvoja tas kvailas temas, stebėjosi Sju. Ji mokėsi Juvene ketverius metus, dalyvavo dviejuose baliuose, tačiau vis tiek nežinojo. Kam, po galais, išvis reikalinga kažkokia tema? Kodėl negalima paprasčiausiai pašokti?). Džordžas Čizmaras, gabiausias dailei Juveno mokinys, kreidelėmis nupiešė nedidelį eskizą: besileidžiančios saulės nutviekstas kanalas, jame plūduriuojančios gondolos, gondoljeras su plačiabryle šiaudine skrybėle, palinkęs prie vairalazdės, ir rožiniai, oranžiniai bei raudoni spinduliai, užlieję dangų ir vandenį. Gražu, nieko nepasakysi. Eskizą Džordžas anglimi perpiešė ant didžiulės keturiolikos pėdų aukščio ir dvidešimties pėdų pločio drobės ir pažymėjo skaičiais vietas, kurias reikėjo nuspalvinti atitinkama spalvota kreida. Ir dabar visas komitetas šliaužiodamas keliais spalvino drobę tarsi milžinišką spalvinimo knygos puslapį. Taip, darbo daug, tarė sau Sju, žvelgdama į savo delnus, išteptus rausva kreida. Tačiau balius bus gražesnis negu kada nors anksčiau.

Šalia jos klūpėjusi Helena Šajers pasirąžė ir sudejavo, kai skausmas nudiegė nutirpusią nugarą, paskui atgalia ranka nusibraukė nuo kaktos plaukų sruogą, palikdama rausvą dryžį.

- Ir kaip, po velnių, tu mane įkalbėjai įsirašyti į šitą komitetą? - suaimanavo ji.

- Negi tu nenori, kad viskas būtų gražu? - paklausė Sju, mėgdžiodama mis Gir - senmergę, vadovavusią "Salės puošimo komitetui" (mokiniai ją pravardžiavo Ūsuotąja mis).

- Taip, bet mes galejome įsirašyti į kitus komitetus - sudarinėti programą arba meniu. Ten bent kupros lenkti nereikia. Protinis darbas - štai mano sritis. Be to, tu pati net ne... - Helena prikando liežuvį.

- Net neisiu į balių? - Sju gūžtelėjo pečiais ir vėl paėmė savo kreidelę. Nutirpę pirštai siaubingai gėlė. - Ne, bet aš vis tiek noriu, kad būtų gražu - Tomis eis, - droviai pridūrė ji.

Kurį laiką jos dirbo tylėdamos, paskui Helena vėl atsitiesė. Šalia jų nieko nebuvo. Arčiausiai sėdėjo Holė Maršal - ji kitame pano gale spalvino gondolos priekį.

- Ar galiu tavęs paklausti, Sju? - neištvėrė Helena. - Žinai, visi tik apie tai ir šneka...

- Žinoma, - Sju nustojo spalvinti ir ėmė mankštinti ranką per riešą. - Tikriausiai reikėtų kam nors papasakoti - vien todėl, kad nebūtų apkalbų. Žodžiu, aš paprašiau Tomio pakviesti į balių Kerę. Tikiuosi, kad tai padės jai pritapti prie visų... Na, įveikti kažkokį vidinį barjerą. Man atrodo, kad privalau bent tiek padaryti jos labui.

- O kaip tada jaustis mums, visoms kitoms? - paklausė Helena, tačiau be apmaudo.

Sju vėl gūžtelėjo pečiais.

- Kiekvienas sprendžia už save, Helena. Aš neturiu jokios teisės jums priekaištauti. Bet žinai, nenoriu, kad visi galvotų, jog aš...

- Vaizduoji kankinę.

- Na, maždaug taip.

- Ir Tomis sutiko? - paklausė Helena. Tai, rodėsi, labiausiai ją stulbino.

- Taip, - trumpai atsakė Sju ir patylėjusi pridūrė: - Visi tikriausiai galvoja, kad aš maivausi, riečiu nosį?

- Na, taip, beveik visi taip kalba, - pagalvojusi atsakė Helena. - Bet daugelis ir toliau laiko tave savu žmogumi. Kaip tu ir sakei, galvoja, kad tai tavo pačios reikalas. Tačiau, žinoma, yra ir kitaip manančių, - ji nelinksmai šyptelėjo.

- Krisės Hargensen kompanija.

- Ir Bilio Nolano. Viešpatie, koks šlykštus tipas...

- Aš jai nelabai patinku, - tarė Sju lyg klausdama, lyg tvirtindama.

- Ji tiesiog nekenčia tavęs, Siuze.

Siuzana linktelėjo ir pati nustebo supratusi, kad tai ne tik nuliūdino ją, bet ir nudžiugino.

- Girdėjau, jos tėvas ketino paduoti mokyklą į teismą, bet paskui persigalvojo.

Helena patraukė pečiais.

- Tai jai nepadėjo įsigyti daugiau draugų, - tarė ji. - Nesuprantu, kas mums visoms tada užėjo. Man dabar ima atrodyti, kad aš pati savęs iki galo nepažįstu.

Jos nutilo ir dirbo toliau. Kitoje salės pusėje Donas Baretas statė sudedamas kopėčias, ketindamas uždangstyti plikas lubų sijas krepiniu popieriumi.

- Žiūrėk, Krisė ateina, - staiga tarė Helena.

Siuzana pakėlė galvą kaip tik tą akimirką, kai Krisė įėjo į mažą kambarėlį kairėje sporto salės durų pusėje. Ji mūvėjo bordo spalvos velvetines kelnes, buvo su baltais šilkiniais marškiniais, be liemenėlės, sprendžiant iš to, kaip po jais viskas šokinėjo. "Seno sutenerio svajonių fėja", - susiraukusi pagalvojo Sju, o paskui nusistebėjo, ko galėjo prireikti Krisei kambarėlyje, kur įsikūrė organizacinis komitetas. Ach, tiesa, komitete buvo Tina Bleik, o jų abiejų vandeniu neperliesi.

"Liaukis, - subarė save Sju. - Negi nori, kad ji vaikščiotų užsivilkusi ašutinę ir pasibarsčiusi galvą pelenais?"

Taip, širdies gilumoje ji norėjo būtent šito.

- Helena?

- Mmm?

- Jie kažką rezga?

Helenos veidas akimirksniu sustingo.

- Nežinau, - atsakė ji nerūpestingai, pernelyg nekaltu balsu.

- Na, na, - sumurmėjo Sju.

(tu žinai tu kažką žinai po velnių ryžkis pasakyk man)

Jos dirbo toliau, daugiau nebesikalbėdamos. Sju suprato, kad draugų nuomonė apie ją buvo toli gražu ne tokia gera, kaip sakė Helena. Ir jau niekada nebebus: savo bendraklasių akyse ji niekada nebebus "auksinė mergaitė". Ji pasielgė pavojingai, įžūliai, nusimesdama kaukę ir parodydama savo veidą.

Pro aukštus, skaidrius sporto salės langus įkypai krito popietinės saulės spinduliai, šilti ir skaistūs kaip vaikystė.

Iš knygos "Aš vadinuosi Siuzana Snel" (40 psl.):

"Aš iš dalies galiu suprasti, kaip ir kodėl buvo suregztas sąmokslas prieš Kerę Vait, tapęs Baliaus nakties įvykių priežastimi. Kad ir koks jis buvo šlykštus, nesunku susiprotėti, kodėl jame sutiko dalyvauti tokie kaip, pavyzdžiui, Bilis Nolanas. Tiesiog Krisė Hargensen vedžiojosi jį už pavadėlio. O Nolano draugai lygiai taip pat besąlygiškai paklusdavo jam. Stivas Deiganas, aštuoniolikos metų išmestas iš mokyklos, skaitė prasčiau už trečiaklasį. Kenis Garsonas klinikine prasme buvo beveik idiotas. Likusieji jau ne kartą turėjo reikalų su policija: vienas iš jų, Džekas Talbotas, pirmą kartą buvo areštuotas dar devynerių metų amžiaus už automobilių padangų vagystę. Jeigu jūs mąstote socialinių darbuotojų kategorijomis, tai galite netgi užjausti juos kaip nelaimingas aukas.

Bet kaip galima pateisinti pačią Krisę Hargensen?

Aš manau, kad ji nuo pat pradžios siekė vienintelio tikslo - šlykščiai pažeminti ir sunaikinti Kerę Vait..."

- Aš neturiu teisės, - sunerimusi tarė Tina Bleik, smulki simpatiška mergina su rudų plaukų kupeta, į kurią reikšmingumo dėlei buvo įbestas pieštukas. - Jei Norma grįš ir pamatys tave, ji visiems išplepės.

- Nedėk į kelnes, - nuramino ją Krisė. - Ji šikinyke.

Tina sukikeno, truputį šokiruota tokio vulgarumo, bet paklausė, tarsi vis dar priešindamasi:

- O kam tau? Tu juk nedalyvausi.

- Ne tavo reikalas, - atsakė Krisė su jai būdinga niūria šypsena.

- Štai, - Tina stumtelėjo per stalą popieriaus lapą, įdėtą į minkštą permatomą aplanką. - Einu, nusipirksiu "Kokos". Jeigu ta širšė Norma Vatson grįš ir supakuos tave, aš nieko nežinau.

- Gerai, - sumurmėjo Krisė, jau įnikusi į salės planą. Ji net negirdėjo, kaip užsidarė durys.

Planą braižė irgi Džordžas Čizmaras, tad brėžinys buvo ypač tikslus. Ryškiu kontūru išskirta šokių aikštelė. Dvi estrados. Pakyla, ant kurios bus karūnuoti baliaus karalius ir karalienė

(aš tokią karūną užvožčiau tai kalei snel ir išgamai kerei) pačioje vakaro pabaigoje. Palei salės sienas stovėjo trys eilės staliukų baliaus dalyviams. Tiesą sakant, tai paprasti kortų staliukai, tik jie bus uždengti krepiniu popieriumi ir papuošti kaspinais, ant kiekvieno bus padėtos dovanėlės prisiminimui, programa bei karaliaus ir karalienės rinkimų biuletenis.

Krisė perbraukė nulakuotu, užaštrintu nageliu per staliukų eilę kairėje šokių aikštelės pusėje, paskui per eilę dešinėje. Štai "Tomis R. ir Kerė V.". Vadinasi, tai tiesa. Krisė sudrebėjo iš pykčio, nenorėdama patikėti. Negi jie mano, kad jiems tai išdegs? Jos lūpos piktai susičiaupė.

Krisė piktai apsidairė: Normos Vatson dar nesimatė.

Ji padėjo planą į vietą ir greitai peržiūrėjo kitus popierius, gulinčius ant subraižyto, inicialais išraižyto stalo: parduotuvės čekiai (daugiausia už krepinį popierių ir vinutes), tėvų, paskolinusių staliukus, sąrašas, įvairūs kvitai, sąskaita iš "Star Printers", kur buvo atspausdinti baliaus bilietai, karaliaus ir karalienės rinkimų biuletenio pavyzdys...

Biuletenis! Krisė ištraukė jį iš popierių šūsnies.

Šiaip jau galutinio karaliaus ir karalienės rinkimų biuletenio niekas neturėjo matyti iki penktadienio, kai kandidatų pavardės bus paskelbtos per mokyklos radijo tašką. Juos rinks tie, kurie dalyvaus baliuje, tačiau pasiūlymų blankai buvo išdalinti visai mokyklai beveik prieš mėnesį. Paslaptyje turėjo likti tik galutiniai rezultatai.

Mokykloje jau seniai buvo kalbama, kad laikas baigti visas šitas nesąmones su karaliaus ir karalienės rinkimais. Kai kurios mergaitės tvirtino, kad panašios "varžybos" jas žemina, o vaikinai manė, kad tai tiesiog kvaila ir daugelį varžanti išmonė. Iš visko

sprendžiant atrodė, kad toks formalus ir tradiciškas šokių vakaras mokykloje rengiamas paskutinį kartą.

Bet Krisei rūpėjo tik šitas kartas. Ji įsisiurbė akimis į biuletenį.

Džordžas ir Frida. Jokiais būdais: Frida Džeison - žydė.

Piteris ir Mira. Taip pat ne. Mira buvo viena iš tų, kurios pasisakė prieš šitas "žirgų lenktynes". Ji atsisakytų, netgi jei ją ir išrinktų. Be to, ji tokia graži kaip senos kumelės pasturgalis.

Frenkas ir Džesika. Gali būti. Frenkas Griras šįmet pateko į Naujosios Anglijos futbolo rinktinę. Bet Džesika... Ji tik pilka pelytė ir turi daugiau spuogų negu smegenų.

Donas ir Helena. Nė velnio. Helenos Šajers neišrinktų net valkataujančių šunų gaudyti.

Ir paskutinė pora: *Tomis ir Sju*. Tik Sju, žinoma, buvo išbraukta ir įrašytas Kerės vardas. Liuks porelė! Krisė kimiai nusikvatojo ir susigriebusi užsidengė delnu burną.

Vidun įlėkė Tina.

- Jėzau, Krise, tu dar čia? Ji jau ateina!

- Nedėk į kelnes, pupyte, - tarė Krisė ir padėjo popierius ant stalo.

Ji išėjo vis dar šypsodamasi, stabtelėjusi pašaipiai pamojavo Sju Snel, kuri zulino savo nusususį užpakalį į tą idiotišką pano.

Išėjusi į vestibiulį Krisė susiieškojo rankinuke dešimties centų monetą, įmetė ją į telefono automatą ir paskambino Biliui Nolanui.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (100-101 psl.):

"Mums telieka tik spėlioti, kaip buvo paruošta akcija prieš Kerę Vait: ar tai buvo iš anksto sumanytas, daug kartų pergalvotas planas, ar tiesiog staiga į galvą šovusi idėja.

Aš labiau linkęs tikėti pastarąja versija. Įtariu, kad suokalbio organizatorė buvo Kristina Hargensen, bet vargu ar ji pati aiškiai įsivaizdavo, kaip "pribaigti" Kerę. Tikriausiai tai ji pasiūlė Vilja

mui Nolanui ir jo bičiuliams nuvažiuoti į Irvino Henčio fermą Nort Čemberlene. O tos kelionės rezultatas, Krisės manymu, turėjo atstatyti teisingumą..."

Mašina kaukdama lėkė link Nort Čemberleno šešiasdešimt penkių mylių per valandą greičiu, beje, mirtinai pavojingu, važiuojant tokiu duobėtu, neasfaltuotu keliu, gumburiuotu kaip skalbimo lenta. Kartkartėmis žemesnės pakelės medžių šakos jaunais lapais brūkštelėdavo per 1961 m. laidos "Biskeino" stogą. Mašinos sparnai buvo įlenkti ir aprūdiję, bagažinė sudaužyta, vienas priekinis žibintas nedegė visai, kitas mirkčiojo vidurnakčio tamsoje po kiekvieno smarkesnio mašinos krestelėjimo.

Už vairo, aptraukto rausva pūkuota medžiaga, sėdėjo Bilis Nolanas. Be jo į vidų vargais negalais buvo įsigrūdę Džekas Talbotas, Henris Bleikas, Stivas Deiganas ir broliai Garsonai - Kenis ir Lu. Ratu keliavo trys cigaretės su marichuana, žibančios tamsoje tarsi bėgiojančio aplinkui Cerberio akys.

- Tu tikrai žinai, kad Henčio nebus? - paklausė Henris. - Man visai nesinori atgal į cypę. Ten šūdais maitina.

Keniui Garsonui, visai apdujusiam nuo marichuanos, tai pasirodė nepaprastai sąmojinga, ir jis spigiai sukikeno.

- Jo nebus, - burbtelėjo Bilis. Net tuos kelis žodžius jis ištarė piktai, lyg nenorom. - Laidotuvės.

Krisė sužinojo apie tai visai atsitiktinai. Seniui Henčiui priklausė viena iš kelių klestinčių fermų Čemberleno apylinkėse. Jis nė kiek nebuvo panašus į įnoringą, bet geraširdišką seną fermerį, kokie vaizduojami pastoraliniuose romanuose. Senis Hentis buvo nagas kokių reta. Kai pradėdavo nokti obuoliai, jis užsitaisydavo savo šautuvą ne druska, bet šratais. Kelis vagišius jis net į teismą padavė. Vienas iš jų, nelaimėlis benkartas, vardu Fredis Overlokas, buvo šių vaikinų draugas. Senis Hentis užtiko jį savo vištidėje ir pykštelėjo dvigubą šešto numerio šratų užtaisą į tą vietą, kurią gerasis Dievulis perskėlė į dvi dalis. Vargšelis keturias valandas keikdamasis ir vaitodamas išgulėjo ant pilvo ligoninės priimamo-

jame, kol jaunas gydytojas praktikantas juokdamasis išiminėjo jam iš sėdynės mažyčius žirnelius ir mėtė į metalinį indelį. Be to, Fredžiui priteisė baudą už vagystę ir įsibrovimą į asmeninę valdą. Taigi, didelės meilės tarp Irvino Henčio ir Čemberleno ilgaplaukių gaujos nebuvo.

- O kur Redas? - paklausė Stivas.

- Bando pakabinti kažkokią naują padavėją "Kavalieriuje", - atsakė Bilis, sukdamas visu greičiu lekiantį "Biskeiną" į šoninį kelią, vedantį Henčio fermon. Redas Trelonis buvo Henčio samdinys, visai prasigėręs ir toks pats greitas šaudyti šratais, kaip ir jo darbdavys. - Jis sėdės ten iki uždarymo.

- Velniškai rizikingas pokštas, - sumurmėjo Džekas Talbotas.

- Nori nusiplauti? - lediniu balsu paklausė Bilis.

- Ne, ką tu, - skubiai atsakė Džekas. Bilis gavo visiems penkiems geros žolės, be to, jie jau buvo už devynių mylių nuo miesto. - Aš nieko nesakau, tai *geras* pokštas, Bili.

Kenis atidarė lentynėlę mašinos priekyje, ištraukė įmantrų, spirale susuktą plaukų segtuką (paliktą Krisės) ir įspraudė į jį svilinančią pirštus cigaretės nuorūką. Tas darbas pasirodė jam labai smagus, ir jis vėl spigiai sukikeno.

Pro langą šmėkštelėjo du ženklai "Važiuoti draudžiama! Asmeninė valda!", įkalti abiejose kelio pusėse, ir spygliuota viela, paskui nusitęsė naujai išarti laukai. Šiltame gegužės ore tvyrojo šviežias žemės kvapas, sodrus ir salsvas.

Bilis užgesino priekinį žibintą, o kai tik jie užvažiavo į kalvą, išjungė bėgį ir degimą. Gremėzdiška mašina iš inercijos nuriedėjo fermos link.

Bilis be vargo įsuko į siaurą keliuką. Mašina, užlipusi į dar vieną aukštumą, lėtai pravažiavo tamsų tuščią namą. Priešais iškilo didžiulis tvartas, o už jo matėsi ganykla ir sodas, nutviekstas vaiduokliškos mėnesienos.

Dvi kiaulės iškišo knysles pro gardo kuolus. Tvarte tyliai, tikriausiai per miegus, sumykė karvė.

Bilis sustabdė mašiną rankiniu stabdžiu. Tam, tiesą sakant, nebuvo jokio reikalo (degimas buvo jau išjungtas), tačiau taip elgdavosi pašėlę vyrukai filmuose. Visi išlipo laukan.

Lu Garsonas stumtelėjo Kenį į šalį ir paėmė kažką iš lentynėlės priekyje. Bilis ir Henris apėjo mašiną ir atidarė bagažinę.

- Tas benkartas apsišiks vietoj, kai grįžęs pamatys mūsų dovanėlę, - piktai nusišaipė Stivas.

- Tai jam bus už Fredį, - atsakė Henris, imdamas iš bagažinės sunkų kūjį.

Bilis nieko nepasakė, bet į Fredį Overloką jam buvo nusispjaut - tas buvo asilas ir tiek... Tačiau šito norėjo Krisė Hargensen, o Bilis vykdė visus jos norus nuo tos dienos, kai ši nusileido iš savo mokyklinio Olimpo aukštumų ir tapo prieinama jam. Jis būtų galėjęs ir žmogų užmušti dėl tos merginos.

Henris pamojavo kūju, sveriančiu gerus devynis svarus. Sunkus juodas metalinis galas grėsmingai ūžtelėjo tamsoje. Likusieji susirinko aplink Bilį. Tas atidarė šaldiklį su sausu ledu ir išėmė iš jo du cinkuotus kibirus. Kibirų paviršius buvo pasidengęs šerkšnu.

- Gerai, - sumurmėjo Bilis.

Visi šeši nuėjo prie kiaulių gardo, iš susijaudinimo greitai ir nelygiai kvėpuodami. Dvi storos kiaulės nė kiek nesunerimo, o senas kuilys miegojo išsidrėbęs kitame gardo gale. Henris dar kartą užsimojo kūju, bet šįkart be didelio entuziazmo, ir padavė įrankį Biliui.

- Negaliu, - tarė jis persikreipusiu veidu. - Geriau tu.

Bilis paėmė kūjį ir klausiamai pažiūrėjo į Lu, laikantį rankoje platų peilį.

- Tvarkelė, - linktelėjo tas ir palietė nykščiu išgaląstus ašmenis.

- Per gerklę, - priminė Bilis.

- Žinau.

Kenis šaipydamasis šėrė kiaulėms bulvinių traškučių likučius iš praplėšto pakelio.

- Ramiau, kiaulytės, ramiau. Dėdė Bilis tuojau perskels jums makaules ir galėsite daugiau nebebijoti atominio karo.

Jis pakasė joms šeriuotus snukius, ir kiaulės patenkintos sukriuksėjo, nepaliaudamos žiaumoti.

- Na, pradedam, - tarstelėjo Bilis ir smogė kūju.

Smūgio garsas priminė Biliui tą atsitikimą, kai jiedu su Henriu numetė moliūgą nuo pėsčiųjų tilto virš 495 gatvės. Viena kiaulė nudribo negyva - liežuvis išvirtęs, akys atviros, prie knyslės prilipę bulvinių traškučių trupiniai.

- Net nusipersti nespėjo, - sukikeno Kenis.

- Paskubėk, Lu, - paragino Bilis.

Kenio brolis peršoko per aptvarą, užvertė kiaulės galvą į viršų - sustingusios akys spoksojo į mėnulį tarsi pakerėtos jo grožio - ir rėžė peiliu.

Kraujas švirkštelėjo čiurkšle, aptaškiusia arčiau stovėjusius vaikinus. Tie šūktelėjo pasišlykštėję ir atšoko.

Bilis pasilenkė ir pakišo vieną kibirą po smarkiausia čiurkšle. Kibiras greitai prisipildė, ir Bilis, pastatęs jį į šalį, pakišo antrą. Kai čiurkšlė suplonėjo ir visai išseko, antrasis kibiras buvo pripildytas tik iki pusės.

- Kitą, - paliepė jis.

- Baik, Bili, - suinkštė Džekas. - Negi vieno ne...

- Čiuke, čiuke, čiuke... - pašaukė Kenis šypsodamasis ir šiugždendamas tuščią traškučių pakelį.

Kiaulė grįžo prie tvoros. Švystelėjo kūjis. Antrasis kibiras prisipildė, o likęs kraujas ištekėjo ant žemės. Ore pasklido stiprus tvaikas, primenantis vario kvapą. Bilis pastebėjo, kad jo rankos iki alkūnių išteptos krauju. Nešdamas kibirus atgal į bagažinę, staiga pagalvojo, kad visa tai turi ir simbolinę prasmę. Kiaulės kraujas... Gerai. Krisė buvo teisi. Tiesiog puiku. Kiekvienas privalo žinoti savo vietą.

Kiaulei - kiaulės kraujas.

Jis uždengė cinkuotus kibirus dangčiais, apdėliojo suskaldytu ledu ir užtrenkė šaldiklio viršų.

- Važiuojam, - paragino jis.

Bilis atsisėdo už vairo ir atleido rankinį stabdį. Kiti penki įsirėmė rankomis į bagažinę. Mašina be garso apsisuko ir ėmė šliaužti aukštyn į kalvą pro Henčio namą.

Kai ji pradėjo pati riedėti nuo šlaito, vaikinai pribėgo prie durelių ir garsiai šnopuodami sulipo vidun.

Mašina riedėjo vis greičiau ir net slystelėjo į šalį ties posūkiu iš siaurojo keliuko į Henčio kelią. Kalvos papėdėje Bilis nuspaudė sankabą ir įjungė trečią bėgį. Variklis sučiaudėjo ir atgijo.

Kiaulei - kiaulės kraujas. Taip, tai bus gerai. Labai gerai. Jis nusišypsojo. Tai išvydęs, Lu Garsonas apstulbo ir net išsigando. Jis neprisiminė, kad būtų matęs besišypsantį Bilį Nolaną. Nei jis, nei kuris kitas.

- O į kieno laidotuves išvažiavo senis Hentis? - paklausė Stivas.

- Motinos, - burbtelėjo Bilis.

- Motinos? - nustebęs pakartojo Džekas Talbotas. - Viešpatie, bet juk ji tada turėtų būti senesnė už patį Dievą!

Kvapnioje artėjančios vasaros tamsoje vėl nuskardėjo spigus Kenio juokas.

Antra dalis

BALIAUS NAKTIS

Pirmą kartą Kerė užsivilko suknelę gegužės 27-osios rytą savo kambaryje. Ji nusipirko specialią liemenėlę, kuri prilaikė krūtis (nors Kerei to dar nereikėjo), bet jų viršų paliko nepridengtą. Merginą apėmė keistas jausmas: gėda, sumišusi su džiaugsmingu jauduliu.

Suknelė siekė beveik iki žemės, ties juosmeniu buvo suimta, į apačią platėjanti ir krentanti laisvai. Nepažįstamas brangios medžiagos prisilietimas švelniai dirgino odą, pratusią tik prie medvilnės ir vilnos.

Ilgis geras - bus geras, kai apsiaus naujus batelius. Kerė įkišo į juos kojas, pasitaisė kraštus ir priėjo prie lango. Lange galėjo matyti tik vaiduokliška savo atspindį, bet suknelė, atrodo, gulėjo gerai. Galbūt vėliau ji...

Vos girdimai barkštelėjo rankena ir kambario durys plačiai atsivėrė. Kerė atsisuko į savo motiną.

Mama jau buvo susiruošusi į darbą. Vilkėjo baltą megztinį, vienoje rankoje laikė plokščią juodą portfelį, kitoje - tėvelio Ralfo Bibliją.

Akimirką jos tylėdamos žiūrėjo viena į kitą.

Kerė pajuto, kaip jos pečiai nevalingai atsitiesė. Ji stovėjo, apšviesta ankstyvos pavasario saulės spindulių, krentančių pro langą.

- Raudona, - sumurmėjo mama. - Taip ir žinojau, kad bus raudona.

Kerė nieko neatsakė.

- Aš matau tavo purvopagalves. Ir visi matys. Jie žiūrės į tavo kūną. Biblijoje sakoma...

- Tai mano krūtys, mama. Jas turi visos moterys.

- Nusivilk tą suknelę, - liepė mama.

- Ne.

- Nusivilk, Kere. Mes nulipsime į apačią ir kartu sudeginsime ją krosnyje, o paskui melsime Dievą atleidimo. - Mamos akys suspindo bauginančiu, fanatišku blizgesiu, atsirasdavusiu visada, kai ji manydavo, kad Dievas bando jos tikėjimo tvirtumą. - Aš liksiu namie ir neisiu į darbą, o tu neisi į mokyklą. Mes melsimės. Melsime Visagalį atsiųsti pranašišką ženklą. Mes pulsime ant kelių ir melsime Apvalančios Ugnies.

- Ne, mama.

Mama pakėlė ranką ir įsignybo sau į veidą. Ant skruosto liko raudona žymė. Pamačiusi, kad Kerė niekaip į tai nereaguoja, Margareta dešinės rankos nagais išakėjo sau skruostą iki kraujo. Ji suinkštė ir susverdėjo. Akys suspindo laukiniu blizgesiu.

- Liaukis žalojusi save, mama. Tai manęs nesustabdys.

Mama suklykė, sugniaužė dešinę ranką ir smogė kumščiu sau į veidą. Iš praskeltos lūpos pasirodė kraujas. Margareta nusivalė kraują pirštais, pažiūrėjo į jį apsiblaususiu žvilgsniu ir prispaudė pirštus prie Biblijos viršelio.

- Nuplauta Avinėlio krauju, - sušnibždėjo mama. - Daug kartų. Daug kartų mudu su juo...

- Išeik, mama.

Ji įsispoksojo į Kerę blizgančiomis akimis, veide pasirodė kraupi teisuoliško pykčio išraiška.

- Dievo neapgausi, - vėl sušnibždėjo ji. - Baisi bausmė ištiks tave už šią nuodėmę. Sudegink ją, Kere! Nusimesk šitą šėtonišką raudoną rūbą ir sudegink! Sudegink! Sudegink! *Sudegink!*

Durys su trenksmu pačios atsilapojo.

- Išeik, mama.

Mama išsivėpė kruvinomis lūpomis.

- Tegu tave ištinka Jezabelės likimas, - tarė ji. - Jezabelė nukrito nuo bokšto, subėgo šunys ir ėmė laktijos kraują. Taip sako Biblija! Taip...

Mamos pėdos slystelėjo grindimis, ir ji išsigandusi pažiūrėjo žemyn. Medinės grindys tarsi pavirto ledu.

- Liaukis! - suspiegė Margareta.

Ji buvo jau koridoriuje. Akimirką dar laikėsi, įsikabinusi rankomis į durų staktą, bet paskui pirštai patys atsileido.

- Aš myliu tave, mama, - tyliai tarė Kerė. - Atleisk.

Ji įsivaizdavo mintyse, kaip užsitrenkia durys, ir durys užsitrenkė lyg nuo skersvėjo. Atsargiai, kad nesužeistų mamos, Kerė atitraukė įsivaizduojamas rankas, kuriomis išstūmė ją iš kambario.

Po sekundės Margareta prišokusi ėmė belsti kumščiais į duris. Kerės lūpos drebėjo, bet mergina tebelaikė jas uždarytas.

- Išmuš teismo valanda! - siautėjo Margareta. - Aš nusiplaunu rankas. Aš padariau viską, ką galėjau!

- Tai Piloto žodžiai, - atsiliepė Kerė.

Mama pasitraukė nuo durų. Po minutės Kerė pro langą pamatė, kaip ji perėjo gatvę ir nuėjo į darbą.

- Mamyte, - sušnibždėjo Kerė ir prigludo kakta prie stiklo.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (129 psl.):

"Prieš pradėdami išsamiau analizuoti Baliaus nakties įvykius, susumuokime viską, ką žinome apie Kerę Vait kaip asmenybę.

Žinome, kad Kerė tapo savo motinos religinio fanatizmo auka. Žinome, kad ji turėjo slaptą telekinezės galią, paprastai trumpinamą TK. Taipogi žinome, kad šį vadinamąjį "laukinį" talentą perduoda paveldėjimo keliu nepaprastai retas recesyvinis genas. Mokslininkai spėja, kad TK išsivysto, sutrikus kai kurių liaukų veiklai. Žinome, kad Kerė pademonstravo savo galią mažiausiai vieną kartą ankstyvoje vaikystėje, patekusi į ekstremalią stresinę situaciją. Antrą kartą panašų stresą Kerė patyrė mokyklos dušinėje įvykusio incidento metu. Kai kurie mokslininkai, pavyzdžiui, Viljamas G. Trouberis ir Džulija Givens iš Berklio universiteto, spėja, kad TK galios atgimimą šiuo atveju nulėmė du faktoriai: psichologinis, t.y. Kerės bendraklasių ir pačios Kerės reakcija į

pirmąsias mėnesines, ir fiziologinis - įžengimas į lytinės brandos etapą.

Ir pagaliau paskutinis mums žinomas faktas: trečioji ekstremali situacija, tapusi siaubingos tragedijos priežastimi, susiklostė Baliaus naktį. Šiuos įvykius mes dabar ir turime aptarti. Pradėsime nuo..."

(aš nesijaudinu nė kiek nesijaudinu)

Kiek anksčiau Tomis atvežė jai korsažinę puokštelę, ir dabar Kerė pati priseginėjo gėles prie suknelės. Be abejo, padėti jai ir pažiūrėti, ar gerai prisegta, nebuvo kam. Mama jau dvi valandas klūpojo užsirakinusi namų koplytėlėje ir isteriškai meldėsi. Jos balsas tai garsėjo, tai vėl tilo, savo nelygiu bangavimu keldamas Kerei šiurpą.

(atleisk mama bet aš negaliu kitaip atleisk)

Kerė pagaliau prisisegė gėles taip, kaip norėjo, nuleido rankas ir kelias sekundes stovėjo nejudėdama, užmerkusi akis. Namuose nebuvo didelio veidrodžio, kur galėtum pamatyti save visu ūgiu,

(tuštybių tuštybė visa tai tuštybė)

bet ji tikėjosi, kad atrodo gerai. Turėjo atrodyti gerai. Ji...

Kerė atsimerkė. Laikrodis su gegute rodė dešimt minučių po septynių.

(jis atvažiuos už dvidešimties minučių)

Ar atvažiuos?

Galbūt visa tai - tik dar vienas pokštas, sumanytas tam, kad galutinai pažemintų ir pribaigtų visų nekenčiamą Kerę? Ji sėdės čia viena pusę nakties, pasipuošusi aksomine suknele su išryškinta talija, plačiomis rankovėmis, paprastu laisvai krentančiu sijonu ir arbatinėmis rožėmis, prisegtomis prie kairiojo peties.

Iš apačios atsklido garsėjantis bambėjimas:

- ... Šventojoje žemėje. Mes žinome, kad Viešpaties akis budriai sergsti mus, kad nebetoli ta valanda, kai nuskardės juodieji trimitai, ir mes atgailaujame savo širdyse...

Vargu ar kas nors sugebėtų suprasti, kiek Kerei reikėjo drąsos, kad pasiryžtų šiam žingsniui, kad pasisuktų veidu į baugią nežinomybę: juk tiek baisybių galėjo nutikti jai šį vakarą! Likti apgauta - tai dar ne pati blogiausia iš jų. Ar tikrai nebūtų geriau, jeigu ji...

(ne liaukis taip galvojusi)

Žinoma, likti namie su mama būtų kur kas paprasčiau. Kerė žinojo, ką Jie galvoja apie jos mamą. Taip, galbūt mama iš tiesų fanatikė, nenormali, bet jos elgesį galima bent jau nuspėti. Namuose negali įvykti jokių netikėtumų. Čia nėra kvatojančių, spiegiančių mergiūkščių, svaidančių į ją tamponus.

O jeigu Tomis neatvažiuos? Arba pati Kerė išsigąs ir neis su juo? Iki mokyklos baigimo liko mėnuo. Ką ji veiks paskui? Tūnos šiame niūriame, slegiančiame name išlaikoma motinos, žiūrės viktorinas ir reklamas per televizorių pas misis Garison - vienintelį žmogų, kurį mama leisdavo lankyti (misis Garison ėjo aštuoniasdešimt septintus metus), po vakarienės vaikščios į centrą suvalgyti porcijos ledų "Keli Frut" bare - tik būtinai prieš pat uždarymą, kai jau ten nebūna žmonių, ir vis storės ir storės, netekdama visų vilčių, prarasdama net sugebėjimą mąstyti.

Ne, Viešpatie Švenčiausias, tik ne tai.

(prašau padaryk taip kad viskas baigtųsi laimingai)

- ... apgink mus nuo Ožiakojo, tykojančio tamsiose alėjose, moteliuose ir mašinų stovėjimo aikštelėse, o Išganytojau...

Septynios dvidešimt penkios.

Nejučiomis Kerė ėmė minties jėga kilnoti ir stumdyti iš vietos į vietą įvairius kambaryje esančius daiktus - panašiai kaip moteris, laukdama susitikimo su kuo nors restorane, nervingai lanksto servetėlę. Ji galėjo vienu metu pakelti į orą pustuzinį daiktų, nejausdama jokio nuovargio ar galvos skausmo. Kerė visą laiką manė, kad nepaprastoji galia ims pamažu nykti, bet ji nė kiek nesusilpnėjo. Užvakar, grįždama iš mokyklos namo, Kerė be jokių pastangų pastūmė paliktą prie šaligatvio mašiną

(Viešpatie maldauju padaryk taip kad viskas nebūtų tik pokštas)

per dvidešimt pėdų. Žmonės, stoviniavę prie Teismo rūmų, spoksojo akis išsproginę; ji, aišku, taip pat dėjosi nustebusi, bet širdyje juokėsi.

Iš laikrodžio iššoko gegutė ir vieną kartą sukukavo. Pusė aštuonių.

Laikui bėgant, Kerė ėmė nerimauti dėl siaubingo krūvio, kuris tekdavo jos širdžiai, plaučiams ir vidiniam organizmo termostatui, kai ji naudodavosi savo galia. Širdis nuo tokios įtampos galėjo sprogti tikra to žodžio prasme. Kerė kartais jausdavosi taip, lyg pati būtų kitame kūne ir negailestingai verstų jį bėgti, bėgti ir bėgti - pačiai už tai juk nereikės mokėti, reikės tam kitam kūnui. Mergina ėmė suprasti, kad ji tikriausiai niekuo per daug nesiskyrė nuo Indijos fakyrų, kurie vaikštinėdavo basi per žarijas, smaigstydavosi adatas į akis arba leisdavo juos gyvus palaidoti šešioms savaitėms. O materijos palenkimas proto valiai, nesvarbu, kokia forma jis reikštųsi, nepaprastai greitai alina organizmą.

Septynios trisdešimt dvi.

(jis neatvažiuoja)

(negalvok apie tai stebimas puodas ilgai neužverda jis atvažiuos)

(ne neatvažiuos jis dabar juokiasi iš manęs su savo draugais ir po minutės jie visi pravažiuos pro čia savo greitomis triukšmingomis mašinomis šūkaudami ir kvatodami)

Puolusi į neviltį, Kerė pradėjo kilnoti aukštyn-žemyn siuvimo mašiną, siūbuodama ją ore kas kartą vis platesniu lanku.

- ... ir apsaugok mus nuo savavališkų dukterų, užsikrėtusių šėtonišku maištingumu...

- Užsičiaupk! - suriko Kerė.

Akimirką stojo tyla, paskui bambėjimas vėl ėmė garsėti ir tilti.

Septynios trisdešimt trys.

Neatvažiuos.

(tada aš sugriausiu namą)

Kerė staiga aiškiai įsivaizdavo, kaip tai padarys. Iš pradžių per svetainės sieną išgrūs siuvimo mašiną. Paskui išmes pro langą

sofą. Po visą namą skraidys stalai, kėdės, knygos, religinės brošiūros, išrauti iš sienų, tarsi išplėštos iš gyvo kūno kraujagyslės, vis dar liejantys vandenį vamzdžiai. Ir stogą pakels, jeigu tik pajėgs: senos stogo čerpės iššaus į dangų lyg pabaidyti balandžiai...

Langu slystelėjo ryški šviesa.

Pro šalį gatve visą laiką važiavo mašinos, plykstelėdamos į langus šviesomis, ir kas kartą jos širdis pašokdavo, bet veltui. Tačiau šita artėjo daug lėčiau.

(o)

Kerė pribėgo prie lango, nepajėgdama susivaldyti. Taip, tai buvo jis, Tomis. Jis kaip tik lipo iš mašinos ir net blausioje gatvės žibintų šviesoje atrodė toks gražus, energingas ir beveik... žaižaruojantis. Kerė šyptelėjo, pralinksminta tokio neįprasto palyginimo.

Mama nutilo.

Kerė čiupo nuo kėdės atkaltės lengvą šilkinę skraistę ir apsigaubė ja nuogus pečius. Prikando lūpą, pasitaisė plaukus ir būtų sielą pardavusi už veidrodį. Koridoriuje šaižiai sudžeržgė durų skambutis.

Stengdamasi suvaldyti drebančias rankas, Kerė prisivertė palaukti, kol skambutis nuskambės dar kartą. Tada lėtai, šiugždėdama švelniu aksomu, nuėjo.

Ji atidarė duris. Už jų stovėjo Tomis, vilkintis akinančiai baltą smokingą ir juodas kelnes.

Jie tylėdami žiūrėjo vienas į kitą.

Kerė juto, kad jai sprogs širdis, jeigu Tomis nepatenkintas susirauks, kad numirs vietoje, jeigu jis nusijuoks. Mergina staiga fiziškai pajuto, kaip visas jos gyvenimas subėgo į vieną tašką ir arba baigsis jame, arba platėjančiu spinduliu nusidrieks tolyn.

Pagaliau ji vos girdimai ištarė:

- Aš tau patinku?

- Tu nuostabiai graži.

Ir tai buvo tiesa.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (131 psl.):

"Tuo metu, kai Juveno Pavasario baliaus dalyviai rinkosi prie mokyklos arba ėjo iš kavinukių, kur užkandžiavo prieš iškilmes, Kristina Hargensen ir Viljamas Nolanas susitiko viename iš užmiesčio tavernos "Kavalierius" antrojo aukšto kambarių. Yra žinoma, kad jie jau kuris laikas reguliariai susitikinėdavo ten; tai nurodyta komisijos, nagrinėjusios Kerietos Vait bylą, ataskaitose. Neaišku tik viena - ar jųdviejų sumanymas jau tada buvo suplanuotas iki galo ir nebepakeičiamas, ar jie veikė pagal situaciją..."

- Jau laikas? - paklausė ji tamsoje.

Bilis pažiūrėjo į laikrodį.

- Dar ne.

Buvo girdėti, kaip apačioje muzikinis automatas groja Rėjaus Praiso "Tikriausiai ji šventoji". Krisei staiga atėjo į galvą, kad "Kavalieriuje" plokštelės nekeistos nuo to laiko, kai ji prieš porą metų pirmąkart atvažiavo čionai su suklastotais dokumentais. Aišku, tada ji buvo salėje, apačioje, o ne viename iš "specialiųjų" Semo Deveo kambarių.

Tamsoje lyg išsigandusio demono akis žybčiojo Bilio cigaretė. Krisė, paskendusi savo mintyse, stebėjo ugnelę. Ji atsisakinėjo gulėti su Biliu iki praeito pirmadienio, kai tas prižadėjo, kad kartu su savo draugeliais padės Krisei nusodinti Kerę Vait, jeigu toji tikrai išdrįs eiti į balių su Tomiu Rosu. Bet jiedu ir anksčiau atvažiuodavo čionai, laižydavosi, glamžydavosi. Krisė tai vadindavo "škotiška meile", o Bilis, kaip niekas kitas mokantis išsireikšti taikliai ir vulgariai, - "sausu pasigraibymu".

Krisė ketino taip žaisti su savo draugužiu tol, kol jis pasiryš dėl jos tikrai rimtam poelgiui,

(ir jis tai padarė gavo kraujo)

bet kas dieną buvo vis sunkiau priversti jį laukti. Jeigu pirmadienį Krisė nebūtų atsidavusi Biliui savo noru, jis būtų paėmęs merginą jėga.

Bilis, aišku, nebuvo pirmas, su kuriuo ji gulėjo, bet užtat pirmas, kuris nešoko pagal jos dūdelę. Iki šiol visi Krisės draugužiai buvo tiesiog protingos marionetės skaisčiais, nespuoguotais veidais, kurių tėveliai užėmė aukštą padėtį visuomenėje ir buvo užmiesčio klubų nariai. Jie važinėdavo "Folksvagenais", "Džavelinais" arba "Dodž-Čardžeriais", mokėsi Masačiusetso universitete arba Bostono koledže. Rudenį dėvėdavo studentiškas striukes, o vasarą - ryškius dryžuotus marškinėlius, išryškinančius muskulatūrą. Rūkydavo marichuaną ir pasakodavo apie juokingus įvykius, į kuriuos patekdavo pernelyg užkaifavę.

Iš pradžių jie elgdavosi su Krise globėjiškai (visos merginos, besimokančios vidurinėje, net ir pačios gražiausios, buvo priskiriamos žemesnei kategorijai, kaip dar nepatyrusios meilėje), tačiau galiausiai pradėdavo lakstyti paskui ją iškišę liežuvius kaip rujojantys šunys. Jeigu toks bernelis lakstydavo pakankamai ilgai ir išleisdavo pakankamai daug pinigų, Krisė paprastai leisdavo jam pasismaginti su ja. Bet dažniausiai ji tik pasyviai gulėdavo lovoje, nepadėdama ir netrukdydama, kol viskas užsibaigdavo, o vėliau pati patirdavo orgazmą, peržiūrėdama įvykio detales atmintyje tarsi filmą.

Su Biliu Nolanu Krisė pradėjo susitikinėti netrukus po policijos kratos viename iš Portlendo butų. Keturi studentai, tarp jų ir tuometinis Krisės draugužis, buvo suimti už narkotikų laikymą. Krisė ir kitos tuo metu ten buvusios merginos buvo sulaikytos. Misteris Hargensenas, aišku, užglaistė tą reikalą, bet paskui paklausė dukters, ar ji suprantanti, kaip toks skandalas galėjo pakenkti jo praktikai ir žmonių nuomonei apie ją pačią. Į tai Krisė atsakė, kad vargu ar galima dar labiau sugadinti ir viena, ir kita. Tada tėvas atėmė iš dukters mašiną.

Praėjus savaitei po to įvykio, Bilis pasisiūlė parvežti ją po pamokų namo, ir Krisė sutiko.

Bilis Nolanas buvo iš tų, kuriuos paprastai pravardžiuoja "dildėmis", nes jie daugiausia laiko praleidžia mechaninėse dirbtuvėse. Tačiau kažkuo šitas "dildė" vis tik padarė Krisei įspūdį.

Dabar, tingiai išsitiesusi lovoje (bet jausdama kylantį jaudulį ir maloniai dirginančią baimę), ji pagalvojo, kad tada tikriausiai susižavėjo Bilio mašina.

Seną "Biskeiną" skyrė tikra praraja nuo vienodų, beveidžių automobilių, kokiais važinėjo Krisės draugužiai studentai - automobilių su automatiškai nusileidžiančiais stiklais, patobulintais vairais ir erzinančiomis plastikinėmis sėdynėmis bei tirpiklio kvapu.

Bilio mašina buvo sudaužyta, pajuodusi, bauginanti. Priekinis stiklas pakraščiuose pabalęs tarsi akis, traukiama valkčio. Sėdynės slankiojo po visą saloną, po grindis skimbčiodami ritinėjosi tušti alaus buteliai (Krisės draugužiai studentai paprastai gerdavo "Badvaizerį", o Bilis ir jo kompanija mėgo "Reingoldą"). O kojas sėdinčiajam šalia vairuotojo tekdavo statyti abipus didelės, tepaluotos ir neuždengtos įrankių dėžės. Tie įrankiai buvo iš įvairių rinkinių, ir Krisė įtarė, kad dauguma jų vogti. Salone trenkė alyva ir benzinu. Per plonas grindis puikiai girdėjosi išmetamojo vamzdžio ūžimas. Po prietaisų skydu ant laidų tabalavo ciferblatai, rodantys amperus, tepalo slėgį ir "tach" (kas tas "tach", Krisė nežinojo). Užpakaliniai ratai buvo pakelti aukščiau už priekinius, ir todėl kapotas atrodė nutaikytas tiesiai į kelio paviršių.

Ir, žinoma, Bilis lakstydavo visu greičiu.

Kai jis trečią kartą vežė Krisę namo, sprogo viena iš priekinių padangų. Mašina, lėkdama šešiasdešimties mylių per valandą greičiu, slystelėjo į šalį. Sužviegė stabdžiai. Krisė suklykė, akimirksniu įsivaizdavusi savo mirtį. Galvoje lyg nuotrauka pirmame laikraščio puslapyje šmėkštelėjo vaizdas: prie telefono stulpo guli sudaužytas, kruvinas jos kūnas, panašus į krūvą senų skudurų sąvartyne. O Bilis tuo metu keikėsi ir sukinėjo į visas puses vairą, aptrauktą rausva pūkuota medžiaga.

Pagaliau mašina sustojo prie kairiojo kelkraščio. Kai Krisė drebančiomis kojomis klupdama kiekviename žingsnyje išsigavo iš mašinos, išvydo ant asfalto vingiuotą septyniasdešimties pėdų ilgio nutrintos gumos pėdsaką.

Bilis atidarė bagažinę ir, kažką murmėdamas panosėje, ėmė traukti domkratą. Jam ant galvos nė plaukas nesujudėjo. Lūpų kampe kyšojo cigaretė.

- Atnešk įrankių dėžę, katyte, - neatsisukdamas burbtelėjo jis Krisei.

Krisė apstulbo. Kelis kartus žioptelėjo lyg išmesta į krantą žuvis, paskui pagaliau išstenėjo:

- Aš... aš... nesulauksi! Tu vos neužmu... tu... vos... tu trenktas šunsnuki! Beje, ta dėžė purvina!

Bilis atsisuko ir niūriai dėbtelėjo į ją.

- Arba atneši, arba aš nesivešiu tavęs rytoj į boksą.

- Aš nekenčiu bokso!

Tiesą pasakius, ji niekada nematė bokso varžybų, bet įtūžis ir neapykanta reikalavo besąlygiško atsakymo. Draugai studentai nuolatos tampydavosi Krisę į roko koncertus, kurių ji tikrai nekentė: ten visada atsidurdavai šalia kokio nors tipo, jau kelias savaites nesipraususio.

Bilis gūžtelėjo pečiais, priėjo prie nuleistos padangos ir ėmė statyti domkratą.

Krisė atnešė įrankių dėžę, išsitepliodama alyva naują megztuką. Bilis kažką sumurmėjo, nepasukdamas galvos. Jo marškiniai išsipešė iš džinsų, apnuogindami lygią, įdegusią, raumeningą nugarą. Krisė žiūrėjo į tą odos lopinėlį, negalėdama atitraukti nuo jo akių, ir jautė, kaip liežuvis limpa prie gomurio.

Ji padėjo Biliui nuimti padangą ir juodai išsipurvino delnus. Mašina grėsmingai siūbavo ant domkrato, o atsarginė padanga buvo dviejose vietose pratrinta iki pagrindo.

Kai Krisė pagaliau įlipo į mašiną, pamatė, kad jos megztinis ir brangus raudonas sijonas ištepti didžiulėmis tepalo ir alyvos dėmėmis.

- Jeigu tu manai... - pradėjo ji, kai Bilis atsisėdo už vairo.

Jis staiga pasilenkė ir ėmė bučiuoti merginą, rankomis gniaužydamas jos krūtis. Nuo Bilio trenkė tabaku ir prakaitu. Krisė šiaip taip išsivadavo iš jo glėbio ir gaudydama kvapą įsistebeilijo į savo

drabužius. Ant megztinio juodavo dar ir purvo dėmės. Pirktas "Džordon Mari" parduotuvėje už dvidešimt septynis penkiasdešimt, jis dabar tiko tik šiukšlių dėžei. Ūmai Krisę apėmė smarkus, beveik skausmingas susijaudinimas.

- Ir kaip tu galvoji visa tai paaiškinti? - paklausė Bilis ir vėl įsisiurbė į jos lūpas. Krisė juto, kad jis šypsosi.

- Glamonėk mane, - sušnabždėjo ji Biliui į ausį. - Glamonėk mane visą. Išpurvink mane visą.

Jis taip ir padarė. Viena Krisės kojinė plyšo. Sijonas, ir taip ne per ilgiausias, atsidūrė ant juosmens. Bilis grubiai, be jokio rafinuotumo, maigė ir glamonėjo jos kūną. Ir kažkodėl - gal būtent tokio grubumo sujaudinta, o gal todėl, kad ką tik buvo atsidūrusi ant mirties slenksčio - Krisė beveik iš karto patyrė orgazmo trukčiojimą.

Kitą dieną ji nuėjo su Biliu į bokso varžybas...

- Po aštuonių penkiolika, - burbtelėjo Bilis ir atsisėdo lovoje. Jis įjungė lempą ir ėmė rengtis. Jo kūnas tebejaudino Krisę kaip ir anksčiau. Mergina prisiminė praėjusio pirmadienio vakarą, ir kaip viskas tada įvyko. Bilio...

(ne)

Galima bus prisiminti ir vėliau, kai iš to bus kažkokia nauda, o ne vien beprasmis savęs dirginimas. Krisė permetė kojas per lovos kraštą ir užsimovė savo permatomas kelnaites.

- O gal ta idėja nieko neverta, - tarė ji, pati nežinodama, ką tikrina - save ar savo draugužį. - Galbūt būtų geriau grįžti į lovą ir...

- Idėja liuks, - atkirto Bilis, ir pašaipos šešėlis šmėkštelėjo jo veidu. - Kiaulei - kiaulės kraujas.

- Ką?

- Nieko, renkis. Eime.

Ji pakluso. Kai jiedu išėjo pro atsarginį išėjimą, Krisė pajuto, kaip stiprus jaudulys kyla joje, auga ir pražysta tarsi plėšrus naktinis vijoklis.

Iš knygos "Aš vadinuosi Siuzana Snel" (45 psl.):

"Žinote, aš visai nepergyvenu dėl įvykusios tragedijos taip smarkiai, kaip daugelio manymu turėčiau. Ne, niekas man nesako šito atvirai į akis. Tačiau daugumai žmonių atrodo, kad jie patys labai apgailestauja dėl to, - taip jie sako prašydami iš manęs autografo. Todėl jie galvoja, kad ir aš turiu labai gailėtis. Jie mano, kad aš nuolatos verkiu, rengiuosi visada juodai, daug geriu arba vartoju narkotikus. Žmonės dažniausiai kalba taip: "O, tai siaubinga. Bet jūs juk žinote, ką jai teko pergyventi..." Ir taip toliau, ir panašiai.

Bet gailestis - tai tik šaltas kompresas, dedamas ant visų emocijų. Gaila būna, kai paliejate kavą arba nepataikote į taikinį, žaisdamas su mergaitėmis kėgliais. Tikra užuojauta taip retai sutinkama, kaip ir tikra meilė. O aš jau nebepergyvenu dėl Tomio žūties. Dabar prisimenu jį tarsi seną sapną. Jūs tikriausiai pagalvosite, kad tai žiauru, bet juk po Baliaus nakties jau tiek daug vandens nutekėjo... Aš nesigailiu to, ką papasakojau komisijai, nagrinėjusiai Kerės Vait atvejį. Aš pasakiau tiesą - tiek, kiek žinojau.

Man gaila tik Kerės.

Juk visi užmiršo ją. Padarė iš jos kažkokį simbolį ir užmiršo, kad ji buvo žmogus, toks pat žmogus kaip ir jūs, šios knygos skaitytojai, žmogus, turėjęs savo viltis, svajones ir visa kita. Tačiau tikriausiai beviltiška jums tai aiškinti. Po to, kai laikraščiai pavertė ją beveide būtybe, jau niekas nebeatvers jos į žmogų. Bet Kerė buvo žmogus, ir ji kentėjo. Ji kentėjo labiau, negu bet kuris iš mūsų gali įsivaizduoti.

Todėl man gaila Kerės, ir aš tikiuosi, kad ji buvo laiminga baliuje, iki prasidėjo tas košmaras. Tikiuosi, jog iki tol jai viskas atrodė puiku, nuostabu ir stebuklinga..."

Tomis įvažiavo į automobilių stovėjimo aikštelę priešais naująjį mokyklos korpusą ir, sekundę palaukęs, išjungė variklį. Kerė sėdėjo šalia, viena ranka prilaikydama skraistę, gaubiančią jos nuogus pečius. Jai staiga pasirodė, kad visa tai tik sapnas, kuriame pildosi slaptos svajonės, tačiau dabar ji pradeda busti. Ką gi ji padarė? Paliko mamą vieną.

- Jaudiniesi? - paklausė Tomis, ir Kerė krūptelėjo iš netikėtumo.

- Taip.

Tomis nusijuokė ir išlipo iš mašinos. Kerė jau norėjo atsidaryti dureles, bet Tomis aplenkė ją ir atidarė pats.

- Nesijaudink, - tarė jis. - Tu šiandien tarsi Galatėja.

- Kas?

- Galatėja. Mes skaitėme apie ją per misterio Iverso pamoką. Ji iš varguolės pavirto į tokią nuostabią moterį, kad jos niekas neatpažino.

Kerė akimirką susimąstė.

- Aš noriu, kad visi mane atpažintų, - pagaliau pratarė ji.

- Savaime suprantama. Eime.

Prie "Koka kolos" automato stovėjo Džordžas Dosonas ir Frida Džeison. Fridos apdarą iš oranžinio tiulio sunku buvo pavadinti suknele - su juo mergina buvo panaši į tūbą. Prie įėjimo bilietus tikrino Dona Tibodo ir Deividas Breikenas. Abu jie buvo Nacionalinės pirmūnų draugijos nariai, priklausė mis Gir "asmeniniam gestapui" ir abu dabar dėvėjo raudonus švarkus bei baltas kelnes - raudona ir balta buvo Juveno mokyklos spalvos. Tina Bleik ir Norma Vatson dalino programas ir rodė dalyviams jiems skirtas vietas salėje. Abi merginos buvo apsirengusios juodai. Kerė pagalvojo, kad jos tikriausiai mano esančios labai elegantiškos, tačiau Kerei jos atrodė panašios į cigarečių pardavėjas iš senų filmų apie gangsterius.

Visi atsisuko pažiūrėti į įeinančius Tomį ir Kerę, ir kelias sekundes stojo nejauki tyla. Kerė pajuto sunkiai nugalimą norą

apsilaižyti lūpas, bet susivaldė. Paskui Džordžas Dosonas šūktelėjo:

- Tu pritrenkiančiai atrodai, Rosai!

Tomis nusišypsojo:

- O tu atrodai kaip neseniai iš medžio išlipęs, Bomba.

Dosonas šoko ant jo sugniaužęs kumščius, ir Kerę persmelkė siaubas. Dar kiek, ir ji būtų pakėlusi Džordžą į orą ir nusviedusi per visą vestibiulį, bet laiku susivokė, kad tai tik įprastas dviejų senų bičiulių žaidimas.

Jiedu tarsi boksininkai šokinėjo ratu vienas apie kitą ir mojavo kumščiais. Pagaliau Džordžas, jau du kartus gavęs į šonkaulius, suspiegė plonu balseliu:

- Pirmyn, vietkongai! Muškit jį, geltonskūriai! Užkapokite jį bambukais! Sušerkite jį tigrams!

Tomis nuleido rankas ir nusijuokė.

- Nesijaudink, - tarė Frida, eidama prie Kerės ir linksėdama nosimi, panašia į kanceliarinį peiliuką. - Jeigu jie užmuš vienas kitą, aš šoksiu su tavimi.

- Jie atrodo pernelyg kvaili, kad sugebėtų ką nors užmušti, - ryžosi pajuokauti Kerė. - Kaip dinozaurai.

Frida nusišypsojo, ir Kerė pajuto, kaip nutrūko senos surūdijusios grandinės, kausčiusios jos sielą, ir širdį užliejo šiluma - raminanti ir atpalaiduojanti.

- Kur tu pirkai šitą suknelę? - paklausė Frida. - Labai graži.

- Pati pasisiuvau.

- Pati pasisiuvai? - Fridos akys išsiplėtė iš nuostabos. - Nieko sau! Tikrai?

Kerė skaisčiai nuraudo.

- Taip, pasisiuvau. Man... aš mėgstu siūti. Medžiagą nusipirkau Vestoveryje, "Džonso" parduotuvėje. O sukirpimas visai nesudėtingas.

- Eime į salę, - pakvietė visus Džordžas. - Tuojau pradės groti. - Jis užvertė galvą į lubas ir vėl ėmė spiegti: - Blem, blem, blem! Mes, geltonskūriai, liabai patinka didelės giiitaros!

Jie nuėjo į salę. Džordžas vėl ėmė vaipytis, mėgdžiodamas Bobį Piketą. Kerė pasakojo Fridai apie savo suknelę, o Tomis žingsniavo šypsodamasis, susikišęs rankas į kišenes. Sju būtų pasakiusi, kad taip jis ištampys smokingą, bet velniai nematė to smokingo. Svarbiausia, kad viskas gerai. Kol kas viskas einasi gerai.

Jam, Džordžui ir Fridai buvo likę gyventi mažiau kaip dvi valandos.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (132 psl.):

"Kerės Vait atvejį nagrinėjusios komisijos nuomonė apie tai, kaip ant lubų sijos virš scenos atsidūrė du kibirai kiaulės kraujo, nulėmę visus tolesnius įvykius, atrodo neįtikima ir niekuo nepagrįsta netgi turint omenyje, kad trūksta konkrečių įrodymų. Jeigu tikėsime artimiausių Viljamo Nolano draugų žodžiais (atvirai kalbant, jie neatrodo pakankamai protingi, kad sugebėtų įtikinamai meluoti), išeitų, kad Nolanas perėmė sąmokslo iniciatyvą iš Kristinos Hargensen ir toliau veikė savarankiškai..."

Vairuodamas jis niekada nekalbėdavo. Bilis mėgo vairuoti. Mašina suteikdavo jam galios pojūtį, kuriam negalėjo prilygti niekas, net mergų dulkinimas.

Priešais driekėsi kelias, juodai baltas tarsi nesibaigianti nuotrauka, spidometro rodyklė virpėjo už atžymos "70". Bilis augo vadinamoje "nepilnavertėje" šeimoje: tėvas išnešė muilą, kai bankrutavo jo degalinė (Biliui tada buvo dvylika metų), o motina nuo to laiko pakeitė keturis sugyventinius. Dabartinė jos "meilė" - Briusas išvis niekada neišsiblaivydavo. Motina taip pat baigė prasilakti.

O mašina - visai kas kita! Iš jos paslaptingų vidinių šaltinių jis sėmėsi galios ir išdidumo. Vairuodamas Bilis jausdavosi žmogumi, su kuriuo visi privalo skaitytis, savotišku palaimintuoju. Ir visai neatsitiktinai daugelį savo panų jis dulkino čia, ant užpaka-

linės sėdynės. Mašina buvo jo vergė ir jo deivė. Mašina duodavo, bet galėdavo ir atimti. Bilis dažnai smaginosi "atiminėdamas": ilgomis, bemiegėmis naktimis, kai motina ir Briusas pradėdavo rietis, Bilis pasiimdavo maišelį "Popkorno" ir važiuodavo ieškoti valkataujančių šunų. Kartais, grįžęs paryčiu, jis išjungdavo variklį ir įvarydavo mašiną į garažą, kurį pats pasistatė už namo, taip ir nenuvalęs kraujo, lašančio nuo priekinio buferio.

Krisė jau gerai žinojo visus Bilio įpročius ir nebandė užmegzti pašnekesio, nes jis vis vien nebūtų jai nieko atsakęs. Mergina sėdėjo šalia, parietusi po savimi koją, ir nervingai graužė rankos krumplius. Mašinos, atvažiuojančios iš priekio 302-uoju greitkeliu, pralėkdamos pro šalį nutvieksdavo jos plaukus sidabru.

Ar ilgai dar jie bus kartu, mąstė Bilis. Tikriausiai ne, ypač po šitos nakties. Viskas tarsi ir vedė į tai nuo pat pradžių. Nuo šiol ryšiai tarp jųdviejų ims silpti ir galiausiai visai nutruks. Paskui jie tik stebėsis, kaip išvis tarp jų galėjo užsimegzti kokie nors santykiai. Palaipsniui Krisė jo akyse iš deivės pavirs eiline aukštuomenės kale, kokia ji ir buvo iš tikrųjų, ir jam neišvengiamai kils noras kartelį kitą perlieti ją diržu. Arba daug kartų. Išplakti ją kaip reikiant.

Mašina užvažiavo į Brikjardhilą. Iš čia vidurinė matėsi kaip ant delno. Mašinų stovėjimo aikštelė buvo sausakimšai prigrūsta aptakių, žvilgančių mašinų, pasiskolintų šiam vakarui iš tėvelių. Bilis pajuto, kaip gerklėje kyla pažįstamas neapykantos ir pasišlykštėjimo gumulas. O, mes jus šiandien taip palinksminsime

(jie ilgai prisimins šią naktį)

kaip niekad. Nė neabejokite.

Tas mokyklos galas, kur buvo klasės, dunksojo tamsoje tylus ir tuščias. Vestibiulyje švietė standartinės geltonos elektros lemputės. Bet stiklinė siena rytinėje sporto salės pusėje žėravo švelnia oranžine nežemiška, vaiduokliška šviesa. Bilis vėl pajuto kartėlį ir norą išdaužyti jiems langus akmenimis.

"Ten žėri šviesos, ten žėri šventės šviesos", - sumurmėjo jis.

- A? - krūptelėjo paskendusi mintyse Krisė.

- Nieko, - Bilis prisilietė ranka prie jos nuogo kaklo. - Manau, kad leisiu tau patraukti už virvės.

Bilis viską paruošė pats, nes seniai suprato, jog nieku kitu negalima pasitikėti. Tai buvo sunki pamoka, daug sunkesnė už tai, ko moko mokykloje, bet Bilis ją gerai įsisąmonino. Draugai, aną naktį kartu su juo važiavę į Henčio fermą, nė nenumanė, kam Nolanui reikalingas kraujas. Jie, aišku, įtarė, kad tai kažkuo susiję su Krise, bet nieko tikro nežinojo.

Bilis privažiavo prie mokyklos, vos tik ketvirtadienio naktis virto penktadienio rytu, ir dukart apsuko aplink pastatą, kad įsitikintų, jog viduje tikrai nieko nėra, o aplinkui nešmirinėja nė viena iš dviejų Čemberleno policijos mašinų.

Išjungęs šviesas, jis įvairavo į stovėjimo aikštelę ir užsuko už mokyklos pastato. Už kelių metrų prasidėjo futbolo laukas, užtiestas plona, švytinčia rūko plėvele.

Bilis atrakino bagažinę ir atidarė šaldiklį. Kraujas buvo sušalęs į ledą, bet tai ne bėda - per dvidešimt dvi valandas spės atitirpti.

Jis iškėlė kibirus ant žemės, tada pasiėmė iš dėžės reikalingus įrankius. Susikišęs juos į užpakalinę džinsų kišenę, apgraibomis susiieškojo ant sėdynės rudą odinį krepšį. Viduje sužvangėjo varžtai ir vinys.

Bilis dirbo neskubėdamas, susikaupęs ir ramus, lyg niekas nebūtų galėjęs jam sutrukdyti. Sporto salė, kurioje turėjo vykti balius, buvo ir mokyklos aktų salė. Eilė nedidelių langų už scenos žvelgė kaip tik į tą pusę, kur Bilis pastatė mašiną.

Jis išsitraukė mažą laužtuvėlį su plokščiu galu ir įkišo jį į tarpą tarp lango rėmų. Naudingas instrumentas - Bilis pats pasigamino jį Čemberleno metalo dirbtuvėje. Kiek pasukinėjęs laužtuvėlį, jis išgirdo, kaip atšoko velkė, tada stumtelėjo langą ir įlindo vidun.

Viduje buvo labai tamsu. Stipriai kvepėjo senais dažais - čia buvo sudėtos dramos studijos scenos dekoracijos. Palei sieną tarsi sargybiniai stovėjo tušti muzikos draugijos piupitrai ir instrumentų dėklai. Kampe dunksojo misterio Daunerio pianinas.

Bilis išsiėmė iš krepšio kišeninį žibintuvėlį, pasišviesdamas juo prasibrovė prie scenos ir pralindo pro raudono aksomo uždangą. Lygios sporto salės grindys su krepšinio aikštelės linijomis žvilgėjo tarsi kokia gintarinė įlanka. Bilis nukreipė žibintuvėlio spindulį į avansceną. Ant jos grindų bolavo nežymios, kreida nubraižytos linijos - čia rytoj pastatys baliaus karaliaus ir karalienės sostus. O paskui visą avansceną nubarstys popierinėmis gėlėmis - kuriam galui, vienas Dievas težino.

Bilis užvertė galvą ir nukreipė žibintuvėlį aukštyn, kur tamsavo kryžmai susikertančios lubų sijos. Tos, kurios ėjo virš šokių aikštelės, buvo uždangstytos krepiniu popieriumi, tačiau jų galai virš avanscenos liko pliki. Virš scenos krašto nuo lubų kabėjo trumpa užuolaida, ir iš salės sijų nebuvo matyti. Užuolaida slėpė ir lempas, kurios apšvies pano su gondolomis.

Bilis užgesino žibintuvėlį, priėjo prie kairiojo avanscenos krašto ir ėmė lipti plieninėmis kopėtėlėmis, pritvirtintomis prie sienos. Varžtai rudajame krepšyje, kurį jis užsikišo už marškinių, kad netrukdytų dirbti, tuščioje sporto salėje žvangėjo aidžiai ir džiaugsmingai.

Kopėtėlių viršuje buvo nedidelė platforma. Bilis pasisuko į avansceną: dabar užkulisiai buvo į dešinę nuo jo, o salė - į kairę. Užkulisiuose buvo sukrautas dramos studijos turtas. Kai kurios dekoracijos dulkėjo čia jau nuo 1920 metų. Paladės biustas iš E. Po "Varno" inscenizacijos dabar gulėjo ant surūdijusios geležinės lovos ir dėbsojo į Bilį tuščiavidurėmis akimis. Tiesiai prieš jį virš avanscenos tęsėsi plati plieninė sija. Prie jos buvo pritvirtintos lempos, apšviečiančios sceną.

Bilis atsistojo ant sijos ir nužingsniavo ja be jokios baimės ir valios pastangų. Siją dengė colio storumo dulkių sluoksnis, ir jame liko ilgos šliūžės. Pusiaukelėje Bilis sustojo, atsiklaupė ir pažvelgė žemyn.

Pasišvietęs žibintuvėliu, jis įsitikino, kad linijos, kreida pažymėtos avanscenoje, dabar kaip tik po juo. Jis tyliai švilptelėjo

(gelbėkitės bomba)

ir toje vietoje nubrėže dulkėse kryžiuką, tada grįžo ant platformos. Niekas nelips čionai iki penktadienio vakaro. Lempos, turinčios apšviesti pano ir avansceną, kur bus karūnuoti karalius ir karalienė,

(och kaip puikiai bus karūnuoti)

įjungiamos ir išjungiamos užkulisiuose. Ir tos pačios lempos apakins bet ką, kas pasižiūrės iš avanscenos aukštyn. Taigi Bilio įrengimai būtų pastebėti tik tuo atveju, jeigu kas nors užliptų kopėčiomis ant platformos. Bet vargu ar kas nors lips. Žodžiu, rizika buvo nedidelė.

Bilis išsiėmė iš rudojo krepšio porą guminių pirštinių ir užsimovė jas. Tada išsitraukė du nedidelius skridinius, kuriuos įsigijo dar vakar - dėl visa ko pirko ne Čemberlene, bet Luistone, metalo dirbinių krautuvėlėje. Suspaudęs lūpomis tarsi cigaretes keletą vinių, jis susirado krepšyje plaktuką ir prikalė skridinį kampe per pėdą nuo platformos. Šalia pritaisė varžtą su skylute.

Nusileidęs žemyn, Bilis užkulisiais apėjo sceną ir užlipo kitomis kopėčiomis, stovėjusiomis netoli tos vietos, pro kur jis įsigavo vidun. Ten buvo palėpė, pilna visokio mokyklinio šlamšto: senų klasės žurnalų, kandžių sukapotų sportinių uniformų ir pelių apgraužtų vadovėlių.

Kairėje pusėje žibintuvėlio spindulys išplėšė iš tamsos dalį užkulisių ir ką tik Bilio pritaisytą skridinį. O iš dešinės pro ventiliacijos angą sienoje dvelkė gaivus nakties vėjelis. Tebeniūniuodamas tą pačią melodiją, Bilis prikalė antrąjį skridinį.

Nusileidęs žemyn, jis vėl išlipo pro langą ir nuėjo atsinešti kibirų. Praėjo jau geras pusvalandis, bet kraujas dar nepradėjo tirpti. Bilis pasiėmė kibirus ir grįžo prie lango - tamsoje būtum galėjęs palaikyti jį fermeriu, grįžtančiu po rytinio melžimo, - įkėlė juos vidun, paskui įlipo pats.

Eiti sija, laikant kiekvienoje rankoje po kibirą, buvo daug lengviau. Pasiekęs vietą, kur dulkėse pasižymėjo kryžiuką, Bilis pastatė kibirus, dar kartą žvilgtelėjo į kreidos linijas avanscenoje,

linktelėjo ir grįžo prie platformos. Iš pradžių jis ketino nušluostyti kibirus, kad ant jų neliktų Kenio, Dono ir Stivo pirštų atspaudų, bet paskui persigalvojo. Galbūt šeštadienio rytą jiems teks nemaloniai nustebti... Bilis niūriai šyptelėjo.

Paskutinis iš rudojo krepšio ištrauktas daiktas buvo virvės ritinys. Bilis grįžo prie kibirų ir laisvai aprišo rankenas virve, o jos galą prakišo pro varžtą, paskui per skridinį. Tada permetė ritinį į palėpę ir ten taip pat pervedė virvę per skridinį. Salės tamsoje, išsitepęs dešimtmečių dulkėmis, su pilkais voratinkliais, prikibusiais prie varnų lizdą primenančios ševeliūros, jis buvo panašus į pamišusį išradėją, tobulinantį spąstus pelėms. Tačiau vargu ar toks palyginimas būtų jam patikęs.

Numetęs virvės galą ant dėžių krūvos taip, kad jį būtų galima ištraukti pro ventiliacijos angą iš lauko pusės, Bilis paskutinį kartą nusileido žemyn į užkulisius ir nusivalė nuo rankų dulkes. Darbas atliktas.

Priėjęs prie lango, jis iš pradžių apsidairė, tada išlipo laukan. Langą uždarė, vėl įstatė laužtuvėlį ir kaip galėdamas toliau užstūmė velkę. Tada grįžo į mašiną.

Krisė tvirtino, kad po kibirais greičiausiai atsidurs Tomis Rosas ir ta išgama Vait. Ji tuo pasirūpino, paslapčia susitarusi su draugėmis. Gerai, jeigu taip. Bet pačiam Biliui visai neturėjo reikšmės, kas būtent pateks po jais. Jam būtų tikęs bet kas.

Dabar jis ėmė galvoti, kad būtų visai neblogai, jei po kibirais su krauju atsidurtų pati Krisė.

Jis nuvažiavo namo.

Iš knygos "Aš vadinuosi Siuzana Snel" (48 psl.):

"Kerė buvo susitikusi su Tomiu dieną prieš balių. Ji laukė Tomio prie klasės durų ir, anot jo, atrodė labai išsigandusi, lyg būtų galvojusi, kad Tomis supyks, kam trinasi aplinkui ir lenda prie jo.

Kerė pasakė, kad penktadienį turės grįžti namo ne vėliau pusės dvyliktos, kitaip jos mama jaudinsis. Ji, aišku, nenorinti gadinti Tomiui vakaro, bet negražu versti mamą nerimauti.

Tomis pasiūlė po baliaus užsukti į "Keli Frut" ir ten išgerti aromatizuoto alaus su hamburgeriais. Visi kiti važiuos į Vestoverį arba Luistoną, o jiedu galėtų atšvęsti atskirai. Tai išgirdusi Kerė, anot Tomio, tiesiog nušvito. Tai būtų puiku, pasakė ji. Tiesiog puiku.

Štai tokia buvo toji mergina, kurią jūs visi atkakliai vadinate pabaisa. Aš noriu, kad jūs įsidėmėtumėte visiems laikams - tai mergina, kuri po vienintelio jos gyvenime šokių vakaro būtų pasitenkinusi hamburgeriu ir alaus bokalu už dešimt centų, kad tik jos mama nesijaudintų..."

Vos įžengusi į salę, Kerė sustojo, priblokšta Prašmatnumo. Ne "prašmatnumo", bet "Prašmatnumo". Grakštūs siluetai, šlamantys šilku, atlasu, aksomu ir nėriniais. Oras prisotintas svaiginančio gėlių aromato. Merginos, apsiavusios aukštakulniais bateliais, dėvinčios sukneles iki žemės - gilios iškirptės nugaroje, vos dengiantys krūtinę korsažai, išryškintos talijos. Akinančiai balti vaikinų smokingai, kaklajuostės, juodi batai, išblizginti iki spindesio.

Šokių aikštelėje jau sukosi kelios poros, švelnioje salės prieblandoje atrodančios tarsi bekūniai vaiduokliai. Kerė net nenorėjo galvoti apie tuos šokėjus kaip apie savo mokyklos draugus. Daug maloniau įsivaizduoti, kad visi jie - nuostabūs nepažįstamieji.

Tomis tvirtai laikė ją už parankės.

- Labai gražus pano, - tarė jis.

- Taip, - vos girdimai atsakė Kerė.

Iš apačios pano apšvietė neryškios oranžinės lemputės. Parimęs ant vairalazdės, sustingo gondoljeras, aplink jį žėrėjo saulėlydžio nutviekstas vanduo, pastatai kanalo pakrantėje glaudėsi vienas prie kito, tarsi šnabždėdamiesi tarpusavyje. Kerė staiga

pajuto, kad ši stebuklinga akimirka visada išliks jos atmintyje tokia pat ryški ir aiški, kokia buvo dabar.

Vargu ar ir kiti jaučia tą patį, galvojo ji, juk jiems visiems teko ir ne tokių dalykų matyti. Bet net Džordžas nutilo, įžengęs vidun. Šviesa, kvapas, net kažkokia girdėta melodija, kurią grojo orkestras, įsismelkė į Kerės sąmonę ir amžiams pasiliko joje. Sujaukta merginos siela akimirkai išsilygino, pažinusi ramybę, kaip išsilygina suglamžytas audinys po karštu lygintuvu.

- Nieko saaauuu, - nutęsė Džordžas ir nusitempė Fridą į šokių aikštelę. Jis ėmė strapalioti ir raityti kojas pagal bigbendo grojamą melodiją, ir kažkas salėje sušvilpė. Džordžas, pažvelgęs ton pusėn, apsimestinai piktai šūktelėjo, paskui sukryžiavo rankas ant krūtinės, pritūpė ir pasileido šokti "Kazoką", bet vos netėkštelėjo ant užpakalio.

Kerė nusišypsojo:

- Juokingas tas Džordžas.

- Aha, savas žmogus, - atsakė Tomis. - Čia šiandien daug gerų žmonių. Nori atsisėsti?

- Taip, - dėkingai linktelėjo Kerė.

Tomis nuėjo prie durų ir grįžo su Norma Vatson, kuri baliaus proga buvo taip susišiaušusi plaukus, kad kitaip nei "sprogimas" tos šukuosenos negalėjai pavadinti.

- Jūsų staliukas kitoje pusėje, - paaiškino ji ir įsisiurbė savo šviesiomis akimis į Kerę, ieškodama kokio nors defekto jos išvaizdoje: raukšlės suknelėje ar matomiausioje vietoje iššokusio spuogo, - ko nors, apie ką galėtų pranešti, sugrįžusi prie durų. - Kokia GRAŽI suknelė, Kere. Kur tu ją nusipirkai?

Ir Kerė paaiškino, kol Norma vedė ją ir Tomį aplink šokių aikštelę prie jųdviejų staliuko. Nuo Normos sklido brangaus muilo, kvepalų ir vaisinės kramtomosios gumos kvapas.

Prie staliuko stovėjo dvi sulankstomos kėdės, aprišinėtos krepinio popieriaus kaspinais. Staliukas taip pat buvo uždengtas raudonu ir baltu krepiniu popieriumi. Ant jo buvo žvakė, įstatyta

į tuščią butelį, vakaro programa, plonytis pieštukas ir du suvenyrai - mažučiukės gondolos, prikrautos kepintų riešutėlių.

- Negaliu ATSITOKĖTI, - kalbėjo Norma. Ji kažkaip keistai žvilgtelėjo Kerei į veidą, ir toji kažkodėl sunerimo. - Tu taip PASIKEITEI. Tu tiesiog ŠVYTI. Atskleisk savo PASLAPTĮ.

- Aš esu slapta Dono Maklino meilužė, - atsakė Kerė.

Tomis prunkštelėjo, bet tučtuojau nutaisė rimtą miną. Normos šypsena persikreipė. O Kerė liko patenkinta savo pačios sąmojingumu ir drąsa. Tai štai kaip atrodo žmogus, kai iš jo juokiamasi, - taip, tarsi bitė būtų įgėlusi jam į antrą galą. Kerė staiga pagalvojo, kad jai labai patinka, jog Norma taip atrodo. Nors taip galvoti, aišku, nuodėmė.

- Na, man laikas eiti, - tarė Norma. - Argi čia ne ŽAVU, Tomi? - Ji užjaučiamai nusišypsojo. - O kaip būtų žavu, jeigu...

- Aš taip sužavėtas, kad šaltas prakaitas upėmis srūva nuo manęs, - rimtai pareiškė Tomis.

Norma sutriko ir dirbtinai šypsodamasi nuėjo sau. Ji tikrai nesitikėjo, kad viskas taip pakrýps - argi galima buvo ko nors panašaus tikėtis iš Kerės? Tomis vėl prunkštelėjo.

- Norėtum pašokti? - paklausė jis Kerės.

Kerė nemokėjo šokti, bet dar nedrįso prisipažinti.

- Gal truputį pasėdėkime.

Sėsdama į Tomio pristumtą kėdę, Kerė pastebėjo ant stalo žvakę ir paprašė ją uždegti. Tomis uždegė. Jų akys susitiko virš liepsnos. Tada Tomis truputį pasilenkė ir paėmė Kerę už rankos. O muzika vis skambėjo.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (133-134 psl.):

"Galbūt kada nors, kai pačios Kerės tema taps labiau akademiška, kas nors parašys rimtą studiją apie Kerės motiną. Galbūt jos imsiuosi aš pats, jeigu man pavyks sudaryti Braihemų šeimos

genealoginį medį. Būtų labai įdomu sužinoti, kokios keistenybės dėjosi šeimoje prieš dvi ar tris kartas.

O mums liko dar vienas klausimas: kodėl Baliaus naktį Kerė grįžo namo? Dabar sunku pasakyti, kas tuo metu sąlygojo Kerės elgesį. Galbūt ji ieškojo paguodos ir atleidimo, o gal troško tik vieno - nužudyti motiną. Kad ir kaip ten būtų, faktai rodo, kad Margareta jos laukė..."

Namas skendėjo tyloje.

Ji išėjo.

Naktį.

Išėjo.

Margareta Vait lėtai perėjo iš savo miegamojo į svetainę. Iš pradžių prasidėjo kraujosrūva, po to - gašlios fantazijos, Šėtono siunčiamos kartu su krauju. Ir dar ta pragariška galia, taip pat suteikta Šėtono. Ir atėjo ji kaip tik tuomet, kai pasirodė kraujas, o gal ir dar anksčiau, kai pradėjo augti plaukai ant kūno. Margareta puikiai žinojo, kokia ji, ta Šėtoniška Galia. Ją turėjo ir Margaretos močiutė, kuri gebėdavo užkurti židinį nesikeldama iš savo supamojo krėslo prie lango. Ir akys jos tada žėrėdavo

(nepalik kerėtojų gyvų)

kažkokia raganiška ugnimi. O kartais, valgant vakarienę, cukrinė imdavo pašėlusiai suktis ant stalo. Močiutė tada kikendavo kaip beprotė, seilėdavosi ir pirštu brėždavo ore aplink save Blogos Akies ženklus. Arba imdavo lekuoti, iškišusi liežuvį kaip šuo karštą dieną. Ji mirė nuo širdies smūgio, būdama jau visai kvaištelėjusi, nors ėjo tik šešiasdešimt septintuosius metus. Kerei tada dar nebuvo nė metų. Praėjus keturioms savaitėms po močiutės laidotuvių, Margareta kartą įėjo į dukters kambarį ir pamatė, kad jos mergytė guli savo lovelėje ir juokdamasi žiūri į buteliuką, šokčiojantį ore virš jos.

Ji tada vos neužmušė dukters. Sutrukdė Ralfas.

O gaila...

Margareta Vait sustojo svetainės viduryje. Kristus žvelgė į ją nuo kryžiaus priekaištingomis, kupinomis kančios akimis. Tiksėjo laikrodis su gegute. Buvo dešimt minučių po aštuonių.

Margareta visada jautė, tikra to žodžio prasme jautė, kaip Šėtoniška Galia skverbiasi į Kerę - aplimpa, kelia, traukia lyg maži, gašlūs pirščiukai. Antrą kartą ji pasiryžo įvykdyti savo pareigą, kai Kerei buvo treji metai - ji užklupo mergytę, nuodėmingai žiūrinčią į tą pasileidėlę, Šėtono tarnaitę iš kaimyninio kiemo. Ir štai dabar, po keturiolikos metų, pragariškoji jos dukters galia vėl pasireiškė. Dievo neapgausi.

Iš pradžių kraujas, paskui galia,

(išvedžiok savo vardą išvedžiok jį krauju)

o dabar vaikinas ir šokiai, o po to jis nusiveš ją į motelį arba į mašinų stovėjimo aikštelę, nusitemps ant užpakalinės sėdynės ir paims ją...

Kraujas, šviežias kraujas. Kraujas visada buvo nuodėmės pagrindas, ir tik kraujas gali išpirkti nuodėmę.

Margareta Vait buvo stambi moteris tokiomis raumeningomis rankomis, kad alkūnių beveik nesimatė, tačiau galva ant tvirto, gysloto kaklo atrodė neproporcingai maža. Kadaise jos veidas buvo gana gražus. Dar ir dabar išliko savotiškai patrauklus - aistringas, fatališkas. Bet žvilgsnis neramiai klaidžiojo aplinkui, o apie tvirtą, tačiau bevalę burną buvo įsirėžusios raukšlės, išduodančios žiaurų būdą. Plaukai, dar prieš metus juodi, dabar buvo visai pražilę.

Užmušti nuodėmę, tikrą nuodėmę, galima tik vienu būdu: nuskandinti ją atgailaujančios širdies

(kerė turi būti paaukota)

kraujyje. Dievas, ne kas kitas, nori šitos aukos. Argi ne Jis liepė Abraomui nuvesti sūnų Izaoką ant kalno?

Margareta nušlepseno savo senomis, išklypusiomis šlepetėmis į virtuvę ir ištraukė spintelės stalčių, kuriame gulėjo virtuvės įrankiai. Peilis, skirtas pjaustyti mėsai, buvo ilgas, aštrus, per vidurį plonesnis nuo nuolatinio galandinimo. Misis Vait atsisėdo

ant aukštos taburetės, aliuminiame dubenėlyje susirado galąstuvą ir ėmė brūžinti juo per blizgančius ašmenis - bukai, bet tikslingai kaip pamišėlė.

Laikrodis su gegute vis tiksėjo ir tiksėjo, paskui iššoko paukštė ir vieną kartą sukukavo. Buvo pusė devynių.

Burnoje Margareta juto alyvuogių skonį.

ABITURIENTAI SKELBIA "PAVASARIO BALIŲ-79"
1979 m. gegužės 27 d.

Groja "Bili Bosnan Bend" ir "Džozi end Munglouz"

PROGRAMA

"Kabaretas" - žongliruoja Sandra Stenčfild;

"500 mylių", "Citrinmedis", "Misteris Tamburinas" - atlieka Džonas Svitenas ir Morina Kovan;

"Gatvė, kurioje tu gyveni", "O lietus vis lyja", "Tiltas virš audringų vandenų" - atlieka Juveno vidurinės mokyklos choras.

Vakarą padėjo organizuoti:

Misteris Stivensas, mis Grin, misteris ir misis Lablinai, mis Dežardin.

Baliaus karaliaus ir karalienės karūnavimas 22.00 val.

Atmink: tai TAVO vakaras, tik nuo TAVĘS priklauso, koks jis bus!

Kai Tomis trečią kartą pakvietė ją šokti, Kerei teko prisipažinti, kad ji nemoka. Mergina nepridūrė, kad dabar, kai estradą pusvalandžiui užėmė roko grupė, jai būtų gėda kraipytis šokių aikštelėje.

(ir nuodėmė)

Taip, ir nuodėmė.

Tomis linktelėjo, paskui šypsodamasis pridūrė, kad jis siaubingai nemėgstąs šokti. O gal Kerė norėtų pasivaikščioti ir aplankyti

sėdinčius prie kitų staliukų? Kerė nutirpo iš baimės, bet linktelėjo. Taip, tai būtų puiku. Tomis elgėsi su ja galantiškai, ir ji taip pat privalėjo rodyti dėmesį jam (net jeigu jis visai to nesitikėjo). Tokios buvo žaidimo taisyklės. Kerė juto, kaip ją svaigina vakaro žavesys, ir troško tik vieno - kad niekas nepakištų kojos, nepritvirtintų prie nugaros raštelio “spirk man” ar nešliūkšteltų į veidą vandens, visai salei kvatojant, šaukiant ir rodant į ją pirštais.

Taip, žavesys, tačiau ne dieviškas, o pagoniškas,

(mama atleisk vadeles aš jau suaugau)

ir Kerė džiaugėsi tuo.

Keli mokiniai išnešė iš užkulisių karaliaus ir karalienės sostus, o misteris Lavoji vadovavo jiems, rodydamas, kaip statyti sostus kreida pažymėtose avanscenos vietose. Sostai atrodė tarsi atgabenti iš karaliaus Artūro pilies: aptraukti akinančiai balta medžiaga, apkaišioti gyvomis gėlėmis, virš atkalčių didžiuliai krepiniai vimpelai.

- Gražu, - sušnibždėjo Kerė.

- Tai *tu* graži, - atsakė Tomis.

Ir Kerei staiga ėmė atrodyti, kad šįvakar negali atsitikti nieko blogo. O galbūt juos netgi išrinks baliaus karaliumi ir karaliene... Ji nusijuokė mintyse iš savo kvailumo.

Buvo lygiai devynios.

- Kere? - pašaukė kažkas neryžtingai.

Kerė taip įdėmiai stebėjo muzikantus, šokių aikštelę ir kitus staliukus, kad nepastebėjo, kaip kažkas prie jos prisiartino. Tomis buvo nuėjęs atnešti punšo.

Ji pasisuko ir pamatė mis Dežardin.

Kelias sekundes jos žiūrėjo viena į kitą, o tarp jų pirmyn atgal švytavo prisiminimas,

(ji matė mane matė mane nuogą verkiančią kruviną)

siejantis jas be žodžių. Viskas buvo aišku iš akių.

Pagaliau Kerė droviai pratarė:

- Jūs labai gražiai atrodote, mis Dežardin.

Ji tikrai gražiai atrodė. Prigludusi prie kūno suknelė labai tiko prie šviesių mis Dežardin plaukų, sušukuotų aukštyn. Ant kaklo kabėjo paprastutis kulonas. Mokytoja atrodė labai jauna - jai labiau būtų tikę šokti, o ne žiūrėti tvarkos.

- Ačiū, - mis Dežardin padvejojusi uždėjo pirštinėtą delną Kerei ant rankos. - Tu nuostabi, - ištarė ji, pabrėždama kiekvieną žodį.

Kerė pajuto, kad vėl rausta, ir nudelbė akis žemyn.

- Labai malonu girdėti tai iš jūsų. Aš žinau... kad aš... iš tiesų nesu... tokia... bet vis tiek ačiū.

- Ne, tai tiesa, - užtikrino mis Dežardin. - Kere, viskas, kas buvo prieš tai... na, viskas užmiršta. Noriu, kad tu tai žinotum.

- Aš negaliu to užmiršti, - atsakė Kerė ir pažvelgė mokytojai į akis. Merginai norėjosi pasakyti: "Aš nieko nekaltinu". Bet ji nepasakė. Tai buvo netiesa, o šiandien jai labiau negu bet kada norėjosi būti sąžiningai. Tačiau Kerė laikė kaltais juos visus, ir niekada jiems to neatleis. Bet viskas praeity. Dabar viskas praeity.

Mis Dežardin nusišypsojo, blykstelėdama akimis, kuriose atsispindėjo švelnus įvairiaspalvių salės šviesų žėravimas. Ji pažvelgė į šokių aikštelę, ir Kerė taip pat pasisuko į tą pusę.

- Prisimenu savo išleistuvių balių, - tyliai prabilo Dežardin. - Apsiavusi aukštakulniais bateliais, aš buvau dviem coliais aukštesnė už vaikiną, kuris mane pakvietė. Korsažinė puokštelė, kurią jis man padovanojo, visai netiko prie mano suknelės. O duslintuvas jo mašinoje buvo sugedęs, ir variklis... na, tiesiog siaubingai griaudėjo. Bet vis tiek viskas atrodė stebuklinga. Nežinau, kodėl. Ir tokio puikaus pasimatymo aš daugiau niekada neturėjau, daugiau niekada. - Ji pasisuko į Kerę. - Ar tau dabar ne taip atrodo?

- Čia labai gražu, - atsakė Kerė.

- Ir viskas?

- Ne. Ne viskas. Tačiau šito aš negaliu pasakoti. Niekam.

Dežardin nusišypsojo ir lengvai spustelėjo Kerei ranką.

- Tu niekada neužmirši šito vakaro, - tarė ji. - Niekada.

- Tikriausiai jūs teisi.

- Linkiu maloniai praleisti laiką, Kere.

- Ačiū.

Vos Dežardin nuėjo per šokių aikštelę prie mokytojų staliuko, grįžo Tomis, nešinas dviem plastmasiniais puodeliais.

- Ko ji norėjo? - paklausė jis, atsargiai statydamas punšą ant staliuko.

Kerė, žiūrėdama mokytojai įkandin, atsakė:

- Manau, ji norėjo atsiprašyti.

Sju Snel tyliai sėdėjo svetainėje, apsiuvinėjo suknelės apačią ir klausėsi "Džeferson Eirplein" albumo "Long Džon Silver". Plokštelė buvo sena ir subraižyta, bet muzika veikė raminančiai.

Tėvai buvo išėję į svečius. Jie, žinoma, suprato, kas atsitiko, bet nepradėjo kvailų kalbų apie tai, kaip jie didžiuojasi Savo Mergaite, kokie jie laimingi, kad jų dukrelė jau suaugusi. Sju džiaugėsi, kad tėvai nusprendė verčiau palikti ją ramybėje, nes ji pati toli gražu nebuvo tikra dėl savo poelgio motyvų ir bijojo giliau juos nagrinėti - bijojo išvysti juodame pasąmonės aksome žėruojančią savanaudiškumo ugnelę.

Na, bet gana apie tai galvoti. Ji džiaugiasi, kad taip pasielgė.

(o jeigu tomis įsimylės kerę)

Sju pakėlė galvą, lyg tuos žodžius būtų ištaręs kažkas kitas, ir jos lūpose virptelėjo išgąstinga šypsena. O, tada būtų visai kaip pasakoje: princas pasilenkia prie Miegančiosios Gražuolės ir bučiuoja ją į lūpas.

"Sju, aš nežinau, kaip tau tai pasakyti, bet..."

Šypsena dingo.

Jos mėnesinės vėlavo. Beveik savaitę. Nors anksčiau prasidėdavo tiksliai kaip pagal laikrodį.

Klanktelėjo plokštelių keitimo mechanizmas, įstatydamas kitą plokštelę. Netikėtai stojusioje trumpoje tyloje Sju išgirdo, kaip kažkas joje apsivertė. Galbūt tai tik siela.

Buvo penkiolika minučių po devynių.

Bilis įvairavo į aikštelę ir apsisukęs pastatė mašiną prie pat išvažiavimo į gatvę. Krisė jau norėjo lipti lauk, bet Bilis truktelėjo ją už rankos. Jo akys blizgėjo tamsoje tarsi laukinio žvėries.

- Ko nori? - piktai paklausė Krisė.

- Karalių ir karalienę paskelbs per garsintuvus. Kai muzikantai ims groti mokyklos himną, jie jau sėdės sostuose - ten, kur reikia.

- Pati žinau. Paleisk, man skauda.

Bilis dar stipriau suspaudė merginos riešą ir patenkintas pajuto, kaip trakštelėjo smulkūs kauliukai. Bet Krisė nė necyptelėjo. Išdidi, kad ir ką besakytum.

- Klausyk. Aš noriu, kad tu suprastum, į ką įsiveli. Trauk už virvės, kai tik išgirsi himną. Trauk stipriai. Virvė tarp abiejų skridinių bus truputį nukarusi. Kai pajusi, kad kibirai apsivertė, bėk. Nestovėk ir nelauk, kol salėje pradės šaukti ar panašiai. Tai tau ne paprastas pokštas. Tai jau nusikaltimas. Ir jei pakliūsi, tau nepriteis piniginės baudos. Tiesiog pasodins į cypę ir raktą išmes, - baigė Bilis tokią jam nebūdingą ilgą kalbą.

Krisė tik piktai dėbtelėjo į jį.

- Įkirtai?

- Taip.

- Gerai. Kai tik kibirai apsivers, aš nešiu muilą. Sėsiu į mašiną ir pirmyn. Jeigu spėsi atbėgti, važiuosi su manimi. Jei ne, aš tave paliksiu. O jeigu sučiupta nelaikysi liežuvio už dantų, aš tave užmušiu. Tiki?

- Taip. Patrauk nuo manęs savo purviną leteną.

Bilis pakluso, nejučia šyptelėjęs.

- Na, eime. Viskas bus gerai.

Jie išlipo iš mašinos.

Buvo beveik pusė dešimtos.

Vikas Munis, abiturientų klasės seniūnas, geraširdišku balsu pranešė į mikrofoną:

- Dėmesio, ledi ir džentelmenai! Prašome grįžti į savo vietas. Atėjo laikas balsuoti. Dabar mes išrinksime baliaus karalių ir karalienę!

- Šitas konkursas žemina moterų orumą! - truputį varžydamasi šūktelėjo Mira Kruz.

- Ir vyrų taip pat! - tučtuojau atsiliepė Džordžas Dosonas.

Visi nusijuokė. Mira tylėjo. Ji jau pareiškė protestą, vadinasi, savo principams nenusižengė.

- Grįžkite, prašau, į savo vietas! - pakartojo Vikas, droviai šypsodamasis, rausdamas ir maigydamas pirštu spuogą ant smakro. Milžiniškas Venecijos gondoljeras mieguistai žvelgė per jo petį į salę. - Laikas balsuoti.

Kerė ir Tomis atsisėdo. Tina Bleik ir Norma Vatson išdalino mimeografu padaugintus biuletenius. Kai Norma, numetusi biuletenį ant jų staliuko, šnibždtelėjo: “Sėkmės!”, Kerė permetė lapelį akimis ir išsižiojo iš nuostabos.

- Tomi, ir mes čia esame!

- Taip, mačiau, - atsakė Tomis. - Siūlomi atskiri kandidatai, ir tie, su kuriais jie ateina, savaime pakliūna į sąrašą. Taip kad sveika atvykusi. O gal nori atsisakyti?

Kerė prikando lūpą ir pažiūrėjo į jį.

- O tu nori?

- Ne, po velnių, - nusijuokė Tomis. - Laimėjusiems reikia tik pasėdėti tuose sostuose, kol visi dainuoja mokyklos himną, o paskui šoka vieną šokį. Sėdi sau, mojuoji skeptru ir atrodai kaip paskutinis idiotas. O tave dar nufotografuoja ir įdeda nuotrauką į mokyklos metraštį, kad visi matytų, jog išties atrodei kaip paskutinis idiotas.

- O už ką mes balsuosime? - Kerė neryžtingai nukreipė žvilgsnį nuo biuletenio į ploną pieštuką, gulintį šalia jos laivelio su riešutais. - Visi jie - greičiau tavo draugai, negu mano. - Ji liūdnai šyptelėjo. - Tiesą sakant, aš net ir neturiu draugų.

Tomis gūžtelėjo pečiais.

- Balsuokime už save. Velniop veidmainišką kuklumą.

Kerė garsiai nusijuokė ir tuoj pat užsidengė delnu burną - tas garsas buvo toks neįprastas, visiškai jai svetimas. Greitai, kad

nespėtų persigalvoti, ji čiupo pieštuką ir apvedė jų vardus, įrašytus trečioje eilutėje nuo viršaus. Plonas pieštukas staiga lūžo, ir Kerė aiktelėjo: iš piršto, pradrėksto aštrios nuolaužos, pasirodė kraujas.

- Susižeidei?

- Ne, nieko, - per prievartą nusišypsojo mergina. Kraujo vaizdas jai buvo nemalonus. Paskui nusivalė kraujo lašelį servetėle ir pridūrė: - Bet aš sulaužiau pieštuką, o tai juk atminimo dovanėlė. Kokia aš kvaiša.

- Nepergyvenk, tu juk dar turi laivelį, - nuramino Tomis ir pastūmė jai gondolą su riešutais. - Tutū-ū-ū...

Ašaros užgniaužė Kerei gerklę. Pagalvojusi, kad sudegs iš gėdos, jeigu dabar pravirks, ji susivaldė. Tik akys sužvilgo lyg krištolas, ir Kerė nulenkė galvą, kad Tomis to nepamatytų.

Kol Pirmūnų draugijos nariai rinko perpus sulenktus biuletenius, bigbendas grojo kažkokią sentimentalią melodiją. Netrukus visi lapeliai atsidūrė ant mokytojų stalo, kur Vikas, misteris Stivensas ir Lablinų pora ėmė juos skaičiuoti. Mis Gir įdėmiai sekė tą procedūrą.

Kerė pajuto, kaip nepastebėtai įšliaužusi įtampa sutraukė jai pilvo bei nugaros raumenis, ir stipriai suspaudė Tomio ranką. Žinoma, tai absurdas. Niekas nebalsuos už juos. Už eržilą tikriausiai balsuotų, bet tik ne viename kinkinyje su tokia karve kaip ji. Greičiausiai išrinks Frenką ir Džesiką, arba Doną Farnhemą ir Heleną Šajers. Arba... a, velniop!

Dvi biuletenių krūvelės augo greičiau už kitas. Kai misteris Stivensas baigė dalinti lapelius į krūveles, visi keturi paeiliui perskaičiavo dvi didžiausias, kurios atrodė lygios. Paskui mokytojai, sukišę galvas, pasitarė ir perskaičiavo dar kartą. Misteris Stivensas linktelėjo, perbraukė nykščiu per biuletenių pluoštelį lyg per kortų kaladę ir padavė juos Vikui. Tas vėl užlipo į sceną ir priėjo prie mikrofono. Bilio Bostono bigbendas sugrojo tušą. Vikas nervingai šyptelėjo, atsikosėjo į mikrofoną ir nustebęs

atšlijo, garsintuvams šaižiai sucypus. Iš netikėtumo jis vos neišmetė biuletenių ant grindų, per kurias raitėsi stori elektros kabeliai. Salėje kažkas pašaipiai prunkštelėjo.

- Iškilo šiokia tokia problema, - paprastai pradėjo Vikas. - Misteris Lablinas sako, kad tai pirmas kartas mokyklos istorijoje...

- Nuo kada? Nuo aštuoniolikto amžiaus? - sumurmėjo kažkas už Tomio nugaros.

- ...kai dvi poros surenka vienodai balsų...

Salė suūžė. Džordžas Dosonas paleido repliką. Vikas tik bejėgiškai šyptelėjo ir vėl vos neišmetė biuletenių.

- Šešiasdešimt trys už Frenką Grirą ir Džesiką Maklin, ir šešiasdešimt trys už Tomį Rosą ir Kerę Vait.

Sekundę stojo tyla, paskui sugriaudėjo plojimai. Tomis pažvelgė į Kerę. Toji sėdėjo nuleidusi galvą, tarsi susigėdusi, ir Tomį staiga persmelkė jausmas,

(kere kere kere)

labai panašus į tą, kurį jis patyrė, kai kvietė Kerę į balių: tarsi kažkoks svetimas balsas būtų brovęsis į jo sąmonę, be paliovos kartodamas Kerės vardą. Tarsi...

- Dėmesio! - sušuko Vikas. - Prašau dėmesio!

Plojimai nutilo.

- Pradėsime finalinį rinkimų turą! Kai gausite popieriaus lapelius, užrašykite juose iš šių dviejų tą porą, kuri jums labiau patinka.

Lengviau atsidusęs, Vikas nuėjo nuo mikrofono.

Pagalbininkai vėl išdalino biuletenius, tai yra bet kaip suplėšytas tuščiąsias atliekamų programų puses. Muzika tebegrojo, bet niekas nekreipė į ją dėmesio - visi susijaudinę aptarinėjo rinkimų rezultatus.

- Jie plojo ne mums, - pratarė Kerė, pakeldama akis. Keistas pojūtis, apėmęs Tomį, iš karto išnyko (arba jam viskas tik pasivaideno). - Tikrai ne mums.

- O gal plojo būtent tau.

Kerė žiūrėjo į jį, negalėdama ištarti nė žodžio.

- Na, ko jie tempia gumą? - sušnypštė Krisė Biliui. - Girdėjau, kaip plojo. Galbūt tada ir karūnavo. Jeigu tu pražiopsojai...

Tarp jų tabalavo virvės galas - nė vienas neprisilietė prie jo nuo tada, kai Bilis ištraukė jį ilga lazda iš ventiliacijos angos.

- Nesijaudink, - ramiai atsakė Bilis. - Iš pradžių sudainuos himną. Taip visada būna.

- Bet...

- Užčiaupk žabtus. Tu per daug plepi. - Jo cigaretės galiukas lyg niekur nieko žybčiojo tamsoje.

Krisė nutilo, bet

(kai viskas pasibaigs tu lėksi velniop gyvuly šūdinas dar šįvakar)

nesiliovė niršusi. Šito ji Biliui niekados neatleis. Niekas nešnekėdavo su Krise tokiu tonu - juk jos tėvas buvo advokatas.

Buvo be septynių minučių dešimt.

Tomis paėmė sulaužytą pieštuką ir jau pasilenkė rašyti, bet Kerė lengvai prisilietė prie jo rankos.

- Nereikia...

- Ką?..

- Nebalsuok už mus, - pagaliau ištarė ji.

Tomis nustebęs pakėlė antakius.

- Kodėl? Jei pradėjai, tai ir užbaik. Taip sako mano mama.

(mama)

Kerei prieš akis akimirksniu iškilo vaizdas: mama, suklupusi ant kelių, nepaliaujamai meldžiasi milžiniškam beveidžiui dievui, žingsniuojančiam po mašinų stovėjimo aikšteles su ugniniu kalaviju rankoje. Kerei teko pasitelkti visą valią, kad įveiktų siaubą, stingdantį kraują gyslose. Ji negalėjo paaiškinti Tomiui savo baimės ir blogos nuojautos, todėl tik bejėgiškai nusišypsojo ir pakartojo:

- Nereikia. Prašau.

Mis Gir pagalbininkai iš Pirmūnų draugijos jau ėjo atgal, rinkdami per pusę sulenktus lapelius. Tomis sekundę padvejojo, paskui greitai išvedžiojo ant popieriaus skiautės: "Tomis ir Kerė".

- Tai dėl tavęs, - tarė jis. - Tebūnie šįvakar tau skirta viskas, kas geriausia.

Kerė nieko negalėjo atsakyti. Jai prieš akis tebestovėjo tas pats kraupus vaizdas - sustingęs besimeldžiančios mamos veidas.

Peilis staiga nuslydo nuo galąstuvo ir čekštelėjo jai per delną.

Margareta pažiūrėjo į žaizdą: iš jos lėtai sunkėsi kraujas, tekėjo žemyn ranka ir lašėjo ant nusitrynusio virtuvės grindų linoleumo. Gerai. Labai gerai. Peilis paragavo kūno ir atsigėrė kraujo. Margareta nė nemanė tvarstyti žaizdos. Pakreipusi delną, ji užvarvino keletą kraujo lašų ant žvilgančių aštrių ašmenų, paskui vėl ėmė juos galąsti, nekreipdama dėmesio į kraują, varvantį jai ant suknelės.

"Ir jeigu tavo akis gundo tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin."

Rūstus priesakas, bet teisingas. Tinkantis tiems, kurie vakarais stypso nakvynės namų tarpduriuose ar šlaistosi krūmuose už kėgelbanų.

"Išlupk ją."

(o ta jų nešvanki muzika)

"Išlupk ją."

(mergos kraiposi su trumpais sijonais rodydamos savo apatines kelnes suprakaitavusias ir kruvinas)

"Ir mesk šalin."

Laikrodis su gegute išmušė dešimt.

(išversiu jai žarnas tiesiai ant grindų)

"Ir jeigu tavo akis gundo tave nusidėti, išlupk ją ir mesk šalin."

Suknelė buvo baigta, ir Sju nebežinojo, kuo jai dabar užsiimti - nesinorėjo nei skaityti, nei žiūrėti televizoriaus ar skambinti Nensei. Neliko nieko kito, kaip sėdėti ant sofos, žiūrėti į juodą

virtuvės langą ir jausti kylančią baimę - tarsi dabar, šią akimirką, turėtų įvykti kažkokia katastrofa.

Sju atsiduso ir susimąsčiusi ėmė trinti rankas lyg norėdama jas sušildyti. Rankos iš tiesų buvo šaltos, oda skausmingai dilgčiojo. Laikrodis rodė dvylika minučių po dešimtos, ir nebuvo jokių priežasčių - visai jokių priežasčių - jausti, kad artėja pasaulio pabaiga. . .

Šįkart biuletenių krūvelės buvo aukštesnės, bet ir vėl atrodė lygios. Ir vėl mokytojai tris kartus perskaičiavo jas, kad nebūtų klaidos. Tada Vikas Munis priėjo prie mikrofono, kiek patylėjo, tarsi džiaugdamasis salėje tvyrančia įtampa, paskui paprastai paskelbė:

- Vieno balso persvara laimėjo Tomis ir Kerė.

Iš pradžių stojo mirtina tyla. Paskui visi vėl ėmė ploti, kai kurie ne be perdėto smarkumo. Kerė mėšlungiškai atsiduso, ir Tomis vėl pajuto (bet tik sekundę) baugų svaigulį,

(kere kere kere kere)

naikinantį galvoje visas mintis, išskyrus vardą ir atvaizdą šitos keistos merginos, su kuria jis atėjo čionai. Tomis apmirė, apimtas klaikios baimės.

Kažkoks daiktas žvangtelėdamas nukrito ant grindų, ir tą pačią akimirką žvakė tarp jų užgeso.

Dabar jau "Džozi end Munglouz" sugrojo tušą, tiksliau, į tušą panašų rokenrolą. Prie Tomio ir Kerės staliuko kaip iš po žemių išdygo mis Gir pagalbininkai (visa ceremonija buvo dešimtis kartų repetuota; mis Gir, kaip buvo kalbama, lėtų apsisukimų pagalbininkus valgydavo priešpiečiams). Tomio rankoje atsirado folija apvyniotas skeptras, ant Kerės pečių - mantija su gauruota šuns kailio apykakle. Paskui vaikinas ir mergina, apsivilkę baltais švarkais, nuvedė juos centriniu praėjimu į sceną. Muzika griaudėjo. Žiūrovai pašėlusiai plojo. Mis Gir atrodė patenkinta. Tomis Rosas droviai šypsojosi.

Pagalbininkai užvedė juos laiptais į avansceną ir pasodino į sostus. Plojimai dar labiau pasmarkėjo, bet dabar juose nebeliko nė ženklo pašaipos. Žiūrovai plojo nuoširdžiai, audringai - toks smarkumas net baugino. Kerė apsidžiaugė, kai pagaliau atsisėdo, nes jai drebėjo kojos. Viskas įvyko taip greitai, kad mergina nespėjo net atsitokėti. Staiga jai ėmė atrodyti, kad jos krūtys

(purvopagalvės)

visai nuogos, nors iš tiesų jos suknelės iškirptė nebuvo labai gili. Nuo plojimų griausmo svaigo galva. Kažkuria sielos dalimi Kerė vis dar buvo įsitikinusi, kad visa tai - tik sapnas, po kurio liks kartėlis, bet užtat išnyks įtampa.

Vikas užbaubė į mikrofoną:

- 1979 metų Pavasario baliaus karaliumi ir karaliene skelbiami Tomis Rosas ir Kerė Vait!!

Ir vėl plojimai, dar garsesni, dar audringesni. Tomis Rosas, kurio gyvenimas strimgalviais artėjo prie pabaigos, paėmė Kerę už rankos ir nusišypsojo jai galvodamas, kad vis tik intuicija neapgavo Siuzės. Kerė taip pat prisivertė nusišypsoti. Tomis

(sju buvo teisi ir aš myliu ją taip ir šitą kerę taip pat myliu ji graži viskas išėjo puikiai aš myliu juos visus šviesa ta šviesa jos akyse)

Kerė

(aš nematau jų šviesos per daug ryškios girdžiu juos bet nematau dušinė aš prisimenu kas buvo dušinėje o mama kam jie mane užkėlė taip aukštai mama aš noriu nulipti žemyn nejaugi jie dabar juokiasi iš manęs ir tuojau pradės mėtyti į mane visokiausius daiktus kvatoti ir rodyti pirštais aš nematau jų aš nematau jų šviesos pernelyg ryškios)

ir sija virš jų.

Abi muzikantų grupės, ekspromtu suvienijusios elektrines gitaras ir pučiamuosius, užgrojo mokyklos himną. Žiūrovai salėje pašoko ir uždainavo, nepaliaudami ploti.

Buvo septynios minutės po dešimtos.

Bilis kelis kartus pritūpė, mankštindamas kelių sąnarius. Krisė Hargensen neramiai stypčiojo šalia jo, pirštais nesąmoningai čiupinėdama džinsų siūles ant šlaunų. Jos putni apatinė lūpa buvo sukramtyta beveik iki kraujo.

- Manai, išrinks *juos*? - tyliai paklausė Bilis.

- Išrinks, - atsakė Krisė. - Aš tuo pasirūpinau. Bet kiek jie gali ploti? Kas ten, po velnių, dedasi?

- Ko tu manęs klausi, pupyte? Aš...

Staiga šilto gegužės vakaro tyloje nugriaudėjo mokyklos himnas. Krisė net pašoko, tyliai šūktelėjusi iš netikėtumo.

"Mes, Tomo Juveno mokyklos mokiniaaaaiiiii..."

- Na, trauk, - paragino Bilis. - Jie jau bus sostuose. - Jo akys piktai sublizgo tamsoje, veidą iškreipė pašaipus šypsnys.

Krisė apsilaižė lūpas. Abu stovėjo ir žiūrėjo į virvės galą.

"...Iškelsim tavo vėliavą aukštaaaaiiiii..."

- Užsičiaupk, - sušnibždėjo Krisė, visa drebėdama.

Bilis pagalvojo, kad niekada dar jos kūnas neatrodė toks jaudinantis ir viliojantis, kaip dabar. Kai viskas bus baigta, jis taip pamaigys šitą kalę, kad ankstesni kartai jai atrodys tik vaikų žaidimai. Duok Dieve, kad lova nelūžtų...

- Ką, kinkos dreba, pupyte? - Bilis pasilenkė prie jos. - Aš už tave netrauksiu. Man vienodai šviečia - tie kibirai gali stovėti ten kad ir iki pasaulio pabaigos.

"...Raudoną ir baltą mes dėvim išdidžiaaaaiiiii..."

Mergina mėšlungiškai žioptelėjo - be garso šūktelėjo, o gal sudejavo, - čiupo už virvės abiem rankom ir stipriai patraukė žemyn. Virvė pasidavė taip lengvai, kad Krisė iš pradžių pagalvojo, kad Bilis pasityčiojo iš jos, ir viršuje nėra jokių kibirų. Bet paskui virvė įsitempė, akimirką stabtelėjo ir staigiai nėrė aukštyn, nutvilkydama Krisei rankas.

- Aš... - pratarė ji, bet nebaigė.

Muzika salėje išsiderino ir nutilo. Keli įsismaginę balsai dar tęsė himną, bet po akimirkos taip pat nuščiuvo. Salėje stojo mirtina tyla. Paskui kažkas veriančiai suspiegė, ir vėl tyla.

Krisė ir Bilis nejudėdami spoksojo vienas į kitą, priblokšti to, ką padarė - tarsi būtų nesitikėję, kad įvykdys savo užmačią iki galo. Krisė jautė, kaip oras jos gerklėje stingsta tarsi stiklas.

Paskui salėje kilo juokas.

Virtuvės laikrodis rodė pusę vienuoliktos, ir bauginantis nerimas vis labiau stiprėjo. Sju stovėjo prie dujinės viryklės laukdama, kol užvirs pienas, kad galėtų įberti tirpios kavos. Jau du kartus ji buvo užlipusi į savo miegamąjį antrame aukšte ir pradėjusi vilktis naktinius marškinius, bet abu kartus numetė juos ir grįžo į virtuvę - kažkokia nuojauta traukė prie virtuvės lango, pro kurį matėsi Brikjardhilas ir 6-asis greitkelis, vedantis į mokyklą.

Tačiau kai Centrinėje gatvėje ant merijos stogo staiga paniškai sustaugė sirena, Sju iškart nepasisuko į langą, bet iš pradžių išjungė dujas, kad pienas neišbėgtų.

Merijos sirena paprastai trumpai švilptelėdavo kasdien lygiai vidurdienį. Ir dar rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais, kviesdama savanorius gaisrininkus gesinti degančios žolės. Ir viskas. Ji buvo skirta tik pavojaus atvejams. Tuščiame name sirenos kaukimas nuskardėjo ypač kraupiai.

Sju lėtai prisiartino prie lango. Sirena vienodais tarpais garsėjo ir tilo, garsėjo ir tilo. Kažkur netoliese ėmė pypsėti automobilių signalai - kaip per vestuves. Kurį laiką Sju matė tamsiame stikle savo atvaizdą - lūpos praviros, akys išplėstos, - bet paskui jis apsitraukė iškvepiamais garais.

Netikėtai iš atminties gelmių iškilo blankus prisiminimas: kartą pradinėje mokykloje visa klasė treniravosi, kaip elgtis oro pavojaus atveju. Kai mokytoja suplodavo rankomis ir pasakydavo: "Kaukia miesto sirena", reikėdavo lįsti po suolu, užsidengti rankomis galvą ir laukti, kol atšauks pavojų arba priešo bombos sumals tave į miltus. Dabar šitie mokytojos žodžiai nuskambėjo atmintyje garsiai ir aiškiai,

(kaukia miesto sirena)

tarsi buvo rūpestingai saugomi po polietilenine plėvele kaip žolynas herbariume.

Toli apačioje, kairėje kelio pusėje, kur gelsvos žibintų šviesos rodė esant mokyklos mašinų stovėjimo aikštelę - paties mokyklos pastato tamsoje nesimatė - staiga blykstelėjo žiežirba, lyg Dievas būtų čirkštelėjęs ten savo skiltuvu.

(ten juk mazuto cisternos)

Žiežirba suvirpėjo ir išsiliejo oranžine liepsna. Dabar buvo matyti ir mokykla - ji degė.

Sju jau bėgo pasiimti striukės iš drabužinės, kai pirmas duslus sprogimas sudrebino grindis, ir indaujoje gailiai skambtelėjo mamos porcelianas.

Iš Normos Vatson prisiminimų "Mes išlikome gyvi per Juodąjį Balių" ("Riders Daidžest": "Realaus gyvenimo dramos", 1980 m. rugpjūčio mėn.):

"...viskas įvyko taip greitai, kad niekas nespėjo suvokti, kas gi iš tiesų atsitiko. Mes visi stovėjome, plojome ir dainavome mokyklos himną. Ir staiga - aš buvau prie pagalbininkų stalo šalia pagrindinio įėjimo ir žiūrėjau į sceną - virš ryškiai apšviestos avanscenos žybtelėjo kažkoks metalinis daiktas. Šalia manęs stovėjo Tina Bleik ir Sandra Džeiks. Jos, manau, taip pat pastebėjo tą blyksnį.

Ir tuoj pat iš viršaus šliūkštelėjo raudonas skystis. Per pano nubėgo ilgos srovelės. Sandra Džeiks pamanė, kad tai dažai. Bet aš iškart, dar nespėjus apipilti sostų, supratau, kad tai kraujas. Tarsi nuojauta šnibžtelėjo - kaip ir tada, kai mano brolį partrenkė sunkvežimis su šienu.

Tomis ir Kerė buvo raudoni nuo galvos iki kojų. Kerei teko daugiau - ji atrodė lyg panardinta į kubilą su raudonais dažais. Bet ji liko sėdėti. Net nesujudėjo. "Džozi end Munglouz" muzikantai, stovėję arčiau sostų, taip pat buvo aptaškyti. Ant baltos jų gitaristo gitaros ryškėjo raudoni lašeliai.

Aš pratariau:

- O Viešpatie, juk tai kraujas!

Ir tada Tina suspiegė - taip skardžiai, kad nuskambėjo visa salė.

Niekas jau nebedainavo, ir salėje buvo visiškai tylu. Aš negalėjau nė krustelėti. Stovėjau tarsi prikalta prie grindų. Tik pakėliau akis aukštyn: virš sostų, daužydamiesi vienas į kitą, tabalavo du metaliniai kibirai. Iš jų vis dar lašėjo kraujas. Staiga jie nukrito, tempdami paskui save ilgą virvę. Vienas kibiras pataikė Tomiui Rosui į galvą. Dūžis nuaidėjo labai garsiai, tarsi gongas.

Kažkas nusijuokė. Nežinau, kas. Bet tas juokas nebuvo panašus į juoką žmogaus, kuriam linksma, - jis buvo nenatūralus, isteriškas, išgąstingas.

Tą akimirką Kerė plačiai atmerkė akis.

Ir tada visa salė pratrūko juoktis. Aš taip pat juokiausi. Viešpatie aukščiausias, jos veidas buvo toks... toks juokingas.

Vaikystėje aš turėjau Volto Disnėjaus pasakų knygelę, kuri vadinosi “Pietų giesmė”. Ten buvo dėdės Remuso pasaka apie netikėlę mergaitę, o prie jos paveikslėlis: nevaleiva sėdi vidury kelio, panaši į valkataujantį negriuką - juodas veidas ir didelės apvalios baltos akys. Kai Kerė atsimerkė, atrodė visai kaip mergaitė tame paveikslėlyje. Visame veide tik akys nebuvo raudonos. Atspindėdamos avanscenos šviesas, jos blizgėjo tarsi stiklinės. Viešpatie aukščiausias, tuo metu ji buvo tokia panaši į komiką Edį Kantorą, kai tas išpučia akis...

Būtent tas vaizdas ir prajuokino žmones. Mes nepajėgėme susivaldyti. Panašiais atvejais belieka tik juoktis, nes kitaip gali išprotėti. O Kerė jau daug metų buvo visos mokyklos pašaipų objektas. Tą vakarą daugelis jautėsi kažkokio ypatingo įvykio liudininkais - na, tarsi Kerė mūsų visų akivaizdoje prisijungtų prie visuomenės. Ir aš nuoširdžiai džiaugiausi tuo. O paskui šliūkštelėjo tas kraujas.

Mums neliko nieko kito, tik verkti arba juoktis. O kas po ilgų niekinimo metų galėjo verkti dėl Kerės?

O ji pati nejudėdama sėdėjo soste ir spoksojo į salę. Juokas nesulaikomai garsėjo. Žmonės kvatojo, laikydamiesi už pilvų, susilenkę dvilinkai, badydami į Kerę pirštais. Visi, išskyrus Tomį. Jis sudribo soste, pasviręs į šoną tarsi miegotų. Tačiau iš karto niekas nesuprato, kad Tomis sužeistas - juk jis ir taip buvo visas kruvinas.

O paskui Kerės veidas staiga... įlūžo. Nežinau, kaip kitaip pasakyti. Ji užsidengė veidą rankomis ir sunkiai atsistojo, po to susverdėjo ir vos neparkrito. Žmonės ėmė dar garsiau kvatoti. Tada Kerė nušoko nuo scenos. Kaip didžiulė raudona varlė nuo lelijos lapo. Ji ir vėl susverdėjo, bet išsilaikė ant kojų.

Mis Dežardin nustojusi juoktis metėsi prie Kerės, tiesdama į priekį rankas, bet ūmai nulėkė į šalį ir trenkėsi į sieną prie scenos. Tai buvo labai keista. Ji nesuklupo, neužkliuvo už jokio daikto - tiesiog nukrito lyg stipriai pastumta. Tačiau šalia jos nebuvo nė vieno žmogaus.

Kerė, vis dar užsidengusi delnais veidą, ėmė brautis per minią, ir kažkas jai pakišo koją. Aš nepastebėjau, kas. Ji slystelėjo ir išsitiesė visu ūgiu, palikdama ant grindų ilgą raudoną dryžį. Ir dar, atsimenu, šūktelėjo: "Uf!" Mane tas "uf" labai prajuokino. Iš pradžių Kerė keturpėsčia ropojo grindimis, paskui atsistojo ir išbėgo iš salės. Ji praėjo pro pat mane, ir aš užuodžiau kraujo kvapą - šleikštų ir troškų.

Kerė nusileido laiptais, šokdama iš karto per du laiptelius, ir išbėgo pro duris.

Juokas palaipsniui nutilo, bet kai kurie vis dar kikeno arba prunkštė. Lenis Brokas didžiule balta nosine šluostėsi akis. Sara Makmanus buvo balta kaip popierius, atrodė, tuoj nualps, bet vis tiek krizeno, nepajėgdama susivaldyti. Bilis Bosnanas stovėjo su dirigento lazdele rankoje ir lingavo galva. Misteris Lablinas, tupėdamas šalia mis Dežardin, prašė, kad kas nors paduotų servetėlę - mokytojai iš nosies bėgo kraujas.

Turėtumėte suprasti, kad visa tai įvyko maždaug per dvi minutes. Niekas net nespėjo suvokti, kas atsitiko. Mes buvome

apstulbę. Kai kurie vaikštinėjo po salę, kalbėdamiesi tarpusavyje, bet dauguma liko stovėti savo vietose. Helena Šajers pradėjo verkti, sukūkčiojo dar kelios merginos.

Paskui kažkas sušuko:

- Gydytoją! Ei, greičiau pakvieskite gydytoją!

Šaukė Džozis Rekas. Jis klūpojo ant scenos šalia Tomio Roso, ir jo veidas buvo siaubingai išblyškęs. Džozis pamėgino pakelti Tomį, bet sostas apvirto, ir Tomis nukrito ant grindų.

Niekas nepajudėjo iš vietos. Visi stovėjo ir žiūrėjo. Aš jaučiausi lyg suakmenėjusi. "Dieve mano, - tai viskas, ką aš galėjau galvoti tą akimirką. - Dieve mano, Dieve mano, Dieve mano". O paskui prasimušė kita mintis, bet tarsi iš šalies, tarsi visai ne mano mintis: aš ėmiau galvoti apie Kerę. Ir apie Dievą. Viskas galvoje klaikiai susipynė.

Sandra pasisukusi pažvelgė man per petį ir tarė:

- Kerė grįžo.

O aš atsakiau:

- Taip, tikrai.

Staiga vestibiulio durys užsitrenkė - garsas priminė smarkų pliaukštelėjimą delnais. Kažkas salės gale suspiegė, ir prasidėjo grūstis. Žmonės veržėsi prie durų, stumdydami vieni kitus. O aš tebestovėjau apstulbusi. Miniai dar nespėjus susirinkti prie durų, aš pažvelgiau į tą pusę ir pamačiau už jų stovinčią Kerę. Ji žiūrėjo vidun. Jos veidas tebebuvo raudonas - tarsi indėno, išsidažiusio karo spalvomis.

Kerė šypsojosi.

O paskui žmonės ėmė stumti duris, daužyti jas kumščiais, bet jos net nepajudėjo. Spūstis didėjo, ir tie, kurie buvo gale, vos neuždusino esančių arčiau durų. Bet durys vis tiek neatsidarė. O juk jos net nebuvo rakinamos - mūsų valstijoje yra toks įstatymas.

Misteris Stivensas ir misteris Lablinas įsispraudė tarp žmonių ir ėmė traukti juos nuo durų, tempdami už švarkų, už sijonų - žodžiu, kaip papuolė. Triukšmas buvo kurtinantis, visi stumdėsi

kaip galvijų banda. Misteris Stivensas trenkė kelioms merginoms po antausį ir pamušė akį Vikui Muniui. Jis šaukė visiems eiti pro atsarginį išėjimą. Kai kurie pakluso - jie ir išliko gyvi.

Paskui pradėjo lyti. Taip man iš pradžių pasirodė. Iš viršaus pasipylė vanduo. Pažvelgiau aukštyn - iš priešgaisrinių purkštuvų, įtaisytų sporto salės palubėje, švirkštė vanduo. Čiurkšlės tekėjo į krepšinio aikštelę. Džozis Rekas šaukė savo vaikinams, kad tie išjungtų iš elektros tinklo mikrofonus, instrumentus ir garsintuvus, bet jie visi jau buvo pabėgę. Džozis nušoko nuo scenos.

Panika prie durų baigėsi. Žmonės traukėsi atgal, užvertę galvas į lubas. Išgirdau, kaip kažkas - rodos, Donas Farnhemas, - pasakė:

- Galas krepšinio aikštelei.

Keli žmonės užlipo ant scenos pažiūrėti, kas nutiko Tomiui Rosui. O aš staiga supratau, kad reikia iš čia bėgti. Stvėriau už rankos Tiną Bleik ir surikau:

- Bėgam! Greičiau!

Atsarginis išėjimas buvo kairėje scenos pusėje, trumpo koridoriuko gale. Virš jo taip pat buvo purkštuvai, tik jie neveikė. Durys buvo praviros - mačiau, kaip keli žmonės išbėgo pro jas į lauką. Bet dauguma ir toliau stoviniavo aplinkui, susimetę į būrelius, ir mirksėdami spoksojo vieni į kitus. Kai kurie žiūrėjo į raudoną šliūžę, kurią krisdama paliko Kerė. Vanduo jau plovė kraują.

Aš čiupau Tiną už rankos ir ėmiau tempti ją link atsarginio išėjimo. Po akimirkos plykstelėjo ugnis ir pasigirdo kraupus riksmas, kurį atkartojo visi garsintuvai. Atsisukusi pamačiau Džozį Reką, įsitvėrusį į mikrofono stovą ir nebegalintį jo paleisti - Džozio akys virto iš akiduobių, plaukai atsistojo piestu, jis šokinėjo ir kratėsi tarsi šoktų. Pėdos slysčiojo šlapiomis grindimis, iš po marškinių ėmė kilti dūmai.

Džozis nukrito ant vienos iš garso kolonėlių - jos buvo didžiulės, penkių ar šešių pėdų aukščio, - ir kolonėlė nuvirto į vandenį. Aparatūra ėmė kaukti taip, kad ausų būgneliai, rodėsi, sprogs,

paskui dar kartą plykstelėjo liepsna, ir viskas nuščiuvo. Džozio marškiniai liepsnojo.

- Bėgam! - suriko man Tina. - Bėgam, Norma! Prašau!

Mes išbėgome į koridoriuką. Užkulisiuose kažkas sprogo - tikriausiai elektros skydas. Aš sekundei grįžtelėjau atgal. Uždanga buvo pakelta, todėl gerai matėsi scena, kurios viduryje be sąmonės gulėjo Tomis Rosas. Stori, juodi elektros kabeliai maskatavo ore, raitėsi ir šokčiojo tarsi gyvatės fakyro krepšyje. Paskui vienas iš jų nutrūko ir nukrito į vandenį. Plykstelėjo aukšta liepsna, ir visi, buvę salėje, suklykė.

Mudvi su Tina išlėkėme pro atsargines duris ir nubėgome per mašinų aikštelę. Tikriausiai aš klykiau bėgdama, dabar neprisimenu. Po to, kai aukštos įtampos laidai nukrito ant vandens apsemtų grindų..."

Aštuoniolikmetį Tomį Rosą mirtis nusinešė greitai, gailestingai ir beveik be skausmo.

Jis net nesuvokė, kad įvyko nelaimė. Girdėjo klanksėjimą ir žvangėjimą, kuris jam asociavosi su

(veža pieno bidonus)

vaikišku prisiminimu iš tų laikų, kai viešėjo dėdės Galeno fermoje, o paskui su

(kažkas kažkam iškrito)

muzikantais scenoje. Tomis pastebėjo, kad Džozis Rekas žiūri kažkur virš jo galvos,

(gal man aplink galvą atsirado aureolė)

o paskui iš viršaus nukrito puspilnis kibiras kraujo. Aštrus dugno kraštas smogė Tomiui tiesiai į pakaušį,

(o velnias skauda)

ir jis prarado sąmonę. Jis tebegulėjo išsitiesęs visu ūgiu ant scenos, kai po elektrinės "Džozi end Munglouz" aparatūros sprogimo užsiliepsnojo pano su gondoljeru, paskui sumestos palėpėje senos uniformos, knygos bei popieriai.

Kai po pusvalandžio sprogo cisterna su mazutu, Tomis Rosas jau buvo miręs.

Nacionalinės agentūros "Asošieitid pres" pranešimas iš Naujosios Anglijos, 22.46 val.:

ČEMBERLENAS, MEINO VALST. (AP)

ŠIUO METU VISAS JUVENO VIDURINĖS MOKYKLOS PASTATAS APIMTAS GAISRO. UGNIS KILO, KAIP MANOMA, SUGEDUS ELEKTROS SISTEMAI. MOKYKLOJE TUO METU VYKO ŠOKIŲ VAKARAS. LIUDININKŲ TVIRTINIMU, SALĖS PRIEŠGAISRINĖ PURKŠTUVŲ SISTEMA SUVEIKĖ SAVAIME, TUO SUKELDAMA TRUMPĄ JUNGIMĄ ROKO GRUPĖS ELEKTRINĖJE APARATŪROJE. KAI KURIE LIUDININKAI SAKO MATĘ, KAIP NUTRŪKO AUKŠTOS ĮTAMPOS ELEKTROS KABELIAI. MANOMA, KAD DEGANČIOJE MOKYKLOS SALĖJE LIKO DAUGIAU KAIP ŠIMTAS DEŠIMT ŽMONIŲ. GAISRININKŲ KOMANDOS IŠ KAIMYNINIŲ VESTOVERIO, MOTONO IR LUISTONO MIESTELIŲ, GAVUSIOS PAGALBOS PRAŠYMUS, JAU IŠVYKO ARBA NETRUKUS IŠVYKS Į ČEMBERLENĄ. PRANEŠIMŲ APIE AUKAS KOL KAS NĖRA. PABAIGA.

22.46 GEG 27 6904D AP

Nacionalinės agentūros "Asošieitid pres" pranešimas iš Naujosios Anglijos, 23.22 val.:

ČEMBERLENAS, MEINO VALST. (AP)

SIAUBINGAS SPROGIMAS SUNAIKINO TOMO JUVENO VIDURINĘ MOKYKLĄ, ESANČIĄ NEDIDELIAME ČEMBERLENO MIESTELYJE MEINO VALSTIJOJE. TRYS ČEMBERLENO GAISRINĖS MAŠINOS, ATVYKUSIOS UŽSILIEPSNOJUS MOKYKLOS SPORTO SALEI, KUR TUO METU VYKO IŠLEISTUVIŲ BALIUS, GAISRO UŽGESINTI NESUGEBĖJO. VISI TAME RAJONE ESANTYS GAISRINIAI HIDRANTAI BUVO SUGADINTI, IR VANDENS SLĖGIS VANDENTIEKIO LINIJOJE NUO SPRINGO

GATVĖS IKI CENTRINĖS AIKŠTĖS NUKRITO IKI NULIO. VIENAS IŠ MIESTO GAISRINĖS TARNYBOS ATSTOVŲ PAREIŠKĖ: "KAŽKAS NUPLĖŠĖ NUO PUMPAVIMO KOLONĖLIŲ VOŽTUVUS, IR VANDUO IŠ JŲ ŠVIRKŠTĖ FONTANAIS. TUO TARPU MOKYKLOJE DEGĖ VAIKAI". KOL KAS PRANEŠAMA APIE TRIS AUKAS. VIENAS IŠ ŽUVUSIŲJŲ ATPAŽINTAS: TAI TOMAS B.MIRSAS, GAISRININKAS IŠ ČEMBERLENO. KITI DU, KAIP MANOMA, IŠLEISTUVIŲ BALIAUS DALYVIAI. DAR TRYS ČEMBERLENO GAISRININKAI, SMARKIAI APDEGĘ IR UŽTROŠKĘ NUO DŪMŲ, NUVEŽTI Į MOTONO GREITOSIOS PAGALBOS LIGONINĘ. MANOMA, KAD SPROGIMAS ĮVYKO, KAI UGNIS PASIEKĖ ŠALIA SPORTO SALĖS ESANČIOS KATILINĖS MAZUTO CISTERNĄ. PATS GAISRAS TIKRIAUSIAI KILO DĖL BLOGOS SCENOS APARATŪROS IZOLIACIJOS, SAVAIME ĮSIJUNGUS GAISRINIŲ PURKŠTUVŲ SISTEMAI. PABAIGA.

23.22 GEG 27 70119E AP

Sju neturėjo savo mašinos, tik vairuotojo teises, todėl čiupo nuo lentynėlės šalia šaldytuvo mamos "Plimuto" raktelius ir nubėgo į garažą. Virtuvės laikrodis rodė lygiai vienuoliktą.

Iš pirmo karto mašinos užvesti nepavyko. Sju prisivertė kelias sekundes palaukti ir vėl pabandė. Šįkart variklis sučiaudėjo, suūžė, ir mašina riaumodama iššoko iš garažo, sparnu užkliudžiusi durų kampą. Sju apsisuko, užpakaliniais ratais barstydama žvyrą, ir "Plimutas-77" išlėkė į kelią, tik per plauką neįvažiavęs į pakelės griovį. Siuzanos vos nesupykino. Ir tik tada ji susivokė, jog visą tą laiką šaukia gerkliniu balsu lyg žvėris spąstuose.

Ji nesustojo prieš ženklą "STOP" ties 6-ojo greitkelio ir Bek-Čemberlen-roud gatvės sankryža. Rytuose, kur Čemberlenas ribojosi su Vestoveriu, ir pietuose, iš Motono pusės, užkaukė gaisrinės sirenos.

Sju buvo jau beveik kalvos papėdėje, kai sprogo mokykla.

Ji nuspaudė stabdžių pedalus abiejomis kojomis ir trenkėsi į vairą kaip skudurinė lėlė. Padangos cypdamos brėžė asfaltą. Sju

vargais negalais užčiuopė duris ir išlipo iš mašinos, prisidengdama rankomis akis nuo akinančios šviesos.

Į dangų šovė liepsnos fontanas, apsuptas skardos lakštų, medžio nuolaužų ir popierių nimbo. Pasklido aitrus naftos kvapas. Kelias akimirkas balta šviesa apšvietė visą Centrinę gatvę. Klaikioje prarajoje tarp sekundžių Siuzana išvydo, kad mokyklos sporto salės vietoje liepsnoja griuvėsiai.

Beveik tuoj pat nugriaudėjusio sprogimo banga partrenkė merginą ant žemės. Virš galvos tartum šilto oro gūsis pralėkė dulkių debesis, kurio kvapas

(metro kvapas)

staiga priminė jai Bostoną, kur ji buvo prieš kelerius metus. “Keli Frut Kompani” ir “Bilio vaistinės” langai skambėdami išdužo.

Sju nukrito ant šono ir liko gulėti. Gatvėje, apšviestoje pragariškos ugnies, buvo šviesu kaip vidurdienį. O toliau viskas vyko lyg sulėtintame filme. Galvoje lėtai sukosi mintys,

(žuvo nejaugi jie visi žuvo kerė kodėl pagalvojau apie kerę)

į sprogimo vietą lėtai važiavo mašinos. Lėtai bėgo žmonės, apsivilkę chalatais, naktiniais marškiniais, pižamomis. Iš pastato, kuriame buvo Čemberleno policijos nuovada ir Teismo rūmai, lėtai išėjo kažkoks vyriškis.

Sju matė, kaip tas žmogus sustojo ant policijos nuovados laiptų, sudėjo delnus prie burnos ir kažką sušuko. Pro miesto sirenos kaukimą, gaisrinių mašinų signalus ir liepsnos ūžesį mergina negirdėjo, ką jis šaukė. Skambėjo maždaug šitaip:

- Ei-sink-rę! Stok-ei-zinas!

Visa gatvė toje pusėje buvo šlapia. Balosę prie “Tedis Amoko” degalinės šokinėjo liepsnos atspindžiai.

- ... ei-stok-zinas!

Ir tada pasaulis sprogo.

Tomo Kvilano parodymai, duoti Meino valstijos komisijai, tiriančiai gegužės 27-28 dienų įvykius Čemberlene (pateikiame sutrumpintą ištrauką iš knygos "Juodasis balius: Kerietos Vait atvejį nagrinėjusios komisijos ataskaita", "Sainet Buks", Niujorkas, 1980):

K. Jūs gyvenate Čemberlene, misteri Kvilanai?

A. Taip.

K. Jūsų adresas?

A. Aš nuomoju kambarį virš kavinės, šalia baseino. Toje kavinėje ir dirbu: plaunu grindis, valau stalus, aptarnauju automatus, na, tuos, lošimo automatus.

K. Misteri Kvilanai, kur jūs buvote gegužės 27-ąją pusę vienuoliktos vakaro?

A. Na... aš, tiesą pasakius, buvau policijos nuovados areštinėje. Suprantate, ketvirtadieniais man moka algą, ir tą dieną aš visada kur nors nusilaku. Dažniausiai einu į "Kavalierių", išgeriu alaus, palošiu pokerį. Bet kai padauginu, kartais tiesiog kvaišteliu. Žinot, tarsi žirgų lenktynės galvoje prasideda. Ūžia. Kartą aš netgi užvožiau su kėde vienam vyrukui per makaulę ir...

K. Vadinasi, kas kartą, pajutęs prasidedantį įsiūčio priepuolį, jūs pats einate į policijos nuovadą?

A. Aha. Didysis Otis - mano geras draugas.

K. Jūs turite omenyje apygardos šerifą Otį Doilį?

A. Aha. Jis liepė man ateiti visada, kai tik pradės galvoje ūžti. Na, žodžiu, ketvirtadienį vakare mūsų kompanija pliekė kortomis "Kavalieriaus" galiniame kambaryje, ir man staiga ėmė atrodyti, kad Marselis Diubua sukčiauja. Blaivas aš taip nepagalvočiau - tas prancūzas doras žmogelis, - bet tada man ėmė taip atrodyti. Suprantat, buvau jau nemažai alaus išmaukęs. Taigi, padėjau savo kortas ant stalo ir nuėjau tiesiai į nuovadą. Tą naktį budėjo Plesis, ir jis užrakino mane kameroje Nr. 1. Plesis - šaunus vyrukas. Aš pažinojau jo mamą, bet tai buvo labai seniai...

K. Misteri Kvilanai, galbūt mes pereikime prie to, kas įvyko gegužės 27-ąją pusę vienuoliktos vakaro.

A. Mes apie tai ir šnekame.

K. Tikiuosi. Tęskite, prašau.

A. Taigi, Plesis užrakino mane apie pusę dviejų nakties, ir aš iškart užknarkiau. Atsijungiau, taip sakant. Pabudau ketvirtą valandą popiet, prarijau tris "Alka-zalcerius" ir vėl užmigau. Žinote, turiu tokią savybę - galiu miegoti, kol visai išsipagirioju. Didysis Otis sako, kad turėčiau išsiaiškinti, kaip man tai pavyksta, ir užpatentuoti. Jis sako, kad aš galėčiau išgelbėti žmoniją.

K. Neabejojame, misteri Kvilanai. Ir kada jūs vėl pabudote?

A. Penktadienį vakare, apie dešimtą valandą. Buvau alkanas kaip vilkas, tai nusprendžiau nueiti į kokią kavinę ir nusipirkti ko nors kramtomo.

K. Jūs paliko vieną atrakintoje kameroje?

A. Žinoma. Aš auksinis žmogus, kai blaivas. Žinote, vieną kartą...

K. Papasakokite, prašau, kas nutiko, kai jūs išėjote iš kameros.

A. Sirena pradėjo kaukti, štai kas. Aš iš baimės vos į kelnes nepridėjau. Ta sirena nekaukė naktimis nuo pat Vietnamo karo pabaigos. Užbėgau laiptais į viršų, o ten jų, šunsnukių, nėra nė vieno. Na, tariau sau, gaus Plesis už tai velnių. Mat prie telefono visada turi kas nors budėti. Tada priėjau prie lango ir pažiūrėjau į gatvę.

K. Ar pro tą langą matėsi mokykla?

A. Žinoma. Ji už pusantro kvartalo nuo nuovados. Ten bėgiojo ir šūkavo daugybė žmonių. O paskui pamačiau Kerę Vait.

K. Jūs buvote matęs Kerę Vait anksčiau?

A. Ne-e.

K. Tai kaipgi jūs ją atpažinote?

A. Nežinau. Sunku pasakyti.

K. Jūs aiškiai matėte Kerę?

A. Aha. Ji stovėjo po gatvės žibintu Centrinės ir Springo gatvių kampe, šalia gaisrinio hidranto.

K. Kas tada atsitiko?

A. Viešpatie švenčiausias... Visa viršutinė hidranto dalis išlėkė į orą trimis kryptimis - į kairę, į dešinę ir tiesiai į dangų.

K. Kada įvyko šis mm... gedimas?

A. Be dvidešimt vienuolika, ne vėliau.

K. Kas buvo paskui?

A. Kerė nuėjo tolyn gatve. Oi, misteri, atrodė ji klaikiai. Vilkėjo balinę suknelę, tiksliau, tai, kas iš jos liko, buvo nuo galvos iki kojų kruvina ir apsilaisčiusi vandeniu iš hidranto. Ir apskritai atrodė taip, lyg būtų ką tik iššliaužusi iš mašinos, patekusios į avariją. Bet ji *šypsojosi*. Niekada dar nemačiau tokios šypsenos. Visai kaip kaukolės. Kerė vis žvilgčiojo į savo delnus ir trynėsi juos į suknelę, bandydama nusivalyti kraują. Ji galvojo, kad niekada nenusivalys, kad paskandins visą miestą kraujyje ir kad jie jai už viską užmokės. Tai buvo siaubinga.

K. Iš kur jūs žinote, ką Kerė Vait galvojo?

A. Pats nesuprantu. Negaliu paaiškinti.

K. Misteri Kvilanai, norėčiau, kad toliau kalbėtumėte tik apie tai, ką *matėte*.

A. Na, gerai. Centrinės aikštės kampe irgi buvo hidrantas, ir jis taip pat išlėkė į orą. Jį aš mačiau dar geriau už pirmąjį. Šoniniai vožtuvai atsisuko patys. Savo akimis *mačiau*. O paskui šis hidrantas sprogo kaip ir pirmasis. Kerė atrodė tiesiog *laiminga*. Ji kalbėjo sau: "Aš jums tuoj tokį dušą parodysiu, tokį dušą...", o, velnias, atleiskit. Tada pro šalį ėmė viena po kitos važiuoti gaisrinės, ir aš pamečiau Kerę iš akių. Prie mokyklos atvežė naują pompą. Viena gaisrinė privažiavo prie hidranto, o vandens nėra. Bertonas, gaisrininkų šefas, ėmė rėkti ant jų, ir staiga mokykla sprogo. O Jėzau!..

K. Tada jūs išėjote iš nuovados?

A. Aha. Norėjau surasti Plesį ir papasakoti apie tą trenktą mergą ir gaisrinius hidrantus. Išėjęs pro duris, pažvelgiau į "Amoko" degalinės pusę ir pamačiau tokį vaizdą, kad man plaukai ant galvos pasišiaušė. Visos šešios pumpavimo kolonėlės veikė.

Tedis Dačempas, amžiną atilsį, mirė dar 1968 metais, bet jo sūnus kas naktį užrakindavo spynas, kaip išmokė jį Tedis. Dabar visos šešios spynos buvo nudaužtos, šlangai gulėjo ant žemės, o automatinio pumpavimo rankenėlės buvo atsuktos. Benzinas liejosi ant šaligatvio ir tekėjo į gatvę. Šventoji Dievo Motina! Man net kraujas gyslose sustingo. O paskui žiūriu - gatve atbėga kažkoks vyrukas su uždegta cigarete.

K. Kaip jūs tada pasielgėte?

A. Ėmiau jam šaukti: "Ei, užgesink cigaretę! Ei, stok, ten benzinas!" ar kažką panašaus. Bet jis neišgirdo. Kur čia išgirsi - miesto sirena kaukia, gaisrinės signalizuoja, gatve ūžia mašinos. Aš pamačiau, kad jis ketina numesti nuorūką, ir nėriau pro duris atgal.

K. Kas buvo paskui?

A. Paskui? Paskui Čemberlene prasidėjo pragaras.

Kai nukrito kibirai, Kerė iš pradžių išgirdo prasimušusį pro muziką garsų metalo žvangesį, o paskui ant jos šliūkštelėjo kažkoks lipnus ir šiltas skystis. Ji instinktyviai užsimerkė. Šalia pasigirdo duslus šūktelėjimas, ir kažkuria taip neseniai prabudusios sąmonės dalimi Kerė pajuto aštrų skausmą.

(tomis)

Muzika išsiderino ir nutilo, keli balsai pakibo ore lyg nutrūkusios stygos. Ir tą siaubingą tuščią akimirką tarp įvykio ir jo suvokimo kažkas aiškiai, lyg pati lemtis, ištarė:

- O Viešpatie, juk tai kraujas!

Ir tuoj pat, lyg patvirtindamas, kad tai tiesa, pasigirdo spiegimas.

Kerė sėdėjo užsimerkusi, jausdama užplūstančią siaubo bangą. Vadinasi, mama buvo teisi. Jie vėl apgavo ją, pasityčiojo, pažemino. Tas košmaras turėjo prasidėti iš pat pradžių, vos jai įėjus, bet ne - reikėjo užtempti Kerę ant pakylos prieš visą mokyklą ir tada pakartoti sceną dušinėje... Tačiau ką tik nuskambėję žodžiai

(o viešpatie juk tai kraujas)

buvo tokie klaikūs, kad Kerė nedrįso jais patikėti. Jeigu ji atsimerks ir pamatys, kad tai tiesa, kas bus tada? Kas bus tada?

Kažkas nusijuokė - tarsi kiauktelėjo vieniša išgąsdinta hiena, - ir Kerė atsimerkė. Atsimerkė, norėdama pažiūrėti, kas juokėsi, ir pamatė, kad tai vis tik buvo tiesa, siaubinga žiauri tiesa - ji buvo visa raudona, nuo galvos iki kojų apipilta krauju prieš visą mokyklą. Padrikos mintys

(o... aš... VISA... kruvina)

iš gėdos ir pasišlykštėjimo nusidažė numirėlišku melsvumu. Kerė užuodė kvapą, sklindantį nuo jos, - kraujo tvaiką, šleikštų, lipnų, varinį tvaiką. Atmintyje tarsi kaleidoskope sumirgėjo vaizdai: ji matė, kaip kraujas teka per jos nuogą šlaunį, juto minkštus tamponų ir higieninių paketų smūgius, girdėjo vandens srovių teškėjimą į grindų plyteles bei mergaičių balsus, skanduojančius: “Už-si-kišk!”, ir vėl pajuto burnoje kartų siaubo skonį.

Prie juoko prisijungė antras balsas, po to trečias - skardus mergaitiškas kikenimas, - ketvirtas, penktas, šeštas, dvyliktas... Visi, juokėsi visi. Vikas Munis juokėsi. Kerė iš savo vietos matė jį: veidas persikreipęs, sustingęs, bet vis tiek juokiasi.

Kerė sėdėjo nejudėdama, o juokas plakė ją, skalavo tarsi bangų mūša. Jie visi tebebuvo gražūs, salėje tebeviešpatavo stebuklingas, pasakiškas žavesys, tačiau ji, Kerė, atsidūrė už šios pasakos ribos. Jos pasakoje karaliavo blogis ir kančia: čia mergaitė atsikąs užnuodyto obuolio, čia ją užpuls troliai, suės tigrai.

(jie vėl pasijuokė iš manęs)

Pasaulis tarsi sudužo. Kerė pagaliau suprato, kad vėl liko žiauriai apgauta, ir iš jos sielos gelmės išsiveržė klaikus begarsis riksmas.

(jie SPOKSO į mane)

Ji užsidengė veidą rankomis ir susverdėjusi atsistojo. Norėjosi tik vieno - bėgti. Bėgti toliau nuo šviesos, į tamsą, kuri paslėptų nuo jų žvilgsnių.

Tačiau judėti buvo sunku - tarsi plauktum per klampų sirupą. Išdavikas protas sustabdė laiką, ir sekundės šliaužė vos pastebimai. Sakytum, Dievas tarsi patefono plokštelę perjungė vyksmą nuo 78 apsisukimų į 33 1/3. Net juokas salėje, rodėsi, sulėtėjo, ir dabar riaumojo nuožmiu bosu.

Kojos susipynė, ir Kerė vos nenukrito nuo scenos, bet atsitiesė ir nušoko žemyn. Dabar juokas griaudėjo ir dundėjo - tarsi uolos daužytųsi viena į kitą.

Kerė nieko nenorėjo matyti, bet *matė*. Ryškioje salės šviesoje matė visų jų veidus. Burnas, dantis, akis. Matė savo pačios kruvinus pirštus.

Mis Dežardin bėgo artyn, nutaisiusi veidmainišką užuojautos išraišką. Tačiau po ta kauke Kerė puikiai matė tikrąją mis Dežardin - gaižiai, iškrypėliškai kikenančią senmergę. Štai ji išsižioja, ir iki Kerės atsklinda balsas, lėtas, gaudus ir žemas:

- Leisk, aš padėsiu tau, brangioji. O Dieve, kaip tai bai...

Kerė mintyse smogė jai,

(*linkt*)

ir mis Dežardin, atsitrenkusi į sieną prie scenos krašto, susmuko ant grindų.

Kerė metėsi bėgti. Teko brautis pro minią. Nors buvo užsidengusi veidą rankomis, bet pro pirštus vis vien matė juos - gražius, šviesius, apsivilkusius ryškiais angeliškais rūbais, taip įprastais jiems. Skaistūs veidai, nepriekaištingos saloninės šukuosenos, žėrinčios suknios, lakuoti bateliai. Žmonės traukėsi nuo jos lyg nuo raupsuotosios, bet nesiliovė juoktis. Kažkas pakišo koją,

(na žinoma šito ir reikėjo tikėtis)

ir Kerė išsitiesė visu ūgiu, paskui ėmė keturpėsčia ropoti grindimis. Sulipę nuo kraujo plaukai nukaro ant veido, bet ji vis tiek šliaužė, kaip šliaužė Damasko keliu šventas Paulius, apakintas dangiškos šviesos. O dabar kas nors dar spirs jai į užpakalį...

Bet ne, nespyrė, ir Kerė vėl atsistojo ant kojų. Veiksmas ėmė greitėti. Ji išbėgo pro duris į vestibiulį, tada žemyn laiptais, kuriais jiedu su Tomiu taip iškilmingai užlipo prieš dvi valandas.

(tomis negyvas užmokėjo už tai kad atvedė raupsuotąją į šviesos pasaulį)

Kerė nulėkė žemyn dideliais nerangiais šuoliais, o juokas vijosi iš paskos ir plasnojo aplinkui tarsi paukščiai.

Pagaliau tamsa.

Bėgdama per plačią veją priešais mokyklą, ji pametė abu batelius ir toliau nuskubėjo basa. Trumpai nukirpta rasota žolė buvo švelni kaip aksomas. Juokas pagaliau liko už nugaros. Mergina truputį apsiramino.

Tada kojos vėl susipynė, ir Kerė nukrito prie vėliavos stiebo. Ji liko gulėti nejudėdama, tik greitai, mėšlungiškai alsavo, panardinusi įkaitusį veidą į vėsią žolę. Iš akių plūdo gėdos ašaros, karštos ir tirštos kaip pirmųjų mėnesinių kraujas. Ji pažeminta, suniekinta visiems laikams. Galas visoms viltims.

Dabar ji atsikels ir tamsiais skersgatviais nusigaus namo, stengdamasi laikytis šešėlio, susiras mamą, prisipažins, kad klydo...

(!!NE!!)

Ji sukaupė visas jėgas - o jėgų dar buvo daug, - ir protestas nuskambėjo garsiai ir galingai. Vėl sandėliukas? Vėl begalinės, beprasmės maldos? Religinės brošiūros, krucifiksas ir mechaninis paukštis laikrodyje, skaičiuojantis praeinančias gyvenimo valandas, dienas, metus ir dešimtmečius?

Staiga galvoje įsijungė tarsi koks videoįrašas: štai mis Dežardin bėga prie jos, ištiesusi rankas, o Kerė minties jėga sviedžia ją šalin lyg skudurinę lėlę.

Kerė apsivertė ant nugaros. Baltos akys raudoname veide nuožmiai įsmigo į žvaigždes. Ji visai užmiršo, kad turi

(!!GALIĄ!!)

Atėjo laikas pamokyti juos. Laikas parodyti, kur pipirai dygsta. Kerė isteriškai sukikeno - tai buvo vienas iš mėgstamiausių mamos posakių.

(mama pareina namo stato pirkinių krepšį ant stalo žybsi akinių stiklai na bet aš parodžiau tai šliundrai pardavėjai kur pipirai dygsta)

Virš salės įtaisyta gaisrinių purkštuvų sistema. Ją nesunku įjungti, visai nesunku. Kerė vėl sukikeno, atsikėlė nuo žolės ir basa grįžo prie mokyklos durų. Ji įjungs purkštuvų sistemą ir uždarys visas salės duris, o pati kvatodama žiūrės pro stiklą, kaip liūtis pliaupia ant jų suknelių, smokingų, šukuosenų ir lakinių batelių. O jie matys ją, stovinčią už durų ir kvatojančią. Gaila tik, kad tai bus vanduo, o ne kraujas.

Vestibiulis buvo tuščias. Kerė sustojo laiptų viduryje ir LINKT! - salės durys užsitrenkė, stumiamos sukoncentruotos minties energijos. Salėje kilęs riksmas nuskambėjo tarsi saldi, širdį glostanti muzika.

Akimirką buvo ramu, paskui Kerė pajuto, kaip žmonės stumia duris, mėgindami jas atidaryti. Bet spaudimas buvo vos juntamas. Jie spąstuose.

(*spąstuose*)

Širdis prisipildė svaiginančio džiaugsmo. Dabar visi jie Kerės valdžioje, priklausomi nuo jos galios. *Galia*! Koks nuostabus žodis!

Kerė užkopė iki laiptų viršaus ir pažvelgė į duris: prie stiklo prispaustas Džordžas Dosonas stūmė duris iš visų jėgų, jo veidas buvo persikreipęs iš įtampos. O už Džordžo grūdosi ir stumdėsi kiti, panašūs į žuvis akvariume.

Kerė pakėlė akis aukštyn: taip, iš nedidelių angų žalioje sienoje išilgai lubų ėjo purkštuvų vamzdžiai su mažyčiais piltuvėliais, panašiais į metalines ramunėles. Virš salės jų daugybė, prisiminė Kerė. Priešgaisrinės taisyklės ar kažkas panašaus.

Priešgaisrinės taisyklės! Atmintyje šmėkštelėjo vaizdas:

(juodi stori kabeliai raitosi kaip gyvatės)

elektros kabeliai, išvedžioti po sceną. Žiūrovai iš salės jų nematė - trukdė rampa scenos pakraštyje, bet Kerei teko atsargiai žengti

per laidus, kai ėjo prie sosto, ir Tomis tvirtai laikė ją už parankės.

(ugnis ir vanduo)

Kerė mintyse apžiūrėjo vamzdžius, pačiupinėjo, pasekė jų kelią. Šalti, pilni vandens. Burnoje atsirado geležies prieskonis, tarsi paragavus vandens iš laistomosios daržo žarnos.

Linkt!

Iš pradžių niekas nepasikeitė. Bet po kelių minučių žmonės ėmė trauktis nuo durų, dairydamiesi į lubas. Kerė priėjo prie vidurinių durų ir pažvelgė pro siaurą ovalų stiklą.

Sporto salėje lijo.

Kerė nusišypsojo.

Ji atsuko tik kelis čiaupus. Žiūrint į purkštuvus, buvo lengviau įsivaizduoti mintyse visą sistemą. Kerė ėmė atsukinėti čiaupus vieną po kito. Bet šito dar negana. Jie dar neverkia, vadinasi, dar negana.

(tegu jie klykia iš skausmo tegu klykia iš skausmo)

Ant scenos šalia Tomio stovėjęs vaikinas energingai mojavo rankomis ir kažką šaukė. Kerei bežiūrint, jis nubėgo prie roko grupės aparatūros, čiupo už mikrofono stovo ir sustingo. O po akimirkos jo kūnas ėmė pašėlusiai kratytis, šokdinamas elektros srovės. Pėdos slysčiojo vandeniu, plaukai stovėjo piestu, pravira burna žiopčiojo - visai kaip žuvies. Juokingas. Kerė ėmė kvatoti.

(viešpatie tegu jie visi atrodo juokingi)

Ir ji aklai smogė, sutelkusi visą energiją, kurią jautė savyje.

Kai kur tučtuojau užgeso šviesos. Už scenos plykstelėjo balta liepsna, ir plikas elektros laidas įkrito į balą. Kerės galvoje aidu atsiliepė pašėlęs saugiklių spragsėjimas. Tačiau tai nepadėjo. Vaikinas su mikrofonu nukrito ant garsintuvo, driokstelėjo sprogimas, pašoko violetinė liepsna, ir krepinio popieriaus juosta, ištiesta palei scenos kraštą, užsidegė.

Priešais sostus ant grindų spragsėjo dvifazis elektros laidas, o šalia jo lyg pamišusi marionetė striksėjo Ronda Simard, apsivilku-

si žalio tiulio baline suknele. Ūmai platus sijonas užsiliepsnojo, Ronda nukrito kniūbsčia ir liko gulėti, vis dar tebekrūpčiodama.

Tikriausiai būtent tada Kerę ir užvaldė pamišimas. Ji atsišliejo į duris. Širdis pašėlusiai plakė, tačiau kūnas buvo šaltas kaip ledas. Veidas išbalo, tik ant skruostų išryškėjo karštligiško raudonio dėmės. Smilkiniai tankiai tvinksėjo, galvoje nebeliko nė vienos sąmoningos minties.

Kerė atsitraukė nuo durų, tačiau nepaliovė jų laikiusi. Salėje nušvito dar skaistesnė ugnis - kažkokia miglota nuojauta sakė, kad užsidegė venecijietiškasis pano.

Kerė atsisėdo ant viršutinės laiptų pakopos ir pasidėjo galvą ant kelių, stengdamasi sulėtinti kvėpavimą. Žmonės salėje vėl ėmė stumti duris, tačiau Kerė be vargo atlaikė jų spaudimą. Neaiškus jausmas šnabždėjo, kad keliems pavyko ištrūkti pro atsarginį išėjimą. Tegu bėga. Atkeršys jiems vėliau. Visiems.

Ji lėtai nulipo laipteliais ir išėjo į lauką, tebelaikydama sporto salės duris uždarytas. Tai nebuvo sunku. Reikėjo tik įsivaizduoti jas mintyse.

Staiga užkaukė sirena ant merijos stogo. Kerė išsigandusi suriko ir užsidengė veidą delnais,

(tai tik sirena gaisrinė sirena)

akimirkai pamesdama durų vaizdą mintyse. Keli žmonės vos neišspruko. Na, ne. Neišdegs. Kerė vėl užtrenkė duris, kažkam prispausdama ranką, - atrodo, Deilui Norbertui, - ir visai nutraukdama vieną pirštą.

Tarsi baidyklė išsprogusiomis akimis ji leidosi per veją link Centrinės gatvės. Dešinėje pusėje buvo miesto prekybinis centras: universalinė parduotuvė, “Keli Frut”, kosmetinis salonas ir kirpykla, kelios degalinės, policijos nuovada, gaisrinė stotis...

(jie užgesins mano ugnį)

O ne, nieko jiems neišeis. Kerė pratrūko beprotiškai kvatoti - pergalingai, išgąstingai ir droviai. Priėjusi prie pirmojo hidranto, mėgino atsukti didžiulį raudonai nudažytą vožtuvą.

(uch)

Sunku. Labai sunku. Stipriai priveržta. Tačiau ne bėda.

Ji pasuko dar stipriau ir pajuto, kad vožtuvas pasidavė. Dabar kitoje pusėje. Gerai, dabar viršuje. Paskui nutraukė vienu metu visus tris, ir jie akimirksniu išlėkė į orą. Vienas vožtuvas trenkėsi į žemę per penkias pėdas nuo Kerės, pašoko ir dingo. Vanduo ištryško aukštyn ir į šonus - virš gatvės iškilo baltas kryžius.

Kerė šypsodamasi patraukė link Centrinės aikštės. Kojos pynėsi ir linko, širdis plakė du šimtus kartų per minutę. Ji nesuvokė, kad tartum ledi Makbet šluostosi kruvinus delnus į suknelę, nejuto, kad juokiasi ir verkia vienu metu, nesuprato, kad kažkuria sąmonės dalimi vis dar skausmingai pergyvena dėl žiauraus ir galutinio pažeminimo.

Bet ji atkeršys - sprogdins ir degins tol, kol visas miestas uždus nuo dūmų.

Kerė sugadino hidrantą Centrinėje aikštėje ir nužingsniavo link "Tedis Amoko" degalinės. Tai buvo pirmoji degalinė jos kelyje, bet ne paskutinė.

Ištrauka iš šerifo Doilio parodymų, duotų Meino valstijos tyrimo komisijai ("Kerietos Vait atvejį nagrinėjusios komisijos ataskaita", 29-31 psl.):

K. Šerife, kur jūs buvote gegužės 27-osios naktį?

A. Aš buvau 179-ajame greitkelyje, kitaip dar vadinamame Senuoju Bentamo keliu. Ten susidūrė du automobiliai. Tiesa, tai įvyko Danheme, už Čemberleno ribų, bet aš padėjau Meliui Kreigeriui, tenykščiam konstebliui.

K. Kada jūs pirmą kartą išgirdote, kad Juveno vidurinėje mokykloje įvyko nelaimė?

A. 22.21 val. gavau pranešimą per raciją iš policininko Džeikobo Plesio.

K. Kas buvo sakoma tame pranešime?

A. Plesis pasakė, kad mokykloje įvyko nelaimė, bet nežinojo, rimta ji ar ne. Anot jo, mieste sujudimas, be to, kažkas įjungė gaisrinę sireną. Jis norėjo pats nuvažiuoti tenai ir išsiaiškinti, kas atsitiko.

K. Ar Plesis pasakė, kad mokykla dega?

A. Ne, sere.

K. Jūs jo prašėte, kad jis grįžęs praneštų jums, ką sužinojo?

A. Taip.

K. Jis pranešė?

A. Ne. Jis žuvo, sprogus "Tedis Amoko" degalinei.

K. Kada jūs vėl gavote radijo pranešimą apie įvykius Čemberlene?

A. 22.42 val. Tuo metu aš jau buvau kelyje į Čemberleną. Mašinoje vežiausi sulaikytąjį - girtą vairuotoją. Kaip jau minėjau, avarija įvyko Melo Kreigerio teritorijoje, bet Danheme nėra izoliatoriaus. Kai atvežiau tą žmogų į Čemberleną, mes taip pat jau nebeturėjome jo.

K. Kokį pranešimą jūs gavote 22.42 val.?

A. Skambutį iš valstijos policijos valdybos, perduotą iš Motono gaisrinės stoties. Policijos valdybos dispečeris pranešė, kad dega Juveno vidurinė mokykla, kad mieste kilo sumaištis ir, atrodo, kažkas sprogo. Tuo metu dar niekas tiksliai negalėjo pasakyti, kas atsitiko - juk viskas įvyko per keturiasdešimt minučių.

K. Mes suprantame tai, šerife. Kas buvo paskui?

A. Aš nuskubėjau į Čemberleną, įjungęs sireną ir šviesos signalą. Bandžiau per raciją susisiekti su Džeiku Plesiu, bet veltui. O paskui prie aparato priėjo Tomas Kvilanas ir ėmė šaukti, kad visas miestas dega ir nėra vandens.

K. Ar įsidėmėjote, kada tai buvo?

A. Taip, sere. Aš jau buvau pradėjęs žymėtis laiką. Buvo 22.58 val.

K. Kvilanas tvirtina, kad "Amoko" degalinė sprogo lygiai vienuoliktą.

A. Tai imkite vidurkį, sere, - 22.59 val.

K. Ir kada jūs atvykote į Čemberleną?

A. 23.10 val.

K. Koks įspūdis jums kilo, tik įvažiavus?

A. Aš apstulbau. Negalėjau patikėti savo akimis.

K. Ką jūs pamatėte?

A. Degė visa viršutinė prekybinio rajono dalis. "Amoko" degalinės vietoje liko degėsiai. "Vulvorto" parduotuvė liepsnojo, nuo jos ugnis persimetė į tris kaimyninius medinius pastatus: "Dafio" grilbarą, "Keli Frut Kompani" kavinę ir biliardinę. Karštis buvo svilinantis. Žiežirbos lėkė ant "Meitlendo" nekilnojamojo turto agentūros ir Dugo Brano autosalono stogų. Atvažiavo gaisrinės mašinos, bet jos buvo bejėgės ką nors padaryti. Visi gaisriniai hidrantai tame rajone buvo sugadinti. Padėtį šiek tiek gelbėjo dvi senos autopompos iš Vestoverio savanorių gaisrininkų draugijos, bet jos galėjo tik drėkinti aplinkinių pastatų stogus. Ir dar, žinoma, vidurinė mokykla. Ji... jos nebebuvo. Ji, aišku, stovėjo atokiai - ugnis nuo jos negalėjo persimesti ant kitų pastatų, - bet, Dieve mano, visi vaikai, buvę viduje... visi vaikai...

K. Prie miesto ribos jūs sutikote Siuzaną Snel?

A. Taip, sere. Ji mane sustabdė.

K. Kuriuo laiku tai įvyko?

A. Tai buvo iškart už miesto ribos... 23.12 val., ne vėliau.

K. Ką ji pasakė jums?

A. Mis Snel atrodė labai susijaudinusi. Jos mašina išslydo iš kelio, ir ji dar nebuvo galutinai atsitokėjusi. Mis Snel paklausė manęs, ar tikrai Tomis nebegyvas. Aš pasiteiravau, kas tas Tomis, bet ji neatsakė. Tik paklausė, ar mes jau pagavome Kerę.

K. Šita jūsų parodymų dalis labiausiai domina komisiją.

A. Taip, sere, suprantu.

K. Ką jūs atsakėte Siuzanai Snel?

A. Na, mieste, kiek aš žinau, buvo tik viena Kerė - Margaretos Vait duktė. Aš paklausiau mis Snel, ar tarp Kerės ir gaisrų yra koks

nors ryšys. Ji atsakė, kad tai padarė Kerė. Štai jos žodžiai: "Tai Kerės darbas. Tai Kerės darbas". Pakartojo du sykius.

K. Ar ji pasakė dar ką nors?

A. Taip, sere. Ji pasakė: "Jie pasityčiojo iš Kerės paskutinį kartą".

K. Šerife, ar jūs esate tikras, kad ji nepasakė: "*Mes* pasityčiojome iš Kerės paskutinį kartą"?

A. Visiškai tikras.

K. Šimtu procentų?

A. Sere, aplink mus degė miestas. Aš...

K. Mis Snel nebuvo išgėrusi?

A. Prašau?

K. Ar mis Snel nebuvo išgėrusi? Jūs sakėte, kad ji pateko į avariją?

A. Kiek prisimenu, aš sakiau, kad jos mašina išslydo iš kelio.

K. Bet jūs nesate tikras, kad mis Snel pasakė "jie", o ne "mes"?

A. Galbūt ir galėjo taip pasakyti, bet...

K. Kaip po to elgėsi mis Snel?

A. Ji ėmė raudoti. Aš sudaviau jai per veidą.

K. Kodėl?

A. Man pasirodė, kad jai prasidėjo isterijos priepuolis.

K. Ar ji iš karto nurimo?

A. Taip, sere. Mis Snel susivaldė gana greitai, turint omeny tai, kad tikriausiai žuvo jos draugas.

K. Jūs ją ištardėte?

A. Na, paklausinėjau, bet ne taip, kaip tardomi nusikaltėliai, - jeigu jūs tai turite galvoje. Paklausiau, ką ji žino apie įvykius mieste. Mis Snel pakartojo, ką jau sakė anksčiau, bet ramesniu tonu. Į mano klausimą, kur ji buvo, įvykus nelaimei, atsakė, kad buvo namie.

K. Jūs apklausėte mis Snel tėvus?

A. Ne, sere.

K. Ar ji dar ką nors sakė?

A. Taip, sere. Ji manęs prašė - tiesiog maldavo - surasti Kerę Vait.

K. Ir ką jūs atsakėte?

A. Liepiau jai grįžti namo.

K. Dėkojame, šerife Doili.

Šalia banko skyriaus, kur klientai aptarnaujami automobiliuose, iš tamsos klupinėdamas išniro Vikas Munis. Jis šypsojosi. Plačiai, kraupia, beprotiška šypsena, sklandančia liepsnos atšvaitų darkomoje tamsoje lyg bereikšmis Češyro katino šypsnys. Plaukai, taip rūpestingai sušukuoti ruošiantis ceremonijai, dabar styrojo į visas puses, panašūs į varnų lizdą. Kakta kruvina, - nukrito, kur neprisiminė, bėgdamas iš degančios mokyklos salės. Viena akis užtinusi, paakyje - mėlynė. Nematydamas, kur eina, Vikas atsitrenkė į šerifo Doilio automobilį, atšoko lyg biliardo kamuolys ir išsišiepė, pamatęs ant užpakalinės sėdynės snaudžiantį girtą vairuotoją. Ir tik tada pasisuko į Doilį, ką tik nusiuntusį namo Sju Snel. Virpantys gaisro atšvaitai spalvino miesto namus ir gatves ruda sukepusio kraujo spalva.

Kai Šerifas atsisuko, Vikas įsikabino į jį abiem rankom, kaip girtas bernas šokdamas apsikabina savo merginą, prisispaudė prie Doilio ir įsispitrijo jam į veidą, tebesišypsodamos plačia idiotiška šypsena.

- Vikai... - pradėjo Doilis.

- Ji atsuko visų purkštuvų čiaupus, - kvailai džiūgaudamas, pareiškė Vikas. - Atsuko visus čiaupus, ir pasipylė vanduo - pššš, pššš, pššš...

- Vikai...

- Mes negalėjom atidaryti durų. Niekaip. Ne, ne, ne. Negalėjome. Kerė atsuko visus čiaupus. Ronda Simand sudegė gyva. O Jėzaaaauuuuu...

Doilis kelis kartus šėrė kietu delnu Vikui per veidą. Vikas iškart nutilo, bet liko klaiki ir nesąmoninga šypsena - neišnaikinamas pergyventos tragedijos aidas.

- Kas atsitiko? - šiurkščiai paklausė šerifas. - Kas atsitiko mokykloje?

- Kerė, - sumurmėjo Vikas. - Kerė atsitiko mokykloje. Ji... - vaikinas nutilo ir nudelbė akis į žemę.

Doilis krestelėjo jį, paėmęs už pečių, ir Viko dantys tarkštelėjo tarsi kastanjetės.

- Kuo čia dėta Kerė?

- Ji buvo baliaus karalienė, - paaiškino Vikas. - O paskui ją ir Tomį apipylė krauju.

- Ką...

Buvo penkiolika minučių po vienuolikos. Staiga nugriaudėjo kurtinantis sprogimas - tai išlėkė į orą "Tonis Sitgou" degalinė Samerio gatvėje. Dangus nušvito kaip dieną. Ir Doilis su Viku nėrė už policijos mašinos, užsidengę rankomis akis. Didžiulis alyvuotas ugnies debesis pakilo virš guobų Teismo rūmų parke, nutvieksdamas raudona šviesa tvenkinį ir beisbolo aikštę. Pro gūdų liepsnos ūžimą Doilis girdėjo, kaip krenta ant žemės lentos, stiklai ir blokinių degalinės sienų skeveldros. Netrukus driokstelėjo dar vienas sprogimas. Šerifas vėl susigūžė, tačiau vis dar negalėjo patikėti,

(mano mieste nejaugi visa tai vyksta mano mieste)

kad šitas košmaras vyksta Čemberlene - *Čemberlene,* velniai griebtų, kur jis gerdavo arbatą su ledais, sėdėdamas saulėtoje mamos namų verandoje, teisėjaudavo krepšinio varžybose, ir kas naktį pusę trijų, baigdamas pamainą, pravažiuodavo 6-uoju greitkeliu pro "Kavalierių". Jo miestas degė.

Iš policijos nuovados išėjo Tomis Kvilanas ir metėsi prie Doilio mašinos - plaukai susivėlę, žali darbiniai drabužiai purvini, sandalus apsiavęs atvirkščiai. Tačiau dar niekada gyvenime šerifas taip nesidžiaugė, pamatęs žmogų. Tomis Kvilanas buvo neatsiejama Čemberleno dalis, ir štai jis - gyvas.

- Dieve šventas, - uždusęs nuo bėgimo, pratarė tas. - Tu matei?

- Kas čia, po galais, įvyko? - trumpai paklausė Doilis.

- Aš kalbėjau per raciją, - atsakė Kvilanas. - Motonas ir Vestoveris norėjo žinoti, ar reikia atsiųsti greitosios pagalbos mašinas. Aš pasakiau, kad siųstų viską. Ir katafalkus taip pat. Aš gerai padariau?

- Taip, - Doilis susiėmė rankomis už galvos. - Ar nematei Hario Bloko?

Blokas buvo miesto komunalinių tarnybų viršininkas. Vandentiekiu rūpinosi taip pat jis.

- Ne. Bet ugniagesių viršininkas Deiganas sako, kad kitame miesto gale, senajame Reneto rajone, yra vandens. Jie jau tiesia šlangus. Aš pasišaukiau kelis vaikinukus, dabar jie policijos nuovadoje įrenginėja lazaretą. Šaunūs vyrukai, bet jie išteplios krauju tau visas grindis, Oti.

Očiui Doiliui atrodė, kad jis sapnuoja. Nes šis pokalbis tiesiog negalėjo vykti Čemberlene. *Negalėjo*.

- Velniai nematė tų grindų, Tomai. Tu teisingai pasielgei. O dabar grįžk į nuovadą, pasiimk telefonų knygą ir skambink visiems gydytojams iš eilės. Aš važiuoju į Samerio gatvę.

- Gerai, Oti. Tik būk atsargus, jei pamatysi tą trenktą mergą.

- Ką? - užbliovė Doilis, nors paprastai niekada nerėkdavo.

Tomas Kvilanas net atšlijo.

- Kerę. Kerę Vait.

- Ką? Iš kur tu žinai?

Kvilanas sutrikęs sumirksėjo:

- Pats nesuprantu. Kažkaip... savaime atėjo į galvą.

Nacionalinės agentūros "Asošieitid pres" pranešimas, 22.46 val.:

ČEMBERLENAS, MEINO VALST. (AP)

MILŽINIŠKA KATASTROFA ŠIĄNAKT ĮVYKO ČEMBERLENO MIESTE MEINO VALSTIJOJE. GAISRAS, PRASIDĖJĘS, KAIP MANOMA, JUVENO VIDURINĖJE MOKYKLOJE, PERSIMETĖ Į MIES-

TO CENTRĄ, SUKELĖ KELIS SPROGIMUS, SUGRIOVUSIUS BEVEIK VISUS PASTATUS TAME RAJONE. PRANEŠAMA, KAD UGNIS APĖMĖ IR GYVENAMUOSIUS KVARTALUS VAKARINĖJE MIESTO DALYJE. TAČIAU DABAR DIDŽIAUSIĄ NERIMĄ KELIA VIDURINĖ MOKYKLA, KURIOJE ŠĮVAKAR VYKO IŠLEISTUVIŲ BALIUS. MANOMA, KAD DAUGELIS JO DALYVIŲ NEGALĖJO IŠEITI IŠ DEGANČIO PASTATO. VIENAS IŠ VESTOVERIO GAISRINĖS TARNYBOS DARBUOTOJŲ, IŠKVIESTŲ Į ĮVYKIO VIETĄ, PRANEŠĖ, KAD ŠIUO METU RASTI 67 ŽUVĘ ŽMONĖS. DAUGELIS IŠ JŲ - VIDURINĖS MOKYKLOS MOKSLEIVIAI. PAKLAUSTAS, KOKS GALI BŪTI BENDRAS ŽUVUSIŲJŲ SKAIČIUS, JIS ATSAKĖ: "MES NEŽINOME. TIESIOG NEDRĮSTAME SPĖLIOTI. TAČIAU BIJAU, KAD TAS SKAIČIUS BUS SIAUBINGAS". PASKUTINIAME PRANEŠIME, GAUTAME IŠ ČEMBERLENO, SAKOMA, KAD MIESTE SIAUČIA TRYS DIDELI GAISRAI. SPĖLIONĖS APIE GALIMUS TYČINIUS PADEGIMUS KOL KAS NEPASITVIRTINO. PABAIGA.

23.46 GEG 27 8343F AP

Tai buvo paskutinis AP pranešimas iš Čemberleno. 00.06 val. buvo pramušti dujotiekio vamzdžiai po Džeksono aveniu. 00.17 val. greitosios pagalbos sanitaras iš Motono, važiuodamas Samerio gatve, išmetė pro mašinos langą nuorūką.

Sprogimas sunaikino beveik pusę kvartalo, sugriuvo ir Čemberleno laikraščio "Klerion" redakcijos pastatas. 00.18 val. Čemberlenas buvo atkirstas nuo visos šalies, kuri, nieko nežinodama, toliau ramiai miegojo.

Dešimt minučių po vidurnakčio, likus septynioms minutėms iki dujotiekio sprogimo, Čemberleno telefono ryšio stotyje įvyko mažesnio masto avarija: vienu metu buvo perkrautos visos miesto telefono linijos. Trys budinčios telefonistės liko savo darbo vietose, bet nieko nebegalėjo padaryti. Suakmenėjusiais iš siaubo veidais, merginos dar bandė sujungti abonentus, bet veltui.

Ir tada Čemberleno gyventojai plūstelėjo į gatves.

Tai buvo panašu į vaiduoklių antplūdį iš kapinių, esančių ties Bekvizo gatvės ir 6-ojo greitkelio sankryža: žmonės išbėgo iš namų, apsivilkę vien naktiniais marškiniais, pižamomis ar chalatais, plevėsuojančiais vėjyje lyg įkapių drobulės, moterys - su suktukais plaukuose. Misis Doson, kurios linksmuolis sūnus tą akimirką buvo jau nebegyvas, išlėkė į gatvę net nenusivaliusi nuo veido kosmetinės kaukės ir atrodė panaši į klouną iš klajojančio cirko. Žmonės norėjo pažiūrėti, kas atsitiko jų miestui - ar tikrai jis skęsta ugnyje ir kraujyje. Daugelis jų, kaip paaiškėjo vėliau, išbėgo pasitikti savo mirties.

Kai Kerė išėjo iš kongregacionalistų bažnyčios, Karlino gatvė buvo sausakimša - žmonės grūdosi vienas per kitą kaip skruzdėlės skruzdėlyne, skubėdami link miesto centro svilinančios žaros apšviesta gatve.

Kerė įsigavo į bažnyčią prieš penkias minutes, po to, kai pramušė dujotiekį (tai nebuvo sunku - reikėjo tik įsivaizduoti vamzdyną, išvedžiotą po gatvės danga). Tačiau jai atrodė, kad išbuvo viduje ne vieną valandą. Ji meldėsi ilgai ir karštai, tai mintyse, tai balsu. Širdis pašėlusiai daužėsi. Venos ant kaklo ir smilkinių išsiplėtė ir išsišovė. Galvoje be paliovos sukosi mintys apie GALIĄ ir PRAGARĄ. Kruvina suknelė buvo šlapia ir sudraskyta, kruvinos basos kojos kraujavo, nes kažkur gatvėje ji užlipo ant sudaužyto butelio. Kerė mėšlungiškai kūkčiojo, o bažnyčia dejavo, lingavo ir griaudėjo nuo energijos, sklindančios iš merginos. Virto suolai, skraidė giesmynai, o sidabrinis komunijos padėklas su taure tyliai pakilo iš tamsios nišos ir įsirėžė į priešpriešinę sieną. Kerė meldėsi, bet atsakymo nesulaukė. Bažnyčia buvo tuščia. O jeigu Jis ir buvo čia, tai slėpėsi nuo jos. Nenuostabu, kad Dievas nusisuko nuo jos. Bet visas šitas siaubas buvo taip pat ir Jo rankų darbas. Ir tada Kerė atsistojo ir išėjo, nusprendusi grįžti namo, susirasti mamą ir užbaigti savo kerštą iki galo.

Pamačiusi būrius žmonių, skubančių į miesto centrą, mergina sustojo ant apatinės laiptų pakopos. Gyvuliai. Tad tegu jie visi ir

sudega kaip aukojamieji gyvuliai. Tegu gatvė prisipildo laužų tvaiko. Tebūnie ši vieta vadinama Pragaru, Tartaru, Metėle.

Linkt.

Srovės transformatoriai ant stulpų plykstelėjo violetine perlamutrine liepsna, ir pasipylė žiežirbos - visai kaip per šventinį fejerverką. Aukštos įtampos laidai, vyniodamiesi į kamuolius, nukrito ant žemės. Kai kurie žmonės puolė bėgti, bet tai jiems nepadėjo - visa gatvė buvo pilna laidų. Netrukus aplinkui pasklido degančių kūnų tvaikas. Matydami tai, kiti miestiečiai bandė trauktis atgal, netyčia lipo ant laidų ir smuko vietoje, krečiami elektros srovės. Iš po pižamų ir chalatų virto dūmų kamuoliai.

Kerė grįžtelėjo per petį ir įdėmiai pažvelgė į bažnyčią: sunkios durys staiga užsitrenkė lyg pastumtos uraganinio vėjo.

Ji pasuko link namų.

Ištrauka iš misis Koros Simard parodymų, duotų Meino valstijos tyrimo komisijai ("Kerietos Vait atvejį nagrinėjusios komisijos ataskaita", 217-218 psl.):

K. Misis Simard, komisija žino, kad Baliaus naktį jūs netekote dukters, ir reiškia jums nuoširdžią užuojautą. Mes pasistengsime jūsų ilgai nevarginti.

A. Ačiū. Aš padėsiu jums, kuo galiu.

K. Jūs buvote Karlino gatvėje, kai maždaug dvylika minučių po vidurnakčio Kerieta Vait išėjo iš ten esančios kongregacionalistų bažnyčios?

A. Taip.

K. Kodėl jūs tokiu metu atsidūrėte gatvėje?

A. Mano vyras tądien išvažiavo su reikalais į Bostoną, o Ronda buvo mokykliniame baliuje. Aš sėdėjau namie viena ir laukdama dukters žiūrėjau per televizorių naktinį filmą. Staiga ėmė kaukti merijos sirena, bet aš nepagalvojau, kad tai susiję su mokykla.

Paskui išgirdau sprogimą. Nežinojau, ką daryti. Mėginau skambinti į policiją, bet jau po pirmų trijų skaičių pasigirsdavo signalas, kad linija užimta. Aš... aš... Tada...

K. Nesijaudinkite, misis Simard. Nusiraminkite. Mes jūsų neskubiname.

A. Aš ėmiau nerimauti. Tada nugriaudėjo antras sprogimas - dabar žinau, tai sprogo "Tedis Amoko" degalinė. Nusprendžiau pati nueiti į miesto centrą ir išsiaiškinti, kas atsitiko. Visas dangus raudonai žėravo, kraupiai žėravo. Kaip tik tada į duris pasibeldė misis Šajers.

K. Misis Džordžeta Šajers?

A. Taip. Jie gyveno už kampo - 217-ame Vilau gatvės name. Ta gatvė kertasi su Karlino gatve. Džordžeta daužė kumščiais į duris ir šaukė: "Kora, tu namie? Tu namie?" Aš atidariau duris. Ji vilkėjo chalatą, avėjo šlepetėmis, o jos kojos buvo net pamėlusios nuo šalčio. Džordžeta pasakė, kad skambino į Vestoverio policiją, tikėdamasi, kad gal jie ką nors žinos, ir ten jai pranešė, kad dega mokykla. Aš sušukau: "O Dieve, ten juk Ronda!"

K. Ir tada judvi nusprendėte eiti į miesto centrą?

A. Nieko mes nenusprendėme. Tiesiog nuėjome. Aš apsiaviau šlepetes - atrodo, tai buvo Rondos šlepetės, su baltais bumbuliukais. Aišku, reikėjo apsiauti batelius, bet aš buvau visai pasimetusi... Aš ir dabar turbūt kalbu ne tai, ką reikia. Juk kam jums žinoti apie mano šlepetes?

K. Pasakokite, kaip jums išeina, misis Simard.

A. D-d-dėkui. Aš padaviau misis Šajers pirmą pasitaikiusią striukę, ir mudvi išėjome.

K. Ar daug žmonių buvo Karlino gatvėje?

A. Nepastebėjau. Buvau labai susijaudinusi. Gal trisdešimt. Gal daugiau.

K. Ir kas tada nutiko?

A. Mudvi nuėjome link Centrinės gatvės. Laikėmės už rankų kaip dvi mažos mergytės, einančios per pievą po saulėlydžio.

Džordžeta kaleno dantimis. Gerai tai įsidėmėjau. Norėjau pasakyti jai, kad nustotų kalenusi, bet pagalvojau, kad tai nemandagu. Kai iki kongregacionalistų bažnyčios liko pusantro kvartalo, pamačiau, kad bažnyčios durys praviros, ir pagalvojau: "Kažkas nuėjo prašyti Dievo pagalbos". Bet tuoj pat supratau, kad tai netiesa.

K. Kokiu būdu jūs tai supratote? Juk jūsų pirmoji mintis atrodo logiškesnė.

A. Aš tiesiog staiga supratau.

K. Ar jūs atpažinote asmenį, išėjusį iš bažnyčios?

A. Taip. Tai buvo Kerė Vait.

K. Jūs buvote mačiusi Kerę Vait anksčiau?

A. Ne. Mano duktė su ja nedraugavo.

K. Bet juk gatvėje buvo tamsu, o jūs buvote už pusantro kvartalo nuo bažnyčios.

A. Taip, sere.

K. Tai kaipgi jūs supratote, kad tai Kerė Vait, misis Simard?

A. Aš tiesiog žinojau.

K. Tas žinojimas, kaip jūs sakote, buvo panašus į staigų proto nušvitimą?

A. Ne, sere.

K. Tai koks jis buvo?

A. Negaliu paaiškinti. Paskui tas pojūtis išnyko, kaip pabudus išnyksta sapnai - po valandos prisimeni tik tiek, kad kažką sapnavai. Bet tada aš tiksliai žinojau, kad ten - Kerė Vait.

K. Ar tą žinojimą lydėjo koks nors jausmas?

A. Taip. Siaubas.

K. Kaip jūs tada pasielgėte?

A. Aš pasisukau į Džordžetą ir pasakiau: "Štai ji". O Džordžeta atsakė: "Taip, tai ji". Ji norėjo dar kažką pridurti, bet tą akimirką gatvė nušvito ryškia šviesa, pasigirdo traškesys ir spragsėjimas, ir iš viršaus ėmė kibirkščiuodami kristi elektros laidai. Vienas iš jų užkliudė kažkokį vyriškį, einantį prieš mus, ir tas žmogus užside-

gė. Kitas vyriškis leidosi bėgti, netyčia užmynė ant laido, ir jo kūnas... išsilenkė taip, tarsi nugara būtų buvusi guminė. Paskui jis negyvas susmuko ant šaligatvio. Žmonės ėmė rėkti iš siaubo, kai kurie puolė bėgti, nežiūrėdami po kojomis. Laidai vis krito nuo stulpų ir rangėsi išilgai gatvės kaip gyvatės. O Kerė džiaugėsi tuo. *Džiaugėsi.* Aš jaučiau, kaip ji džiūgauja. Supratau, kad reikia elgtis šaltakraujiškai. Tie, kurie bėgo, žuvo nutrenkti srovės. Džordžeta sušuko: "Bėgam, Kora! Viešpatie, aš nenoriu sudegti gyva!" Aš atsakiau: "Nepanikuok. Reikia galvoti galva, arba jos tau daugiau nebeprireiks". Žodžiu, leptelėjau kažkokią kvailystę. Bet Džordžeta manęs nepaklausė. Paleido mano ranką ir nubėgo prie šaligatvio. Aš šaukiau, kad ji sustotų, - kaip tik priešais gulėjo sunkus, storas laidas. Ir Džordžeta... Ji... Aš užuodžiau, kai ji pradėjo svilti. Iš po jos drabužių ėmė virsti dūmai, ir aš pagalvojau: "Tai štai kaip atrodo žmogus, žudomas elektros kėdėje". O degančio kūno kvapas salsvas kaip kepamos kiaulienos. Gal jis jums pažįstamas? Dabar aš kartais užuodžiu tą kvapą sapnuose... O tada stovėjau sustingusi ir žiūrėjau, kaip Džordžeta Šajers anglėja. Kažkur vakariniuose miesto rajonuose nugriaudėjo stiprus sprogimas - tai sprogo dujotiekis, - bet tada aš neatkreipiau į jį jokio dėmesio. Kai pagaliau apsidairiau aplinkui, pamačiau, kad esu viena. Visi kiti arba pabėgo, arba degė. Mačiau mažiausiai šešis lavonus, panašius į senų skarmalų krūvas. Vienas laidas kairėje gatvės pusėje nukrito ant namo verandos, ir ji užsidegė. Girdėjau, kaip senoviškos medinės stoglentės spragsi tarsi skrudinami kukurūzai. O aš vis stovėjau, stengdamasi susivaldyti. Man atrodė, kad taip stoviu jau labai ilgai, daug valandų. Ėmiau bijoti, kad nualpsiu ir nukrisiu ant vieno iš laidų, arba neišlaikys nervai, ir imsiu bėgti. Kaip... kaip Džordžeta. Tada prisiverčiau pajudėti pirmyn. Slinkau, sustodama po kiekvieno žingsnio. Degantis namas dar geriau apšvietė gatvę. Aš peržengiau du laidus ir apėjau lavoną, jau beveik visai suanglėjusį. Aš nenorėjau matyti... bet... juk... juk turėjau žiūrėti, kur statau kojas. Ant lavono rankos

buvo vestuvinis žiedas, bet visiškai juodas. Visiškai *juodas*. Dieve, galvojau aš, Dieve brangus. Peržengiau dar vieną laidą ir atsidūriau iš karto priešais tris, gulinčius šalia vienas kito. Stovėjau ir žiūrėjau į juos. Jeigu peržengsiu tuos laidus, tariau sau, viskas bus gerai, o jeigu ne... Aš bijojau. Žinote, apie ką aš galvojau tą akimirką? Prisiminiau tokį žaidimą, kurį žaisdavome vaikystėje - "Mama, galima?". Kažkoks balsas mane ragino: "Kora, ženk vieną milžino žingsnį per laidus". O aš kaip žaidime paklausiau savęs: "Mama, mama, galima?" Vienas iš tų laidų kibirkščiavo, kitais dviem srovė, atrodo, netekėjo. Bet iš kur galėjai būti tikras? Taigi, aš stovėjau ir laukiau, kol eis pro šalį koks nors žmogus, bet niekas nesirodė. Namas vis dar degė, ugnis persimetė ant vejos, medžių ir gyvatvorės. Bet gaisrininkai neatvažiavo. Jie paprasčiausiai negalėjo - tuo metu liepsnojo jau visa vakarinė miesto dalis. Man ėmė svaigti galva. Ir tada pagaliau suvokiau: arba žengsiu milžino žingsnį, arba nualpsiu. Aš žengiau tokį didelį žingsnį, kokį tik sugebėjau, bet vis tiek šlepetės kulnu vos neužkliudžiau trečiojo laido. Paskui apėjau dar vieno laido galą ir leidausi bėgti. Daugiau nieko nebeprisimenu. Iš ryto atsipeikėjau policijos nuovadoje. Gulėjau ant antklodės, patiestos tiesiai ant grindų. Ten buvo daug žmonių. Kai kurie... keli... buvo apsivilkę baliniais rūbais, ir aš ėmiau klausinėti jų, ar nematė Rondos. Jie atsakė... ats-s-sakė...

(trumpa pertrauka)

K. Jūs esate tikra, kad visa tai padarė Kerė Vait?

A. Taip.

K. Dėkojame, misis Simard.

A. Norėčiau užduoti vieną klausimą, jeigu galima.

K. Žinoma.

A. Kas bus, jeigu yra daugiau tokių, kaip Kerė? Kas laukia mūsų pasaulio?

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (151 psl.):

"Gegužės 28 d. 00.45 val. padėtis Čemberlene tapo kritiška. Mokykla, stovėjusi atokiai nuo kitų pastatų, sudegė iki pamatų, o visas prekybinis centras tebeliepsnojo. Vandens tame miesto rajone beveik nebuvo, tačiau gaisrininkai jį pumpavo iš Deigano gatvės. Slėgis, tiesa, buvo labai žemas, bet komercinius pastatus už Centrinės ir Ouko gatvių sankryžos pavyko išgelbėti.

Sprogus "Tonis Sitgou" degalinei, Samerio gatvėje užsiliepsnojo toks gaisras, kad jo nepavyko užgesinti iki dešimtos valandos ryto. Samerio gatvėje buvo vanduo, bet ten trūko gaisrininkų ir technikos. Tuo metu iš Luistono, Oberno, Lisbono ir Brunsviko jau skubėjo gaisrinės mašinos, bet jos atvyko tik apie pirmą valandą.

Karlino gatvėje taip pat prasidėjo gaisras, sukeltas nutrauktų aukštos įtampos elektros laidų. Galiausiai jis apėmė visą šiaurinį gatvės galą, užgriebdamas ir namą, kuriame kadaise išvydo pasaulį Margaretos Vait duktė.

Vakarinėje miesto dalyje, kalvos, paprastai vadinamos Brikjardhilu, papėdėje, įvyko didžiausia katastrofa: pagrindinės dujotiekio linijos sprogimas sukėlė gaisrą, siautėjusį visą naktį ir dar kitą dieną.

Jei susirasite gaisrų vietas miesto plane (žr. 152 psl.), nesunkiai įsivaizduosite Kerės maršrutą: kilpojantis, vingiuojantis kelias per miestą, vedantis į aiškų galutinį tikslą - namo..."

Svetainėje kažkas nukrito. Margareta Vait atsitiesė ir sukluso. Didžiulis peilis jos rankoje žvilgėjo liepsnų atšvaituose. Prieš kurį laiką dingo elektra, ir dabar namą apšvietė tik gatvėje šėlęs gaisras.

Nuo sienos bumptelėjo žemėn vienas iš paveikslų. Po akimirkos nukrito laikrodis su gegute. Mechaninis paukštelis gailiai cyptelėjo ir apmirė.

Mieste be paliovos kaukė sirenos, bet Margareta vis tik išgirdo, kaip į šaligatvį priešais namą sušlepsėjo žingsniai.

Laukujės durys su trenksmu atsilapojo. Žingsniai prieškambaryje.

Misis Vait girdėjo, kaip svetainėje lyg moliniai paukščiai tire dūžta gipsiniai paveikslai: "KRISTUS - NEMATOMAS SVEČIAS", "KAIP PASIELGTŲ JĖZUS", "ARTINASI VALANDA", "JEI PASKUTINIS TEISMAS PRASIDĖTŲ ŠIANDIEN, AR BŪTUM JAM PASIRUOŠĘS?"

(aš buvau tuose tiruose ir baruose mačiau kaip kraiposi kekšės ant medinių pakylų)

Ji sėdėjo ant taburetės tiesi kaip pirmame suole sėdinti pirmūnė mokinė, bet akys žvelgė bereikšmiu pamišėlės žvilgsniu.

Svetainės langai skambėdami išdužo.

Virtuvės durys atsilapojo, ir vidun įėjo Kerė.

Susikūprinusi, susitraukusi, persikreipusi. Iš balinės suknelės liko vieni skutai. Kiaulės kraujas, jau beveik sukrešėjęs, pradėjo pleišėti. Kakta ištepliota purvu, abu keliai sudaužyti iki kraujo.

- Mama, - sušnibždėjo Kerė. Jos akys tebebuvo giedros, tik nenatūraliai išsiplėtusios, apvalios kaip paukščio. Praviros lūpos virpėjo. Jeigu tą akimirką koks nors žmogus būtų pamatęs Margaretą ir Kerę, jį būtų pribloškęs motinos ir dukters panašumas.

Misis Vait tebesėdėjo ant taburetės, paslėpusi peilį skreite tarp sijono klosčių.

- Aš privalėjau nusižudyti, kai Ralfas šitaip pasielgė, - prabilo ji aiškiu balsu. - Po pirmojo karto, dar prieš vedybas, bet jis prižadėjo, kad niekada daugiau taip nedarys. Jis sakė, kad mes tiesiog... išklydome iš teisiųjų kelio. Aš patikėjau juo. Paskui nukritau ir praradau vaiką. Tokia buvo Dievo bausmė. Aš maniau, kad nuodėmė išpirkta. Krauju. Bet nuodėmė niekada nežūva. *Nuodėmė... niekada... nežūva...* - Margaretos akys sublizgo.

- Mama, aš...

- Iš pradžių viskas buvo gerai. Mes gyvenome skaisčiai. Miegojome vienoje lovoje, kartais net susiglaudę pilvais, ir aš jaučiau, taip, jaučiau atslenkant Žaltį. Bet mes. Niekada. To. Nedarėme. Iki to karto. - Jos lūpas iškreipė kraupi, žiauri šypsena. - Tą vakarą

aš mačiau, *kaip* Ralfas į mane žiūri. Mudu suklupome ant kelių, melsdami stiprybės, ir jis prisilietė prie manęs. Prie tos vietos. Moteriškos vietos. Aš išvijau Ralfą iš namų. Jo nebuvo kelias valandas, ir visą tą laiką aš meldžiausi už jį. Mačiau jį sielos akimis, klaidžiojantį vidurnakčio gatvėmis, kovojantį su Šėtonu, kaip Jokūbas kovojo su Viešpaties angelu. Kai jis pagaliau grįžo namo, mano širdis prisipildė dėkingumo.

Margareta nutilo. Sukepusios lūpos šypsojosi tamsoje, darkomoje virpančių liepsnų atšvaitų.

- *Aš nenoriu šito girdėti, mama*!

Indaujoje suskambo dūžtančios lėkštės.

- Bet vos tik Ralfas įėjo vidun, aš pajutau tvoskiantį nuo jo viskio kvapą. Ir jis paėmė mane. *Paėmė mane*! Kvėpuodamas man į veidą šlykščiu viskio kvapu - motelių kvapu - paėmė mane... *ir man tai patiko*! - paskutinius žodžius Margareta išrėkė užvertusi galvą į lubas. - *Man patiko, kaip jis užgriuvo mane, kaip graibė rankomis mano kūną - VISĄ KŪNĄ*!

- *MAMA*!

(!!*MAMA*!!)

Margareta nutilo lyg gavusi antausį ir dėbtelėjo į dukterį.

- Tada aš vos nenusižudžiau, - tęsė ji toliau ramesniu balsu. - O Ralfas verkė ir maldavo atleisti, bet aš neatleidau. Netrukus jis mirė. Aš galvojau, kad Dievas, bausdamas mane, atsiuntė vėžį, kuris graužia mano moteriškas dalis, palikdamas jų vietoje juodus puvėsius - juodus kaip mano puolusi siela. Bet tokia bausmė būtų buvusi pernelyg švelni. Nežinomi Viešpaties keliai - dabar aš tai suprantu. Kai prasidėjo skausmai, aš nuėjau į virtuvę, pasiėmiau peilį - šitą peilį... - Margareta iškėlė peilį aukštyn, - ir laukiau tavo atėjimo, kad galėčiau paaukoti tave Dievui. Bet taip ir neišdrįsau. Vėl paėmiau šitą peilį, kai tau buvo treji metai, bet ir vėl išsigandau. Ir todėl Velnias atėjo į namus.

Ji laikė peilį prieš save ir tarsi užkerėta spoksojo į žvilgančius ašmenis.

Kerė netvirtai žingtelėjo link jos.

- Aš atėjau nužudyti tave, mama. O tu laukei, norėdama nužudyti mane. Mama, aš... Tai negerai, mama. Tai ne...

- Melskimės, - tyliai pratarė Margareta. Akyse, įsmigusiose į Kerę, šmėkštelėjo kraupi, beprotiška užuojauta. Gaisro pašvaistė dabar buvo dar ryškesnė, ant sienų lyg dervišai šoko liepsnų atšvaitai.

- *Padėk man, mama*! - sušuko Kerė ir suklupo ant kelių, nuleidusi galvą, maldaujamai tiesdama į motiną rankas.

Margareta visu svoriu palinko į priekį. Peilis nėrė žemyn, nubrėždamas ore žėrintį lanką.

Tačiau Kerė akies kampeliu tikriausiai pastebėjo mamos judesį ir atšoko. Peilis, užuot pataikęs jai į nugarą, iki pat rankenos susmigo į petį. Margareta užkliuvo už taburetės kojos ir išsitiesė ant grindų.

Jos tylėdamos žiūrėjo viena į kitą.

Iš žaizdos kraštų aplink peilio rankeną pasirodė kraujas ir raudona srovele nuvarvėjo ant grindų.

Kerė švelniai tarė:

- Aš taip pat turiu tau dovaną, mama.

Margareta pabandė atsistoti, susverdėjo ir liko klūpoti keturpėsčia.

- Ką tu darai? - kimiai sušvokštė ji.

- Aš įsivaizduoju tavo širdį, - atsakė Kerė. - Viskas daug lengviau, kai įsivaizduoji mintyse. Tavo širdis - didelis raudonas raumuo. Manoji plaka greičiau, kai naudojuosi savo galia. O tavoji dabar ima plakti lėčiau. Taip... dar lėčiau.

Margareta vėl pamėgino atsistoti, bet nesėkmingai, tada nubrėžė ore priešais dukterį ženklą nuo Blogos Akies.

- Dar lėčiau. Ar žinai, mama, kokią aš tau paruošiau dovaną? Tai, ko tu visuomet troškai, - tamsą. Ir Dievą, gyvenantį toje tamsoje.

Margareta sušnabždėjo:

- Tėve mūsų, kurs esi danguje...
- Lėčiau, mama, lėčiau.
- ... tebūnie šventas Tavo vardas...
- Aš matau, kaip stingsta kraujas tavo gyslose. Lėčiau.
- ... teateinie Tavo karalystė...
- Tavo rankos ir kojos tampa baltos kaip marmuras, kaip alebastras. Visai baltas.
- ... tebūnie Tavo valia...
- *Mano* valia, mama. Lėčiau.
- ... kaip danguje...
- Lėčiau.
- ... taip ir... taip ir...

Margareta susmuko ant grindų, rankos mėšlungiškai sutrūkčiojo.

- ... taip ir žemėje.
- Širdie, stok! - sušnabždėjo Kerė.

Ji pažvelgė į savo petį ir suėmė nusilpusiomis rankomis peilio kotą.

(ne oi ne skauda labai skauda)

Kerė įtempė visas jėgas ir vargais negalais atsistojo, prisilaikydama mamos taburetės. Galva svaigo, pykino, iš gerklės gilumos pamažu kilo kraujas. Pro išdaužytus langus vidun smelkėsi aitrūs, troškūs dūmai. Ugnis jau apėmė kaimyninį nar ą. O ant jų stogo dabar tikriausiai švelniai leidžiasi kibirkštys, pagalvojo Kerė, ant stogo, kurį prieš tūkstantį metų pramušė iš dangaus krentanti akmenų kruša.

Kerė išėjo pro užpakalines duris, nusvirduliavo per veją ir atsišliejo

(kur mano mama)

į medį. Laukė dar vienas, paskutinis darbas. Bet koks? Atrodo, tai kažkuo

(moteliai mašinų stovėjimo aikštelės)

susiję su angelu, mojuojančiu kalaviju. Ugniniu kalaviju.

Nieko. Paskui prisimins.

Kerė kiemais išsigavo į Vilou gatvę ir nušliaužė pylimu link 6-ojo greitkelio.

Buvo penkiolika po pirmos.

Laikrodis rodė dvidešimt minučių po vienuoliktos, kai Kristina Hargensen ir Bilis Nolanas grįžo į "Kavalierių". Jie įėjo pro užpakalines duris, užlipo laiptais ir įsmuko į savo kambarį. Ten Bilis, neleidęs Krisei net šviesos įjungti, ėmė traukti nuo merginos palaidinukę.

- Palauk, aš atsisagstysiu.

- Velniop!

Jis vienu truktelėjimu perplėšė palaidinukę nugaroje. Medžiaga plyšo netikėtai garsiai. Viena saga ištrūko ir nusirito medinėmis grindimis. Pirmojo aukšto bare dundėjo kažkokia negriška muzika, o pastatas net vibravo nuo nerangaus, bet entuziastingo trypimo - ten smaginosi vairuotojai, audimo fabriko darbininkai ir kūrikai su savo merginomis - kirpėjomis ir padavėjomis iš Vestoverio bei Luistono.

- Tu ką...

- Užsičiaupk!

Bilis užsimojęs šėrė Krisei per skruostą, ir toji net loštelėjo atgal. Merginos akys piktai sublizgo.

- Nuo šiol tarp mūsų viskas baigta, Bili, - tarė ji ir ėmė atatupsta trauktis, tačiau trauktis link lovos. Krūtų speneliai po liemenėle sukietėjo, plokščias pilvas kilnojosi nuo greito kvėpavimo, ilgos kojos, aptemptos siaurais džinsais, atrodė be galo gundančiai. - Viskas baigta.

- Žinoma, - atsakė Bilis ir pamėgino sugriebti Krisę, bet toji stipriai trenkė jam per veidą.

Bilis atsilošė.

- Ach tu, kale, tu man mėlynę užstatei!

- Ir dar gausi!

- Čia tu tiesą pasakei - aš tuoj viską gausiu!

Kurį laiką jie dėbsojo vienas į kitą, greitai alsuodami iš įtūžio ir susijaudinimo. Paskui Bilis šypsodamasis pradėjo atsiseginėti marškinius.

- Smagi bus naktelė, Šarle. Kaip niekad...

Smarkiai susijaudinęs, Bilis vadindavo ją Šarle. Atrodo, nusišaipiusi mintyse pagalvojo Krisė, kad taip jis vadina visas ypač seksualias panas.

Ji šyptelėjo ir truputį atsipalaidavo. Pasinaudojęs tuo, Bilis užmetė Krisei ant veido savo marškinius, pasilenkęs smogė jai į pilvą ir parvertė ant lovos. Spyruoklės garsiai sužviegė. Krisė ėmė bejėgiškai daužyti kumščiais jam per nugarą.

- Atstok nuo manęs! Atstok nuo manęs, šunsnuki! *Paleisk mane*!

Bilis šaipydamasis vienu truktelėjimu sulaužė jos džinsų užtrauktuką ir apnuogino šlaunis.

- O jeigu neatstosiu, kas tada? Paskambinsi savo tėtušiui? - kimiai sušvokštė jis. - Paskambinsi, ką? Ką? Ką, katyte? Pasiskųsi savo galingajam tėtušiui advokatui? Ką? Žinai, aš mielai būčiau išpylęs ant tavęs visą tą šūdą! Žinai? Ką? Žinai? Kiaulėms - kiaulės kraujas, juk taip? Kaip šliūkštelėčiau tiesiai ant tavo šliundriškos makaulės. Tu...

Krisė staiga nustojo priešintis, ir Bilis nutilęs pažvelgė į jos veidą. Mergina kažkaip keistai šypsojosi.

- Tu nuo pat pradžių galvojai apie tai, ar ne? Tu, dvokianti padugne. Galvojai, ar ne? Tu prakeiktas šūdinas šunsnuki, gyvuly, kastrate...

- Koks skirtumas? - paklausė Bilis, grėsmingai išsišiepęs.

- Jokio.

Krisė staiga liovėsi šypsotis, atlošė galvą taip, kad išsipūtė kaklo venos, ir spjovė Biliui į veidą.

Ir tada prasidėjo gaivališkas, kraujo spalva užlietas šėlsmas, pasibaigęs užsimiršimu.

O apačioje bare klykė ir dundėjo muzika ("Prarysiu dar vieną baltą tabletę/ Ir prie vairo tikrai neužmigsiu/ Jau šešios dienos aš kelyje/ Bet šiandien namo parvyksiu") - kažkoks kantri ir vesterno mišinys, labai prastas, bet užtat visu garsu; penki muzikantai, dėvintys blizgučiais išsiuvinėtus kaubojiškus marškinius ir naujutėlaičius džinsus su žvilgančiomis kniedėmis, liejo paskutinį prakaitą - solo gitara, bandža, bosinė gitara, klavišiniai, mušamieji. "Kavalieriuje" niekas negirdėjo miesto sirenos kauksmo, negirdėjo nei pirmojo, nei antrojo sprogimo. Muzika nutilo tik tuomet, kai sprogo dujotiekis. O kai netrukus į aikštelę įlėkė mašina, ir kažkas sušuko, kad miestas dega, Krisė ir Bilis miegojo.

Laikrodis ant naktinio staliuko rodė penkias po pirmos, kai Krisė staiga nubudo. Kažkas kumščiais beldė į duris.

- Bili! - šaukė balsas už durų. - Kelkis! Ei, Bili!

Bilis sujudėjo, apsivertė ant šono ir numušė ant grindų pigų plastmasinį žadintuvą.

- Kas per velniava? - sumurmėjo jis ir atsisėdo.

Skaudžiai perštėjo nugarą. Šita kalė sudraskė nagais. Tąkart jis beveik nieko nejautė, bet dabar nusprendė, kad reikės išdaužyti jai snukį prieš išmetant lauk. Tiesiog tam, kad žinotų, kas...

Jį pribloškė tyla. Tyla. "Kavalierius" paprastai dirbdavo iki dviejų valandų nakties, be to, pro dulkėtą mansardos langelį matėsi, kad neoninė iškaba vis dar tebeblyksi. Bet išskyrus beldimą į duris

(kažkas atsitiko)

buvo tylu kaip kapinėse.

- Bili, tu čia? Ei, atidaryk!

- Kas čia? - sušnibždėjo Krisė. Jos akyse, atspindinčiose neoninių lempų mirgėjimą, sustingo baimė.

- Džekas Talbotas, - išsiblaškęs atsakė Bilis, tada garsiau paklausė: - Ko nori?

- Atidaryk, Bili! Reikia pasikalbėti.

Bilis atsikėlė iš lovos, nuogas nušlepsėjo prie durų ir atkabino senovišką kabliuką.

Vidun įgriuvo Džekas Talbotas: akys paklaikusios, veidas išterliotas suodžiais. Kai prieš vidurnaktį "Kavalierių" pasiekė naujienos iš Čemberleno, jis gėrė bare su Stivu ir Henriu. Jie grįžo į miestą senu Henrio "Dodžu" ir nuo Brikjardhilo viršūnės matė, kaip Džeksono aveniu sprogo dujotiekis. Kai Džekis, pasiskolinęs "Dodžą", pusę pirmos nulėkė atgal, miestas jau buvo apimtas panikos.

- Čemberlenas dega! - sušuko jis Biliui. - Visas miestas! Mokyklos nebėra. Prekybinio centro nebėra. Vestendas išlėkė į orą - sprogo dujos. Karlino gatvėje gaisrai. Ir visi kaip vienas tvirtina, kad tai padarė Kerė Vait!

- O Dieve, - sumurmėjo Krisė, keldamasi iš lovos ir grabinėdama aplinkui savo drabužių. - Ką ji...

- Užsičiaupk, - nepiktai nutildė ją Bilis, - arba aš išspirsiu tave pro duris. - Jis atsisuko į Džeką ir galvos linktelėjimu paragino jį pasakoti toliau.

- Visi matė ją. Daugybė žmonių ją matė. Bili, jie sako, kad Kerė visa kruvina. Šįvakar ji buvo tame sumautame baliuje... Stivas ir Henris nesuprato, bet... Bili, ar tu... tas kiaulės kraujas... ar jis...

- Aha, - atsakė Bilis.

- O, velnias! - Džekas atatupstas atsitraukė prie durų. Jo veidas vienintelės koridoriuje degančios lemputės šviesoje atrodė liguistai geltonas. - Po velnių, Bili, ir dabar visas miestas...

- Kerė sugriovė visą miestą? Kerė Vait? Tu ką, visai trenktas? - ramiai, beveik nerūpestingai atrėžė Bilis. Už jo nugaros greitai rengėsi Krisė.

- Pasižiūrėk pro langą, - tarė Džekas.

Bilis nuėjo ir pažvelgė pro langelį. Rytų pusėje visas horizontas buvo raudonas, dangų rausvino žara. Jam bežiūrint, pro šalį kaukdamos pralėkė trys gaisrinės mašinos. "Kavalieriaus" žibintų šviesoje Bilis spėjo įžiūrėti jų numerius.

- Velniai griebtų! - šūktelėjo jis. - Mašinos iš Brunsviko.

- Brunsviko? - perklausė Krisė. - Bet juk Brunsvikas už keturiasdešimties mylių nuo čia. Negali būti...

Bilis vėl pasisuko į Džeką Talbotą:

- Na, gerai. Kas ten atsitiko?

Džekas papurtė galvą.

- Niekas dar tiksliai nežino. Viskas prasidėjo vidurinėje mokykloje. Kerę ir Tomį Rosą išrinko karalium ir karaliene, ir tada kažkas užpylė ant jų du kibirus kraujo. Kerė išbėgo, o mokykla užsiliepsnojo ir, kaip kalbama, niekas iš ten nebegalėjo išeiti. Paskui sprogo dvi degalinės - iš pradžių "Tedis Amoko", po to "Mobil" Samerio gatvėje...

- "Sitgou", - pataisė Bilis. - Ten "Sitgou".

- Koks, po velnių, skirtumas? - suklykė Džekas. - Visur, kur kas nors atsitikdavo, matė *ją*. Ir tie kibirai... mes buvome be pirštinių...

- Aš viską sutvarkysiu, - tarė Bilis.

- Tu nieko nesupratai, Bili. Kerė...

- Varyk iš čia!

- Bili...

- Dink iš čia, sakau, arba aš nulaušiu tau ranką ir sugrūsiu į žabtus.

Džekas išsigandęs pasitraukė už durų.

- Eik namo, - ramiai tarė Bilis. - Niekam nieko nepasakok. Aš viskuo pasirūpinsiu.

- Gerai, - atsakė Džekas. - Gerai, Bili, aš tik norėjau...

Bilis užtrenkė duris. Tada prie jo prišoko Krisė:

- Kas dabar bus, Bili? Ta kalė Kerė... Dieve, ką mums dabar da...

Bilis iš visų jėgų šėrė jai per veidą ir parbloškė ant grindų. Krisė akimirką sėdėjo sustingusi, paskui užsidengė veidą rankomis ir pratrūko raudoti.

Bilis užsimovė kelnes, užsitempė marškinius, apsiavė. Paskui priėjo prie purvinos kriauklės kambario kampe, įjungė šviesą,

sudrėkino galvą ir ėmė šukuotis, protarpiais lenkdamasis žemyn pažiūrėti į savo atvaizdą sename, musių nutupėtame veidrodyje. Už jo plaukiojo perkreiptas Krisės atspindys. Ji sėdėjo ant grindų ir šluostėsi kraują nuo praskeltos lūpos.

- Aš tau pasakysiu, ką mes dabar darysime, - pagaliau prabilo jis. - Mes važiuosime į miestą ir stebėsime gaisrus. Paskui grįšime namo. Tu pasakysi savo brangiajam tėtušiui, kad mes gėrėme "Kavalieriuje" alų, kai visa tai prasidėjo. Aš tą patį pasakysiu savo mamytei. Supratai?

- Bili, tavo pirštų atspaudai... - pratarė Krisė švepluodama, bet pagarbiai.

- *Jų* atspaudai, - atsakė Bilis. - *Aš* dirbau su pirštinėmis.

- Jie neišplepės? Jei policija juos suims ir ims tardyti...

- Žinoma, išplepės.

Dabar plaukai gulė tvarkingomis bangomis, ir dulkėtos lemputės šviesoje garbanos blizgėjo kaip vandens sūkuriukai giliame duburyje. Iš veidrodžio žvelgė ramus, pasitikintis savimi veidas. Bilio šukos buvo senos, dėmėtos ir subraižytos. Tėvas padovanojo jas Biliui vienuolikto gimtadienio proga, ir dar nė vienas dantis nebuvo išlūžęs. Nė vienas.

- Gal jie niekada ir nesuras tų kibirų, - tarė jis. - O jei suras, tai gal ugnis bus sunaikinusi pirštų atspaudus. Nežinau. Bet jeigu Doilis areštuos kurį nors iš jų, aš bėgsiu į Kaliforniją. O tu elkis kaip išmanai.

- Ar pasiimsi mane kartu? - paklausė Krisė.

Ji žiūrėjo į Bilį maldaujančiomis akimis. Lūpos ištinusios, storos kaip negrės.

Bilis nusišypsojo.

- Galbūt. - Bet jis neims. Niekada daugiau.

- Stokis. Važiuojame į miestą.

Jie nusileido laiptais į pirmą aukštą ir perėjo per tuščią salę. Kėdės tebebuvo netvarkingai išstumdytos, ant stalų stovėjo puspilniai alaus bokalai.

Išeidamas pro užpakalines duris, Bilis tarstelėjo:

- Ir vis dėlto čia šlykštu.

Jie įsėdo į mašiną, ir Bilis užvedė variklį. Bet vos tik jis įjungė šviesas, Krisė ėmė klykti, prispaudusi sugniaužtus kumščius prie veido.

Bilis taip pat pajuto, kaip kažkas braunasi

(kere kere kere kere)

į jo sąmonę.

Priešais juos, maždaug už septynių dešimčių pėdų stovėjo Kerė. Vaizdas, mašinos žibintų išplėštas iš tamsos, buvo panašus į klaikų juodai baltą kadrą iš siaubo filmo. Kerė stovėjo plūsdama krauju, tik dabar jau savo pačios krauju. Iš peties vis dar styrojo peilio rankena, suknelė buvo žemėta ir žalia nuo žolės - mat didžiąją dalį kelio nuo Karlino gatvės ji įveikė šliaužte, dažnai prarasdama sąmonę. Reikėjo sunaikinti šitą užeigą, nes čia, kaip jai atrodė, ir užgimė sumanymas, tapęs šios siaubingos nakties įvykių priežastimi.

Kerė kiek pastovėjo svyruodama, ištiesusi į priekį rankas kaip hipnotizuotojas, paskui žengė link Bilio mašinos.

Bilis, pasižymėjęs žaibiška reakcija, ir šįkart sureagavo per dalį sekundės - Krisė nespėjo net baigti savo klyksmo. Jis nuspaudė sankabą ir perjungė bėgį.

Padangos sucypė ir mašina šoko pirmyn tarsi didžiulė metalinė žmogėdra. Siluetui priekiniame stikle greitai artėjant, svetimas balsas galvoje skambėjo vis garsiau

(KERE KERE KERE)

ir garsiau,

(KERE KERE KERE)

kol galiausiai pradėjo kaukti kaip visu garsu paleistas radioimtuvas. Laikas, rodėsi, sustingo, ir akimirkai sustingo net judėjimas - visi trys tarsi apmirė: Bilis,

(KERE visai kaip tuos šunis KERE visai kaip tuos prakeiktus šunis KERE norėčiau aš būti KERE tavo vietoje)

Krisė

(KERE jėzau nežudyk jos KERE aš nenorėjau KERE Bili aš nenoriu KERE matyti šito)
ir pati Kerė

(reikia įsivaizduoti vairą sankabą taip aš matau VAIRAS o dieve mano širdis mano širdis mano širdis)

Bilis ūmai pajuto, kad mašina išduoda jį, kad vairas nebeklauso jo. "Biskeinas" ėmė suktis vietoje, išmetimo vamzdis griaudėjo, ir staiga priešpriešiais ėmė artėti "Kavalieriaus" siena - vis arčiau, arčiau ir

(tai gala...)
mašina įsirėžė į sieną, lėkdama keturiasdešimties mylių per valandą greičiu. Neono šviesos apšvietė išsilaksčiusias į šalis medines lentas. Bilis trenkėsi į vairą, Krisė griuvo ant prietaisų skydo.

Iš pramušto bako ėmė tekėti benzinas. Į balą įkrito nulūžęs išmetamasis vamzdis, ir plykstelėjo liepsna.

Kerė gulėjo ant šono užmerkusi akis, sunkiai kvėpuodama. Krūtinę tarsi ugnis degino.

Po kurio laiko ji pasikėlė ant rankų ir ėmė šliaužti per mašinų stovėjimo aikštelę, pati nežinodama, kur.

(mama atleisk aš nenorėjau šito mama prašau man taip skauda mama ką man daryti)

Ir staiga viskas neteko reikšmės, jokios reikšmės. Norėjosi tik vieno - atsiversti ant nugaros ir pamatyti žvaigždes. Atsiversti, kartelį žvilgtelėti ir numirti.

Taip gulinčią antrą valandą ją rado Sju.

Kai šerifas Doilis liepė jai eiti namo, Sju paėjėjo tolyn gatve ir atsisėdo ant Čemberleno skalbyklos laiptelių. Akys žvelgė į liepsnojantį dangų, jo nematydamos. Tomis negyvas. Ji žinojo, kad tai tiesa, ir susitaikė su ta mintimi kažkaip siaubingai lengvai.

Ir užmušė jį Kerė.

Sju nesuprato, iš kur žino tai, bet įsitikinimas buvo tvirtas ir aiškus kaip dukart du.

Slinko valandos, bet Sju nekreipė dėmesio į laiką. Ledi Makbet užmušė miegą, o Kerė užmušė laiką. Labai gerai. Sju liūdnai šyptelėjo. Nejaugi tai ir yra mūsų herojės galas, mis Meilutės Šešiolikmetės galas? Ir ji daugiau nebesvajos apie užmiesčio klubą ir Švarų Miestą. Niekada. Viskas dingo. Sudegė. Pro šalį prabėgo kažkoks žmogus, šaukdamas, kad dega Karlino gatvė. Ir tegu sau dega. Tomio nebėra. O Kerė nuėjo namo nužudyti savo motinos

(??????)

Sju staiga atsitiesė ir įsižiūrėjo į tamsą.

(??????)

Iš kur ji žino? Jai teko skaityti apie telepatiją, bet šitas įsitikinimas buvo visai kas kita: jokių vaizdų, jokių proto nušvitimo blyksnių, tik paprastas, proziškas žinojimas. Kaip žinojimas, kad po pavasario ateina vasara, kad nuo vėžio mirštama, kad Kerės motina jau nebegyva, kad...

(!!!!!!)

Širdis šoktelėjo krūtinėje. Nebegyva? Sju atidžiau įsiklausė į tą mintį, stengdamasi nepaisyti atkaklios abejonės, kad šito žinoti ji niekaip negali.

Taip, Margareta Vait buvo nebegyva. Sustojo širdis. Bet ji smogė peiliu Kerei. Kerė buvo sunkiai sužeista. Ji...

Daugiau nieko.

Sju pašoko ir nubėgo prie mamos "Plimuto". Po dešimties minučių sustabdė mašiną ties Brančo ir Karlino gatvių sankryža. Karlino gatvė degė. Gaisrininkai buvo bejėgiai kovoti su šėlstančia liepsna, bet skersai gatvės, abiejose pusėse stovėjo medinės pertvaros, ir rūkstantys pakelės stulpai apšvietė užrašą: ATSARGIAI! AUKŠTA ĮTAMPA!

Perkirtusi du kiemus ir prasibrovusi pro spygliuotą gyvatvorę, Sju atsidūrė Vaitų kaimynų sklype.

Visas Vaitų namas buvo apimtas ugnies, liepsnos kilo aukštai virš stogo. Jokios galimybės prieiti arčiau ir pažvelgti vidun. Bet

užtat ryški gaisro pašvaistė apšvietė kruvinų pėdsakų grandinėlę - čia praėjo Kerė. Sju nusekė pėdsakais. Čia, kur didesnės kraujo balos, Kerė ilsėjosi, čia prasibrovė pro gyvatvorę, kirto kelis Vilou gatvės kiemus, paskui išėjo į tankų jaunų pušaičių ir ąžuoliukų gojelį. Už jo į kalvą kilo siauras neasfaltuotas takas ir suko link 6-ojo greitkelio.

Staiga Sju sustojo, apimta pakirtusios ryžtą abejonės. Tarkime, ji suras Kerę. Kas tada? Mirs nuo širdies smūgio? Sudegs gyva? Ar nulėks tiesiai po atūžiančio automobilio ar gaisrinės mašinos ratais? Kažkoks neaiškus įsitikinimas sakė, kad visa tai Kerės galioje.

(reikia surasti policininką)

Sju nusijuokė iš tos minties ir atsisėdo ant žvilgančios rasotos žolės. Ji jau buvo suradusi policininką. Netgi tarus, kad Otis Doilis ja patikės, kokia iš to būtų nauda? Sju įsivaizdavo, kaip šimtas įtūžusių persekiotojų apsupa Kerę, įsako jai mesti ginklą ir pasiduoti, o Kerė paklusniai pakelia rankas, nusiima nuo pečių galvą ir paduoda šerifui Doiliui. Ir tas iškilmingai įsideda ją į krepšį su užrašu “Daiktinis įrodymas Nr.1”.

(o tomio nebėra)

Nebėra. Sju pravirko. Užsidengė veidą rankomis ir ėmė raudoti. Kadagio krūmuose kalvos viršūnėje šlamėjo švelnus vėjelis. Dar kelios gaisrinės mašinos pralėkė 6-uoju greitkeliu tarsi milžiniški raudoni skalikai, vejantys žvėrį naktyje.

(miestas liepsnoja)

Sju nebeturėjo supratimo, kaip ilgai išsėdėjo skausmingame svaigulyje. Nesuvokė, kad mintimis seka paskui Kerę į “Kavalierių”, kaip kad žmogus paprastai nesuvokia, jog kvėpuoja, kol nepagalvoja apie tai. Kerė buvo sunkiai sužeista, ir tik atkaklus troškimas pasiekti tikslą stūmė ją pirmyn. Iki “Kavalieriaus” net tiesiai per laukus buvo trys mylios kelio. Sju

(matė? nujautė? neturi reikšmės)

kaip Kerė įkrito į vandens griovį, paskui išsikapanojo - sušalusi, drebanti. Stebino tik tai, kad ji dar turėjo jėgų eiti. Aišku, Kerė

elgėsi taip dėl mamos. Mama norėjo, kad ji taptų Ugniniu Kalaviju, naikinančiu...

(viešpatie ji ketina sunaikinti...)

Sju pašoko ir nubėgo pirmyn, daugiau nebežiūrėdama į kruvinus pėdsakus. Dabar mergina ir taip žinojo, kur jie veda.

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (164-165 psl.):

"Kad ir kokia baisi buvo Kerės Vait istorija, ji jau vis tiek praeityje. Dabar laikas susimąstyti apie ateitį. Kaip pabrėžia Dinas Makgafinas savo puikiame straipsnyje, išspausdintame žurnale "Saiens Jierbuk", "jeigu mes atsisakysime galvoti apie ateitį, mums anksčiau ar vėliau teks labai brangiai už tai užmokėti".

Ir todėl dabar mes susidūrėme su skausminga moraline problema. Mokslininkams jau beveik pavyko rasti būdą, kaip išskirti TK geną. Daugelis jų įsitikinę, kad kai tik bus galutinai nustatyta patikrinimo procedūra, tyrimai bus atliekami visiems mokyklinio amžiaus vaikams - taip, kaip dabar tiriama mantu reakcija (žr., pavyzdžiui, Buko ir Hanegano straipsnį "TK geno išskyrimo perspektyvos ir kontroliavimo rekomendacijos" žurnale "Mikrobiolodži anual", Berklis, 1982). Tačiau telekinezės galia - ne liga, tai tokia pat neišnaikinama ją turinčio žmogaus savybė, kaip ir akių spalva.

Jeigu slapti telekinetiniai sugebėjimai dažniausiai pasireiškia brendimo amžiuje, tai TK testai, atlikti pirmaklasiams, perspės mus apie pavojų iš anksto. Bet štai klausimas - ar perspėjimas sunaikins pavojų? Jei pasitvirtina tuberkuliozės testas, vaiką galima išgydyti arba izoliuoti. Jei pasitvirtins TK testas, vienintelė gydymo priemonė - kulka į galvą. Nes, sutikite, vargu ar įmanoma izoliuoti žmogų, kuris palaipsniui įvaldys galią griauti sienas.

Bet net ir tuo atveju, jeigu izoliacijos būdas būtų surastas, ar leistų Amerikos visuomenė atimti iš tėvų gražutę mergaitę - dar

visai vaiką - ir įkalinti ją iki gyvenimo pabaigos akmeniniame požemyje? Abejoju. Ypač po to, kai komisija, nagrinėjusi Kerietos Vait atvejį, pasistengė įtikinti visuomenę, jog tragedija Čemberlene tebuvo grynas atsitiktinumas.

Taigi, mes grįžome į pradinį tašką."

Ištrauka iš Siuzanos Snel parodymų Meino valstijos tyrimo komisijai (iš "Kerietos Vait atvejį nagrinėjusios komisijos ataskaitos", p. 306-312):

K. O dabar, mis Snel, komisija norėtų dar kartą išgirsti jūsų pasakojimą, kaip jūs, jūsų žodžiais tariant, radote Kerę Vait stovėjimo aikštelėje prie "Kavalieriaus" ir...

A. Kodėl jūs visą laiką klausinėjate to paties? Aš jau du kartus jums pasakojau.

K. Mes norime būti tikri, kad teisingai užsirašėme kiekvieną smulk...

A. O aš manau, kad jūs norite pagauti mane meluojant. Jūs netikite, kad aš kalbu tiesą, juk taip?

K. Jūs minėjote, jog radote Kerę...

A. Aš noriu, kad atsakytumėte man.

K. ... maždaug antrą valandą nakties. Taip?

A. Aš neatsakinėsiu į jokius klausimus, kol neišgirsiu atsakymo į savąjį.

K. Mis Snel, jei atsisakysite duoti parodymus, mes įgalioti patraukti jus baudžiamojon atsakomybėn už komisijos negerbimą. Jūs galite elgtis taip tik tuomet, kai bus pažeistos jūsų konstitucinės teisės.

A. Man nusispjauti, ką jūs įgalioti padaryti. Aš netekau mylimo žmogaus. Galite sodinti mane į kalėjimą. Man dabar vis tiek. Aš... aš... Eikite visi velniop! Visi, visi velniop! Jūs bandote mane... na jūs... norite suversti man visą kaltę ar kaip nors panašiai! Atstokite visi nuo manęs!

(trumpa pertrauka)

K. Mis Snel, jūs sutinkate toliau atsakinėti į komisijos klausimus?

A. Taip. Bet aš nenoriu, kad man būtų daromas spaudimas, misteri pirmininke.

K. Be abejo, jaunoji mis, niekas nedarys jums spaudimo. Taigi, jūs tvirtinate, kad radote Kerę "Kavalieriaus" mašinų stovėjimo aikštelėje apie antrą valandą nakties. Taip?

A. Taip.

K. Iš kur jūs žinote tikslų laiką?

A. Aš turėjau su savimi laikrodį, kurį jūs ir dabar matote ant mano riešo.

K. Mes norime tik pasitikslinti. Juk "Kavalierius" yra už šešių mylių nuo tos vietos, kur jūs palikote savo motinos automobilį?

A. Keliu - taip. O einant per laukus - tik už trijų.

K. Jūs nuėjote tą atstumą pėsčiomis?

A. Taip.

K. Anksčiau jūs sakėte, jog "žinojote", kad sekate paskui Kerę. Jūs galite kaip nors tai paaiškinti?

A. Ne.

K. Gal jūs užuodėte ją?

A. Ką?!

K. Jus vedė uoslė?

(Juokas salėje)

A. Jūs ką, tyčiojatės iš manęs?

K. Prašau atsakyti į klausimą.

A. Ne. Manęs nevedė uoslė.

K. Tai gal jūs matėte Kerę?

A. Ne.

K. Girdėjote?

A. Ne.

K. Tai kaipgi jūs galėjote žinoti, kur buvo Kerė?

A. O kaip žinojo Tomas Kvilanas? Arba Kora Simard? Arba argšelis Vikas Munis? Iš kur jie žinojo?

K. Atsakykite į klausimą, mis. Čia ne vieta ir ne laikas atsikalbinėjimui.

A. Tačiau jie juk sakė, kad "tiesiog žinojo", argi ne taip? Aš skaičiau misis Simard parodymus laikraštyje! O ką jūs galvojate apie gaisrinius hidrantus, kurie atsisuko savaime? Apie benzino pumpavimo kolonėles, kurios pačios nusilaužė spynas ir įsijungė? Apie elektros laidus, kurie patys nulipo nuo stulpų? Apie...

K. Mis Snel, aš prašau...

A. Visa tai užrašyta komisijos protokoluose!

K. Mes dabar kalbame ne apie tai.

A. O apie ką? Ko jūs ieškote - teisybės ar atpirkimo ožio?

K. Tai jūs neigiate, kad iš anksto žinojote Kerės Vait buvimo vietą?

A. Žinoma, neigiu. Tai absurdiška prielaida.

K. Taip? Ir kuo gi ji absurdiška?

A. Na, jeigu jūs manote, kad egzistavo koks nors suokalbis, tai jūsų mintis absurdiška, nes Kerė buvo jau bemirštanti, kai aš ją radau. Vargu ar ji pati pasirinko tokį būdą numirti.

K. Jeigu jūs iš anksto nežinojote jos buvimo vietos, kaipgi jūs nuėjote tiesiai tenai?

A. Jūs ką, kvailas? O gal negirdėjote nieko, kas čia buvo kalbama anksčiau? Juk visi žmonės mieste žinojo, kad padeginėja ir sprogdina Kerė! Bet kas būtų galėjęs ją rasti, jei būtų panorėjęs.

K. Tačiau rado ne bet kas. Radote jūs. Gal galite pasakyti, kodėl visi žmonės nesulėkė į "Kavalierių" tarsi geležies drožlės prie magneto?

A. Kerė sparčiai silpo. Tikriausiai ji... tikriausiai jos įtakos zona siaurėjo.

K. Manau, jūs sutiksite, kad šis jūsų tvirtinimas tėra tik niekuo nepagrįsta prielaida?

A. Žinoma. O argi galima Kerės Vait atveju tvirtinti ką nors pagrįstai?

K. Na, gerai, mis Snel. O dabar pereikime prie...

Perlipusi per pylimą tarp Henrio Dreino pievos ir "Kavalieriaus" mašinų stovėjimo aikštelės, Sju iš pradžių pagalvojo, kad Kerė nebegyva. Ji gulėjo vidury aikštelės kažkaip keistai persikreipusi ir susitraukusi. Ta poza priminė Siuzanai 95-ame greitkelyje matytus sunkvežimių pervažiuotus žvėrelius - starus, skunsus, švilpikus.

Bet sąmonėje ji tebejautė Kerės buvimą - pulsuojančius, atkaklius Kerės Vait šaukinius. Kerės esmę, jos *gestalt**. Tačiau dabar tie šaukiniai tapo tylesni ir duslesni. Jau ne ausį rėžiantys signalai, bet tik lygus, palaipsniui silpnėjantis ritmas.

Kerė buvo be sąmonės.

Sju perlipo per metalinę tvorą, juosiančią aikštelę. Į veidą tvoskė ugnies karštis. Gaisras apėmė visą "Kavalieriaus" pastatą, sukaltą iš medinių plokščių. Į dešinę nuo atsarginio įėjimo juodavo apdegusios mašinos likučiai. Ir visa tai Kerės darbas. Sju nenuėjo pažiūrėti, ar kas nors buvo mašinoje. Dabar tai jau nebeturėjo reikšmės.

Ji prisiartino prie gulinčios ant šono Kerės, pro alkaną ugnies ūžimą negirdėdama net savo pačios žingsnių. Nuostaba, kartėlis ir gailestis apėmė Siuzaną, žiūrinčią į susirietusį kūną. Kerė gulėjo kraujo baloje - kraujas srovele tekėjo jai iš burnos, petyje styrojo peilio rankena. Ji atrodė taip, tarsi prieš netekdama sąmonės būtų norėjusi atsiversti ant nugaros. Kerė, galėjusi padeginėti, traukyti nuo stulpų elektros laidus, žudyti vien mintimis, dabar nebepajėgė net atsiversti.

Sju priklaupė, paėmė Kerę už rankos bei sveikojo peties ir atsargiai paguldė ant nugaros.

Kerė dusliai suvaitojo, vokai virptelėjo. Sju iškart aiškiau pajuto jos buvimą savo sąmonėje, tarsi kas būtų paryškinęs vaizdą.

(kas čia)

---

* Gestalt (*vok.*) - forma, pavidalas; asmenybė.

Ir Sju negalvodama atsakė tokiu pat būdu - mintimis.

(tai aš sju snel)

Tačiau iš tikrųjų jai net nereikėjo galvoti apie savo vardą. Minties apie save pačią kaip apie save pačią negalima buvo išreikšti nei žodžiais, nei vaizdais. Suvokusi tai, Sju staiga daug aiškiau suprato, kas dabar vyksta. Pro šoko sukeltą abejingumą prasiveržė nuoširdi užuojauta Kerei.

Ir Kerė atsiliepė - priekaištingai ir tarsi iš tolo:

(tu pasityčiojai iš manęs jūs visi pasityčiojote iš manęs)

(kere aš net nežinau kas įvyko ar tomis)

(jūs apgavote mane štai kas įvyko apgavote apgavote žiauriai šlykščiai apgavote)

Stulbinantis, neapsakomas vaizdų ir jausmų mišinys. Kraujas. Liūdesys. Baimė. Paskutinis bjaurus pokštas ilgoje šlykščių pokštų grandinėje. Visi jie pralėkė Sju galvoje kaip kaleidoskope. Visos šlykščios scenos, atimančios viltį ir jėgas. Dabar jos abi žinojo viską ir su visomis smulkmenomis.

(kere nereikia nereikia man skauda)

O štai merginos mėto į Kerę higieninius paketus ir tamponus, juokiasi, skanduoja. Sju pamatė savo pačios veidą: persikreipusį, karikatūrišką - visas viena burna, žiaurų ir gražų.

(žiūrėk štai visi jūsų šlykštūs pokštai žiūrėk visas mano gyvenimas vienas nesibaigiantis šlykštus pokštas)

(bet pažvelk kere pažvelk į mano vidų)

Ir Kerė pažvelgė.

Pojūtis buvo siaubingas. Kerė skaitė jos sąmonę kaip knygas bibliotekoje: sakytum neramiais reikliais pirštais perbraukė per knygų nugarėles lentynose, vienas knygas išimdama, vartydama ir statydama atgal, kitas mesdama žemėn ir palikdama šlamėti puslapiais.

(greitai mirga vaizdai štai aš dar visai mažytė aš nekenčiu jo tėveli oi mamyte pilnos lūpos dantys oi bobis mane pastūmė mano

keliukas mašina noriu pasivažinėti mašina mes važiuosime pas tetą sesiliją mama ateik aš padariau sisiuką)
atminties vėjuose; pirštai bėga vis tolyn ir tolyn, kol galiausiai pasiekia lentyną su užrašu TOMIS ir paantrašte BALIUS, godžiai varto knygas, skubiai, emocingai, margindami paraštes jausmų hieroglifais, sudėtingesniais už įrašus Rozetos akmenyje.

Kiaurai veriantis žvilgsnis randa daugiau, negu pati Sju žinojo apie save: meilė Tomiui, pavydas, egoizmas, troškimas palenkti jį savo valiai, priverčiant pakviesti Kerę, neapykanta Ritai Dežardin, neapykanta pačiai sau, bjaurėjimasis Kere.

(ji galėtų bent labiau rūpintis savo išvaizda nes tikrai atrodo panaši į ŠLYKŠČIĄ RUPŪŽĘ)

Bet jokių blogų ketinimų Kerės atžvilgiu, jokių užmačių, jokio noro pažeminti ją visų akyse.

Karštligiškas pojūtis, kad ją prievartauja slapčiausiuose sielos kampeliuose, ėmė nykti. Sju pajuto, kaip Kerė atsitraukia, pavargusi ir išsekusi.

(kodėl tu tiesiog nepalikai manęs ramybėje)

(kere aš)

Tačiau užbaigti minties negalėjo - nebuvo kuo. Sju apėmė siaubas, ne, kažkas dar baisiau, nes ji nežinojo, net kaip tą pojūtį pavadinti. Keista būtybė ant šlapio, prisigėrusio benzino asfalto, nelaiminga būtybė, plūstanti krauju, kenčianti, mirštanti, staiga pasirodė Siuzanai tokia kraupi ir visiškai niekam nereikalinga.

(mama man baisu mama MAMA)

Sju bandė atsitraukti nuo jos, atplėšti savo mintis nuo svetimų, leisti Kerei bent jau numirti vienai su savimi, bet nepajėgė. Ji jautėsi taip, tarsi mirtų pati, ir beviltiškai priešinosi, nenorėdama iš anksto matyti savo galo.

(kere paleisk mane PALEISK)

(mama mama mama aaaaaa AAAAAA)

Sielos klyksmas pakilo iki neįtikimo, akinančio crescendo ir staiga nutrūko. Sju akimirką regėjo žvakės liepsną, siaubingu greičiu tolstančią ilgu, juodu tuneliu.

(ji miršta dieve mano aš jaučiu kaip ji miršta)

Paskui šviesa išnyko, ir paskutinė Kerės mintis

(atleisk mama kur)

nutrūko. Sju suprato, kad dabar suvokia savo sąmonėje tik beprasmį, tuščią nervų galų virpėjimą, kuris pasibaigs po kelių valandų.

Ištiesusi į priekį rankas tarsi neregė, Sju nusvirduliavo iki aikštelės krašto. Ji perlipo per tvorą, suklupusi nusirito nuo pylimo, paskui atsistojo ir klupinėdama nuėjo per lauką, skendintį paslaptingame balto rūko debesyje. Pilkoje, sustingusioje ryto tyloje

(lėlys šaukia kažkas miršta)

pašėlusiai čirpė žiogai ir klykė lėlys.

Sju leidosi bėgti, godžiai traukdama orą pilna krūtine. Bėgti nuo Tomio, nuo gaisrų ir sprogimų, nuo Kerės, bet svarbiausia - nuo ką tik patirtojo siaubo, paskutinės minties, greitai nutolusios juodu tuneliu į amžinybę, tos švieselės, po kurios liko tik beprasmiškas, banalus kūno elektros energijos zvimbimas.

Greitas kvėpavimas ėmė lėtėti ir staiga sustojo lyg nuo ūmaus dūrio.

Iš krūtinės išsiveržė ilgas, kupinas nusivylimo riksmas.

Sju pajuto, kaip tamsus menstruacinis kraujas plūstelėjo šlaunimis.

Trečia dalis
GRIUVĖSIAI

VESTOVERIO LIGONINĖ
MIRTIES LIUDIJIMAS

Pavardė, vardas, vid. vardas *Vait Kerieta N.*
Adresas *Karlino 47*
Čemberlenas, Meino valst. 02249
Reanimacijos skyriaus Nr.__-__Greit. pagalbos mašinos Nr.*16*
Gelbėjimo priemonės__-__Mirė iki atvykimo TAIP NE
+
Mirties priežastis: *nukraujavimas, šokas, koronarinė okliuzija ir/arba koronarinė trombozė*
Asmuo, atpažinęs mirusįjį/ąją *Siuzana D.Snel*
Bek-Čemberlen-Roud, 19
Čemberlenas, Meino valst. 02249
Artimiausi giminės *nėra*
Kūnas perduodamas *Meino valstijai*
Budintis gydytojas *Haroldas Kebleris, m.m.d.*
Patologas *ZM*

Nacionalinės agentūros "Asošieitid pres" pranešimas, 1979 06 05, penktadienis:

ČEMBERLENAS, MEINO VALST. (AP)
KAIP PRANEŠĖ VALSTIJOS VALDŽIA, ČEMBERLENE ŽUVO 409 ŽMONĖS, DAR 49 LAIKOMI DINGUSIAIS BE ŽINIOS. KERIETOS VAIT BYLOS IR VADINAMOJO TK FENOMENO TYRIMAS TĘSIAMAS. TAČIAU JAU DABAR SKLINDA GANDAI, KAD KERĖS LAVONO SKRODIMO METU APTIKTOS NEĮPRASTOS FORMACIJOS GALVOS SMEGENŲ ŽIEVĖJE IR SMEGENĖLĖSE. VALSTIJOS

GUBERNATORIUS PASKYRE SPECIALIĄ KOMISIJĄ TRAGEDIJOS APLINKYBĖMS TIRTI. PABAIGA.

Birž 5 0303N AP

"Luiston Deili San", rugsėjo 7 d., sekmadienis; (3 psl.)

TELEKINEZĖS PALIKIMAS:
Išdeginta žemė ir išdegintos širdys

ČEMBERLENAS. Baliaus naktis dabar jau istorija. Visais laikais išminčiai tvirtindavo, kad laikas užgydo visas žaizdas. Deja, šio Meino valstijos vakaruose esančio miestelio žaizdos, atrodo, nepavyks išgydyti. Miesto rytiniuose rajonuose šimtamečių ąžuolų paunksmėje tebestovi gyvenamieji namai, o dailūs senoviniai pastatai ir rančų tipo nameliai Morino gatvėje ir Brikjardhile liko tokie pat tvarkingi ir švarūs, kaip ir anksčiau. Bet ši Naujosios Anglijos pastoralė - tik siauras žiedas, supantis sugriautus ir sudegintus rajonus, ir prie daugelio katastrofos nepaliestų namų stovi lentelė su užrašu "Parduodamas". O ant durų tų, kurie vis dar gyvenami, kabo juodi vainikai. Ir neįprastai dažnai Čemberleno gatvėse gali pamatyti geltonus ir oranžinius furgonus, priklausančius baldų pervežimo firmoms "Elied" ir "Ju-houls".

Gaisras, per dvi gegužės dienas sunaikinęs beveik visą miestą, nepalietė pagrindinės pramonės įmonės - Čemberleno audimo fabriko. Tačiau nuo birželio 4 d. darbas fabrike vyksta tik viena pamaina. Anot kompanijos prezidento Viljamo A. Čamblio, numatoma ir toliau mažinti gamybos apimtis. "Įmonė turi daug užsakymų, - sako misteris Čamblis, - tačiau ji negali dirbti be žmonių. Mums trūksta darbininkų. Vien nuo rugpjūčio 15 dienos aš gavau trisdešimt keturis prašymus atleisti iš darbo. Dabar vienintelė išeitis - uždaryti dažymo cechą ir perduoti užsakymus kitiems fabrikams. Mums labai nesinori atleisti likusius žmones, bet kitaip įmonei gresia bankrotas".

Rodžeris Fironas išgyveno Čemberlene dvidešimt dvejus metus ir aštuoniolika iš jų išdirbo audimo fabrike. Per tą laiką jis nuėjo kelią nuo kroviko, uždirbančio septyniasdešimt tris centus per valandą, iki dažymo cecho meistro. Tačiau galimas darbo praradimas jo, atrodo, nė kiek nejaudina. "Aš neteksiu labai gero uždarbio, - sako jis. - Pragyventi bus nelengva. Mes su žmona jau pergalvojome kelis tolesnio gyvenimo variantus. Galėtume parduoti namą - jo vertė dvidešimt tūkstančių dolerių. Vargu ar mums pavyktų gauti nors pusę šios sumos, tačiau mes, manau, galiausiai pasiryšime tokiam žingsniui. Mat pinigai ne taip jau svarbu. Mes tiesiog nebenorime daugiau gyventi Čemberlene. Vadinkite tai kvaila baime, tačiau likti čia mes negalime".

Taip galvoja ne tik misteris Fironas. Hubertas Kelis, šeimininkavęs vaisvandenių bare "Keli Frut Kompani", kol Baliaus naktis sulygino jį su žeme, neketina atstatinėti baro. "Vaikiukų nebėra, - gūžteli jis pečiais, atsakydamas į mano klausimą. - Jeigu vėl atidarysiu kavinę, joje gyvens pernelyg daug vaiduoklių. Aš galvoju pasiimti draudimo pinigus ir važiuoti į Sent-Petersburgą".

1954-aisiais, praėjus vos savaitei po to, kai virš Vorčesterio pralėkė tornado, palikęs po savęs tik griuvėsius, mieste jau aidėjo plaktukų kaukšėjimas, ore tvyrojo šviežios medienos kvapas, žmonės buvo pilni optimizmo ir naujų vilčių. Čemberlene šį rudenį nepamatysi nieko panašaus. Centrinėje gatvėje, tiesa, griuvėsiai nuvalyti, bet tuo viskas ir baigėsi. Miestiečių veidai paniurę ir nusiminę. Vyrai kiauras dienas tylėdami gurkšnoja alų "Frenko bare" Salivano gatvėje, o moterys namų kiemuose pasakojasi viena kitai liūdnas netekties istorijas. Čemberlenas paskelbtas stichinės nelaimės zona, ir šalies vyriausybė paskyrė nemažas lėšas gyvenamųjų ir verslinių rajonų atstatymui. Bet pastaruosius keturis mėnesius mieste sėkmingai verčiasi tik laidotuvių biurai.

Žuvo keturi šimtai keturiasdešimt žmonių, aštuoniolika dar nerasta. Ir šešiasdešimt septyni iš tų keturių šimtų buvo Juveno

vidurinės mokyklos mokiniai, šįmet turėję gauti baigimo atestatus. Iš esmės, būtent jų žūtis ir atėmė iš Čemberleno norą gyventi.

Juos palaidojo birželio 1 ir 2 dienomis trijų masinių ceremonijų metu. Birželio 3 dieną centrinėje miesto aikštėje buvo laikomos mišios. Šio straipsnio autoriui dar nebuvo tekę matyti labiau jaudinančio renginio. Kai mokyklos orkestras, iš kurio penkiasdešimt šešių narių liko gyvi tik keturiasdešimt, užgrojo Juveno himną, tūkstančiai žmonių, susirinkusių aikštėje, apmirė.

Po savaitės kaimyninėje Motono akademijoje įvyko liūdna diplomų įteikimo ceremonija, bet joje dalyvavo tik penkiasdešimt du absolventai - tiek jų išliko. Henris Stampelas, turėjęs pasisakyti visos laidos vardu, vidury kalbos pravirko ir nebegalėjo jos tęsti. Išleistuvių baliaus po ceremonijos taip pat nebuvo: absolventai pasiėmė savo diplomus ir išsiskirstė po namus.

Visą vasarą Čemberleno gatvėmis važiavo katafalkai, veždami atkastus iš po griuvėsių žuvusiųjų kūnus, ir jų vaizdas kasdien tarsi iš naujo draskė nespėjusias užgyti daugelio miesto gyventojų žaizdas.

Jeigu jūs drauge su kitais smalsuoliais pabuvojote praėjusią savaitę Čemberlene, jūs patys matėte miestą, sergantį dvasios vėžiu. Į tuščią protestantų bažnyčią kartkartėmis užeina vienas kitas sielvarto palaužtas žmogus. Kongregacionalistų bažnyčia Karlino gatvėje sudegė iki pamatų, tačiau katalikų bažnyčia Elmo gatvėje tebestovi, tebeveikia ir apdegusi metodistų bažnyčia, esanti tolimajame Centrinės gatvės gale. Teismo rūmų parke ant suoliukų kaip ir anksčiau sėdi senukai, bet nei šaškės, nei miesto naujienos jų nebedomina.

Pabuvojusiam čia susidaro įspūdis, kad miestas laukia mirties. Ir dabar jau negana pasakyti, kad gyvenimas Čemberlene niekada nebegrįš į senąsias vagas. Daug arčiau tiesos būsime sakydami, kad paties Čemberleno daugiau niekada nebebus.

Ištrauka iš mokyklos direktoriaus Henrio Grailio laiško Mokyklų valdybos pirmininkui Piteriui Filpotui (birželio 9 d.):

"... ir aš daugiau nebegaliu eiti direktoriaus pareigų, nes jaučiu, kad jeigu būčiau buvęs nors truputį įžvalgesnis, tragedija nebūtų įvykusi. Jeigu Jūsų valdyba neprieštaraus, prašau nuo liepos 1 d. laikyti mane atsistatydinusiu..."

Ištrauka iš Ritos Dežardin, fizinio lavinimo instruktorės, laiško mokyklos direktoriui Henriui Grailiui (birželio 11 d.):

"... ir tokiu sunkiu metu aš grąžinu Jums kontraktą. Jaučiu, kad nusižudyčiau, kad tik netektų vėl mokytojauti. Kartais ištisas naktis guliu ir galvoju: jeigu tik būčiau ištiesusi pagalbos ranką tai mergaitei, jeigu tik, jeigu tik..."

Užrašas aikštelėje, kur stovėjo Vaitų namas:
"KERĖ VAIT UŽ SAVO NUODĖMES DEGA PRAGARE.
JĖZUS NIEKADA NEKLYSTA".

Ištrauka iš Dino D.L.Makgafino straipsnio "Telekinezė: analizė ir išvados" ("Saiens jierbuk", 1981):

"Baigdamas norėčiau pabrėžti, kad vyriausybė elgiasi nepaprastai rizikingai, stengdamasi paskandinti Kerės Vait istoriją biurokratizmo liūne - aš turiu omenyje Kerės Vait atvejį nagrinėjusios komisijos veiklą. Politikų noras įtvirtinti visuomenėje nuomonę, kad telekinezė - unikalus reiškinys, kuris vargu ar kada

nors pasikartos, visai suprantamas, tačiau nepateisinamas. Genetikos požiūriu šio reiškinio pasikartojimo tikimybė - 99 iš 100. Ir mes privalome jau dabar ruoštis tam, kas gali..."

"Aiškinamasis slengo žodynas: vadovas tėvams", sud. Džonas R.Kumbsas (Niujorkas, "Laithauz Pres", 1985, 73 psl.):

suruošti Kerę: 1. sukelti sąmyšį, muštynes. 2. niokoti 3. padegti (kilo iš Kerės Vait (1963-1979) vardo).

Iš knygos "Susprogdintas šešėlis" (201 psl.):

"Šios knygos pradžioje buvo paminėtas puslapis iš Kerės Vait mokyklinio sąsiuvinio, kur Kerė daug kartų, tarsi iš nevilties, kartoja tą pačią įžymaus 7-ojo dešimtmečio roko poeto Bobo Dilano eilutę.

Ir todėl tikriausiai nesuklysiu, užbaigdamas šią knygą keliomis eilutėmis iš kitos Bobo Dilano dainos, eilutėmis, kurios galėtų būti epitafija ant Kerės Vait kapo:

Aš tokią dainą parašyti tau svajoju,
Kad ji apsaugotų tave, mano brangioji,
Nuo juodo siaubo, nuo kančios, nuo pamišimo,
Į kur nuves tave bevertis pažinimas..."

Iš knygos "Aš vadinuose Siuzana Snel" (98 psl.):

"Mano knygelė baigta. Tikiuosi, ji turės pasisekimą, ir aš gausiu pakankamai pinigų, kad galėčiau išvažiuoti ten, kur niekas manęs nepažįsta. Aš noriu viską apgalvoti ir nuspręsti, kaip gyvensiu iki tos valandos, kai mano šviesėlė greitai nutols ilgu juodu tuneliu į tamsą..."

Iš Meino valstijos komisijos, tyrusios 1979 m. gegužės 27-28 d. įvykius Čemberlene, pareiškimo:

"... nors skrodimo metu tiriamojo asmens galvos smegenyse ir buvo aptikti kai kurie pokyčiai, kurie *galėtų* reikšti *kažkokios* antgamtinės galios egzistavimą, tačiau mes nematome pagrindo galvoti, kad panašus atvejis gali pasikartoti ateityje..."

Ištrauka iš Amelijos Dženks, gyv. Rojal-Nobe, Tenesio valst., laiško Sandrai Dženks, gyv. Meikone, Džordžijos valst. (1988 m. gegužės 3 d.):

"... o tavo mažoji dukterėče auga ne dienom o valandom ir baisei didelė nors jai dar tik du metai. Jos akys žydros kaip tėvelio ir mano šviesūs plaukai bet tikreusei patamsės. Bet ji baisiai graži ir aš galvoju kartais kai ji miega kad ji labai panaši į šį mūsū mama.

Užvakar kai ji žaidė smėlije prie namo aš tylei priėjau ir pamačeu labai juokinga dalyka. Enė žaidė su savo brolio marmurineis rutuliukais tik jie ridinėjosi patys. Enė juokėsi bet aš truputi išsigandau. Kai kurie tie rutuliukai šokinėjo aukštin žemin. Tai priminė man močiūte prisimeni kai tada atėjo mentai suimti Pito ir jiems pistoletai išlėkė iš rankų o močiutė juokėsi ir juokėsi. Ir dar galėdavo supti savo krėsla net kai nesėdėdavo jame. Man net negerai pasidarė kai pagalvojau apie tai. Aš labai tikiuosi kad Enei nebus širdies skausmų kaip močiūtei buvo prisimeni?

Na bet turiu eiti skalpti tai perduok linkėjimus Ričui ir atsiūsk mums nuotraukas kai galėsi. O Enė vistik baisei graži ir jos akys taip blyzga kaip karoliukai. Galiu lažintis kadanors ji užkareus visa pasauly.

Su meile
Melija.

JERUZALĖS GYVENVIETĖ

1850 metų spalio 2 d.

MIELAS BOUNSAI, kaip malonu buvo įžengti į šitą vėsią, gryno oro užtvindytą salę čia, Čepelvaite, kai kiekvieną iškankintą mano kaulelį mauste maudė po kelionės tuo šlykščiu ekipažu, kuriuo man teko kratytis iki čia, kai visa mano esybė - be kita ko, ir šlapimo pūslė - reikalavo kuo greičiausio išlaisvinimo bei atpalaidavimo... Taigi, įsivaizduok, kaip buvo puiku pamatyti už durų, pro kurias įėjau, ant mažyčio vyšnios medžio stalelio gulintį tavo laišką, adresuotą man! Kad laiškas nuo tavęs, o ne nuo ko nors kito, supratau iškart, vos užmatęs ant voko tavo atsainų, su niekuo nepalyginamą braižą. Gali neabejoti, ėmiausi šifruoti tavo kūrinį iš karto, kai tik man tą galimybę suteikė manasis ilgos kelionės iškankintas organizmas, kurio poreikiai turėjo būti nedelsiant patenkinti (skaičiau aš jį gausiai išdailintame, bet vis vien labai šaltame pirmojo aukšto vonios kambaryje, palaimingai išsitiesęs karštame - ačiū Dievui - vandenyje, virš kurio nuo mano alsavimo tumulais virto garas).

Džiugu buvo patirti, kad tu pagaliau atsikratei miazmų, kurios jau tiek laiko kiūtojo tavo plaučiuose. Juo maloniau buvo perskaityti, kad gydymas palankiai paveikė ir tavo moralinę būklę. Ligotas abolicionistas*, radęs sveikatos šaltinį saulėtame krašte (kur, tiesa, pakankamai smarkiai peria vergus), vadinamame Florida! Bet užteks juokauti, Bounsai, labai tavęs prašau, prašau

* Abolicionistas - žmogus, kovojantis už vergovės panaikinimą (*amer. ist.*).

kaip draugas, vienąsyk jau įkėlęs koją šešėlių karalystėn, būk kuo dėmesingesnis sau, rūpinkis savimi ir negrįžk į Masačiusetsą, kol tai bent kiek galėtų pakenkti tavo sveikatai. Pagalvok ir apie tai, kad tavo guvus protas ir šmaikšti plunksna negalės mums pasitarnauti, jeigu tu išskysi. Tu, tikiuosi, prisimeni, kad Pietūs garsėja ne vien teigiamu poveikiu sveikatai, bet ir ne pačia geriausia žmogaus teisių bei teisingumo padėtimi.

O dabar apie namą: jis pasirodė besąs nuostabus - ne blogesnis, negu man jį piešė mano pusbrolio valios vykdytojai, bet dar labiau - kažkoks grėsmingas. Jis stovi didžiulės, aukštai iškilusios aplinkinio kraštovaizdžio fone kalvos viršūnėje, maždaug trys mylios į šiaurę nuo Folmuto ir devynios mylios į tą pat pusę nuo Portlendo. Už namo - apie keturis akrus žemės, tiek apleistos ir sulaukėjusios, kad sunku net įsivaizduoti: klaikiai išsikeroję kadagiai, visiškai laukinėmis virtusios vynuogės, didžiuliai krūmai ir įvairiausi vijokliai, panašūs į gebenes, augalai, besiraizgantys ant įspūdingos akmeninės sienos, skiriančios dvarą nuo miesto, kuris atrodo tarsi būtų kažkur labai toli. Kraupios skulptūros, panašios į antikines, ištisus metus nereginčiomis akimis žvelgia į tą nykimą, nepajudinamai stovėdamos ant savo postamentų, bet, žinai, daugelis tų skulptūrų daro gana keistą įspūdį - kažkodėl rodosi, kad jos tuoj tuoj užpuls tą, kuris išdrįs pro jas praeiti. Atrodo, mano pusbrolio Stiveno skonio diapazonas buvo tarp nepriimtino ir tiesiog atvirai siaubingo. Yra ir mažas vasarnamis, kuris dabar jau praktiškai palaidotas po ryškiai raudonais žagreniais.

Greta namelio, pačiame kažkada buvusio sodo centre, yra visiškai absurdiškas saulės laikrodis. Manau, tas laikrodis ir bus paskutinis taškas šito absoliučiai beprotiško peizažo, kuris atsivėrė prieš mano akis, aprašyme.

Tačiau visa tai su kaupu atperka vaizdas, matomas iš svetainės: kvapą gniaužiantis Atlanto vandenynas, kurio bangos, vos girdimai gausdamos, dūžta į pakrantės uolas Čepelvaito kalvos papėdėje. Į tą pačią pusę nukreipta ir mansarda, kurioje įrengtas kabinetas su didžiuliu langu, savotiška niša, kurioje stūkso ne

mažiau įspūdingo dydžio rašomasis stalas. Nuostabi vietelė pradėti tam romanui, apie kurį taip ilgai kalbėjau (be abejo, taip įkyrėdamas tau iki gyvo kaulo).

Oras šiandien gerokai apniukęs, kartkartėmis net pakrapnoja. Žvelgi laukan ir atrodo, kad regi prieš akis kažką panašaus į melsvai pilką grifelinę lentą, ant kurios kažkas nupiešė senas - kaip pats Laikas - uolas, dangų ir, žinoma, vandenyną, bangomis besiplakantį į gigantiškus granitinius luitus, kurio keistas gaudesys čia, viršuje, juntamas tik kaip vos suvokiamas vibravimas. Aš jaučiu jį netgi dabar, kai rašau tau šitą laišką. Jausmas ne pats maloniausias, bet vis dėlto kentėti galima.

Aš žinau, mielas Bounsai, kad tu nepritari mano dažnam palinkimui į vienatvę, bet būk tikras, dabar aš jaučiuosi puikiai ir esu visiškai laimingas. Beje, čionai aš atvažiavau ne vienas - su manimi Kelvinas. Jis, kaip visada, nekalbus ir patikimas tarsi neprieinama tvirtovė. Manau, šios savaitės viduryje mudu važiuosim į miestą būtiniausių pirkinių, o tuo pačiu ketinu pasisamdyti kambarinių - reikia kuo greičiau atsikratyti tos baisios daugybės dulkių, kurių čia pilna visur!

Rašyti kol kas baigiu - reikia dar daug ką apžiūrėti: gausybę kambarių, nesuskaičiuojamą daugybę pačių šlykščiausių baldų ir daug ką kita. Dar kartą dėkoju už tavo geranorišką laišką ir rūpestį.

Perduok nuo manęs linkėjimus savo žaviajai žmonai.

ČARLZAS

1850 metų spalio 6 d.

MIELAS BOUNSAI, kokia čia nuostabi vieta!

Nepaliauju žavėtis ir net stebėtis - na, kad ir, pavyzdžiui, gretimo priemiesčio gyventojų reakcija į mano atvykimą. Tas priemiestis - kaip man pasirodė, vietelė gana savotiška - vadina-

mas spalvingu Pričers Korners* vardu. Kaip tik ten Kelvinas pirmąsyk susitiko su vietos gyventojais, kad susitartų dėl kasdieninio mums reikalingų produktų tiekimo. Be to, jam reikėjo su šiais žmonėmis susitarti ir dėl malkų, reikalingų žiemai, ruošimo. Man pasirodė, kad jis kažko sunerimęs. Sugrįžo niūrus ir į mano klausimą, kas jį taip sujaudino, tik burbtelėjo:

- Jie mano, kad jūs beprotis, misteri Bunai!

Aš nusijuokiau ir pasakiau, kad, galimas dalykas, jie paprasčiausiai girdėję apie tą nedidelį smegenų uždegimą, kurį turėjau po Saros mirties, - tada mano kalbos iš tikrųjų buvo nelabai protingos, kaip tu tikriausiai buvai ir pats pastebėjęs.

Bet Kelas man paprieštaravo sakydamas, kad čia niekas nieko negalįs apie mane žinoti... Nebent būtų girdėję iš mano pusbrolio Stiveno, kuris čia gyveno anksčiau, bet tai sunkiai įtikėtina ir, po teisybei, beveik neįmanoma.

- Aš galiu pažodžiui pakartoti, ką jie sakė. Taigi, anot jų, "kiekvienas, kuris ruošiasi gyventi Čepelvite, arba, be abejonės, jau dabar beprotis, arba rizikuoja tokiu tapti artimiausiu metu".

Mane tai be galo nustebino, kaip tu pats tikriausiai įsivaizduoji, ir aš paklausiau Kelo, iš ko jis tas keistenybes išgirdo. Jis man pasakė niurzgaliaus girtuoklėlio Tomsono, medkirčio, pavardę. Tomsonas turi keturis šimtus akrų pušynų, beržynų ir eglynų, kuriuos jis kerta be jokio gailesčio, padedamas penketo sūnų, - pardavinėja Portlendo gyventojams, aprūpina mediena aplinkinius žemvaldžius.

Kai Kelas, dar nieko nežinodamas apie savotišką to keistuolio nuostatą mano atžvilgiu, paaiškino jam, kur reikės pristatyti malkas, šis išsprogino akis, išsižiojo, o paskui, kiek atsipeikėjęs, pareiškė, kad malkas pristatysią jo sūnūs, tiktai esant ryškiai dienos šviesai ir kažkodėl tik iš jūros pusės.

Kelvinas, matyt, mano nuostabą supratęs kaip nusiminimą, puolė raminti, kad nuo Tomsono tvokste tvoskė pigiu viskiu ir kad

---

* Preacher's Corners - Pamokslininkų Kampas (*ang.*).

jis iš viso tauškė kažkokias nesąmones apie nežinia kokį žmonių paliktą kaimelį, apie mano pusbrolį Stiveną ir... apie velnius! Viskas baigėsi tuo, kad Kelvinas derybas dėl malkų baigė ne su Tomsonu, o su vienu iš jo sūnų, kuris, kiek supratau, atrodė dar rūstesnis, bet truputį protingesnis ir blaivesnis už tėvą. Manau, kad visos tos bėdos dėl neįprastos Pričers Korners miestelio gyventojų reakcijos į mūsų atsiradimą šiame krašte - panašiai susiklostė ir Kelo pokalbis su pagrindinės miestelio krautuvėlės savininku, nors tai tebuvo tik trumpas ir ne itin reikšmingas pašnekesys.

Reikia pasakyti, tai manęs nė kiek nesujaudino; visi žino, kad paprasti kaimo žmoneliai mėgsta paįvairinti savo gyvenimą visokiausiomis fantazijomis, paskalomis bei skandalais, ir aš manau, kad vargšas Stivenas, o ir visa jo pusės mūsų giminės atšaka panašiose situacijose elgėsi pakankamai oriai. Greičiausiai tie gandai pasklido kažkada dėl vieno įvykio, apie kurį Kelui jau pasakojau - tai istorija, kaip vienas iš mūsų protėvių buvo ištiktas gana keistos ir beprasmės mirties, visiškai nelauktai nukrisdamas nuo savo nuosavo paradinio balkono ir čia pat iškvėpdamas dvasią. Taigi, gal šita liūdna istorija, o gal dar kas nors panašaus ir davė pradžią visokiausiems gandams gandeliams ir buvo tokios keistos vietinių gyventojų reakcijos į mūsų atvykimą priežastis.

Geriau papasakosiu apie namą. Jau pats savaime tas namas nesiliauja mane žavėjęs. Dvidešimt trys kambariai, Bounsai! Pavyzdžiui, mediniai apdailos paneliai viršutiniuose aukštuose ir portretų galerijoje, nors, sprendžiant iš visko, sulaukę pagarbaus amžiaus, tebėra stebėtinai gerai išsilaikę. Ir tai turint omenyje, kad kartą, užėjęs į paskutinįjį savo pusbrolio miegamąjį viršutiniame aukšte, aš išgirdau, kaip už jų marširuoja žiurkės - gana didelės, sprendžiant iš jų keliamų garsų. Jos greičiausiai tokios didžiulės, kad akimirką man net pasirodė, kad tai visiškai ir ne žiurkės, o žmonės klaidžioja aplink mane už sienų. Aš pamaniau, kad, ko gero, nepatirčiau ypatingo džiaugsmo susitikęs bent vieną iš jų toje prieblandoje, kuri mane gaubė, ir aš dėl viso pikto

užsižiebiau šviesą, bet nepamačiau aplinkui ne tik nė vieno urvo, bet netgi paprasčiausių žiurkių išmatų. Keista.

Viršutinioji galerija apkabinėta gana vidutinės kokybės portretais, kurių rėmeliai taip pat galėtų būti geresni. Kai kurie portretai labai panašūs į Stiveną, kiek aš jį atmenu. Manau, kad teisingai suradau savo dėdės Henrio Buno ir jo žmonos Džuditos atvaizdus, kiti veidai man, deja, nepažįstami. Viename portrete buvo pavaizduotas, man regis, liūdnai pagarsėjęs senelis Robertas. Tos giminės šakos, kuriai priklauso Stivenas, potretai, mano manymu, yra visi, bet nė vienas iš tų veidų, dideliam mano apgailestavimui, man nebuvo pažįstamas. Teisybės dėlei reiktų pažymėti, kad visi tie veidai, užfiksuoti portretuose - kad ir kokie blogi pastarieji būtų - spinduliuoja gerumu, šviesiu humoru ir neeiliniu, aukštu intelektu, kuriuo buvo tiesiog prisodrintas kiekvienas laiškas, kuriuos mudu su Sara gaudavom iš Stiveno. Kaip vis dėlto kvaila ir apmaudu, kad žmonės, kurių gyslomis teka tas pats kraujas, dažnai gyvena, jeigu ir nesivaidydami, tai bent jau ir nesistengdami ką nors sužinoti vienas apie kitą! Jau nekalbant apie tai, kad jie išsibarstę po visą platų pasaulį. Nejaugi tokia neišvengiama yra nesantaika tarp brolių, tie kartūs žodžiai, kuriais jie iš kartos į kartą drasko vienas kitą?! Juk, be kita ko, visa tai ne pačiu geriausiu būdu atsiliepia jų visai niekuo dėtiems palikuonims. Negaliu dabar iškęsti neprisiminęs, kaip vis dėlto pavyko tau ir Džonui Pečiui, kad jūs turėjote laimės iš arčiau pažinti Stiveną, kai aš buvau visai besirengiąs pasekti paskui savąją Sarą į anapus, ir kaip liūdna ir apmaudu, kad Apvaizda iš manęs praktiškai atėmė tokią laimingą galimybę!.. Su kokiu nuoširdžiu pasimėgavimu klausyčiausi jo kalbų (neabejotinai, kupinų humoro), kuriomis jis gintų visas tas nevykusias skulptūras, stovinčias sode, ir dar labiau nevykusius baldus namo viduje!

Visgi nesiruošiu pernelyg stengtis apjuodinti savo pusbrolio skonio. Galų gale, kas žino, kokia tikroji priežastis? Be to, Stiveno skonis - tai tik Stiveno skonis, o mano skonis - tai mano skonis, ir lyginti jų greičiausiai neverta. Be kita ko, tas minėtasis nevykėliš-

kumas, galimas dalykas, yra tik pokštas, parodantis gana neįprastą mano pusbrolio humoro jausmą, nes namo viršutiniuose aukštuose pakankamai gausu tikriausių meno kūrinių (kurių daugelis nuklotas tokio storo dulkių sluoksnio, jog per jį dažnai ne taip lengvai įžiūrėsi, kad tau prieš akis tiesiog šedevras)... Didžiulės lovos, raudonmedžio ir riešutmedžio stalai, sunkūs, nuo laiko patamsėję manuskriptai... Daugybė miegamųjų, svetainių, priimamųjų, didžiulis darbo kambarys viršutiniame aukšte. Mane itin sužavėjo mažas kuklus kabinetukas apačioje. Grindys gausiai išdekoruotos kažkokios ypatingos rūšies pušies mediena - net iš po storo ir minkšto dulkių sluoksnio jos skleidė savotišką paslaptingą vidinę šviesą. Visame kame čia juntama savigarba... Savigarba ir didžiulė metų našta. Negalėčiau pasakyti, kad visa tai be išlygų man patinka, bet manau, kad po kurio laiko, kai šis tas pasikeis, kai mes priprasim prie naujos vietos bei prie čionykščio atšiauraus klimato, viskas susitvarkys ir sustos į savas vietas.

Viešpatie! Man reikia bėgti! Greit tau parašysiu vėlei. Mielas Bounsai, papasakok apie savo pasiekimus. Kas naujesnio girdėti apie Petį, o ir apie kitus mūsų bendrus draugus? Bounsai, turiu perspėti tave kaip draugą: nebandyk įtikinti kiekvieno naujo savo pažįstamo pietiečio ir primesti jam savo pažiūrų, priešingu atveju tu rizikuoji tapti panašus į mūsų bendrą kalbų ir nuobaudų "draugą" - turiu mintyje misterį Kolchauną. Bet svarbiausia - man pernelyg gerai žinoma, kad toli gražu ne visi moka liežuvį laikyti už dantų...

Tavo nuoširdus ir mylintis draugas
ČARLZAS

1850 metų spalio 16 d.

MIELAS RIČARDAI, sveikas, kaip laikaisi? Dažnai galvojau apie tave nuo pat savo apsigyvenimo Čepelvaite dienos. Tikiuosi,

tai abipusis dalykas. Ir štai, gaunu neseniai laišką nuo Bounso, iš kurio sužinau, kad užmiršau palikti klube savo naująjį adresą! Parašiau, rodos, jau visiems, kam tik buvo galima parašyti - bent jau visiems savo ištikimiems ir geriems draugams, kurie liko už tų sienų, skiriančių mane čia nuo įprasto normalaus pasaulio. Viešpatie, kaip mus vis dėlto išblaškė likimas! Tu - Bostone, sąžiningai darbuojiesi "Libereitore" (kur aš, beje, neužmiršau pasiųsti savo adreso), Chensonas - Anglijoje, vienoje iš savo pagarsėjusių linksmųjų kelionių, o vargšas senasis Bounsas gydosi plaučius pačiame liūto irštvos centre, kuris vadinasi Arizona.

Aš laikausi gerai, Dikai. Prižadu tau kuo smulkiausiai apie viską parašyti, vos tik nusikratysiu bent kiek tos rūpesčių naštos, kuri užgriuvo mano vargšus pečius - tikiuosi, neblogai tave sudominsiu papasakodamas apie tuos dalykus, kurie dedasi čia, Čepelvaite ir jo apylinkėse.

Taigi turėsiu malonumo artimiausiu laiku tavo dėmesiui pateikti neilgą, bet gana intriguojančią istoriją, o kol kas turiu vieną prašymą. Ar dar atsimeni tą istoriką, su kuriuo supažindinai mane per pietus pas misterį Klerį? Atrodo, jo vardas Baiglou. Aš galiu ir klysti, bet vieną dalyką prisimenu tiksliai: jis kalbėjo, kad domisi ir renka įvairius keistus ir mįslingus istorinius įvykius, susijusius būtent su ta vietove, kur aš dabar apsigyvenau. O lenkiu aš štai kur: būk geras, kuo smulkiau išklausinėk jį apie viską, kas tik jam žinoma (jei išvis kas nors žinoma) apie nedidelį, kažkada žmonių apleistą kaimelį, netgi ne kaimelį, o kaimiūkštį, vadinamą Jeruzale. Mane domina bet kokie duomenys, susiję su tuo dalyku, kokių tik pas jį esama - pradedant folkloru ir baigiant visokiausiais gandais. Gandai mane ypatingai domina. Tas kaimelis yra netoli nuo Pričers Korners gyvenvietės, esančios ant Rojal River upelio kranto. Tas upeliūkštis yra Androskodžino intakas ir įteka į jį maždaug už vienuolikos mylių žemyn pagal tėkmę, netoli Čepelvaito. Patikėk, man to reikia ne iš tuščio smalsumo. Tie duomenys man reikalingi, norint surasti atsakymus į kai kuriuos mane itin dominančius klausimus. Tai man būtina ir apie tai parašysiu kitąsyk.

Atleisk, Dikai, kad laiškas išėjo kiek trumpokas. Greitai, kai pagaliau susidorosiu su savo problemomis, kurios reikalauja neatidėliotino sprendimo, parašysiu tau apie viską išsamiau, o kol kas perduodu širdingiausius linkėjimus tavo žmonai, abiems sūnums, na ir, žinoma, tau pačiam.

Tavo mylintis draugas
ČARLZAS

1850 metų spalio 16 d.

MIELAS BOUNSAI, noriu papasakoti tau vieną istoriją, kuri mudviem su Kelu pasirodė šiek tiek keista ir net bauginanti. Įdomu, kokia bus tavo nuomonė? Jei tu ir neįžvelgsi joje nieko, kas galėtų kelti nerimą, tai ji, galimas dalykas, suteiks tau bent kiek malonumo ar, galų gale, bent kuriam laikui padės atsitraukti nuo mūšių su moskitais.

Praėjus dviems dienoms po to, kai išsiunčiau tau aną laišką, pas mus atvyko keturios jaunos ledi, kurias pasisamdėme iš Pričers Korners, kad sutvarkytų namą. Šiai komandai vadovavo pagyvenusi griežto veido dama, mums prisistačiusi kaip misis Kloris. Galiausiai, pagalvojau aš, mes atsikratysim bent dalies tų dulkių, nuo kurių dabar kas žingsnis tenka čiaudėti. Visos tos moterys man pasirodė esančios truputį nervingos. Tai tapo dar labiau pastebima, kai jos ėmėsi tvarkymo. Viena iš tų jaunųjų ledi net tyliai klyktelėjo, kai aš, netikėtai jai, pasirodžiau laiptų viršuje, norėdamas pasigėrėti tuo darbu.

Aš paklausiau misis Kloris, kokia tokio akivaizdaus jaunųjų ledi nerimo priežastis (misis Kloris valė dulkes pirmojo aukšto hole su tokia veido išraiška, kurioje galėjai įžvelgti tik begalinį ryžtą kuo greičiau užbaigti darbą; tu žado būtum netekęs - žiūrėdamas į šį veidą su išblukusia nuo laiko spalvota skarele,

apsukta apie plaukus, galėtum pagalvoti, kad žmogus ne šluostinėja dulkes, o kuopia laidojimo rūsį). Atsakydama į mano klausimą, misis Kloris pasisuko į mane ir ryžtingai pratarė:

- Joms nepatinka šis namas, sere. Nepatinka jis ir man, nes šis namas visada bus *blogas namas.*

Iš netikėtumo man net žandikaulis nukaro, o misis Kloris tęsė jau kiek švelnesniu tonu:

- Aš visai nenoriu pasakyti, kad Stivenas Bunas buvo blogas žmogus. Priešingai, jis buvo nuostabus, sakyčiau, net reto gerumo žmogus. Visą tą laiką, kol jis čia gyveno, aš ateidavau pas jį tvarkytis kas antrą mėnesio ketvirtadienį, lygiai taip pat, kaip ateidavau ir esant jo tėvui, misteriui Rendolfui Bunui, kol jis dingo kartu su žmona - beje, nepalikdamas jokių pėdsakų - 1816 metais. Misteris Stivenas buvo geras, malonus žmogus, o ir jūs, sere, taip pat, regis, nesate koks piktadarys (atleiskit man už tiesumą ir šiurkštumą - kitaip kalbėti aš nemoku), bet šis namas *blogas,* ir nė vienas iš Bunų giminės čia niekad nerado laimės nuo pat tų laikų, kai jūsų senelis Robertas ir jo brolis Filipas susipyko - lyg dėl kažkokios vagystės, lyg šiaip dėl kokių paslaptingų tarpusavio intrigų (čia ji sumišusi trumpam nutilo), ir tai buvo 1789 metais.

Na ir atmintį turi žmonės, Bounsai!

Tuo metu misis Kloris tęsė:

- Nelaimei buvo pastatytas šis namas, ir visą jo amžių jį lydėjo nelaimės. - Nežinau, Bounsai, ar tau žinoma, kad mano dėdulės Rendolfo duktė Marsela sykį tapo nelaimingo atsitikimo auka: ji žuvo, nukritusi nuo laiptų, vedančių į rūsį; dėdulės Rendolfo tėviška širdis neišlaikė tos kančios ir, neilgai trukus, jis taip pat paliko šią ašarų pakalnę: nepatikrintais duomenimis, baigė gyvenimą savižudybe. Šią tragizmo kupiną istoriją apsakė man Stivenas viename iš savo laiškų, kuris buvo parašytas kaip tik per velionės sesers gimtadienį. Štai, mielas Bounsai, jau ir dvi istorijos, kurias aš laikyčiau mažų mažiausiai keistomis. Paslaptingas išnykimas ir tragiška žūtis... bet tai dar tik nedidelė dalelė istorijos, kurią aš pateikiau tavo dėmesiui šito laiško pradžioje. -

Tai štai, aš dirbau čia pakankamai ilgai, misteri Bunai, ir turiu jums šį tą pasakyti. Visų pirma, aš neakla, nekurčia ir, apsaugok Viešpatie, ne kokia beprotė - tikiuosi, jūs tai suprantate. O antra (būkit atidus, sere), aš girdėjau kraupius garsus čia, už sienų, sere, kraupius, stingdančius kraują garsus - sunkius duslius smūgius, trenksmą ir poškėjimą, o kartą - klaikų stūgavimą, panašų, greičiausiai, į prislopintą juoką. Tas juokas buvo toks košmariškas, kad man kraujas sustingo gyslose iš siaubo, kurį tada patyriau. Tai *labai bloga vieta*, sere, - čia ji netikėtai nutilo, matyt, išsigandusi, kad prikalbėjo pernelyg daug.

Jei kalbėsim apie mane, reikia pasakyti, jog atsidūriau gana keblioje padėtyje. Aš niekaip negalėjau nuspręsti, ar man įsižeisti dėl to, ką išgirdau, ar paversti viską pokštu ir pasijuokti, ar nuspręsti, kad tai tik nekalti baigiančios suvaikėti sęnutės tauškalai, ar jos žodžiuose tikrai esama kažko, dėl ko vertėtų susimąstyti. Bijau, kad tądien vis dėlto nugalėjo noras pasismaginti:

- Ir kas gi, jūsų manymu, ten buvo, misis Kloris? Vaiduokliai, žvanginantys grandines?

Ji pažvelgė į mane kaip į paskutinį idiotą ir, ironiškai šyptelėjusi, ištarė, tarsi kažką aiškindama mažam berniukui ar beviltiškam degeneratui:

- Šmėklos? Arba, kaip jūs teikėtės pasakyti, vaiduokliai? Visai gali būti, kad jų čia yra, bet aš jų niekad nei girdėjau, nei regėjau. Tai, ką aš girdėjau tarp šio namo sienų, nebuvo nei šmėklos, nei dvasios, nei vaiduokliai, nei kas nors panašaus į juos, nesvarbu, kaip tai bepavadintumėte. Šmėklos, kiek man žinoma, neklykauja ir neaimanuoja lyg prakeiktos, be to, niekuo nežvangina, judėdamos apgraibomis ir klupdamos tamsoje. Tai...

- Tęskite, misis Kloris, - padrąsinau ją aš. - Jūs įbridote jau labai giliai. Būkit maloni, užbaikite, jei jau pradėjote.

Jos veide pakaitomis šmėkščiojo siaubo užgautos savigarbos ir, prisiekiu, religinio virpulio išraiškos.

- Kai kurie nemiršta, - sušnabždėjo ji. - Kai kurie gyvena Prieblandoje tarp dviejų Pasaulių. Jie tebegyvena, kad tarnautų... Jam!

Tuo jos pasakojimas baigėsi. Dar keletą minučių aš bandžiau ją išjudinti, bet ji užsispyrusi tylėjo ir daugiau nebeištarė nė žodžio. Galiausiai aš atsisakiau bergždžių pastangų dar ką nors iš jos išgauti, pagalvojęs, kad dar truputį, ir ji susirinkusi savo skurlius, išeis, neužbaigusi darbo.

Tai pirmojo epizodo pabaiga. Antrasis buvo kitą vakarą. Kelvinas sukūrė ugnį pirmojo aukšto židinyje, svetainėje, o aš, patogiai įsitaisęs netoliese, trumpindamas vakarą žurnalo "Intelidženser" vartymu, klausiausi, kaip vėjas nepailsdamas teškia į langą lietaus lašus. Buvo taip jauku ir ramu, kiek tai beįmanoma žmogui, žinančiam, jog viskas, kas šalta ir liūdna, yra už jo namo sienų, o viskas, kas šilta ir malonu, - viduje. Staiga tarpdury pasirodė Kelas. Jis atrodė labai susijaudinęs ir, be abejonės, nervinosi.

- Jūs nemiegate, sere?

- Snūduriuoju, - atsakiau aš. - Kas atsitiko?

- Aš šį tą radau viršuje ir manau, kad jums taip pat vertėtų pažiūrėti, - atsakė jis. Jo balse skambėjo susijaudinimas, bet tuo pat metu jis buvo ir kažkoks prislėgtas.

Aš atsikėliau iš krėslo ir nusekiau paskui jį. Kai mes lipom laiptais, Kelvinas tarė:

- Aš skaičiau knygą viršutinėj bibliotekoj - ganėtinai keistą, reikia pastebėti, knygą - ir staiga išgirdau triukšmą sienoje.

- Žiurkės, - ramiai atsakiau aš. - Ir viskas?

Po nedidelės, bet labai reikšmingos pauzės Kelvinas rimtai pažiūrėjo į mane. Žibintas, kurį jis laikė rankoje, skaisčiau sušvito, nustumdamas į pašalius tamsius šešėlius ir akimirkai nušviesdamas prieblandos užklotus portretus. Veidai juose, rodėsi, ne šypsojosi, o piktdžiugiškai vaipėsi, žvelgdami į mus. Vėjas lauke šaižiai suvaitojo ir, gana nenoromis, ėmė rimti.

- Tai buvo ne žiurkės, - pasakė Kelvinas. - Tai buvo kažkokie šiurkštūs duslūs garsai anapus sieninių spintų, tarsi kažkas būtų nerangiai klupinėjęs ir griuvinėjęs, sukeldamas stiprų duslų bildesį. Po to kažkoks visai siaubingas gargaliavimas... tiesiog kraupu,

sere. O tada tas pats *kažkas* pradėjo nepakenčiamai draskyti ir brazdinti sieną, tarsi mėgindamas prasigauti pro ją vidun ir... pasiekti mane!

Gali įsivaizduoti, kaip buvau pritrenktas, Bounsai. Tu pats puikiai žinai, kad Kelvinas niekada nebuvo iš tų, kurie lengvai duoda valią isteriškai baimei ir nesveikos vaizduotės žaismui. Taigi nuo to momento man iš tikrųjų pradėjo rodytis, kad čia tikrai esama kažkokios paslapties ir, galimas dalykas, ganėtinai bjaurios paslapties...

- Ir kas gi toliau? - paklausiau aš jo. Tuo momentu galerijos tolumoje jau pasirodė šviesa, krintanti ant grindų pro bibliotekos duris, ir mano sąmonėje sukrebždėjo pavojaus nuojauta; naktis jau nebeatrodė tokia jauki kaip prieš keletą minučių...

- Krebždesiai nutilo. Po kelių sekundžių bildesiai ir trinksėjimas atsinaujino, bet šįsyk jau toldami nuo manęs. Kurį laiką vėl pasidarė tylu, ir prisiekiu, aš išgirdau tolimą, labai keistą, beveik negirdimą juoką! Priėjęs prie knygų spintos, iš už kurios sklido garsai, aš stipriai į ją įsitvėriau ir pradėjau stumti ir traukti, stumti ir traukti, tikėdamasis rasti slaptas duris.

- Ką nors radot?

Kelas sustojo prieš pat bibliotekos duris ir atsakė:

- Ne... Bet aš radau štai šitą!

Jis truputėlį atsitraukė į šoną, ir aš pamačiau kvadratinę juodą nišą knygų spintoje, esančioje į kairę nuo durų. Knygos čia buvo netikros ir už jų Kelas rado nedidelę slaptavietę. Aš apšviečiau tą vietą savo lempa, bet nepamačiau nieko, išskyrus storą dulkių sluoksnį, kurio amžius skaičiuojamas greičiausiai dešimtmečiais.

- Čia buvo tik šitas, - tyliai tarė Kelas ir ištiesė man nuo laiko pageltusį popieriaus lapą, ant kurio buvo matyti išblukę juodo rašalo pėdsakai. Tai buvo kažkokios nedidelės gyvenvietės ar kaimo planas. Jame buvo pavaizduoti, kiek aš supratau, septyni pastatai ir dar vienas statinys, prie kurio buvo nupiešta kažkas panašaus į bokštą (tai tikriausiai turėjo reikšti bažnyčią). Po planu buvo išvedžiotas be galo keistas užrašas: *Kirminas, viską naikinantis.*

Kairiajame viršutiniame kampe buvo nupiešta strėlė, rodanti į šiaurės vakarus nuo šio mažo kaimelio. Palei strėlę buvo dar vienas užrašas: ČEPELVAITAS.

- Kartą mieste, sere, aš ausies krašteliu girdėjau, kaip kažkas, prietaringai persižegnojęs, užsiminė apie vieną žmonių paliktą kaimelį, kurio pavadinimas - Jeruzalės gyvenvietė. Aš kažkodėl įsitikinęs, kad tai būtent ta vieta.

- O kas čia? - paklausiau aš, rodydamas pirštu į užrašą po ženklu, reiškiančiu varpinę.

- Nežinau.

Atmintyje iškilo misis Kloris ir medkirčio Tomsono pasakytų žodžių nuotrupos.

- Kirminas, - sumurmėjau aš.

- Jūs ką nors suprantate, misteri Bunai?

- Galbūt... Kaip jūs manote, Kelai, juk būtų visai įdomu rytoj žvilgtelėti į tą vietelę... Juk taip?

Atsakymo vietoj buvo lakoniškas ir ryžtingas galvos linktelėjimas. Po to mes sugaišom dar beveik valandą, ieškodami nors kokio plyšio ar angos sienoje, bet viskas buvo veltui. Atrodė, niekas negalėjo pranašauti, kad vėl pasikartotų garsai, kuriuos Kelas girdėjo savo ausimis.

Tą naktį daugiau nuotykių nebuvo.

Kitą rytą mudu su Kelvinu patraukėm į iš vakaro numatytą pasivaikščiojimą, kurio maršrutas beveik ištisai ėjo mišku. Naktinis lietus jau liovėsi, bet dangus tebebuvo apniukęs ir žemas. Akies krašteliu pastebėjau, kad Kelvinas ėmė dažniau žvilgčioti mano pusėn ir paskubėjau jį nuraminti sakydamas, kad jei kelias pasirodys besąs pernelyg ilgas ir mes pavargsime, tą pat minutę sustosim atsikvėpti. Į kelionę mudu pasiėmėm skanius ir gausius priešpiečius, puikų firmos "Bakvait" kompasą ir, žinoma, keistą seną Jeruzalės gyvenvietės žemėlapį.

Diena buvo kažkaip neįprastai rūškana; eidami į pietryčius, vieną po kito palikdami už savęs didžiulius niūrius medžius, mudu neišgirdome nė vieno paukščio, nė menkiausio kokio nors

gyvo padaro sukelto šlamesio. Garsai, kurie pasiekdavo mūsų ausis, buvo tik mūsų pačių žingsniai ir tolima bangų mūša. Vienintelis mūsų palydovas buvo vandenyno kvapas - beveik neįmanomai sunkus.

Nuo to laiko mes nuėjom ne daugiau kaip dvi mylias ir staiga išėjome į seną, smarkiai žole užžėlusį kelią, užgriozdintą kažkada buvusiais rąstais, iš kurių dabar liko vieni trūnėsiai. Kelio kryptis sutapo su mūsų kelionės kryptimi ir, paspartinę žingsnį, toliau ėjome juo. Kalbėjom mažai. Diena smarkiai slėgė mus savo tyla ir pikta lemiančia ramybe.

Apie vienuoliktą mūsų klausą pasiekė krintančio vandens pliuškenimas. Kelias staigiai pasuko į kairę ir kitoje mažo kunkuliuojančio upeliuko su melsvai pilku dugnu pusėje pasirodė į šmėklą panaši JERUZALĖS GYVENVIETĖ!

Per upelį, kokių aštuonių pėdų pločio, buvo permestas patamsėjęs ir samanom apaugęs lieptelis. Kitapus upelio, Bounsai, mes pamatėm nuostabiausią mažutį kaimelį, kokį tik tu galėtum įsivaizduoti. Namų sienos, dėl suprantamų priežasčių išklaipytos vėjo ir išplautos nesibaigiančių lietų, buvo išsilaikiusios stebėtinai gerai. Keletas namų, pastatytų griežtu puritonišku stiliumi, stovėjo visai netoli kranto. Toliau, palei visiškai žole užžėlusią pagrindinę gatvę, stūksojo dar trys ar keturi pastatai, kuriuose, reikia manyti, kažkada buvo krautuvėlės ir valstybės įstaigos, o už jų kilo žemėlapyje pažymėtos bažnyčios bokštas, smingantis į pilką, švininį dangų. Dažai nuo sienų atsilupo, o kryžius patamsėjo ir persikreipė. Apskritai, ta bažnyčia atrodė gana niūri ir net, sakyčiau, grėsminga...

- Vykusiai pavadino kaimelį... - tyliai ištarė man už nugaros Kelas.

Mes perėjom upelį ir lėtai įžengėm į kaimą. Pasiruoškit, Bounsai, čia prasideda svarbiausia!

Kai tik mudu priartėjom prie pirmųjų namų, oras man pasirodė kažkodėl savotiškai sunkus - tiesiog sunkus kaip švinas. Įsižiūrėjus iš arčiau, pastatai pasirodė besą beveik visiškai suirę: nuplė-

šytos langinės, čerpės aplūžusios ir nutrupėjusios nuo ilgus metus besitęsiančio lietaus ir sniego, dulkėm aptraukti sukrypę langai... Gipsinės angelų figūros, apdaužytos ir sukrypusios nuo laiko, atrodė tiesiog neįsivaizduojamai baisios ir metė dar siaubingesnius šešėlius.

Pirmasis namas, į kurį užėjome, buvo sena, pusiau supuvusi taverna. Man kažkodėl pasirodė netaktiška eiti į gyvenamuosius (tegul kažkada) namus, kuriuose žmonės rasdavo vienumą ir apsaugą nuo pasaulio bruzdesio, šeimos ramybę ir jaukumą. Sena nublukusi iškaba virš pusiau išvirtusių durų skelbė: VIEŠBUTIS IR TAVERNA "VĖPLIO GALVA".

Durys pragariškai sugergždė savo vieninteliu išlikusiu vyriu ir mes įėjom vidun. Ten buvo gana tamsu. Puvimo ir pelėsių kvapas buvo beveik nepakeliamas. Bet abu šiuos kvapus stelbė kitas, kur kas stipresnis kvapas - slidus, lipnus daugybės daugybės metų dvokas. Ir net ne metų, o tikriausiai dešimtmečių... Dvokas buvo toks stiprus, koks tegali sklisti nuo yrančio kūno arba nuo išniekinto kapo. Aš greitai prispaudžiau prie veido nosinę. Kelas padarė tą patį.

- Dieve mano, sere... - šiaip taip pramurmėjo Kelas, vos neprarasdamas sąmonės.

- Senokai čia nebuvo žmonių, - užbaigiau aš už jį.

Ir tai buvo tiesa. Stalai ir kėdės stovėjo lyg vaiduokliški tylūs sargybiniai. Jie buvo kiek išklibę nuo staigių temperatūros permainų, būdingų Naujosios Anglijos klimatui, bet vis dėlto gana neblogai išsilaikę - tarsi būtų netikėję, kad tie, kurie kadaise išėjo iš čia visiems laikams, iš tikrųjų niekada nebegrįš užsisakyti vienos kitos stiklinės kokio nors gero gėrimo, užtraukti molinės pypkutės ir supliekti su draugais kortomis. Nedidelis kvadratinis veidrodis, kabojęs ant vienos sienos buvo nesukultas... Supranti, ką noriu tuo pasakyti? Berniūkščiai visada daugiau ar mažiau linkę būti tyrinėtojais, o neretai ir vandalais... Supranti? *O veidrodis buvo sveikas...* Paprastai po tokių "antpuolių" (nepaisant visų įmanomų bausmių) senų namų stiklai niekada nebūna

nepaliesti... O juo labiau veidrodžiai. Tas pats pasakytina ir apie kapines - tegul ir pačias niūriausias, - bent vienas antkapinis akmuo bus nuverstas šiaip jau visiškai nepiktybiškų vaikigalių. Tokių "plėšikų" tikriausiai nemažai ir Pričers Korners gyvenvietėje, kuri yra mažiau nei už poros mylių nuo Jeruzalės. Neliestas buvo net stiklinis viešbučio savininko stalelis (už kurį, reikia manyti, jam tekò pakloti apvalią sumelę). Tą patį galima pasakyti absoliučiai apie viską, ką matėm aplinkui. Vienintelė žala, padaryta viskam, buvo žala, kurios kaltininkai - Gamta ir Laikas. Išvados peršasi pačios: žmonės bijo šios vietos arba bent jau stengiasi čia nepakliūti. Bet kodėl? Turiu šiokių tokių minčių ta tema, bet kalbėti apie vienareikšmes teisingas išvadas kol kas dar nesinorėtų; geriau papasakosiu tau, kas vyko po to.

Mes pakilome viršun, į viešbučio numerius, ir pamatėm, kad visos lovos rūpestingai paklotos, o kiekvienos galvūgalyje, greta alavinių praustuvų, kabo švarūs, bet jau pusiau sudūlėję rankšluostėliai. Lygiai tokia pavyzdinga tvarka buvo ir virtuvėje. Viskas, kur bemesi žvilgsnį, buvo nuklota per ilgus metus susikaupusių dulkių sluoksnio ir visur viešpatavo tas pats siaubingas puvimo tvaikas, skleidžiamas visko, kas tik gali pūti. Visa kita, kas buvo toj virtuvėj, buvo tikras rojus kokiam nors antikvarui ir būtų kainavę nemenkus pinigus Bostono aukcione.

- Ką pasakysi? - paklausiau aš Kelo, kai mes galų gale vėl išėjom į gatvę.

- Nepatinka man tai, misteri Bunai, - niūriai atsakė Kelas. - Galiu tik pridėti, kad norėdami sužinoti ką nors daugiau, turim daugiau ir pamatyti.

Taigi mes apžiūrėjome dar keletą pastatų: odininko krautuvėlę su tebekabančiais ant surūdijusių vinių pelėsiais padengtais odos dirbiniais, žvakių krautuvėlę, medienos sandėlį su kruopščiai sukrautomis, bet jau visiškai supuvusiomis ąžuolinėmis bei pušinėmis lentomis ir, galų gale, kalvę.

Pamažu artėdami prie bažnyčios, esančios kaimo centre, mes vis dėlto užėjom į porą kadaise gyvenamų namų. Abu namai buvo

tradicinio puritoniško stiliaus ir galėjo tapti retu radiniu bet kuriam antikvarui ar senienų rinkėjui. Jie buvo - lygiai kaip ir kiti šio kaimelio namai - palikti žmonių ir pripildyti to paties šlykštaus puvimo dvoko.

Aplinkui - nė vieno gyvo padaro. Tik mudu su Kelu. Mes taip ir neišgirdome nė vieno paukščio ir nepamatėme nė vieno vabzdžio. Net voratinklių čia niekur nebuvo... Tiktai dulkės.

Pagaliau mes priėjome bažnyčią. Niūri, šalta ir nesvetinga ji iškilo virš mūsų. Langai buvo juodi nuo karaliaujančios viduj tamsos, o palaima ir šventumas seniai apleido šias sienas - tai aš supratau iš karto ir esu visiškai įsitikinęs ką tik parašytų žodžių teisingumu. Ir vis dėlto mes užlipome laipteliais ir aš paliečiau ranka masyvų uždarytų durų žiedą. Niūriai pažvelgęs į Kelviną, kuris buvo ne ką linksmesnis už mane patį, aš patraukiau duris į save... Įdomu, pagalvojau aš, kiek laiko šito žiedo nelietė žmogaus ranka? Galiu garantuoti - aš buvau pirmasis po kokių penkiasdešimties, o gal ir daugiau metų. Durys pasidavė, pripildydamos viską aplinkui veriančio surūdijusių vyrių gergždesio. Po akimirkos į mūsų plaučius užtelėjo paralyžiuojanti puvimo ir pelėsių smarvė, kuri užplūdo mus lyg siaubinga banga. Dusdami nuo draskančių spazmų ir kosulio, mes instinktyviai atšokom į šoną, ieškodami grynesnio oro.

- Sere, - paklausė Kelvinas, vos tardamas žodžius. - Jūs įsitikinęs, kad...

- Viskas gerai, - paskubėjau nuraminti jį, nors aš pats tuo momentu jaučiausi esąs labai toli nuo ramybės. Net dabar, Bounsai, kai rašau tau šitą laišką ir iš naujo lyg baisiam sapne vėl patiriu tas siaubingas minutes, aš jaučiuosi ne ką geriau negu tada, kai visa tai dėjosi tikrovėje. Buvau ir anksčiau girdėjęs, kad egzistuoja tokios pražūtingos viskam, kas gyva, vietos, pastatai ir net atskiros patalpos, kur pienas, pavyzdžiui, rūgsta ir genda tiesiog akyse, bet žiūrėdavau į panašius “prietarus” iš aukšto ir atlaidžiai. Bažnyčia, kurioje mes buvom, - kaip tik tokia vieta, - sugniuždytas galvojau aš, kai staiga išgirdau garsų Kevino nuste-

bimo atodūsį ir savom akim pamačiau tai, ką prieš akimirką pastebėjo jis.

Tai buvo tiesiog siaubinga...

"Paveikslas", atsivėręs prieš mano akis, mane taip pritrenkė, kad vargu ar sugebėsiu tau perduoti tuos jausmus, kurie tiesiog užplūdo mane. Tai buvo kraupi Rubenso madonos su kūdikiu karikatūra, nutepliota anglimi ant bažnyčios sienos...

- Dieve, - sušnibždėjau aš.

- Čia nėra Dievo, - atsakė man Kelas, ir jo žodžiai, atrodė, sukrėtė visą orą. Aš atidariau duris, vedančias tiesiog į pačią bažnyčią, ir kvapas, gaubęs mus ligi tol, pavirto tikru slogučiu, kurio jau buvo beveik neįmanoma pakelti.

Dienos šviesa vos prasismelkė pro dulkėmis nuklotus langus ir vos besiekė suolus, kurie dėl to atrodė vaiduokliškai juodi - ypatingai toj vietoj, kur jie artinosi prie altoriaus. Dar toliau, beveik visai neįžiūrima, dūlavo didinga ąžuolinė sakykla, iš kurios kadaise skambėjo pamokslai... Bet blogiausiai buvo matoma vieta, kur turėjo būti kryžius - tik prislopintas ir vos pastebimas aukso atspindys prasiskverbė iš ten pro tirštą dulkių uždangą, pakilusią nuo skersvėjo, kurį sukėlė mūsų atsiradimas. Nors matyti buvo prastai, aš - kažkokiu šeštuoju pojūčiu - iškart neklysdamas pajutau ir galutinai supratau, kur to mūsų keisto ir tokio smarkaus nerimo priežastis.

Mes žengėm keletą žingsnių ta kryptimi, ir staiga Kelas su kažkokiu isterišku gaiktelėjimu ar atokvėpiu, sukeltu stipraus netikėto išgąsčio, skubiai persižegnojo. Tą patį nedelsdamas padariau ir aš - priešais mus kabojo labai didelis, labai gražus ir gausiai auksu išpuoštas kryžius, bet šitas kryžius... *buvo apverstas*!.. Tu supranti, Bounsai? *Kryžius buvo apverstas*!..

- Ramiai, - išgirdau aš savo paties balsą. - Mes turim išlikti ramūs, Kelvinai. Mes turim išlikti ramūs... Ramiai...

Bet juodas šešėlis jau palietė mano širdį, ir aš pajutau tokį neapsakomai stiprų siaubą, kokio nebuvau patyręs niekad gyvenime. Tu žinai - kartą aš jau pabuvojau mirties naguose ir maniau,

kad niekur negali būti tamsiau negu ten. Pasirodo - gali... Atsidūręs priešais Šėtono simbolį, aš pajutau Jo Tamsos prisilietimą, nepalyginamą su niekuo...

Mes tylom leidomės į taką tarp suolų ir žengėme altoriaus link. Mūsų žingsniai paliko pėdsakus minkštame dulkių kilime, kuris čia dengė viską, ir atsimušė dusliu pasikartojančiu aidu iš visų pusių, o ypatingai - iš viršaus. Ant altoriaus mūsų laukė dar šis tas netikėto ir ganėtinai niūraus... Nenoriu ir negaliu smulkiai viso to pasakoti, tačiau pasakyti keletą žodžių vis dėlto būtina.

Pastatęs koją ant pirmosios pakopos, vedančios prie altoriaus, išgirdau netikėtą Kelvino šūksnį:

- Nedarykite to, misteri Bunai! Man baisu...

Aš nepaklausiau jo ir pamačiau didžiulę atverstą knygą, parašytą lotynų ir, kiek suprantu, dar kita senovine kalba - lyg kažkokia prieš keltus buvusia, lyg druidų kalba. Pabandęs prisiminti, ką žinojau jaunystėj apie tas kalbas, bet galų gale palikęs tą užmačią ramybėje, aš užverčiau knygą ir pamačiau užrašą, įspaustą viršelio odoje: *De Vermis Mysteriis*. Tai buvo lotyniškai. Tą kalbą aš taip pat jau pradėjau užmiršti, bet dar ne tiek, kad nesugebėčiau išversti. Užrašas skelbė: *Kirmino paslaptys.*

Tą pačią sekundę (užnešė mus nelabasis) man pasirodė, kad priešais mane iš lėto nuplaukė pabalęs iš baimės Kelvino veidas, ir pasigirdo kažkoks neįtikėtinai keistas bei monotoniškas labai žemų balsų giedojimas, pripildęs visą mano esybę šlykštaus ir nenugalimo siaubo. Be to, aš kažkokiu būdu pajutau (tiesiog ausimis išgirsti šito neįmanoma) dar vieną garsą, kur kas žemesnį. Atrodė, kad jis sklinda iš pačių žemės gelmių. Haliucinacija? Kur tau! Po akimirkos bažnyčia staiga prisipildė visiškai realių garsų, kuriuos galėjo išgirsti bet kas, esantis tuo metu greta mūsų. Tai buvo garsas, kurio priežastis - siaubinga, sulig kiekviena sekunde stiprėjanti vibracija tiesiog po mūsų kojomis. Ta siaubinga vibracija persidavė viskam: altoriui, prie kurio aš stovėjau, išniekintam kryžiui ant sienos, galų gale, mums su Kelvinu - tai yra, absoliučiai viskam.

Po keleto akimirkų, netarę nė žodžio, mudu su Kelvinu jau buvom lauke, nutarę kuo greičiau ištrūkti iš šitos Dievo paliktos vietos. Nė vienas iš mūsų nėsyk neatsisuko pažiūrėti atgal - tol, kol atsidūrėm kitapus upelio. Nežinau, kas pavertė (kaip tvirtina kai kurie) beždžionę žmogum, bet kad ne bėgimas - tai faktas. Priešingas procesas (bent jau atvejais, panašiais į mūsiškį) tikėtinas kur kas labiau. Vienaip ar kitaip, būčiau niekingas melagis teigdamas, kad tą dieną mes buvom paprasčiausioje linksmoje iškyloje.

Tai štai tokia istorija, mielas Bounsai... Tikiuosi, ji nepaveiks neigiamai tavo sveikatos, ir tu nepagalvosi, kad man vėl smegenų uždegimo recidyvas. Kelas gali pasirašyti po kiekvienu mano laiško žodžiu. Įskaitant ir tuos, kur kalbama apie šlykščius, siaubingus garsus sienose.

Tuo kol kas ir baigiu rašyti, tikiuosi greičiau - kai tik galėsi - pamatyti tave (tavo atvykimas čionai tikriausiai tuoj pat padarytų galą visai šitai velniavai).

Lieku tavo ištikimas draugas ir gerbėjas,
ČARLZAS

1850 metų spalio 17 d.

GERBIAMI DŽENTELMENAI, paskutiniajame Jūsų katalogo numeryje (1850 metų rugsėjis), skyriuje "Namų ūkis" aš perskaičiau apie preparatą, kurį Jūs siūlote pirkti ir kuris vadinamas "Žiurkių nuodais". Aš norėčiau įsigyti vieną (1) penkių svarų šio preparato dėžutę Jūsų pasiūlyta kaina (30 centų). Galite atsiųsti mano užsakymą adresu: Meno valstija, Kamberlendo apylinkė, Pričers Korners, Čepelvaitas, Kelvinui Makenui.

Ačiū Jums už dėmesį ir iš anksto dėkingas,
KELVINAS MAKENAS

✧

1850 metų spalio 19 d.

MIELAS BOUNSAI, viskas, apie ką tau jau rašiau, tebesitęsia... Triukšmas sienose sustiprėjo ir aš kuo toliau, tuo labiau įsitikinu, kad žiurkės čia visiškai niekuo dėtos. Mes su Kelvinu dar kartą nesėkmingai pabandėm rasti kokią nors landą arba bent jau kokį plyšį ar angą sienose, bet kaip tu tikriausiai jau supratai, neaptikom nė menkiausios skylutės. Manau, mes visai neblogai tiktume kokiam nors eiliniam misis Redklif detektyviniam romanui. Kaip tu manai, Bounsai? Vis dėlto Kelas tvirtina, kad dažniausiai ir stipriausiai garsai sklinda iš rūsio pusės. Jo mes ir imsimės rytoj iš pačio ryto. Tas faktas, kad kaip tik ten sutiko mirtį nelaimingoji mano pusbrolio Stiveno sesuo, manęs visiškai nedžiugina... Ir kartu bruka mintį, kad toks sugretinimas, galimas daiktas, visai neatsitiktinis...

Beje, jos portretas kabo viršutiniojoj galerijoj. Niekuo neypatingas ir liūdnas veidas - net jeigu dailininkas jį ir pagražino. Kiek aš žinau, ji niekada nebuvo ištekėjusi. Kartais man pradeda atrodyti, kad misis Kloris galbūt buvo visiškai teisi sakydama, kad šitas namas *blogas*. Jis tikrai neatnešė nė vienam iš savo gyventojų nieko, išskyrus kančias ir negandas... Pamažu imu tai suprasti.

Šiandien man pavyko pamatyti rūsčiąją misis Kloris ir pasikalbėti su ja antrą kartą. Iš to seka, kad turiu ką pridėti prie to, kas parašyta anksčiau. Mano manymu, misis Kloris pasižymi geriausia savitvarda iš visų Pričers Korners gyventojų, kuriuos man teko sutikti lig šiol. Progos susitikti ieškojau specialiai - ypatingai po vieno itin nemalonaus vizito, kurį man teko padaryti šiandien ir apie kurį aš tuoj pat tau papasakosiu. Taigi pradėsiu nuo to, kad malkos žiemai, dėl kurių tarėsi Kelas, turėjo būti mums pristatytos šįryt. Kai laikrodis išmušė vidurdienį, o malkų vis dar nebuvo, nusprendžiau, kaip ir kiekvienądien, eiti pasivaikščioti ir patraukiau pas Tomsoną - žmogų, su kuriuo Kelas susitarė dėl malkų tiekimo.

Buvo puikus rudeniškas oras. Diena buvo stebėtinai šviesi ir skaidri, oras gaivino ir žvalino. Kelas smulkiai man nupasakojo, kaip rasti Tomsono namą, bet pats, deja, likosi namuose, mėgindamas rasti bent kokią užuominą velionio pusbrolio Stiveno dokumentuose. Taigi, nusigavęs iki medkirčio namų, aš buvau kuo puikiausiai nusiteikęs. Tokios puikios nuotaikos aš nebuvau nė karto bent jau pastarąsias keletą dienų. Nusprendžiau asmeniškai susipažinti su Tomsonu ir kilniadvasiškai jam atleisti už pavėlavimą pristatyti malkas.

Mano iškylos tikslas pasirodė besąs piktžolėmis užžėlęs didžiulis kiemas su dviem ar trim namais, aiškiai reikalaujančiais remonto ar bent jau naujo dažymo. Palei tvartą taikiai vaikštinėjo didžiulė purvina kiaulė. Iš jos lengvabūdiško kriuksėjimo aš supratau, kad ji greičiausiai dar nieko nežino apie tai, kad lapkritį ją būtinai nusmeigs. Tolimajame prigriozdinto kiemo gale, tarp gyvenamojo namo ir dar vieno tvartelio, aš pamačiau moterį, apsivilkusią smarkiai padėvėta šiurkštaus audinio suknele. Ji lesino zujančias aplink ją vištas, barstydama aplinkui kviečius, kurių buvo pripilta jos prijuostė. Kai ji atsigręžė į mano šūktelėjimą ir pamatė, kas ją sveikina, jos veidas tuoj pat išblyško ir persikreipė iš baimės.

Tokia netikėta reakcija į mano pasirodymą ir tokia staigi veido išraiškos permaina - nuo visiškos ramybės ir pasitenkinimo iki aukščiausio išgąsčio laipsnio - labai mane nustebino. Aš tespėjau tada pagalvoti, kad šita vargšė kvaila moteriškė greičiausiai palaikė mane velioniu Stivenu, o ji, mėšlungiškai persižegnojusi ir sustingusi vietoje iš siaubo, taip beprotiškai sukliko, kaip sugeba tik mirtinai išgąsdinta moteris. Kviečiai pabiro, o vištos, persigandusios ne mažiau už savo šeimininkę, išsilakstė po visą kiemą, garsiai plumpsėdamos sparnais ir kudakuodamos.

Pirma negu spėjau ištarti bent žodį, ant slenksčio išdygo didžiulė ir nerangi vyriškio, apsirengusio apatiniais drabužiais, figūra. Vienoj jo rankoj buvo šautuvas, o kitoj, kiek supratau, ąsotis. Kodėl - suvokiau po akimirkos, geriau įsižiūrėjęs į jo

paraudusias drumstas akis ir netvirtą, siūbuojančią eiseną. Pagal šiuos nedviprasmiškus požymius aš nustačiau, kad priešais mane - medkirtys Tomsonas visame savo gražume.

- Bu-u-unai! - suriaumojo tas pabaisa. - Būk tu p-prakeiktas! Kokio velnio tau r-reikia iš m-m-manęs?!

Jis iš visų jėgų tėškė ąsotį į žemę ir taip pat persižegnojo.

- Aš atėjau, - pradėjau, stengdamasis, kiek tik leidžia aplinkybės, išlaikyti savitvardą, - todėl, kad mums nebuvo pristatytos malkos. Mano žmogus susitarė su jumis, kad...

- Tebūnie prakeiktas ir tavo žmogus drauge su tavimi! - neleidęs man užbaigti, suurzgė Tomsonas. Tik tada aš supratau, kad po nežmoniško pykčio kauke ir grubiais keiksmais šis žmogus bando paslėpti savo mirtiną baimę. Aš net pradėjau būkštauti, kad išgąstis paskatins jį paleisti į darbą savo šautuvą. Aš pradėjau kaip galėdamas atsargiau:

- Būkit malonus... Galbūt jūs...

- Eikit jūs velniop su savo malonumais!

- Na, gerai, gerai, - ramiai atsakiau aš, stengdamasis išlaikyti šioje nemalonioje situacijoje bent jau šiokią tokią savigarbą. - Aš užeisiu pas jus kitąsyk, kai jūs jausitės geriau, o kol kas nuoširdžiai linkiu kuo greičiau atsigauti.

Sulig tais žodžiais aš apsigręžiau ir neskubėdamas patraukiau žemyn keliuku, vedančiu link kaimo.

- Užmiršk kelią į čia! - staugė man pavymui Tomsonas. - Tu prakeiktas! Prakeiktas! Prakeiktas!

Akies krašteliu pastebėjau, kaip tas laukinis nerimdamas pastvėrė nuo žemės akmenį ir sviedė jį mano pusėn. Aš nusprendžiau nedaryti jam malonumo išsisukdamas - akmuo pataikė man tiesiai į petį.

Taigi aš patraukiau ieškoti misis Kloris, norėdamas sužinoti bent jau tokios akivaizdžios Tomsono neapykantos man priežastį. Ji našlė (tik prašyčiau, nereikia tų tavo nesibaigiančių juokelių apie galimas mano vedybas: be kita ko, ta moteris vyresnė už mane kokia penkiolika metų, o man pačiam, kaip žinai, jau

keturios dešimtys su kaupu). Misis Kloris gyvena nuostabiame mažame kotedže ant paties vandenyno kranto. Aš aptikau ją bedžiaustant kieme skalbinius, ir buvau sutiktas, kaip man pasirodė, pakankamai svetingai. Tame aš įžvelgiau gerą ženklą ir kažkokiu būdu staiga suvokiau, kad atėjau čionai ne be reikalo. Žodžiais tai sunku paaiškinti - jeigu iš viso įmanoma, - bet nuojauta buvo labai stipri ir pranašavo sėkmę.

- Misteris Bunas! - Visiškai nuoširdžiai nusišypsojo man misis Kloris ir padarė pusreveransą. - Jūs atėjote pasiteirauti apie skalbimą? Rugsėjo skalbinių sutvarkyti dar nespėjau - visai užkamavo reumatas, ir šiaip - sunku darosi suktis vienai.

- Kaip aš norėčiau, kad mano vizito priežastis pas jus, misis Kloris, būtų skalbimas! Atėjau prašyti jūsų pagalbos... Ir labai prašau jūsų papasakoti man viską, kas jums žinoma apie Čepelvaitą, o taip pat apie vietą, vadinamą Jeruzalės gyvenviete. Be to, labai norėčiau sužinoti - tikiuosi, jūsų padedamas, - kodėl čionykščiai žmonės žiūri į mane su tokia baime ir įtarumu.

- Jeruzalės gyvenvietė! Vadinasi, jūs jau žinote apie ją...

- Taip, - atsakiau aš. - Ir net pabuvojau ten prieš savaitę su draugu.

- Viešpatie! - sudrebėjo ji ir tapo balta kaip paklodė, greta kurios stovėjo. Aš ramindamas paliečiau jos ranką, stengdamasis sustabdyti ją krečiantį virpulį. Akimirką man pasirodė, kad jos akys stiklėja ir ji tuoj tuoj iš baimės apalps.

- Misis Kloris, atleiskit, jei pasakiau ką nors...

- Užeikite, - tyliai pratarė ji, neišklausiusi iki galo mano atsiprašinėjimų. - Vis dėlto jūs privalote žinoti tai, apie ką jums tuoj papasakosiu... Dieve gailestingasis, nejaugi vėl atėjo šėtono metas?..

Daugiau ji nepajėgė pasakyti nieko aiškesnio, kol savo virtuvėj, užlietoj auksinės saulės šviesos, neišgėrė stiprios arbatos. Net ir po to ji dar kurį laiką liūdnai susimąsčiusi žvelgė į vandenyną, kol galop nusprendė galinti kalbėti ramiai. Mes įdėmiai žvelgėme į Čepelvaito kalvą, dominuojančią viso aplinkinio peizažo fone, ir

į mano namą, dunksantį pačioje jos viršūnėje ir panašų į švyturį. Didžiuliai svetainės langai, nukreipti vandenyno pusėn ir gerai matomi net iš tokio didelio nuotolio, gražiai atspindėjo skaisčius jau bekrypstančios vakarop saulės spindulius. Vaizdas buvo stulbinančiai gražus, bet drauge ir kažkoks keistai bauginantis... Staiga misis Kloris visiškai nelauktai pasuko į mane savo sukritusį nuo patirto siaubo veidą ir neįtikėtinai aiškiai, žvelgdama rimtu žvilgsniu tiesiog man į akis, tvirtai ištarė:

- Misteri Bunai, jūs turite nedelsdamas išvažiuoti iš Čepelvaito!

Aš buvau tiesiog pritrenktas, o ji tuo metu tęsė:

- Aš pajutau šėtono alsavimą visur aplinkui dar pirmąją jūsų atvykimo dieną. Praeitą savaitę - kaip tik tada, kai jūs pabuvojote toje prakeiktoje vietoje - buvo visiškai aiškūs ženklai... Didžiulė tamsi dėmė atsirado mėnulio atvaizde; kapinėse visą naktį klykavo didelis lelių pulkas; viena moteriškė anksčiau laiko ir siaubingai pagimdė... Jūs nedelsdamas privalote išvažiuoti!

Šiaip taip susitvardęs, kaip galėdamas švelniau pradėjau:

- Mieloji misis Kloris, juk jūs viską išgalvojote. Jūs gi protinga moteris ir turite viską puikiai suprasti.

- Išsigalvojau?! Išsigalvojau, kad Barbara Braun pagimdė kūdikį, kuris neturėjo akių?! Ar tai, kad Kliftonas Broketas Čepelvaito miške užėjo laukymę, kurioj žolė buvo visiškai balta, nors niekas jai neužstojo saulės?! Jūsų manymu, tai tik fantazijos?! O ir jūs pats - juk jūs pats buvote Jeruzalės gyvenvietėje ir savo akimis matėte, kad ten jau daugybę metų nėra nė gyvos dvasios!

Atsakyti nebuvo ką; prieš akis iškilo ta siaubinga bažnyčia...

Mėgindama kaip nors nusiraminti, ji stipriai sunėrė savo senatviškai gyslotas rankas ir, užmerkusi akis, prispaudė delnus prie kaktos, tarsi atsitverdama nuo visko, kas jai kėlė tokį siaubą.

- Tai, ką jums dabar papasakosiu, sužinojau iš savo motinos ir iš savo motinos motinos. Ar jūs, misteri Bunai, gerai žinote savo giminės istoriją nuo to laiko, kai jūsų protėviai atsirado Čepelvaite?

- Apskritai - ne per labiausiai ir gana fragmentiškai, - atsakiau aš. - Šis namas priklausė mūsų giminės šakai, kilusiai iš Filipo Buno, nuo aštuntojo aštuoniolikto amžiaus dešimtmečio; jo brolis Robertas - mano senelis - persikėlė iš čia į Masačiusetsą dėl konflikto, kurio priežastis - kažkokie dingę popieriai. Apie Filipo šaką žinau nedaug: tik tai, kad ją nuolatos persekiojo nesuprantama žiauri lemtis. Beje, persekiojo nesitraukdama, iš kartos į kartą: tragiškai žuvo Marsela, užsimušė Stivensas. Čepelvaito namas atiteko man, beje, kaip tik jo valia. Jis labai norėjo, kad šis namas visada išliktų Bunų giminės namais, kad ta giminė neišsibarstytų po visą platų pasaulį ir pamažu neišnyktų. Matyt, jis tikėjosi, kad tas prakeikimas galų gale baigėsi.

- Jis niekada nesibaigs, - sušnibždėjo misis Kloris. - Jūs žinote, kokia tikroji Filipo ir Roberto susipykimo priežastis?

- Žinau tik tiek, kad Robertas Bunas, atrodo, bus pavogęs kažkokius svarbius dokumentus iš savo brolio Filipo rašomojo stalo, - atsakiau aš.

- Filipas Bunas buvo pamišėlis, - tyliai ir labai įtikinamai paprieštaravo man misis Kloris. - Ir dar, jis buvo žmogus, susidėjęs su nelabomis jėgomis. Tai, ką Robertas Bunas bandė pagrobti iš savo brolio (būtent - tik bandė, bet ne pagrobė), buvo visai ne dokumentai. Iš tikrųjų tai buvo išniekinta ir šventvagiška Biblija. Ji tiesiog buvo iškreipta ir šlovino šėtoną. Ta knyga buvo parašyta senovinėmis kalbomis: lotynų, druidų ir dar kažkokiomis... tai buvo šėtoniška knyga...

- "*De Vermis Mysteriis*". Tai yra, "Kirmino paslaptys", - pasufleravau jai aš ir tuoj pat pasigailėjau savo skubotumo ir neapdairumo - vargšė moteris iš siaubo atšlijo nuo manęs lyg staigiai stumtelėta.

- Tai jūs apie ją žinote?

- Aš ją mačiau... Ir liečiau savo rankom.

Man pasirodė, kad misis Kloris vėl vos neprarado sąmonės iš siaubo. Jos ranka mėšlungiškai pakilo prie gerklės, o akys taip išsiplėtė, jog aš nejuokais išsigandau, kad vargšei senutei iš tikrųjų gali pasidaryti labai blogai - arba nuo spazmiško dusulio,

sukelto smarkaus išgąsčio, arba tiesiog nuo pertemptų nervų. Kai ji vėl susitvardė, aš tęsiau:

- Taip, aš ją tikrai mačiau - Jeruzalės gyvenvietėje ant tos siaubingos bažnyčios altoriaus.

- Vadinasi, ji vis dar ten... Vis dar ten...

Nelaimingajai misis Kloris pakirto kojas ir ji sunkiai susmuko į krėslą.

- Maloningasis Dieve, - prabilo ji. - Kaip aš tikėjausi, kad Tu jau seniai nutrenkei tą prakeiktą knygą į patį pragaro dugną!

- Koks Filipo Buno ryšys su Jeruzalės gyvenviete?

- Kruvinas ryšys... Ir kraujo ryšys, - buvo miglotas atsakymas. - Jis buvo Žvėries Paženklintasis, bet niekas apie tai nenutuokė tol, kol 1789 metais, naktį iš spalio 31 į lapkričio 1, Filipas Bunas dingo... Kartu su juo be pėdsakų dingo ir visi to prakeikto kaimelio gyventojai...

Daugiau prie savo žodžių ji beveik nieko nepridėjo. Manau, kad ji iš tikrųjų nežinojo nieko daugiau negu papasakojo. Ji tik kartojo, kad aš būtinai turįs kuo greičiau išvykti iš Čepelvaito. Vargšės įsibaiminusios moters būklė buvo kaip tikros isterikės. Žvilgsnis - sustingęs ir stiklinis. Kliūvančiu liežuviu ji be paliovos neaiškiai kartojo kažką panašaus į tai, kad “kraujas prišaukia tik kraują” arba apie “kraujo sąryšį”, kažkokius ryšius ir dar kažką apie “tuos, kurie stebi, ir tuos, kurie saugo”.

Sutemos už lango tirštėjo vis labiau ir labiau, o drauge stiprėjo ir vargšės misis Kloris jaudulys. Norėdamas bent kiek ją nuraminti, aš pažadėjau labai rimtai pagalvosiąs apie viską, ką iš jos išgirdau.

Namo ėjau keliu, ant kurio krito niūrūs pakelės medžių ir krūmų šešėliai. Saulė jau artėjo prie horizonto, puikios rytinės nuotaikos nebuvo likę nė pėdsako, o galvoje kunkuliavo aibė klausimų, kurie tebekankina mane ir dabar. Kelas sutiko mane nė kiek nedžiuginančia naujiena, kad triukšmai už sienų dar labiau sustiprėjo. Aš pabandžiau save įtikinti, kad tai vis dėlto žiurkės, bet mano vaizduotėje tuoj pat iškilo siaubo perkreiptas misis Kloris veidas.

Virš vandenyno pasirodė mėnulis. Buvo pilnatis ir jo spalva labai priminė kraujo spalvą, o mėnesienos takas, besidriekiantis nuo horizonto ligi pat kranto, buvo tiesiog purpurinis. Aš vėl prisiminiau tą bažnyčią ir

(čia eilutė išbraukta)

Geriau tau šito nematyti, Bounsai. Tai per daug baisu. Manau, man dabar geriausia būtų užmigti. Bet mintyse, mielas drauge, aš su tavimi.

Su pagarba,
ČARLZAS

(Iš Kelvino Makeno užrašų knygelės)

1850 metų spalio 20 d.

Šįryt bibliotekoje radau gana įdomią knygą. Sprendžiant pagal išvaizdą - pakankamai senas foliantas su odiniais aptaisais ir spyna, prie kurios reikėjo ilgokai pavargti, kol pagaliau pavyko jį atversti. Suspėjau tai padaryti dar prieš pabundant misteriui Bunui. Bet džiaugsmo, tiesa, šitai man suteikė nedaug, nes pasirodė, kad visas knygos turinys užšifruotas. Šifras, manau, nesudėtingas. Tikiuosi, man pavyks jį perkrimsti taip pat lengvai, kaip pavyko susidoroti su spyna. Braižas, beje, labai primena misterio Buno braižą. Kieno gi galėtų būti ta knyga, užslėpta tolimiausiame bibliotekos kampe ir dar užrakinta su spyna? Atrodo ji labai sena, bet nesiryžtu net apytikriai nusakinėti jos amžiaus. Užrašai išsilaikė pakankamai gerai, mat buvo apsaugoti - daugiau ar mažiau - nuo oro, drėgmės ir dulkių poveikio. Misteris Bunas ketina nuodugniai apžiūrėti visą rūsį. Bijau, kad visi šitie nervus tampantys ieškojimai gali blogai atsiliepti jo sveikatai. Bent jau kol kas. Pamėginsiu jį tuo įtikinti...

O, štai ir jis.

✧

1850 metų spalio 20 d.

BOUNSAI, aš negaliu rašyti... Aš jau nebegaliu rašyti apie visa tai...

(Iš Kelvino Makeno užrašų knygutės)

1850 metų spalio 20 d.

Bijau, kad jis vis dėlto pakirto savo sveikatą. Akivaizdūs nervinio šoko požymiai...

Viešpatie! Meldžiu, atsiųsk misteriui Bunui sveikatos ir padėk mums visiems!

Aš, atrodo, taip pat jau nesugebu atsikratyti nuolatinių minčių apie visą šitą košmarą. Tos mintys tvirtai įsikūrė mano smegenyse ir drasko juos nepaliaudamos, kurstomos tų siaubingų garsų iš rūsio!..

Dabar aš vienas. Laikrodis rodo pusę dešimtos. Visas namas paskendęs tyloje, bet štai...

Šiandien aš radau misterį Buną miegantį, padėjusį galvą ant rašomojo stalo. Kai priėjau arčiau, norėdamas jam padėti nueiti į lovą, pamačiau, kad jo akys pusiau primerktos, o veidas - baltas it drobė. Tai buvo gilus nuoalpis. Aš jį atgaivinau ir pernešiau ant lovos, kur jis tebemiega ir dabar. Bet per tas kelias akimirkas, kada misteris Bunas sumišęs bandė pateisinti savo silpnumą ir nuraminti mane, aš patyriau siaubingą, tiesiog kraują stingdančią baimę!

Jo oda dabar per daug primena vašką ir yra pernelyg šalta. Bet tai ne smegenų uždegimas ir ne karštligė - dėkoju Viešpačiui! Aš visiškai negaliu jo palikti netgi tam, kad nueičiau daktaro. Bet

netgi jei galėčiau, - kas grįžtų su manimi į čia? Kas išdrįstų peržengti šito prakeikto namo slenkstį?!

O dar tas rūsys! Mintys apie jį ir apie tai, kas jame galėtų būti, nuolatos mane persekioja!

1850 metų spalio 22 d.

MIELAS BOUNSAI, su manimi vėl viskas gerai. Tiesa, šioks toks silpnumas išliko. Išmiegojau trisdešimt šešias valandas! Tiksliau - tai buvo nevisiškai miegas, o kažkas per vidurį tarp miego ir pusiau sąmoningos būsenos, tarp sąmonės ir visiško jos nebuvimo. Bet dabar aš pagaliau vėl atsigavau... Koksai žiaurus, tiesiog šėtoniškas pokštas! Aš niekada neatsigausiu, niekada jau netapsiu savimi - tuo, kuo buvau anksčiau... Niekada!.. Aš susidūriau akis į akį su tokiu neapsakomu siaubu, kuris yra toli už žmogaus suvokimo ribų.

Ir galo šiam košmarui nesimato...

Manau, aš tą pat akimirką būčiau miręs, jeigu ne Kelo parama. Kelas - vienintelė sveiko proto salelė, tegul ir labai mažytė, šiame šlykščios, žudančios beprotybės vandenyne!

Tu turi visa tai žinoti.

Mudu su Kelu pasiėmėm po ilgą ir storą žvakę, kurių kiekviena skleidė stiprią ir ryškią šviesą, ir pasukome prie angos į rūsį. Kelvinas mėgino atkalbėti mane nuo tos užmačios, primindamas mano neseną negalią ir stengdamasis mane įtikinti, kad daugių daugiausia, ką mes, galimas dalykas, rasim požemyje, neabejotinai pasirodys besą paprasčiausios didžiulės žiurkės, kurias jis nesunkiai išgalabins ir be mano pagalbos, vos tik gaus užsakytuosius nuodus.

Tačiau jam nepavyko manęs perkalbėti.

- Darykit, kaip jums atrodo geriau, misteri Bunai, - tepratarė jis, sunkiai persižegnodamas.

Anga į požemį netoli virtuvės buvo uždaryta didžiuliu ir labai sunkiu dangčiu, kuriam pakelti prireikė nemenkų mūsų abiejų pastangų.

Iš tamsos, atsivėrusios mums po juo, tuoj pat pakilo dvokas, beveik nepakeliama smarvė. Ji buvo beveik apčiuopiama ir iškart mums priminė tą kvapą, kuris lyg tirštas rūkas gaubė mus Jeruzalės gyvenvietėje. Žvakės, kurią laikiau rankoje, šviesa išsyk prigeso, suvirpėjo ir vos neužsimerkė nuo to negyvo oro, kuris pirmosiomis sekundėmis plūstelėjo į mus iš juodų požemio gelmių. Laipteliai, vedantys žemyn, buvo mediniai ir smarkiai papuvę. Vienoje vietoje keleto pakopų išvis nebuvo. Jų vietoje bauginančiais juodais nasrais žiojėjo didžiulė ir, rodės, bedugnė praraja. Tuoj pat aš aiškiai įsivaizdavau tą siaubingą paveikslą, kaip nelaimingoji Marsela sutiko čia savo tragišką mirtį.

- Būkite atsargus, misteri Bunai, - išgirdau perspėjantį Kelo balsą.

Aš jį nuraminau sakydamas, kad visiškai nedegu troškimu nusisukti sprandą ir mes pradėjom pamažu ir labai atsargiai leistis žemyn.

Laimingai įveikę pavojingus laiptus, kurie pasirodė besą kur kas ilgesni, negu buvo galima tikėtis, mes pagaliau pajutome po kojomis žemę. Nepaisant dviejų žvakių, kurias laikėm rankose, šviesos, matyti buvo labai prastai ir, negrabiai pasisukęs, užkliudžiau kairiuoju pečiu granitinę pamato plokštę ir tuoj pat visa mano rankovė paliko šlapia. Prikišęs žvakę arčiau sienos, pamačiau, kad visas jos paviršius padengtas nesuprantamos kilmės šlykščiom gleivėm. Ta vieta man visiškai nepasirodė panaši į žiurkių rojų. Kiek galėjau įžiūrėti, čia nebuvo nė vienos olos, jokios dėžės, sulūžusios spintos ar dar ko nors panašaus, kur jos būtų galėjusios įsirengti slėptuves. Mes kilstelėjom žvakes aukštyn, bet tai tik truputėlį praplėtė nedidelę šviesos dėmę aplink mus, už kurios dunksojo neįžvelgiama tamsa. Grindys turėjo nedidelį nuolydį į pagrindinio valgomojo ir svetainės pusę - tai yra, į vakarus. Ton pusėn mes ir ėjom. Tyla, kurią sklaidė tik mūsų

žingsnių garsas, buvo absoliuti, o dvokas vis stiprėjo ir stiprėjo. Neįžvelgiama tamsa aplink mus buvo tokia tiršta ir beveik apčiuopiama, kad, rodės, ji tuoj tuoj sutraiškys mus už tai, jog atsinešėm su savimi tuos du liepsnos liežuvėlius, įžūliai pažeidusius savo šviesa jos neribotą ir daugybę metų trukusį karaliavimą šiame grėsmingame požemyje.

Tolimajame koridoriaus gale granitinės sienos kažkodėl buvo padengtos poliruotu medžiu, kuris atrodė visiškai juodas ir nė trupučio neatspindėjo šviesos. Toje vietoje koridorius baigėsi, sudarydamas gana nemažą nišą po didžiaja svetaine. Dėl blogo matomumo ją buvo galima apžiūrėti tik patiems įėjus vidun, ką mudu su Kelvinu ir nusprendėm padaryti.

Vos tik įžengę į nišą, mes kažkokiu nesuvokiamu pojūčiu aiškiai pajutome praeities alsavimą. Jos buvimas buvo toks akivaizdus ir realiai jaučiamas, kad mes iškart pasijutom nejaukiai. Atrodė, tarsi mes netikėtai, o svarbiausia - visiškai realiai, nesapnuodami, persikėlėme daugeliu metų į praeitį. Beveik pačiame nišos centre stovėjo kėdė, virš jos, ant kablio, įkalto į vieną perdengimo siją, kabojo pusiau sutrūnijusi kanapinė virvė, ant kurios galo kažkada neabejotinai buvo kilpa.

- Viešpatie, - sušnabždėjo Kelas. - Tai čia tikriausiai jis ir pasikorė!

- Taip ir buvo, - patvirtinau aš. - Netoli tos vietos, kur, nukritusi nuo laiptų, užsimušė jo duktė.

Kelas buvo dar kažką besakąs, bet pažvelgęs į jį, aš išvydau, kad jo žvilgsnis staiga už kažko užkliuvo, išsiplėtė iš baimės, o ligtol palyginti ramus kalbėjimas staiga pavirto laukiniu nenugalimo siaubo klyksmu. Po akimirkos ir aš pamačiau tai, kas taip išgąsdino Kelviną...

Kaip tau, Bounsai, aprašyti tai, kas iškilo prieš mūsų akis?! Paprasto žemės gyventojo protui tai per sunki užduotis...

Tolimoji nišos siena kažkaip nesuprantamai pasisuko ir iš dar gilesnės tamsos, atsivėrusios už jos, staiga išniro neįsivaizduojamai kraupus veidas... Bedugnės akys, žvelgiančios iš padilbų,

buvo juodos kaip pačios mirties. Siaubingą žvilgsnį lydėjo nė kiek ne mažiau kraupus belūpės burnos šypsnys. Tą mirksnį tas *Kažkas* ištiesė mūsų pusėn savo apdūlėjusią ir išdžiūvusią ranką ir, išleidęs kažkokį nesuprantamą, bet be galo šlykštų garsą, netvirtai žengė į mus ir...

aš pamačiau melsvai violetinį virvės pėdsaką ant jo kaklo!

Už šito monstro nugaros pasirodė dar kažkokia žmogų primenanti būtybė - tai buvo jauna (jei galima taip pasakyti) mergina su pradėjusiu irti išpurtusiu mirtinai blyškiu veidu, kuriame taip pat klydinėjo kažkas panašaus į šypseną. Užbaigti tų išeivių iš pragaro aprašymą galima tuo, kad merginos galva buvo neįsivaizduojamai perkreipta ir beveik gulėjo ant peties - kaklo slanksteliai aiškiai buvo sulaužyti.

Jie norėjo *mūsų*. Tą aš tiksliai žinojau. Jie norėjo mus nusitempti į savo pragarišką tamsą ir paversti savo vergais. Greičiausiai, taip būtų ir įvykę, jeigu nebūčiau nusikratęs visiškai suprantamo stingulio ir sviedęs į juos sunkią žvakę, kurią laikiau rankoje. Jai pavymui nulėkė kėdė, pasipainiojusi po kita ranka. Kelvino žvakę užpūtė nežinia iš kur atsiradęs skersvėjis, o po akimirkos pajutau, kaip nesulaikomai blėsta ir mano sąmonė.

Atsipeikėjau savo kambaryje. Prie lovos sėdėjo mano ištikimas draugas Kelvinas.

Jeigu būčiau galėjęs iš čia išvažiuoti, būčiau padaręs tai, nedvejodamas nė sekundės, negaišdamas laiko nusimesti pižamai ir persirengti. Jei tik būčiau galėjęs... Bet to padaryti dabar paprasčiausiai negaliu. Neklausinėk manęs, kodėl - negaliu ir tiek. Aš tapau vienu iš šlykščios ir niūrios dramos veikėjų ir pasitraukti į šalį man dabar tiesiog neįmanoma.

Dabar nuo manęs tai nebepriklauso. Kokia teisi buvo misis Kloris, sakydama, kad kraujas gali prišaukti tiktai kraują, ir kalbėdama apie tuos, *kurie stebi*, ir tuos, *kurie saugo*. Bijau, kad aš pažadinau Jėgą, pusę amžiaus snaudusią niūrioje kaimelio, vadinamo Jeruzalės gyvenviete, bažnyčioje, Jėgą, pražudžiusią mano protėvius, padariusią juos tamsiųjų jėgų tarnais ir suteikusią Nemirtingumą.

Bijau, Bounsai, kad tai dar ne viskas. Man atrodo, kad viskas tik prasideda ir pats baisumas dar priešaky. Jeigu būčiau žinojęs... Jeigu būčiau tai žinojęs iš anksto!

ČARLZAS

P.S. Viskas, kas parašyta šiame laiške, kol kas rašyta tik pačiam sau - mes atskirti nuo Pritčers Kormers aklina žmogiško šaltumo siena. Bent jau aš tai tikrai negaliu ten rodytis, norėdamas išsiųsti laišką. Tai, galimas dalykas, galėtų padaryti Kelvinas, bet jis nenori palikti čia manęs vieno. Gal kaip nors, Dievui padedant, tas laiškas tave pasieks.

Č.

(Iš Kelvino Makleno užrašų knygutės)

1850 metų spalio 23 d.

Šįryt misteris Bunas jau kiek atsigavo po vakarykščių įvykių ir mes truputėlį galėjom pasikalbėti apie tai, kas vis dėlto mums nutiko rūsyje. Iš pat pirmųjų žodžių, kuriais apsikeitėme, tapo aišku, kad mūsų matytieji padarai - ne haliucinacijos... Jie buvo realūs! Aš, tiesa, nesupratau, ar misteris Bunas mano, kad jie sugrįš ar kad ne. O man pačiam visa tai atrodo gana grėsminga ir sunkiai prieinama normalaus žmogaus suvokimui. Triukšmas už sienų vėl atsinaujino, ir mano siela pilna pačių nykiausių ir rūpestį keliančių nuojautų, o viskas, kas vyksta aplink mus, labai primena tylą prieš baisią audrą...

Norėdamas bent kiek atitraukti dėmesį nuo manę užplūdusių pačių niūriausių minčių, aš nusprendžiau sutvarkyti dokumentus, esančius vieno miegamojo rašomajame stale. Iš pat pirmųjų laiškų ir sąskaitų aš supratau kambarį kitados priklausius Robertui Bunui. Po kelių minučių man po akim pasimaišė popierėlis, iš

pat sykio mane smarkiai sudominęs. Tai buvo nedidelis kieto blizgančio popieriaus stačiakampis su vyriškų skrybėlių reklama. Bet mane, suprantama, sudomino ne skrybėlės, o tai, kas buvo priešingoje, tuščiojoje pusėje. Pačiame viršuje buvo parašyta frazė: *Palaiminti romieji.*

Po jos sekė, atrodytų, visiškai beprasmis raidžių rinkinys:

p n l o i t i u t č r a m ū e n i

n a e a n m g n v i s o š i k j a

Aš iš karto supratau, kad tai ne kas kita, kaip šifras. Ir tas šifras, gali būti, tas pats, kurio pagalba bus galima perskaityti knygą, kurią radau prieš tris dienas (žr. š.m. spalio 20 d. įrašą). Šifras pasirodė besąs labai trumpas. Kaip tik tokiais, tyčia paprastais šifrais buvo naudojamasi Nepriklausomybės karo metu perduoti slaptiems kariniams pranešimams. Atėmus nereikalingas raides (kas antrą), šifras atrodys taip:

p l i i t r m e i

a a m n i o i j

Jeigu perskaitytum gautą frazę ne iš kairės į dešinę, o iš viršaus žemyn, gautum frazę, parašytą šios reklaminės atvirutės viršuje: "Palaiminti romieji". Prieš parodant ją minsteriui Bunui, reikia patikrinti, ar šifras tinka knygai.

1850 metų spalio 24 d.

MIELAS BOUNSAI, skubu pranešti tau nuostabią naujieną. Kelas, visada nekalbus ir netgi tylenis, kol visiškai neįsitikina, kad tai, ką ruošiasi sakyti, tikrai pasakyti būtina, kol nenusprendžia, kad tai patikima ir kad jis teisus (beje, gana retas ir gerbtinas bruožas), pranešė man, jog rado velionio senelio Roberto dienoraštį. Dienoraštis buvo užšifruotas, bet Kelas perkrimto šifrą. Jis pasakė, kad apskritai knygą jis radęs atsitiktinai ir kad šifras pasirodęs visiškai paprastas. Bet aš įsitikinęs, kad už šito slypi ilgas ir kruopštus šio nuostabaus žmogaus darbas.

Bet kuriuo atveju, tas radinys turėtų bent kiek paaiškinti tai, ko mes niekaip neįstengiam suprasti, o gal ir visiškai nuplėšti paslapties skraistę nuo to, kas čia vyko.

Pirmasis įrašas padarytas 1789 metų birželio 1 d., o paskutinysis - 1789 spalio 27 d. - tai yra, likus keturioms dienoms iki mįslingo Filipo Buno ir viso kaimelio gyventojų išnykimo, apie kurį kalbėjo misis Kloris. Beveik kiekvienas dienoraščio žodis kuria įspūdį, kad jo autorius apniktas stiprios ir įkyrios idėjos (jeigu iš viso ne beprotis), bet suteikia aiškių žinių apie mano senelio brolio, Jeruzalės gyvenvietės ir knygos, lig šiol esančios ant tos siaubingos bažnyčios altoriaus, apie kurią tu žinai, ryšius.

Pasirodo, tas kaimelis buvo pastatytas gerokai prieš atsirandant Čepelvaitui (pirmasis akmuo padėtas 1782 metais) ir netgi prieš atsirandant Pritčers Korners (kuris buvo pradėtas statyti 1741 metais ir tada vadinosi Pritčers Rest*). Jeruzalės gyvenvietę įkūrė grupelė puritonų 1710 metais. Tai grupei vadovavo religinis fanatikas, vardu Džeimsas Bunas. Tai, kad šitas Džeimsas turėjo tiesioginį ryšį su mūsų gimine, dabar man nekelia nė menkiausios abejonės. Dar daugiau - jis, atrodo, yra jos pradininkas. Kokia teisi buvo misis Kloris ir jos prietaringas, kaip man tada pasirodė, įsitikinimas, kad kraujo ryšiai mano atveju yra patys reikšmingiausi! Dabar aš su virpuliu prisimenu, ką ji atsakė į mano klausimą apie Filipo ryšį su Jeruzalės gyvenviete. Jos atsakymas buvo būtent "kraujo ryšys" arba "kruvinas ryšys" ar dar kažkas panašaus - visiškai tiksliai dabar neprisimenu. Aš tau apie tai minėjau viename iš pirmųjų laiškų, rašytų čia, ir bijau, kad tie žodžiai labai jau tiksliai parodo tikrąją padėtį.

Labai greitai kaimelis pavirto nedidele puritonų gyvenviete, pastatyta aplink bažnyčią, kurioje pastoriavo Bunas. Dienoraštyje ne vieną kartą užsimenama ir apie tai, kad Džeimsas Bunas nuolat turėdavo ryšių su keletu moterų, tikindamas kiekvieną, kad taip jis vykdąs Dievo valią, o jos privalančios neprieštaraudamos jai

* Preatcheris Rest - Pamokslininkų Poilsis (*angl.*).

paklusti. Tokiu būdu bėgant laikui beveik kiekviena šito niūraus ir praktiškai nuo išorinio pasaulio izoliuoto kaimelio moteris susilaukė nuo jo bent jau po vieną vaiką. Ta gyvenvietė iš tikrųjų buvo mažų mažiausiai keista. Tikėjimas nekaltu prasidėjimu ir tikėjimas burtais čia gyvavo greta vienas kito, o visi kaimelio gyventojai gyveno nuolatinėje baimėje ir buvo absoliučiai pavaldūs, beveik vergai, tam pusiau išprotėjusiam šventikui, ant kurio stalo Biblijos kaimynystėje buvo ir baisus, tiesiog šėtoniškas jos vertinys, apie kurį aš tau jau rašiau viename iš ankstesniųjų laiškų. Niekuo dėti, kiek suprantu, žmonės, pikta likimo užgaida atsidūrę šitoj gyvenvietėj, sudarė kažką panašaus į klaikią religinę bendruomenę. Patys drąsiausi iš jų, nepraradę galiausiai savo veido ir tikėjimo Dievu, reguliariai atlikinėjo tamsiosios jėgos varymo apeigas, bet tai niekada neduodavo jokių rezultatų. Priešingai, laikui bėgant, ir suaugusiems, ir vaikams atsirasdavo įvairių fizinių ir protinių nukrypimų, kurie dažnai lydi tamsiąsias jėgas. Itin dažnai taip būdavo vaikams. To reiškinio priežasčių, žinoma, reikėtų ieškoti ir visiškai neįtikėtino lygio kraujomaišoje. Manau, kad vienas iš Džeimso Buno palikuonių (tokį pat spėjimą, beje, netgi ne spėjimą, o įsitikinimą, išsako ir dienoraščio autorius Robertas Bunas)... Taigi vienas iš jo palikuonių, kuris išvengė tokios siaubingos lemties, apleido Jeruzalės gyvenvietę (arba buvo iš jos išvarytas) ir patraukė į pietus, Masačiusetso pusėn, nuo kur ir prasideda mūsiškė Bunų giminės atšaka. Aš manau, kad... Netgi ne, dabar aš jau beveik įsitikinęs - pernelyg daug sutapimų ir paprasčiausių faktų patvirtina mano mintis... Šis žmogus, sprendžiant iš visko, apsigyveno kaip tik toje Masačiusetso dalyje, kuri vėliau tapo nepriklausoma Meno valstija ir kur yra pirmųjų mūsų atšakos Bunų tėvynė. Ir tas žmogus, iš visko sprendžiant, buvo pirmasis iš jų. Jo vardas - Kenetas Bunas. Tai buvo mano prosenelis - dabar aš pagaliau tai žinau tiksliai. Apsistojęs Masačiusetse, Kenetas Bunas ėmėsi prekiauti kailiais ir užgyveno gana nemenką turtą. Tokį didelį, kad savo gyvenimo gale jis investavo kapitalą ir į kitus verslus, kas taip pat atnešė pakankamai daug pelno jau po jo mirties 1763 metais. Kaip tik už tuos pinigus ir

buvo pastatytas Čepelvaitas - namas, kuriame dabar gyvenu aš, paskutinysis Bunų giminės atstovas, ir kuriame iš pradžių apsigyveno du broliai - Filipas ir Robertas Bunai. Tai jie šį namą ir pastatė, greičiausiai jau po Keneto Buno mirties. *Kraujo ryšiai*, kaip pasakytų dabar misis Kloris. Kiekvieną kartą, kai atmintyje iškyla tie jos žodžiai, mane kažkodėl suima nesuprantamas, kraują stingdantis siaubas. Dabar aš pamažu imu suprasti jo priežastį... Pagalvok, Bounsai, kaip žiauriai pajuokavo likimas, kokia nepriekaištingai logiška ir drauge siaubinga įvykių seka: Kenetas Bunas, per stebuklą sugebėjęs išvengti baisios lemties tapti geriausiu atveju bepročiu, visiškai beveide apgailėtina būtybe, o blogiausiu - piktųjų jėgų parankiniu, panašiai kaip jo tėvas Džeimsas Bunas, dingsta iš Jaruzalės gyvenvietės ir pradeda visiškai naują gyvenimą Masačiusetse, nugyvena jį darbuose ir šeimyninėj laimėj, duoda gyvybę dviems sūnums, Robertui ir Filipui; likimo užgaida po tėvo mirties broliai atsiduria Čepelvaite ir, vedami pačių kilniausių tikslų, draugystėj ir santarvėj pastato už pinigus, paveldėtus iš tėvo, didelį gražų namą, paskelbdami jį Bunų giminės namu... *Pastato jį mažiau nei už dviejų mylių nuo tos Dievo ir žmonių prakeiktos vietos,* apie kurią tu jau žinai iš mano laiškų!.. Jeigu viskas yra taip, kaip aš įsivaizduoju (man, bent jau dėl to, nebeliko nė trupučio rimtesnių abejonių), tai ar tau neatrodo, mano mielas drauge, kad tam nenumaldomai vadovavo kažkokia neregima ir antgamtiška jėga?

Sprendžiant iš Roberto Buno dienoraščio, Džeimsas Bunas, sulaukęs jau gilios senatvės, 1789 metais dar tebebuvo gyvas. Tai yra, žinodami, kad Jaruzalės gyvenvietės įkūrimo momentu jam buvo 25, be vargo galime suskaičiuoti, kad tuo laiku jam buvo jau 104 metai! Toliau aš be pakeitimų pateiksiu nedidelę Roberto Buno dienoraščio ištrauką:

1789 metų rugpjūčio 4 d. Šiandien aš pirmąkart išvydau Žmogų, su kuriuo prieš keletą dienų buvo susitikęs mano Brolis ir kuris taip stipriai ir baisiai jį paveikė, kad vargšas Filipas kelias dienas negalėjo atsipeikėti po tokio susitikimo. Genamas smalsu-

mo, aš patraukiau pasižiūrėti į tą Žmogų pats. Kaimas, kuriame jį matė Filipas, yra mažiau nei už dviejų mylių nuo mūsų. Turiu pastebėti, kad tas Žmogus tikrai spinduliuoja kažkokį keistą ir gana šėtonišką Magnetizmą, kuris labai slegiančiai mane paveikė. Tas Žmogus, įsivilkęs į juodą Sutaną, pasirodė besąs labai aukštas ir tiesiog neįtikėtinai iškaršęs Senis su akinančiai balta ilga barzda. Jam greičiausiai koks šimtas metų, ne mažiau. Mane labai nustebino tai, kad Žmogus šitas, tarsi Sultonas Hareme, buvo apsuptas gana didelės grupės Moterų, kurios aiškiai buvo jo Žmonos; F. mane tikina, kad tas Žmogus, nepaisant jo, švelniai tariant, pagarbaus amžiaus, dar visiškai išlaikęs savo vyrišką Jėgą...

Nė kiek ne mažiau šlykštų įspūdį paliko man ir pats Kaimas - niekad daugiau nesiryšiu ten kelti kojos, netgi grasinant mirtimi. Tuščios, be žmonių Gatvės tylios ir pripildytos beveik apčiuopiamos Baimės, kurią spinduliuoja tas siaubingas Žmogus. Bet, ko gero, labiausiai mane šioj Gyvenvietėj pritrenkė tai, kad beveik visi Veidai, kuriuos teko ten pamatyti, buvo stulbinančiai panašūs vienas į kitą ir į tą Juodąjį Šventiką. Turiu omenyje ne tai, kad visi jie paženklinti vienodu Baimės ir Beasmeniškumo ženklu, darančiu juos visus vienodai beveidžius. Turiu omenyje kaip tik tai, kad beveik visų šito siaubingo Kaimo Gyventojų veidų bruožai buvo praktiškai vienodi. Kalbu būtent apie tai, kad visi tie nelaimingi žmonės buvo beveik kaip vandens lašai panašūs vienas į kitą...

Man atrodė, kad kiekvienam mano žingsniui, kol aš buvau toje siaubingoje Vietoje, vadovavo šitas žilas Senis. Jo Veidas nuolatos buvo prieš mano akis, net ir tada, kai aš Jo nematydavau...

Visų Kaimo gyventojų veidai buvo smarkiai sukritę nuo metų metus trunkančio nuovargio ir Baimės, kuri buvo persunkusi viską aplinkui. Jie buvo netgi ne sukritę, o tiesiog išdžiūvę, tarsi iš jų metai po metų būtų sunkiami gyvybės syvai, kurie paprastus žmones daro sveikus ir laimingus. Labai dažnai tarp tų vargšų Žmonių pastebėdavau įvairiausių išsigimimų, kurių nepastebėti buvo tiesiog neįmanoma. O tarp Vaikų, o siaube, aš mačiau keletą Vaikiukų, kurie neturėjo arba nosies, arba akies, arba iškart abiejų

akių... Aš mačiau Moteris, kurios staiga imdavo verkti ir, nesuprantamai rypuodamos, kas minutę tiesė į dangų rankas su kažkokiu keistu blizgesiu paraudusiose nuo ašarų Akyse. Kartkartėmis tai vienas, tai kitas nei iš šio, nei iš to visiškai ne vietoje šūkavo prikimusiais balsais citatas iš Šventojo Rašto ir visiškai nesuvokiamus užkeikimus kažkokia man nežinoma ir, iš visko sprendžiant, labai sena kalba...

Senis man pasiūlė liktis pas jį Jeruzalėje ir padėti jam Pamaldose, bet aš buvau taip pritrenktas ir, neslėpsiu, išgąsdintas to, ką pamačiau, kad, mandagiai atsiprašęs, atsisakiau ir nedelsdamas kuo greičiausiai pasišalinau iš tos baisios Vietos, tvirtai nusprendęs ten daugiau niekad nekelti kojos.

Toliau dienoraštyje kalbama apie tai, kad Filipo siaubą po pirmojo susitikimo su Džeimsu Bunu greitai pakeitė susižavėjimas ir netgi pagarba, kuri stiprėjo diena po dienos. 1789 metų rugsėjo 1 dieną Filipas priėmė tikėjimą, išpažįstamą Buno, ir tapo jo bendruomenės nariu. Filipo brolis Robertas savo dienoraštyje rašo: “Aš Pritrenktas ir pilnas Siaubo - mano Brolis keičiasi tiesiog akyse. Man atrodė, kad jis darosi panašus į tą baisųjį Senį netgi išoriškai, tapdamas vis labiau ir labiau apgailėtinu žmogeliu”.

Apie knygą pirmąsyk užsimenama tų pat metų liepos 23 d. Tada Robertas paskyrė jai savo dienoraštyje tik keletą žodžių: “Vakar Filipas grįžo iš to prakeikto kaimiūkščio ganėtinai anksti - tuoj po pietų. Jis atrodė tiesiog nesavam kailyje, į save nepanašus. Tokio aš jo niekad nebuvau matęs. Ligi pat vakaro jis neištarė nė žodelio ir tik visai prieš einant gulti priėjo prie manęs ir tyliai pratarė, kad Bunas prašęs jo su mano pagalba pasiteirauti apie knygą gana keistu pavadinimu *De Vermis Mysteriis* (išvertus iš lotynų kalbos, tai reikštų “Kirmino paslaptys”) ir apie galimybę ją gauti. Tas prašymas, kaip, beje, ir knygos pavadinimas, pasirodė man kiek keistokas, bet norėdamas padaryti broliui malonumą, prižadėjau parašyti dėl tos knygos laišką savo geram pažįstamam [illegible] agentūros “Džons ir Gudfelou” bendrasavininkui. Filipas

buvo man labai dėkingas. Jo veido išraiška, kai jis degančiomis akimis dėkingai purtė mano ranką, buvo tokia, tarsi būčiau jį išgelbėjęs nuo mirties bausmės..."

Antrasis įrašas dienoraštyje, susijęs su ta knyga, pažymėtas rugpjūčio dvyliktosios data: "Šiandien gavau du laiškus... vieną - iš agentūros "Džons ir Gudfelou". Jame rašoma apie knygą, kuria taip keistai susidomėjęs Filipas. Toji knyga, pasirodo, yra didžiausia bibliografinė retenybė ir Amerikoje esama tik keleto jos originalaus leidimo egzempliorių. Nepaisant to, kad gana seniai gerai ir artimai pažįstu Henrį Gudfelou, laiškas buvo parašytas gana sausu ir net šaltu tonu..."

Rugpjūčio 13 d.

Filipas be galo sujaudintas laiško, kurį gavau iš knygų agentūros; kodėl - atsisako aiškinti. Tepasakė, kad Bunas tiesiog apsėstas troškimo gauti šitą Knygą. Niekaip negaliu suprasti, kam ir dėl ko ji jam reikalinga. Juk sprendžiant iš pavadinimo, Knyga ši yra paprasčių paprasčiausiai koks nors nekaltas sodininkystės Vadovas...

Labai jaudinuosi dėl Filipo. Sulig kiekviena diena jis darosi vis keistesnis ir keistesnis. Dabar aš jau netgi pradedu gailėtis, kad mes išvis atvažiavom į Čepelvaitą. Vasara labai karšta, tvanki ir tiesiog perpildyta visokiausių Ženklų... Visa tai man kelia nerimą ir netgi slegia...

Roberto dienoraštyje yra viso labo du kartus užsimenama apie tą nelemtą knygą. Man atrodo, kad jis taip ir nesuprato tikrosios reikšmės to, kas su ja susiję. Jam tai buvo tiesiog knyga... Toliau pateikiu nekeisdamas dar vieną nedidelę jo dienoraščio ištraukėlę, datuotą tų pačių 1789 metų rugsėjo 4 d.:

Šiandien išsiunčiau Henriui Gudfelou dar vieną laišką, kuriame parašiau, kad mano Brolis Filipas reiškia patį karščiausią Norą Įsigyti Knygą, apie kurią teiravausi ankstesniame laiške. Kai rašiau

tą Laišką, mane apėmė stipri ir labai negera nuojauta... Visa mano esybė aktyviai priešinosi tokiam Poelgiui, o vidinis balsas kategoriškai įkalbinėjo to nedaryti. Intuicija beveik niekada manęs neapgauna, ir aš visada labai įdėmiai jos klausausi, bet šį kartą aš pasielgiau prieš savo valią ir padariau tai, ko manęs prašė Brolis... Dėkingumo ženklan Filipas kažkodėl Pažadėjo man, kad greitai atsisakys neseniai priimto ir, mano manymu, visiškai Ydingo Tikėjimo, kuris tiesiog akyse verčia jį kažkokiu apgailėtinu žmogaus šešėliu. Nepaisydamas jo priesaika patvirtinto pažado tai padaryti, aš juo vis dėlto nepatikėjau. Vargšas Filipas, man rodos, paprasčiausiai jau nebepriklauso sau...

Rugsėjo 16 d.

Šiandien gavau Knygą. Prie jos buvo pridėtas laiškas nuo misterio Gudfelou, kuriame jis sausai prašo manęs ateity į jį nesikreipti su jokiais prašymais... Filipo jaudulį dėl gautos Knygos neįmanoma apsakyti. Pati Knyga - tai didžiulis senovinis manuskriptas su storais odiniais viršeliais, parašytas lotynų ir dar kažkokia, atrodo, senovės anglų kalba, apie kurią aš nutuokiu gana menkai. Pakankamai svari ir, kas visų keisčiausia, man pasirodė, jog ji skleidžia savotišką, gana keistą, bet aiškiai juntamą Šilumą bei Vibraciją, ypatingai tada, kai laikai ją rankose. Įspūdis toks, tarsi ta Knyga būtų kokios neįprastos ir labai stiprios Energijos šaltinis. Aš dar kartą priminiau Filipui jo pažadą palikti Buno Sektą. Tuo tarpu jis, jėga ištraukęs Knygą man iš rankų, nusijuokė tiesiai į veidą nemaloniu, laukiniu ir piktu juoku. Iškėlęs ją aukštai virš galvos, jis suriko veriančiu ir visiškai nežmonišku Balsu:

- Štai ji! Štai ji! Kirminas! Kirmino Paslaptys!!!

Jau po akimirkos jis, kiek turėdamas dvasios, dūmė link to prakeikto Kaimiūkščio pas savo Mokytoją. Nuo to laiko nemačiau Filipo jau keletą dienų...

Apie knygą dienoraštyje daugiau nebuvo nė žodžio, bet ir iš šitos informacijos aš pasidariau keletą išvadų, kurios man atrodo bent jau visiškai įtikėtinos: visų pirma - ta knyga buvo, kaip ir sakė

misis Kloris, Filipo ir Roberto nesutarimų priežastis; antra - jos turinys visiškai nesiderina su Dievo vardu, joje pilna visokiausių Dievui priešiškų užkeikimų, greičiausiai atėjusių dar iš druidų (yra žinoma, kad dauguma druidų religinių ritualų, įskaitant ir aukojimo ritualus, kuriuose gausiai liedavosi kraujas, buvo užfiksuota Britaniją užkariavusios Romos metraštininkų, bet žinoma ir tai, kad dauguma tų knygų, praktiškai beveik visos, galų gale buvo uždraustos spausdinti visame pasaulyje už savo priešišką Dievui ir netgi šėtonišką turinį); trečia - šitas bjaurybė Bunas ir Filipas ruošėsi panaudoti knygą saviems, aiškiai ne patiems kilniausiems tikslams. Galbūt aš klystu, ir iš tikrųjų jų veiksmuose nebuvo jokių piktų kėslų, tiesiog viskas be galo iškreipta ir ekscentriška, bet asmeniškai aš tuo visiškai netikiu. Priešingai, aš manau, kad Bunas sąmoningai susiejo save (ir ne vien save) su galingomis blogio jėgomis, egzistuojančiomis už laiko bei erdvės ribų ir suteikiančiomis jam neribotą valdžią žmonėms. Dar daugiau, man nekyla nė menkiausia abejonė: paskutiniąją išsklaidė toliau pateikiamos Roberto Buno dienoraščio eilutės, visiškai patvirtinančios mano mintis šia tema ir bylojančios pačios už suve:

1789 metų spalio 26 d.

Šiandien Pritčers Korners miestelyje gaudžia išsigandusių ir sutrikusių žmonių minios. Savo nelaimei, aš kaip tik tą nelemtą dieną atsidūriau jame ir iškart buvau skaudžiai sučiuptas už rankos vieno iš vietinių gyventojų, vardu Bleksmitas. Įdėmiai žvelgdamas man į akis ir vos tvardydamasis, jis piktai sušnypštė:

- Ką ten išdarinėja jūsų Brolis ir tas išprotėjęs Antikristas?

Pasirodė, kad išvakarėse kitas miestelio gyventojas, kažkoks Gudis Rendelis, matė nakties danguje labai blogą ženklą (lyg ir Kometą ar ką nors panašaus), pranašaujantį didelę nelaimę, o paryčiais viename kieme apsiveršiavo Karvė, kuri atsivedė Veršelį... su dviem Galvom.

Man atrodo, aš turbūt žinau, kas vyksta. Bent jau tiek, kad nieko gero tai tikrai nežada - neseniai aš pagaliau pamačiau Brolį. Jo nebuvo jau daugiau kaip mėnesį. Per tą laiką jis beveik neatpa-

žįstamai pasikeitė ir dabar atrodo tiesiog siaubingai... Jo plaukai visiškai pražilo, o iš laukine ugnimi degančių akių su visiškai raudonais akių baltymais ir juodais ratilais aplinkui tryško Siaubinga, Beprotiška, Šėtoniška Šviesa, kurią aš jutau, rodėsi, beveik fiziškai, patirdamas tokį smarkų Skausmą, kokio niekad neteko patirti. Man pasirodė, kad jis labai norėjo kažką pasakyti, bet tepajėgė tik vos girdimai sušnibždėti kažką padriko ir visiškai nesuprantamo, paskui suvaitojo ir nubėgo slėptis į Rūsį. Kaip besistengiau, kaip beįkalbinėjau - išvilioti iš ten jo nepavyko. Nuo to laiko visada, kai tik Brolis trumpam pasirodo namuose, jis lyg užpjudytas ir nieko nesuvokiantis žvėris dažniausiai slepiasi tame šaltame Požemyje... Visą likusį laiką jis, be abejonės, praleidžia Jeruzalės gyvenvietėje. Dar viena, ne pati maloniausia, naujiena: mūsų namą, o tiksliau - visas palėpes ir pagalbinius pastatus, kur aš lankausi ne kiekvieną dieną, išsirinko sau lizdaviete didžiulis lelių būrys... Teisingiau būtų sakyti, kad tai, ko gero, ne šiaip naujiena, o paprasčiausiai ryškus nelaimę lemiantis Ženklas. Šaižūs kasnaktiniai šių pragaro Sutvėrimų Klyksmai ne šiaip sau atimdavo man miegą - jie jau tapo tikru Kankinimu!

1789 metų spalio 27 d.

Šiandien, kai Filipas eilinį kartą patraukė į savo Šėtonišką Gyvenvietę, aš nusekiau paskui jį, slėpdamasis už aukštos žolės bei medžių ir stengdamasis išlaikyti gana didelį atstumą, pakankamą, kad jis manęs nepastebėtų. Sunku pasakyti, kodėl taip pasielgiau. Priežastis, aišku, toli gražu ne smalsumas, o greičiau tiesiog smarkiai pertempti nervai ir nerimas dėl Brolio, kuris žūva mano akivaizdoje. Visą kelią mus lydėjo man jau mirtinai nepakenčiami leliai, šiurpindami apylinkę šaižiais ir be galo šlykščiais klyksmais, kurie smarkiai ir skausmingai veikia mano taip pat jau išklibusią psichiką. Tas monotoniškas ir bjaurus choras mus lydėjo ligi pat Kaimo. Kuo labiau prie jo artėjome, tuo smarkiau paukščių riksmus stelbė kiti, dar kraupesni Garsai, apie kuriuos truputį vėliau... Kaimą nuo miško skyrė nedidelis upeliūkštis ar upelis, kelių metrų pločio. Mano Brolis perėjo lieptelį ir įžengė į

Kaimą, o aš nusprendžiau nesekti paskui jį ir pasilikti šiapus. Nors mums pasiekus Kaimą jau buvo Naktis, visi Namai, išskyrus Bažnyčią, skendėjo Tamsoje. Kad ir kaip įtempęs regėjimą, negalėjau įžiūrėti nė vieno žiburėlio už tų niūrių Langų. O Bažnyčia - priešingai, buvo apšviesta iš vidaus ryškaus, bet drauge kažkokio vaiduokliško ir baisaus Švytėjimo, Bangomis sklindančio iš vidaus pro aukštus siaurus Langus. Ta šviesa buvo išties Pragariška... Iš Bažnyčios sklido ne tik šviesa, bet ir kraupūs, sielą stingdantys Balsai. Bet tai buvo netgi ne Balsai įprastine samprata, o kažkokie šėtoniški stūgavimai, kurie tai kildavo į viršų pragarišku Kvatojimu, tai slopdavo iki siaubingų Vaitojimų, kurie, atrodė, sklido iš pačių Pragaro gelmių.

Viskas pranašauja atomazgą, neišvengiamą, bet kol kas dar nesuvokiamą. Visiškai netekau galimybės miegoti dėl tų Sapnų, kurie lanko ir lanko mane. Bet negaliu tverti nemiegodamas, nes Košmarai vėl ir vėl ateina ir realybėje. Naktis kupina beprotiškų Garsų ir man baisu...

Man kyla įkyrus noras eiti artyn, stebėti, suvokti. Toks jausmas, tarsi pats Filipas šauktų mane. Filipas ir Senis...

Angelai...

Prakeikimas! Prakeikimas! Prakeikimas!

Čia Roberto Buno dienoraščio įrašai nutrūksta. Atkreipk dėmesį, Bounsai, jog jis užsimena apie tai, kad Filipas jį tarsi šaukiąs. Aš padariau tą paskutiniąją išvadą iš tų eilučių, kurias galima susieti ir su misis Kloris žodžiais bei dar kai kuriais dalykais, bet labiausiai mane sukrėtė tos siaubingos figūros požemyje. Jie buvo lyg ir numirėliai, bet tuo pat metu jie liko gyvi. Mes einam, Bounsai, nelaimingu, tiesiog prakeiktu keliu. Mes visi nešiojamės prakeikimą, kurio neįmanoma palaidoti žemėje. Čia, šiame mieste ir šiame name, visi gyvena apsupti šmėklų ir vaiduoklių. Ir net kai ko blogesnio ir baisesnio... Mūsų giminės užbaigimo kulminacija nenumaldomai priartėjo... Aš - paskutinysis iš Bunų giminės. Man baisu, kad apie tai žino ir dar kai kas ir kad aš esu tik kažkokios

šėtoniškos kombinacijos, nesuvokiamos sveiku protu, grandis. Po savaitės - Visų Šventųjų dienos išvakarės.

Ką man toliau daryti? Ak, jeigu tu galėtum man patarti, nors kuo padėti! Jeigu tu būtum čia!

Aš privalau žinoti viską. Aš privalau grįžti į tą apleistą kaimelį. Tepadeda man Aukščiausiasis!

ČARLZAS

(Iš Kelvino Makeno užrašų knygelės)

1850 metų spalio 25 d.

Misteris Bunas miega praktiškai visą dieną. Jo veidas pasidarė numirėliškai blyškus ir be galo sulyso. Bijau, kad smegenų uždegimo recidyvo neišvengsime.

Pildamas į jo grafiną vandenį, pastebėjau du neišsiųstus į Floridą laiškus, adresuotus misteriui Gregsonui. Padariau nuodėmę ir perskaičiau šiuodu laiškus, vedamas pačių geriausių paskatų. Iš jų sužinojau, kad misteris Bunas ketina aplankyti Jeruzalės gyvenvietę dar sykį. Jeigu leisiu jam šitai padaryti, ta kelionė bus jam mirtinas smūgis. Ar aš išdrįsiu, kol jis miega, nepastebimai nusigauti iki Pritčers Korners ir sutvarkyti būtiniausius buitinius reikalus? Aš turiu tai padaryti, tačiau kas gi atsitiks, jeigu jis tuo metu nubus! Kas gi bus, jei aš grįšiu ir aptiksiu, kad jo jau nebėra?! Vėl tie garsai sienose... Ačiū Dievui, kad jis miega ir nieko negirdi! Mano protas ligšiol krūpteli nuo minties apie juos, prisiminus tai, ką matėm požemyje.

Vėliau.

Vakarienę misteriui Bunui atnešiau ant padėklo. Keltis jis žada kiek vėliau. Nepaisant jo gudrybių, aš žinau, ko jis nori. Jis nori sulaukti, kol aš išvažiuosiu į Pritčers Korners, o tada... Tarp mano daiktų dar buvo truputis migdomųjų, paskirtų jam daktaro, kai jis

praeitą sykį sirgo. Nieko neįtardamas, jis išgėrė migdomuosius drauge su arbata ir vėl užmigo. Staiga man pasirodė siaubinga, kad reikės palikti jį vieną su padarais, slampinėjančiais už sienų, ir aš užrakinau jį kambaryje. Tiesiog dėl viso pikto, tiktai rūpindamasis jo nervais.

Vėliau.

Viešpatie, padaryk taip, kad aš rasčiau jį vietoje, ramiai miegantį, kai grįšiu atgal.

Dar vėliau.

Mušė akmenimis! Jie mušė mane akmenimis! Kaip pasiutusį šunį! Išgamos! Pabaisos! O juk vadina save žmonėmis. Visi mes čia kaliniai...

Visur angelai ir skėriai! Jie renkasi į būrį, ir aš jau nebesusigaudau, ar tai haliucinacijos ir kliedesys, ar viskas vyksta iš tikrųjų...

1850 metų spalio 26 d.

MIELAS BOUNSAI, jau temsta, o aš ką tik prabudau, pramiegojęs ištisas 24 valandas. Įtariu, kad mano geroji auklė Kelas tiesiog įbėrė arbaton migdomųjų, supratęs mano kėslus. Jis tikras, ištikimas draugas. Dar daugiau, Kelvinas Makenas - vienas geriausių ir artimiausių draugų, todėl aš nė žodeliu neužsiminsiu apie tą nedidelę gudrybę su migdomaisiais, kai jis grįš.

Aš vis dar, ačiū Dievui, blaivaus proto. Rytoj ateis diena. Aš ramus ir ryžtingas, nors jaučiu, kad mane labai greitai vėl suims karštligė ir mano sąmonė vėl susidrums. Jeigu taip įvyks, tai būtinai rytoj. Gali būti, naktis praeis dar visai pakenčiamai, bet net ir grasindami mirtimi manęs nepriverstų eiti į tą kaimą naktį.

Man atrodo, Bounsai, kad tai paskutinis mano laiškas tau. Tesaugo tave Viešpats.

ČARLZAS

P.S. Aš vėl girdėjau angelų balsus ir jų sparnų plazdesį. Kelas įsitikinęs, kad negirdžiu nieko, bet aš girdžiu viską.

Č.

(Iš Kelvino Makeno užrašų knygutės)

1850 metų spalio 27 d.
5 valanda ryto

Jis nepasiduoda jokiems įkalbinėjimams. Atkalbėti jo tiesiog neįmanoma. Ką gi, aš eisiu kartu su juo.

1850 metų lapkričio 5 d.

MIELAS BOUNSAI, Aš silpnas, bet mano protas aiškus. Tiksliai nežinau, kuri šiandien diena, bet saulės laidos laikas leidžia spręsti, kad datą užrašiau teisingą. Aš sėdžiu prie savo darbo stalo. Būten prie to stalo, ant kurio parašiau tau pirmąjį laišką iš Čepelvaito. Rašau tau, žvelgdamas į niūrų juodą vandenyną, kuriame greitai blėsta paskutiniai saulėlydžio atšvaitai. Štai jų jau ir visai nematyti. Šita naktis - mano naktis.

Kaip plakasi į uolas bangų mūša! Ji taško purslus į tamsėjantį dangų, ir aš jaučiu, kaip grindys virpa man po kojom. Vandenyne aš matau savo atspindį, mirtinai blyškų tarsi kokio vampyro... Nieko nevalgau jau nuo spalio 27 d. Kelas man daugiau nebeatneša nei pusryčių, nei pietų, nei vakarienės... Jis man iš viso nieko daugiau nebeatneša...

O, Kelai! Jo jau nebėra, Bounsai! Dabar aš matau prieš save tik nužudytą palaimintąjį su išdžiūvusiomis rankomis ir veidu, panašiu į juodą kaukę... Tai mano atspindys vandenyne. Mane guodžia

tik viena keista mintis, kad Kelvino greičiausiai nepersekiojo tokie košmarai, kokie pastarosiomis dienomis persekioja mane: virpančios šmėklos, kiūtančios pasaloje ir laukiančios mano pasirodymo kraupiuose karštligės koridoriuose. Net dabar mano rankos dreba, ir aš visą puslapį primarginau dėmėmis.

Kelvinas siaubingai susijaudino, kai aš rytą vos nepasprukau nuo jo. Tada aš maniau, kad parodžiau neįtikėtiną sumanumą. Pasakęs jam, kad mes turim išvažiuoti, paprašiau jo nuvykti į Pendrelį už keleto mylių nuo čia ir pasamdyti ekipažą. Aš jam paaiškinau, kad taip mes, atseit, sugebėsim nepažinti pravažiuoti pro galinčius pasipainioti netoliese vietinius gyventojus. Jis pritariamai linktelėjo galvą, ir po kelių minučių aš jau stebėjau, kaip jis pakrante tolo nuo namų. Kai pagaliau jis dingo iš akių, aš greitai ėmiau ruoštis į kelionę. Orai jau buvo šalti, ypač rytais. Pūtė gūsingas brizas, pranašaudamas greitą žiemos pradžią. Aš apsivilkau paltą, apsivyniojau šiltą šaliką ir akimirką susimąsčiau, ar nepasiėmus man pistoleto, bet čia pat nusišypsojau dėl savo naivumo - kuo gali padėti pistoletas ten, kur aš susirengiau?!

Išėjau pro valgomąjį ir greitu žingsniu patraukiau link Jeruzalės gyvenvietės. Prieš žengdamas į mišką, akimirksniui užmečiau paskutinį žvilgsnį į jūrą ir dangų, paskutinį kartą pilna krūtine įkvėpiau tyro oro - juk jo skonis žymiai geresnis už tą puveną, kuria man tuoj teks kvėpuoti. Žvelgdamas į dangų, pamačiau didžiulę žuvėdrą, sukančią ratus po debesimis.

Staiga aš kažką pajutau, ir atsigręžęs pamačiau prieš save... besišypsantį Kelviną Makeną!

- Jums nederėtų ten eiti vienam, sere, - pasakė jis, o jo veidas atrodė toks nepermaldaujamas, kad aš beveik ir nebandžiau jam prieštarauti.

- Kelvinai, - buvau bepradedąs.

- Ne, nė žodžio daugiau, sere, labai prašau. Mes ten eisim kartu ir padarysim tai, ką turim padaryti. Priešingu atveju man teks, jūsų pačių labui, bet kokiomis priemonėmis grąžinti jus namo. Maldauju, nepykit ant manęs. Jūs nesveikuojate, ir eiti vienam tikrai nereikėtų.

Neįmanoma aprašyti tos sudėtingos jausmų gamos, kuri tada manyje siautė, susidūrus su draugu, - sumišimas, apmaudas, užgauta savimeilė... Bet visų stipriausia - meilė ir neapsakomo dėkingumo jausmas.

Toliau ėjom tylėdami. Miškas atrodė kaip išmiręs. Nečiulbėjo nė vienas paukštis, nečirškėjo nė vienas medžių svirplys. Atrodė, kad mes apgaubti kažkokiu gigantišku skaidriu gaubtu, pro kurį vidun neprasiskverbia nė vienas išorinio pasaulio garsas. Galėjau justi tik silpną jūros druskos kvapą ir iš tolo atklystantį degančių rudeninių lapų dūmelio dvelksmą. Lapai šnarėjo po mūsų kojomis įvairiaspalviu kilimu, tačiau mano akys matė tik vieną spalvą - raudoną...

Greitai druskos kvapas išsisklaidė, o jį pakeitė tas grėsmingas kvapas, apie kurį tau jau rašiau.

Kai mes priėjome prie tilto per upelį, beveik prie pat mūsų kelionės tikslo, man pasirodė, kad Kelvinas nori kažką pasakyti, bet jis tik pažvelgė į mane ir nutylėjo, nukreipdamas žvilgsnį į bažnyčios bokšto smaigalį, kuris, atrodė, galėjo pradurti dangų. Neryžtingai pastoviniavę keletą sekundžių, mes pajudėjom tolyn.

Greitu žingsniu perėję tiltelį, mes nesustodami patraukėm tiesiai prie Džeimso Buno bažnyčios. Jos durys tebebuvo praviros lygiai taip pat, kaip mes jas buvom palikę praėjusį kartą, tik tamsa viduje atrodė dar grėsmingesnė. Kai lipom laiptais, mūsų žingsnių aidas, atsimušantis nuo durų, gaudžiančiu kūju dundėjo mano galvoje bei širdyje, o rankos ir kojos tiesiog pagaugais ėjo. Nesustodami mes iškart įėjom vidun. Dvokas ten buvo beveik nepakeliamas... Bet svarbiausia buvo ne tai.

Viduje buvo tikras pragaras, tarsi prieš mus čia būtų siautėjusi visa vandalų gauja. Visi suolai išvartyti ir išmėtyti. Kryžius, kuris praėjusį sykį buvo apverstas, dabar gulėjo ant grindų, o visas takas tarp suolų buvo užlietas sukrešėjusio ir pajuodusio kraujo balų... Vienintelė vieta, nepaliesta šito uragano, buvo altorius, o virš jo, įdėmiai žvelgdamas stiklinėmis akimis, tarsi iškilęs iš šventvagiškos knygos, kabojo nudurtas ėriukas.

- Viešpatie, - sušnibždėjo Kelvinas.

Apeidami balas ant grindų, mes priėjom arčiau. Sienos ir skliautai, į kuriuos atsimušdavo mūsų žingsnių aidas, iškreipdavo jį, paversdami šiurpiu griaudinčiu juoku. Prisiartinę ir uždėję kojas ant pirmojo laiptelio, mes pamatėm, kad ėriukas visiškai sveikas. Bet jis buvo tartum visiškai išsunktas - nė vienoj jo kraujagyslėj, regis, neliko nė lašelio kraujo. Krauju buvo aplieta visa knyga, visas altorius ir viskas aplinkui, bet... viskas, kas buvo parašyta atverstuose puslapiuose, puikiausiai matėsi, tarsi kraujas, užliejęs ją, būtų pavirtęs perregimu ir skaidriu raudonu stiklu...

- Ką ketinate daryti? - apmirusiu balsu paklausė manęs Kelvinas.

- Aš ketinu padaryti tai... - ryžtingai atsakiau aš, - tai, ką privalėjau padaryti jau seniai - ruošiuosi sunaikinti ją.

Tą akimirką išgirdau siaubingą ūžesį galvoj ir pajutau, kad pradeda temti akyse. Probėgom žvilgtelėjęs į Kelą, supratau, kad ir jam tas pats. Ištiesiau ranką prie knygos ir pabandžiau ją paimti. Ir tuoj pat prasidėjo tokie dalykai, kurių aprašyti paprastam mirtingajam tiesiog neįmanoma... Baisiai ūždamos ir vibruodamos, grindys pradėjo kilti po mūsų kojomis, o skliautai, rodės, po akimirkos grius ant galvų. Tapo nepakeliamai karšta, ir aš pagalvojau, kad tuoj tuoj užsiliepsnos mūsų drabužiai. Beprotis, kaip galėjau tuo momentu galvoti apie tokias smulkmenas?! Staiga prieš mus iš nebūties iškilo Senasis Bunas. Jis buvo lygiai toks, kokį buvo aprašęs dienoraštyje Robertas... Mane suėmė tokia nenusakoma baimė, kad, rodės, tuoj pat išprotėsiu. Blėstančia sąmone spėjau pastebėti du dalykus. Pirmasis buvo veriantis, bet tarsi pro tankią uždangą besiskverbiantis Kelo klyksmas: “Bėgam! Bėgam!” Antra, ką pamačiau beveik jau nieko nereginčiomis akimis, buvo visiškai siaubinga. Kažkokia nesuvokiama jėga atplėšė Kelvino kojas nuo žemės ir, sumaigiusi visą jo vargšą kūną, neįtikėtinai stipriai sviedė jį į galinę sieną, kur tą pat sekundę jis ir atsisveikino su gyvenimu. Nieko nesuvokdamas iš siaubo, aš

apgraibomis išlėkiau iš bažnyčios ir ilgai bėgau, kol mane visiškai apleido paskutinės jėgos...

Dabar aš pagaliau viską supratau. Aš privalau mirti, Bounsai... Kitaip prakeiksmas, pakibęs virš Bunų giminės, nesibaigs niekada. Aš, Čarlzas Bunas, paskutinysis iš šios nelemtos giminės, ir manimi ji turi užsibaigti - vardan Dievo ir vardan žmonijos.

Sudie, mano drauge. Po keletos minučių aš mirsiu.

Tesaugo tave Dievas!

Tavo ČARLZAS

Tvarkydamas šeimos archyvą, radau keletą gana įdomių dokumentų. Tai laiškai, rašyti vieno iš mano protėvių - sero Čarlzo Buno. Perpasakoti jų turinį nėra prasmės - visi laiškai pateikiami. Norėčiau ištaisyti tiktai vieną klaidą, kurią padarė mano pirmtakas. Jis, laimei, pasirodė besąs ne paskutinis mūsų giminės atstovas. Šiandien toks esu aš. Vargšas Čarlzas Bunas! Greičiausiai jis buvo neblogas žmogus, bet, deja, visiškai išprotėjo ir baigė gyvenimą savižudybe.

Namas, Bunų giminės namas, kurį aš paveldėjau, tiesiog nuostabus, bet jam reikalingas kapitalinis remontas.

Sienose labai daug žiurkių. Sprendžiant iš garsų - labai didelių.

DŽEIMSAS ROBERTAS BUNAS
1971 metų spalio 2 d.

TURINYS

KERĖ
(Vertė Živilė Samėnaitė) **5**

JERUZALĖS GYVENVIETĖ
(Vertė Birutė Lenktytė) **203**

Šiaubų skrynelė

Stephen King
KERĖ
Romanas ir apysaka

Redaktorius G.Aleksonis
Viršelio dailininkas G.Akelaitis

Duota rinkti 1993 09 27. Pasirašyta spaudai 1993 11 29. SL Nr. 929.
Formatas 84x108 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra 10 p.
Ofsetinė spauda 8 sąl.sp.l.
Užsakymo Nr. 222 Kaina sutartinė.
Leidykla "Eridanas", 3009 Kaunas, Partizanų 4. Tel. 73-39-67.
Spausdino Valstybinė įmonė "Spauda", Vilnius, Laisvės pr.60.

Nuolat niekinama ir įžeidinėjama Kerė Vait suvokia turinti nepaprastą GALIĄ, kurios pakanka paversti mažą Naujosios Anglijos miestelį rūkstančių griuvėsių krūva. Nekalta mokinė ar kerštingas demonas?

Atsakymą rasite šioje šiurpioje, bet įstabioje knygoje, kurios vien JAV buvo parduota 3 milijonai egzempliorių.